

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 233

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

54. sējums

2011. gada 9. septembris

Saturs

II *Nelegislatīvi akti*

TIESĪBU AKTI, KO PIEŅEM STRUKTŪRAS, KURAS IZVEIDOTAS AR STARPTAUTISKIEM NOLĪGUMIEM

- ★ ANO Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Noteikumi Nr. 16 – Vienoti noteikumi par apstiprinājumiem: I. drošības jostām, ierobežotājsistēmām, bērnu ierobežotājsistēmām un ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām – II. ar drošības jostām, drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmām, ierobežotājsistēmām, bērnu ierobežotājsistēmām un ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām aprīkotiem transportlīdzekļiem 1
- ★ Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Noteikumi Nr. 44 – Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājierīču apstiprināšanu (“bērnu ierobežotājsistēmas”) 95

Cena: EUR 8,50

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

*(Nelegislatīvi akti)***TIESĪBU AKTI, KO PIENĒM STRUKTŪRAS, KURAS
IZVEIDOTAS AR STARPTAUTISKIEM NOLĪGUMIEM**

Saskaņā ar starptautisko publisko tiesību normām juridisks spēks ir tikai ANO EEK dokumentu oriģināliem. Šo noteikumu statuss un spēkā stāšanās datums jāpārbauda ANO EEK statusa dokumenta TRANS/WP.29/343 pēdējā redakcijā, kas pieejama tīmekļa vietnē <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocsts.html>

ANO Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Noteikumi Nr. 16 – Vienoti noteikumi par apstiprinājumiem:

- I. drošības jostām, ierobežotājsistēmām, bērnu ierobežotājsistēmām un ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām**
- II. ar drošības jostām, drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmām, ierobežotājsistēmām, bērnu ierobežotājsistēmām un ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām aprīkotiem transportlīdzekļiem**

Ar visiem grozījumiem līdz:

grozījumu 06. sērijas 1. pielikumam, kas stāties spēkā 2011. gada 23. jūnijā

SATURS

NOTEIKUMI

1. Darbības joma
2. Definīcijas
3. Apstiprinājuma pieteikums
4. Marķējumi
5. Apstiprinājums
6. Specifikācijas
7. Testi
8. Prasības par uzstādīšanu transportlīdzeklī
9. Ražošanas atbilstība
10. Sankcijas par ražošanas neatbilstību
11. Transportlīdzekļa tipa vai drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipa apstiprinājuma izmaiņas un paplašināšana
12. Pilnīga ražošanas izbeigšana
13. Instrukcijas
14. To tehnisko dienestu nosaukums un adrese, kas atbildīgi par apstiprināšanas testu veikšanu, kā arī administratīvo struktūrvienību nosaukums un adrese
15. Pārejas noteikumi

PIELIKUMI

- 1.A pielikums – Paziņojums par apstiprinājuma piešķiršanu, paplašināšanu, atteikumu, anulēšanu vai pilnīgu ražošanas izbeigšanu transportlīdzekļa tipam attiecībā uz drošības jostu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16
- 1.B pielikums – Paziņojums par apstiprinājuma piešķiršanu vai paplašināšanu, vai atteikumu, vai anulēšanu, vai pilnīgu ražošanas izbeigšanu drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipam mehānisko transportlīdzekļu pieaugušiem pasažieriem saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16
2. pielikums – Apstiprinājuma zīmju izvietojumi
3. pielikums – Spriegotājmehānisma ilgmūžības testa iekārtas diagramma
4. pielikums – Tādas iekārtas diagramma, kas izmantojama, lai testētu spriegotāju ar avārijas bloķēšanu
5. pielikums – Tādas iekārtas diagramma, kas izmantojama, lai testētu izturību pret putekļiem
6. pielikums – Ratiņu, sēdekļa, stiprinājumu un apturēšanas ierīces apraksts
7. pielikums – Manekena apraksts
8. pielikums – Ratiņu ātruma samazinājuma vai ātruma palielinājuma līknes kā laika funkcijas apraksts
9. pielikums – Instrukcijas
10. pielikums – Kopējās sprādzes tests
11. pielikums – Abrazīvā nodiluma un mikroslīdēšanas tests
12. pielikums – Korozijas tests
13. pielikums – Testu secība
14. pielikums – Ražošanas atbilstības kontrole
15. pielikums – Metode, kā noteikt H punktu un faktisko rumpja leņķi mehānisko transportlīdzekļu sēdvietām
 1. papildinājums – H punkta trīsdimensiju manekena apraksts
 2. papildinājums – Trīsdimensiju koordinātu sistēma
 3. papildinājums – Atsauces dati par sēdvietām
16. pielikums – Obligātās prasības attiecībā uz drošības jostām un spriegotājiem
17. pielikums – Prasības attiecībā uz pieaugušu pasažieru drošības jostu un ierobežotājsistēmu uzstādīšanu mehānisko transportlīdzekļu sēdekļos, kas vērsti uz priekšu, un *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanu
 1. papildinājums – Noteikumi par “universālās” kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanu kopā ar transportlīdzekļa drošības jostu aprīkojumu
 2. papildinājums – Noteikumi attiecībā uz tādu universālas un daļēji universālas kategorijas *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu, kas vērstas uz priekšu vai uz aizmuguri, uzstādīšanu uz *ISOFIX* stiprinājumu vietām
 3. papildinājums – 1. tabula – Transportlīdzekļa rokasgrāmatas informācijas tabula par bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanas piemērotību dažādām sēdvietām
2. tabula – Transportlīdzekļa rokasgrāmatas informācijas tabula par *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanas piemērotību dažādām *ISOFIX* stiprinājumu vietām
 4. papildinājums – Desmitgadīga bērna manekena uzstādīšana
18. pielikums – Drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu testi

1. DARBĪBAS JOMA

Šie noteikumi attiecas uz:

- 1.1. M, N, O, L2, L4, L5, L6, L7 un T kategorijas transportlīdzekļiem ⁽¹⁾ saistībā ar tādu drošības jostu un ierobežotājsistēmu uzstādīšanu, ko paredzēts lietot atsevišķi, t. i., kā individuālus piederumus, kurus lieto uz priekšu vai aizmuguri vērstos sēdekļos sēdošas pieaugušas personas;
- 1.2. drošības jostām un ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot atsevišķi, t. i., kā individuālus piederumus, kurus lieto uz priekšu vai aizmuguri vērstās sēdvietās sēdošas pieaugušas personas un kurus paredzēts uzstādīt M, N, O, L2, L4, L5, L6, L7 un T kategorijas transportlīdzekļos ⁽¹⁾;
- 1.3. M1_B un N1 kategorijas transportlīdzekļiem ⁽¹⁾ saistībā ar bērnu ierobežotājsistēmu un *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanu;
- 1.4. M1 kategorijas transportlīdzekļiem saistībā ar drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmām ⁽²⁾;
- 1.5. pēc ražotāja pieprasījuma tie attiecas arī uz tādu bērnu ierobežotājsistēmu un *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanu, ko paredzēts uzstādīt M2 un M3 kategorijas transportlīdzekļos ⁽¹⁾.

2. DEFINĪCIJAS

2.1. Drošības josta (josta)

Siksnu komplekts ar sprādzi, regulētājierīcēm un fiksētājierīcēm piestiprināms mehāniskā transportlīdzekļa iekšpusē un paredzēts, lai pasargātu tā lietotāju no traumām, ierobežojot viņa ķermeņa kustības spēju sadursmes gadījumā vai transportlīdzeklim strauji samazinot ātrumu. Šādu komplektu parasti sauc par "drošības jostas komplektu", un šis termins aptver arī enerģijas absorbcijas un drošības jostas spriegošanas ierīces.

Komplektu var testēt un apstiprināt kā drošības jostu komplektu vai kā ierobežotājsistēmu.

2.1.1. Klēpja drošības josta

Divpunktu drošības josta, kas aizsprādzēta šķērso lietotāja iegurni priekšpusi.

2.1.2. Diagonālā drošības josta

Drošības josta, kas aizsprādzēta pa diagonāli šķērso krūškurvja priekšpusi no gurna līdz pretējās puses plecam.

2.1.3. Trīspunktu drošības josta

Drošības josta, kas būtībā sastāv no klēpja siksnas un diagonālās siksnas.

2.1.4. S veida drošības josta

Drošības jostu komplekts, kas nav trīspunktu drošības josta vai klēpja drošības josta.

2.1.5. Četrpunktu drošības josta

S veida drošības jostu komplekts, kas sastāv no klēpja drošības jostas un plecu siksnām; četrpunktu drošības jostu var apgādāt ar papildu kājstarpes siksnu komplektu.

⁽¹⁾ Kā noteikts konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3) 7. pielikumā (dokuments TRANS/WP.29/78/1. redakcija/grozījumi Nr. 2, jaunākie grozījumi Nr. 4.

⁽²⁾ Pienākumi saskaņā ar Nolīgumu, kuram pievienoti šie noteikumi, neliedz Japānai noteikt, ka N1 kategorijas transportlīdzekļiem, kam piešķirts tipa apstiprinājums atbilstoši šiem noteikumiem, jāatbilst spēkā esošajām valsts prasībām par drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmām.

- 2.2. Drošības jostas tips
Dažādu "tipu" drošības jostas ir drošības jostas, kas būtiski atšķiras viena no otras; atšķirīgi var būt jo īpaši šādi elementi:
- 2.2.1. cietās daļas (sprādze, fiksētājierīces, spriegotājs utt.);
- 2.2.2. siksnu materiāls, auduma faktūra, izmēri un krāsa; vai
- 2.2.3. drošības jostas komplekta ģeometrija.
- 2.3. Sikсна
Elastīga detaļa, kas konstruēta tā, lai noturētu ķermeni un pārnestu spriegojumu uz siksnas stiprinājumiem.
- 2.4. Sprādze
Ātri atverama ierīce, kas nodrošina, ka drošības josta var noturēt lietotāju. Sprādze, izņemot četrpunktu drošības jostas sprādzi, var ietvert drošības jostas regulētājierīci.
- 2.5. Drošības jostas regulētājierīce
Ierīce, ar ko drošības jostu var pielāgot konkrētā lietotāja prasībām un sēdekļa novietojumam. Regulētājierīce var būt sprādzes, spriegotāja daļa vai jebkura cita drošības jostas sastāvdaļa.
- 2.6. Savilcējierīce
Papildu vai integrēta ierīce, kas savēlc drošības jostas siksnu, lai mazinātu drošības jostas nokarāšanos sadursmes laikā.
- 2.7. "Atskaites zona" ir telpa starp divām vertikālām gareniskām plaknēm, kuras ir 400 mm viena no otras un kuras ir simetriskas attiecībā pret H punktu; šo telpu definē Noteikumu Nr. 21 1. pielikumā aprakstītās zveltņgalvas iekārtas rotācija no vertikālas uz horizontālu. Iekārtu novieto tā, kā paredzēts minētajā Noteikumu Nr. 21 pielikumā, un noregulē tā, lai maksimālais garums būtu 840 mm.
- 2.8. "Drošības spilvena komplekts" ir ierīce, ko uzstāda, lai papildinātu drošības jostas un ierobežotājsistēmas mehāniskos transportlīdzekļos, t. i., sistēma, kas tad, ja transportlīdzekli ietekmē spēcīgs trieciens, automātiski atver elastīgu iekārtu, kura paredzēta, lai ar tajā esošās gāzes kompresiju ierobežotu smaguma spēku, kas rodas, vienai vai vairākām transportlīdzeklī esošas personas ķermeņa daļām saskaroties ar pasažiera salona iekšējo apdari.
- 2.9. "Pasažiera drošības spilvens" ir drošības spilvena komplekts, kas paredzēts, lai frontālā sadursmē aizsargātu sēdvietā, izņemot vadītāja sēdvietu, esošu(-as) personu(-as).
- 2.10. "Bērnu ierobežotājsistēma" ir drošības sistēma, kas definēta Noteikumos Nr. 44.
- 2.11. "Uz aizmuguri vērsts" ir vērsts virzienā, kas ir pretējs transportlīdzekļa kustības normālajam virzienam.
- 2.12. Fiksētājierīces
Drošības jostas komplekta daļas, tostarp vajadzīgās nostiprināšanas sastāvdaļas, ar kurām drošības jostas komplektu var savienot ar drošības jostas stiprinājumiem.
- 2.13. Enerģijas absorbcijas ierīce
Ierīce, kas konstruēta, lai tā viena pati vai kopā ar siksnu izkliedētu enerģiju, un kas ir drošības jostas komplekta sastāvdaļa.

- 2.14. Spriegotājs
Ierīce, kurā daļēji vai pilnībā ievietošanas drošības jostas siksnas.
- 2.14.1. Nebloķējams spriegotājs (1. tips)
Spriegotājs, no kura ar nelielu ārēju spēku siksnu izvelk visā garumā un ar kuru nav iespējams regulēt izvilktais siksnas garums.
- 2.14.2. Manuāli atbloķējams spriegotājs (2. tips)
Spriegotājs, kura atbloķēšana lietotājam jāizdara ar roku, lai siksnu izvilkta vēlamo garumā, un kurš automātiski bloķējas, kad minēto darbību pārtrauc.
- 2.14.3. Spriegotājs, kas bloķējas automātiski (3. tips)
Spriegotājs, kas drošības jostas siksnu ļauj izvilkta vajadzīgajā garumā un kas tad, kad sprādze aiztaisīta, automātiski pielāgo siksnas garumu tās lietotājam. Siksnas tālāka izvilkšana nav iespējama bez lietotāja apzinātas darbības.
- 2.14.4. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu (4. tips)
Spriegotājs, kas parastos braukšanas apstākļos neierobežo drošības jostas lietotāja kustības brīvību. Šai ierīcei ir garuma regulētājkomponenti, kas automātiski pielāgo siksnu drošības jostas lietotājam, un bloķēšanas mehānisms, kurš aktivizējas avārijas situācijā šādos gadījumos:
- 2.14.4.1. transportlīdzekļa ātruma samazināšanās (vienkāršā jutība);
- 2.14.4.2. transportlīdzekļa ātruma samazināšanās, siksnas kustības vai jebkura cita automātiska līdzekļa kombinācija (daudzkrāsā jutība).
- 2.14.5. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un paaugstinātu reakcijas sliekšni (4.N tips)
2.14.4. punktā definētais spriegotāja veids, kuram ir īpašas papildu īpašības attiecībā uz izmantošanu M2, M3, N1, N2 un N3 kategorijas transportlīdzekļos (¹).
- 2.14.6. Drošības jostas augstuma regulētājierīce
Ierīce, ar ko drošības jostas augšējās cilpas augstumu var pielāgot konkrētā lietotāja prasībām un sēdekļa novietojumam. Šādu ierīci var uzskatīt par drošības jostas daļu vai drošības jostas stiprinājuma daļu.
- 2.15. Drošības jostas stiprinājumi
Transportlīdzekļa vai sēdekļa strukturālas daļas vai citas transportlīdzekļa daļas, kurām piestiprina drošības jostu komplektus.
- 2.16. Transportlīdzekļa tips attiecībā uz drošības jostām un ierobežotājsistēmām
Mehāniskie transportlīdzekļi, kas neatšķiras tādos būtiskos aspektos kā korpusa gabarīti, kontūras un materiāli, kas izmantoti transportlīdzekļos vai sēdekļos vai citās tā transportlīdzekļa daļās, kurā uzstādītas drošības jostas un ierobežotājsistēmas.
- 2.17. Ierobežotājsistēma
Sistēma konkrētam transportlīdzekļa tipam vai transportlīdzekļa ražotāja definētam un tehniskā dienesta akceptētam tipam, kas ietver sēdekli un jostu, kura ar piemērotiem līdzekļiem ir iestiprināta transportlīdzeklī un kura papildus ietver visus elementus, kas ir paredzēti, lai pasargātu tā lietotāju no traumām, ierobežojot viņa ķermeņa kustības spēju, transportlīdzeklī strauji samazinot ātrumu.

(¹) Kā noteikts konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3) 7. pielikumā (dokuments TRANS/WP.29/78/1. redakcija/grozījumi Nr. 2, jaunākie grozījumi Nr. 4.

- 2.18. Sēdekļis
Struktūra, kas kopā ar pārvalku veido vai neveido vienotu struktūru ar transportlīdzekļa korpusu un nodrošina sēdvietu vienam pieaugušam cilvēkam. Ar šo terminu apzīmē gan atsevišķu sēdekli, gan sola daļu, kas paredzēta vienai personai.
- 2.18.1. “Priekšējais pasažieru sēdekļis” ir jebkurš sēdekļis, kura “priekšējais H punkts” ir vertikālajā šķērsplaknē, kas iet caur vadītāja R punktu, vai tās priekšā.
- 2.19. Sēdekļu grupa
Vai nu sēdekļi solu veidā, vai atsevišķi sēdekļi, kas novietoti blakus (t. i., nostiprināti tā, lai viena sēdekļa priekšējie stiprinājumi būtu rindā ar pārējo sēdekļu priekšējiem vai pakalējiem stiprinājumiem vai atrastos starp tiem) un nodrošina sēdvietu vienam vai vairākiem pieaugušiem cilvēkiem.
- 2.20. Sols
Struktūra, kam ir pārvalks un kas nodrošina sēdvietu vismaz diviem pieaugušiem cilvēkiem.
- 2.21. Sēdekļa regulēšanas sistēma
Visu to ierīču kopums, ar ko sēdekļa vai tā daļu stāvokli var pielāgot transportlīdzeklī esošas personas ķermenim; konkrēti, ar to var veikt šādas darbības:
- 2.21.1. garenisku pārvietošanu;
- 2.21.2. vertikālu pārvietošanu;
- 2.21.3. leņķisku pārvietošanu.
- 2.22. Sēdekļa stiprinājums
Sistēma, ar ko sēdekļa komplektu nostiprina transportlīdzekļa struktūrā, un tā ietver attiecīgās transportlīdzekļa strukturālās daļas.
- 2.23. Sēdekļa tips
Sēdekļi, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:
- 2.23.1. sēdekļa struktūras forma, izmēri un materiāli;
- 2.23.2. sēdekļa regulēšanas un bloķēšanas sistēmu veidi un izmēri;
- 2.23.3. sēdekļa drošības jostas stiprinājumu, sēdekļa stiprinājumu, kā arī ar tiem saistīto transportlīdzekļa strukturālo daļu veids un izmēri.
- 2.24. Sēdekļa pārvietošanas sistēma
Ierīce, ar ko sēdekli vai kādu tā daļu var leņķiski vai gareniski pārvietot bez fiksēta starpstāvokļa (lai atvieglotu pasažieru iekāpšanu).
- 2.25. Sēdekļa bloķēšanas sistēma
Ierīce, kas nodrošina sēdekļa un tā daļu fiksēšanu kādā no izmantošanas stāvokļiem.
- 2.26. Iegremdēta sprādzes atvēršanas poga
Tāda sprādzes atvēršanas poga, kas neparedz iespēju atvērt sprādzi ar lodi, kuras diametrs ir 40 mm.

- 2.27. Neiegremdēta sprādzes atvēršanas poga
Tāda sprādzes atvēršanas poga, kas paredz iespēju atvērt sprādzi ar lodi, kuras diametrs ir 40 mm.
- 2.28. Spriegojuma samazināšanas ierīce
Ierīce, kas iekļauta spriegotājā un automātiski samazina siksas spriegojumu, nostiprinot drošības jostu. Šo ierīci atverot, tā automātiski izslēdzas.
- 2.29. "ISOFIX" ir sistēma bērnu ierobežotājsistēmu savienošanai ar transportlīdzekļiem, kurai ir divi neatdalāmi transportlīdzekļa stiprinājumi, divas atbilstošas neatdalāmas fiksētājiērces uz bērnu ierobežotājsistēmas, un ierīce, kas samazina bērnu ierobežotājsistēmas rotāciju ap šķērsasi.
- 2.30. "ISOFIX bērnu ierobežotājsistēma" ir bērnu ierobežotājsistēma, kas atbilst Noteikumu Nr. 44 prasībām, kura jāpiestiprina ISOFIX stiprinājumu sistēmai atbilstīgi Noteikumu Nr. 14 prasībām.
- 2.31. "ISOFIX stiprinājumu vietas" ir sistēma, kas ļauj uzstādīt:
- a) universālu, uz priekšu vērstu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 44;
 - b) vai daļēji universālu, uz priekšu vērstu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 44;
 - c) vai daļēji universālu, uz aizmuguri vērstu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 44;
 - d) vai daļēji universālu, uz sāniem vērstu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 44;
 - e) vai konkrētam transportlīdzeklim paredzētu, uz priekšu vērstu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 44.
- 2.32. "ISOFIX stiprinājumu sistēma" ir sistēma, kuru veido divi ISOFIX apakšējie stiprinājumi, kas atbilst Noteikumu Nr. 14 prasībām, un kura paredzēta, lai piestiprinātu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu kopā ar pretrotācijas ierīci.
- 2.33. "ISOFIX apakšējais stiprinājums" ir viens apaļš horizontāls neatdalāms stienis, kura diametrs ir 6 mm, uz transportlīdzekļa vai sēdekļa konstrukcijas, kas paredzēts ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu ar ISOFIX fiksētājiērcēm pievienošanai un fiksēšanai.
- 2.34. "Pretrotācijas ierīce":
- a) universālās ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas pretrotācijas ierīce ir ISOFIX augšējā siksna;
 - b) daļēji universālās ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas pretrotācijas ierīces daļas ir augšējā siksna, transportlīdzekļa panelis vai atbalsta stienis, kas paredzēts ierobežotājsistēmas rotācijas samazināšanai frontālā trieciena laikā;
 - c) universālajām un daļēji universālajām ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām pats transportlīdzekļa sēdeklis nav pretrotācijas ierīce.
- 2.35. "ISOFIX augšējās siksas stiprinājums" ir ierīce, kas atbilst Noteikumu Nr. 14 prasībām, piemēram, stienis, kas atrodas noteiktā zonā un paredzēts ISOFIX augšējās siksas savienojamās daļas fiksēšanai un ierobežojošā spēka pārnesšanai uz transportlīdzekļa konstrukciju.

- 2.36. "Vadības ierīce" ir paredzēta personas, kura uzstāda *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu, atbalstam, fiziski palīdzot savienot uz *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmām esošās *ISOFIX* fiksētājierīces ar attiecīgajiem *ISOFIX* apakšējiem stiprinājumiem, lai atvieglotu piestiprināšanu.
- 2.37. "*ISOFIX* pazīšanas zīme" ir norāde, ar kuru visus, kas vēlas uzstādīt *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu, informē par transportlīdzekļa *ISOFIX* stiprinājumu vietām un katras atbilstošās *ISOFIX* stiprinājumu sistēmas stiprinājumu vietām.
- 2.38. "Bērna ierobežotājsistēmas kontroles ierīce" (*CRF*) ir ierīce, kas atbilst vienai no septiņām *ISOFIX* izmēru klasēm, kas definētas šo noteikumu 17. pielikuma 2. papildinājuma 4. punktā, konkrētāk, kuras izmēri doti minētā 4. punkta 1. līdz 7. attēlā. Saskaņā ar šiem noteikumiem minētās bērnu ierobežotājsistēmas kontroles ierīces (*CRF*) izmanto, lai pārbaudītu, kāda izmēra klases *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu var uzstādīt uz *ISOFIX* stiprinājumu vietām transportlīdzeklī. Viena no *CRF*, tā saucamā *ISO/F2 (B)*, kas redzama iepriekšminētā 4. punkta 2. attēlā, ir izmantota arī Noteikumos Nr. 14, lai pārbaudītu visu *ISOFIX* stiprinājumu sistēmu atrašanās vietu un piekļuves punktus šīm sistēmām.
- 2.39. "Drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēma" ir sistēma, kas paredzēta, lai brīdinātu vadītāju, ja viņš/viņa nelieto drošības jostu. Sistēmu veido neaizsprādzētas drošības jostas detektors un divu līmeņu – pirmā un otrā līmeņa – vadītāja brīdinājums.
- 2.40. "Vizuāls brīdinājums" ir brīdinājums, izmantojot vizuālu signālu (gaismu, mirgojošu gaismu vai vizuālu simbolu vai ziņojumu).
- 2.41. "Akustisks brīdinājums" ir brīdinājums, izmantojot skaņas signālu.
- 2.42. "Pirmā līmeņa brīdinājums" ir vizuāls brīdinājums, kas tiek aktivizēts, ja aizdedzes slēdzis ir ieslēgts (neatkarīgi no tā, vai dzinējs ir vai nav iedarbināts), bet vadītāja drošības josta nav aizsprādzēta. Papildus pēc izvēles var izmantot akustisku brīdinājumu.
- 2.43. "Otrā līmeņa brīdinājums" ir vizuāls un akustisks brīdinājums, kas tiek aktivizēts, ja vadītājs darbina transportlīdzekli, neaizsprādzējot drošības jostu.
- 2.44. "Neaizsprādzēta drošības josta" pēc ražotāja izvēles nozīmē, ka nav saslēgta vadītāja drošības jostas sprādze vai no spriegotāja izvilktās siksnas garums nepārsniedz 100 mm.
- 2.45. "Normāls transportlīdzekļa ekspluatācijas režīms" ir transportlīdzekļa kustība virzienā uz priekšu ar ātrumu, kas pārsniedz 10 km/h.
3. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS
- 3.1. Transportlīdzekļa tips
- 3.1.1. Transportlīdzekļa tipa apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz drošības jostu un ierobežotājsistēmu uzstādīšanu iesniedz transportlīdzekļa ražotājs vai viņa pienācīgi pilnvarots pārstāvis.
- 3.1.2. Tam pievieno šādus dokumentus trijos eksemplāros un šādas ziņas:
- 3.1.2.1. transportlīdzekļa vispārējās konstrukcijas rasējumus atbilstīgā mērogā, kas parāda drošības jostu atrašanās vietas, un siksnas drošības jostu un to punktu rasējumus, kuriem tās pievienotas;
- 3.1.2.2. izmantoto materiālu specifikāciju, kas var ietekmēt drošības jostu izturību;
- 3.1.2.3. drošības jostu tehnisko aprakstu;
- 3.1.2.4. gadījumos, kad drošības jostas ir piestiprinātas sēdekļa struktūrai –

- 3.1.2.5. transportlīdzekļa tipa sīku aprakstu attiecībā uz sēdekļu un sēdekļa stiprinājumu, kā arī to regulēšanas un bloķēšanas sistēmas konstrukciju;
- 3.1.2.6. sēdekļu, to stiprinājumu pie transportlīdzekļa un to regulēšanas un bloķēšanas sistēmas rasējumus atbilstīgā mērogā un pietiekami detalizētus.
- 3.1.3. Tehniskajam dienestam, kas atbild par apstiprinājuma testu veikšanu, pēc ražotāja izvēles iesniedz apstiprināmā transportlīdzekļa tipa prototipu vai prototipa daļas, ko tehniskais dienests atzinais par vajadzīgu drošības jostu testiem.
- 3.2. Drošības jostas tips
- 3.2.1. Apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz drošības jostas tipu iesniedz tirdzniecības markas īpašnieks vai viņa pienācīgi pilnvarots pārstāvis. Ierobežotājsistēmu gadījumā apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz ierobežotājsistēmas tipu iesniedz tirdzniecības markas īpašnieks vai viņa pārstāvis vai tā transportlīdzekļa ražotājs vai viņa pārstāvis, kurā ierobežotājsistēma tiks uzstādīta.
- 3.2.2. Tam pievieno:
- 3.2.2.1. drošības jostas tipa tehnisko aprakstu, precīzi norādot izmantotās siksnas un cietās daļas un pievienojot jostu veidojošo daļu rasējumus; rasējumos ir jānorāda apstiprinājuma numuram paredzētā vieta un papildu simbols(-i) attiecībā uz apstiprinājuma zīmes apli. Aprakstā norāda apstiprinājumam iesniegtā parauga krāsu un precizē, kāda veida transportlīdzekļiem šā tipa drošības jostas ir paredzētas. Spriegotāju gadījumā sniedz zondēšanas ierīces uzstādīšanas norādījumus; un attiecībā uz savilcējielēm vai sistēmām sniedz pilnīgu konstrukcijas un darbības tehnisko aprakstu, ieskaitot attiecīgā gadījumā zondēšanu, aprakstot aktivizēšanas metodi un jebkuru nepieciešamo metodi, lai izvairītos no nejaušas aktivizēšanas. Attiecībā uz ierobežotājsistēmu aprakstā iekļauj: atbilstoša mēroga rasējumus, kuros ataino transportlīdzekļa konstrukciju, sēdekļa struktūru, regulēšanas sistēmu un fiksētājielīces un pietiekami precīzi norāda sēdekļa stiprinājumu un drošības jostas stiprinājumu atrašanās vietas; to izmantoto materiālu specifikāciju, kas var ietekmēt sēdekļa stiprinājumu un drošības jostas stiprinājumu izturību, kā arī sēdekļa stiprinājumu un drošības jostas stiprinājumu tehnisko aprakstu. Ja ir paredzēts drošības jostu piestiprināt transportlīdzekļa konstrukcijai ar drošības jostas augstuma regulētājielīci, tehniskajā aprakstā norāda, vai šo ielīci uzskata vai neuzskata par drošības jostas daļu;
- 3.2.2.2. sešus drošības jostas tipa paraugus, no kuriem viens ir atsauces nolūkā;
- 3.2.2.3. desmit metrus no katra veida siksnas, kas izmantota konkrētā tipa drošības jostā;
- 3.2.2.4. tehniskajam dienestam, kas veic tipa apstiprinājuma testus, ir tiesības pieprasīt papildu paraugus.
- 3.2.3. Attiecībā uz ierobežotājsistēmām tehniskajam dienestam, kas veic apstiprinājuma testus, iesniedz divus paraugus, tie var būt divi 3.2.2.2. un 3.2.2.3. punktā pieprasīto drošības jostu paraugi, un – pēc ražotāja izvēles – vai nu apstiprināmā transportlīdzekļa tipa prototips, vai prototipa daļa vai daļas, ko tehniskais dienests atzinais par vajadzīgu(-ām), lai varētu pārbaudīt ierobežotājsistēmu.
4. MARĶĒJUMI
- Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipa paraugi, ko saskaņā ar 3.2.2.2., 3.2.2.3. un 3.2.2.4. punkta noteikumiem iesniedz apstiprinājuma saņemšanai, ir skaidri un nedzēšami marķēti ar ražotāja nosaukumu, iniciāļiem vai tirdzniecības nosaukumu vai preču zīmi.
5. APSTIPRINĀJUMS
- 5.1. Tipa apstiprinājuma sertifikātam pievieno sertifikātu, kas atbilst 5.1.1. vai 5.1.2. punktā norādītajam paraugam:
- 5.1.1. 1.A pielikums 3.1. punktā minētajiem pieteikumiem;

- 5.1.2. 1.B pielikums 3.2. punktā minētajiem pieteikumiem.
- 5.2. Transportlīdzekļa tips
- 5.2.1. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinājumam iesniegtais transportlīdzeklis atbilst visām 8. punkta un šo noteikumu 15. un 16. pielikuma prasībām, piešķir šā transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu.
- 5.2.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 06, atbilstoši grozījumu 06. sērijai) norāda grozījumu sēriju, kas ietver jaunākos tehniskos grozījumus noteikumos apstiprinājuma izdošanas brīdī. Viena nolīguma valsts nepiešķir tādu pašu numuru citam transportlīdzekļa tipam, kas definēts iepriekš 2.16. punktā.
- 5.2.3. Par apstiprinājuma piešķiršanu, paplašināšanu, atteikšanu vai anulēšanu vai transportlīdzekļa tipa pilnīgu ražošanas izbeigšanu saskaņā ar šiem noteikumiem 1958. gada nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus, paziņo, izmantojot veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1.A pielikumā.
- 5.2.4. Skaidri redzamā un viegli sasniedzamā vietā, kas norādīta apstiprinājuma veidlapā, katram transportlīdzeklim, kas atbilst saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātajam transportlīdzekļa tipam, piestiprina starptautisku apstiprinājuma zīmi, kuru veido šādi elementi:
- 5.2.4.1. aplis, kas ietver burtu "E", aiz tā apstiprinājumu piešķirušās valsts apzīmējums ar numuru (1);
- 5.2.4.2. šo noteikumu numurs, aiz tā burts R, domuzīme un apstiprinājuma numurs pa labi no 5.2.4.1. punktā paredzētā apla.
- 5.2.5. Ja transportlīdzeklis atbilst apstiprinātajam transportlīdzekļa tipam saskaņā ar vienu vai vairākiem citiem noteikumiem, kas pievienoti nolīgumam, valstī, kas piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, 5.2.4.1. punktā paredzētais simbols nav jāatkārto; tādā gadījumā visu to noteikumu papildu numurus un simbolus, saskaņā ar ko apstiprinājums ir piešķirts valstī, kas ir piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, novieto vertikālās kolonnās pa labi no 5.2.4.1. punktā paredzētā simbola.
- 5.2.6. Apstiprinājuma zīme ir skaidri salasāma un neizdzēšama.
- 5.2.7. Apstiprinājuma zīmi novieto uz ražotāja piestiprinātās transportlīdzekļa datu plāksnes vai tās tuvumā.
- 5.3. Drošības jostas tips
- 5.3.1. Ja drošības jostas tipa paraugi, kas iesniegti saskaņā ar 3.2. punkta noteikumiem, atbilst šo noteikumu 4., 5.3. un 6. punkta prasībām, piešķir apstiprinājumu.

(1) 1 – Vācija, 2 – Francija, 3 – Itālija, 4 – Nīderlande, 5 – Zviedrija, 6 – Beļģija, 7 – Ungārija, 8 – Čehija, 9 – Spānija, 10 – Serbija, 11 – Apvienotā Karaliste, 12 – Austrija, 13 – Luksemburga, 14 – Šveice, 15 – (brīvs), 16 – Norvēģija, 17 – Somija, 18 – Dānija, 19 – Rumānija, 20 – Polija, 21 – Portugāle, 22 – Krievijas Federācija, 23 – Grieķija, 24 – Īrija, 25 – Horvātija, 26 – Slovēnija, 27 – Slovākija, 28 – Baltkrievija, 29 – Igaunija, 30 – (brīvs), 31 – Bosnija un Hercegovina, 32 – Latvija, 33 – (brīvs), 34 – Bulgārija, 35 – (brīvs), 36 – Lietuva, 37 – Turcija, 38 – (brīvs), 39 – Azerbaidžāna, 40 – Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, 41 – (brīvs), 42 – Eiropas Savienība (apstiprinājumus piešķir ES dalībvalstis, izmantojot attiecīgos EEK simbolus), 43 – Japāna, 44 – (brīvs), 45 – Austrālija, 46 – Ukraina, 47 – Dienvidāfrika, 48 – Jaunzēlande, 49 – Kipra, 50 – Malta, 51 – Korejas Republika, 52 – Malaizija, 53 – Taizeme, 54 un 55 – (brīvs), 56 – Melnkalne, 57 – (brīvs) un 58 – Tunisija. Nākamos numurus piešķir citām valstīm tajā hronoloģiskajā secībā, kādā tās ratificē Nolīgumu vai pievienojas Nolīgumam par vienveida tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, kuras var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un šādi piešķirtos numurus Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs paziņo Nolīguma valstīm.

- 5.3.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājumu numuru. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 06, atbilstoši grozījumu 06. sērijai) norāda grozījumu sēriju, kas ietver jaunākos būtiskākos tehniskos grozījumus noteikumos apstiprinājuma izdošanas brīdī. Viena nolīguma valsts nedrīkst piešķirt tādu pašu numuru citam drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipam.
- 5.3.3. Par drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipa apstiprinājumu, paplašināšanu vai atteikšanu saskaņā ar šiem noteikumiem 1958. gada nolīguma valstīm, kuras piemēro šos noteikumus, paziņo, izmantojot veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1.B pielikumā.
- 5.3.4. Papildus iepriekš 4. punktā paredzētajām zīmēm katrai drošības jostai, kas atbilst saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātajam tipam, piemērotā vietā pievieno šādus elementus:
- 5.3.4.1. starptautisku apstiprinājuma zīmi, ko veido šādi elementi:
- 5.3.4.1.1. aplis, kas ietver burtu "E", aiz tā apstiprinājumu piešķirušās valsts apzīmējums ar numuru (1);
- 5.3.4.1.2. apstiprinājuma numurs;
- 5.3.4.2. šādu(-us) papildu simbolu(-us):
- 5.3.4.2.1. burtu "A" trīspunktu drošības jostai, burtu "B" klēpja drošības jostai un burtu "S" īpaša veida drošības jostām;
- 5.3.4.2.2. simbolus, kas minēti 5.3.4.2.1. punktā, papildina ar šādiem papildu marķējumiem:
- 5.3.4.2.2.1. burtu "e" drošības jostai ar enerģijas absorbcijas ierīci;
- 5.3.4.2.2.2. burtu "r" drošības jostai ar spriegotāju, kam seko izmantotā spriegotāja simbols (1, 2, 3, 4 vai 4N) saskaņā ar šo noteikumu 2.14. punktu, un burtu "m", ja izmantotais spriegotājs ir spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un daudzkrāšo jutību;
- 5.3.4.2.2.3. burtu "p" drošības jostām ar savilcējiem;
- 5.3.4.2.2.4. burtu "t" drošības jostai ar spriegotāju, kas ietver spriegojuma samazināšanas ierīci;
- 5.3.4.2.2.5. ar 4.N tipa spriegotāju aprīkotām drošības jostām norāda arī simbolu, kas sastāv no taisnstūra ar pārsvītrotu M1 kategorijas transportlīdzekli, norādot, ka šā tipa spriegotāja izmantošana šīs kategorijas transportlīdzekļos ir aizliegta;
- 5.3.4.2.2.6. ja drošības jostu apstiprina, ievērojot šo noteikumu 6.4.1.3.3. punkta noteikumus, to marķē ar vārdu "AIRBAG" taisnstūrī;
- 5.3.4.2.3. ja drošības josta ir ierobežotājsistēmas daļa, pirms 5.3.4.2.1. punktā minētā simbola pievieno burtu "Z".
- 5.3.5. Šo noteikumu 2. pielikuma 2. punktā sniegti apstiprinājuma zīmes izvietošanas paraugi.

(1) Sk. zemsvītras piezīmi pie 5.2.4.1. punkta.

- 5.3.6. Noteikumu 5.3.4. punktā minētās ziņas ir skaidri salasāmas un neizdzēšamas, un tās var pastāvīgi piestiprināt vai nu ar etiķeti, vai ar tiešu marķējumu. Etiķete vai marķējums ir nodilumizturīgs.
- 5.3.7. Noteikumu 5.3.6. punktā minētās etiķetes var izdot vai nu iestāde, kas ir piešķirusi apstiprinājumu, vai atkarībā no šīs iestādes pilnvarojuma – ražotājs.
6. SPECIFIKĀCIJAS
- 6.1. Vispārīgas specifikācijas
- 6.1.1. Visi paraugi, kas iesniegti saskaņā ar 3.2.2.2., 3.2.2.3. un 3.2.2.4. punktu, atbilst šo noteikumu 6. punktā izklāstītajām specifikācijām.
- 6.1.2. Drošības josta vai ierobežotājsistēma ir projektēta un konstruēta tā, lai, pareizi uzstādīta un transportlīdzeklī esošas personas pienācīgi izmantota, tā darbotos apmierinoši un mazinātu miesas bojājumu risku avārijas gadījumā.
- 6.1.3. Drošības jostas siksnas nedrīkst pakļaut bīstamai konfigurācijai.
- 6.1.4. Materiālus ar poliamīda 6 īpašībām attiecībā uz ūdens aizturi ir aizliegts izmantot visās mehāniskajās daļās, kurās šāda parādība var negatīvi ietekmēt to darbību.
- 6.2. Cietās daļas
- 6.2.1. Vispārīgi noteikumi
- 6.2.1.1. Drošības jostas cietajām daļām, piemēram, sprādzēm, regulētājierīcēm, fiksētājierīcēm un tamlīdzīgām, nav asu malu, kas var radīt siksnu nodilumu vai bojājumu to nolietojuma dēļ.
- 6.2.1.2. Visas drošības jostas komplekta daļas, uz kurām var iedarboties korozija, ir pret to pienācīgi aizsargātas. Pēc 7.2. punktā paredzētā korozijas testa lietpratīgs vērotājs ar neapbruņotu aci nevar saskatīt pazīmes, kas liecina par nolietojumu, kurš apdraud ierīces pienācīgu darbību, vai par vērā ņemamu koroziju.
- 6.2.1.3. Cietās daļas, kas paredzētas enerģijas absorbēšanai vai slodzes uztveršanai vai pārvadei, nav plīstošas.
- 6.2.1.4. Drošības jostas cietās daļas un plastmasas daļas ir izvietotas un uzstādītas tā, lai parastos mehāniskā transportlīdzekļa darbības apstākļos tās nevarētu iesprūst zem bīdāma sēdekļa vai transportlīdzekļa durvīs. Ja kāda no daļām neatbilst iepriekšminētajām prasībām, to testē attiecībā uz izturību pret aukstumu, kā noteikts turpmāk 7.5.4. punktā. Ja pēc testa cieto detaļu plastmasas pārklājumā vai aiztures ierīcēs ir redzamas plaisas, tad šīs plastmasas daļas noņem un turpina pārbaudīt pārējā komplekta drošumu. Ja pārējais komplekts joprojām ir drošs vai nav redzamas plaisas, to pārbauda vēlreiz, lai noskaidrotu, vai tas atbilst 6.2.2., 6.2.3. un 6.4. punkta prasībām.
- 6.2.2. Sprādze
- 6.2.2.1. Sprāzdes konstrukcija ir tāda, lai to nevarētu nepareizi izmantot. Tas cita starpā nozīmē, ka sprādzi nav iespējams atstāt daļēji slēgtā stāvoklī. Sprāzdes atvēršanas paņēmieni ir nepārprotami skaidri. Sprāzdes daļām, kas var saskarties ar lietotāja ķermeni, laukums ir vismaz 20 cm² un platums vismaz 46 mm, tos mēra plaknē, kura nav tālāk par 2,5 mm no saskares virsmas. Attiecībā uz četrpunktu drošības jostu sprādzēm iepriekšējo prasību uzskata par izpildītu, ja sprāzdes un lietotāja ķermeņa saskares virsma ir 20 līdz 40 cm².

- 6.2.2.2. Sprādze paliek aiztaisīta jebkurā transportlīdzekļa stāvoklī, arī tad, ja tā ir zem spriegojuma. Sprādzi nav iespējams atvērt netīšām, nejauši vai ar spēku, kas mazāks par 1 daN. Sprādze ir viegli izmantojama un satverama; neesot zem spriegojuma un zem turpmāk 7.8.2. punktā noteiktā spriegojuma lietotājs to var atvērt ar vienas rokas vienu vienkāršu vienvirziena kustību; turklāt drošības jostu komplektu gadījumā, kas paredzēti lietošanai priekšējos sānu sēdekļos, izņemot četrpunktu drošības jostas, lietotājs to var saslēgt ar vienas rokas vienkāršu vienvirziena kustību. Sprādzi atver, nospiežot pogu vai tamlīdzīgu ierīci. Virsma, kam pieliek minēto spiedienu, ir ar šādiem izmēriem, ja poga ir atvēršanas pozīcijā un ja to projicē plaknē, kas ir perpendikulāra pogas kustības sākotnējam virzienam: attiecībā uz iebūvētām pogām – ar vismaz 4,5 cm² laukumu un vismaz 15 mm platumu; attiecībā uz neiebūvētām pogām – ar vismaz 2,5 cm² laukumu un vismaz 10 mm platumu. Šis laukums ir sarkanā krāsā. Citas sprādzes daļas nedrīkst būt sarkanā krāsā. Kad sēdeklis ir aizņemts, jebkurā sprādzes daļā ir atļauta sarkana brīdinājuma gaisma, kas nodziest pēc tam, kad sēdētājs ir piesprādzējies.
- 6.2.2.3. Sprādze, ko testē saskaņā ar 7.5.3. punktu, darbojas normāli.
- 6.2.2.4. Sprādze spēj izturēt atkārtotu izmantošanu, un pirms 7.7. punktā minētā dinamikas testa sprādzei izdarīti 5 000 atvēršanas un aizvēršanas cikli normālas lietošanas apstākļos. Attiecībā uz četrpunktu drošības jostu sprādzēm šo testu var izdarīt, ja visas mēlītes nav ievietotas.
- 6.2.2.5. Spēks, kas vajadzīgs, lai atvērtu sprādzi turpmāk 7.8. punktā paredzētajā testā, nepārsniedz 6 daN.
- 6.2.2.6. Sprādzes stiprību pēc vajadzības testē saskaņā ar 7.5.1. un attiecīgā gadījumā 7.5.5. punkta prasībām. Sprādze nedrīkst salūzt, būtiski deformēties vai sadalīties noteiktās slodzes radītā spriegojuma dēļ.
- 6.2.2.7. Sprādzēm, kuru sastāvā ir divām ierīcēm kopīga sastāvdaļa, ja abu ierīču sprādzes var uzstādīt izmantošanai kopā ar tām atbilstīgo daļu, tad 7.7. un 7.8. punktā minētos stiprības un atvēršanas testus izdara attiecībā uz abiem iespējamajiem uzstādīšanas veidiem.
- 6.2.3. Drošības jostas regulētāji
- 6.2.3.1. Drošības josta, lietotājam to uzliekot, regulējas automātiski, lai pielāgotos viņam, vai ir tāda, ka sēdošam lietotājam ir viegli sasniedzama manuāla regulētāji, un ir ērti un viegli lietojama. Tā ļauj arī savilkt drošības jostu ar vienu roku, lai pielāgotu lietotāja ķermeņa izmēram un transportlīdzekļa sēdekļa stāvoklim.
- 6.2.3.2. Divus katra drošības jostas regulētāji veida paraugus testē saskaņā ar 7.3. punkta prasībām. Siksna izslīdējums vienam regulētāji paraugam nepārsniedz 25 mm, un visu regulētāji rīču pieļautais kopējais siksna izslīdējums nepārsniedz 40 mm.
- 6.2.3.3. Visu regulētāji rīču stiprību testē saskaņā ar 7.5.1. punktu. Tās nedrīkst salūzt vai sadalīties noteiktās slodzes radītā spriegojuma dēļ.
- 6.2.3.4. Veicot testu saskaņā ar 7.5.6. punktu, manuālas ierīces darbināšanai vajadzīgais spēks nepārsniedz 5 daN.
- 6.2.4. Fiksētāji rīces un drošības jostas augstuma regulētāji rīces
- Fiksētāji rīču stiprību testē, kā noteikts 7.5.1. un 7.5.2. punktā. Faktisko drošības jostas augstuma regulētāji rīču stiprību testē, kā noteikts šo noteikumu 7.5.2. punktā, ja tās nav testētas transportlīdzeklī, piemērojot Noteikumus Nr. 14 (to jaunākajā grozījumu redakcijā) par drošības jostu stiprinājumiem. Šī daļas nedrīkst salūzt vai sadalīties noteiktās slodzes radītā spriegojuma dēļ.

- 6.2.5. Spriegotāji
- Spriegotāji atbilst turpmāk norādītajām prasībām, tostarp iztur stiprības testus, kas paredzēti 7.5.1. un 7.5.2. punktā. (Šīs prasības neattiecas uz spriegotājiem bez bloķēšanas.)
- 6.2.5.1. Manuāli atbloķējami spriegotāji
- 6.2.5.1.1. Sikсна drošības jostas komplektam, kas aprīkots ar manuāli atbloķējamu spriegotāju, attiecībā pret spriegotāja bloķēšanas pozīcijām neizkustas vairāk kā par 25 mm.
- 6.2.5.1.2. Drošības jostas komplekta sikсна izvirsās no manuāli atbloķējama spriegotāja 6 mm no tās maksimālā garuma, ja siksnai piemēro spriegojumu, kas ir ne mazāks par 1,4 daN un ne lielāks par 2,2 daN parastajā izvilkšanas virzienā.
- 6.2.5.1.3. Sikсну atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 5 000 cikli, un to veic saskaņā ar 7.6.1. punktā aprakstīto metodi. Pēc tam spriegotājam veic 7.2. punktā aprakstīto korozijas testu un testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 7.6.3. punktā. Tam izdara vēl 5 000 izvilkšanas un savilkšanas ciklus, kuru rezultātam jābūt apmierinošam. Pēc iepriekšminētajiem testiem spriegotājs darbojas pareizi un vēl aizvien atbilst 6.2.5.1.1. un 6.2.5.1.2. punkta prasībām.
- 6.2.5.2. Spriegotāji, kas automātiski bloķējas
- 6.2.5.2.1. Sikсна drošības jostas komplektam, kas aprīkots ar spriegotāju, kurš automātiski bloķējas, attiecībā pret spriegotāja bloķēšanas pozīcijām neizkustas vairāk kā par 30 mm. Ja drošības jostas lietotājs pavirsās atpakaļ, josta vai nu paliek sākotnējā stāvoklī, vai automātiski atgriežas tajā, kad drošības jostas lietotājs vēlāk pavirsās uz priekšu.
- 6.2.5.2.2. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,7 daN, to mērot jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 7.6.4. punktā.
- Ja spriegotājs ir torsa augšdaļas siksnas daļa, siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,1 daN un lielāks par 0,7 daN, mērot līdzīgi.
- 6.2.5.2.3. Sikсну atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 5 000 cikli, un to veic saskaņā ar 7.6.1. punktā aprakstīto metodi. Pēc tam spriegotājam izdara 7.2. punktā aprakstīto korozijas testu, tad testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 7.6.3. punktā. Tam veic vēl 5 000 izvilkšanas un savilkšanas ciklus, kuru rezultātam jābūt apmierinošam. Pēc iepriekšminētajiem testiem spriegotājs darbojas pareizi un vēl aizvien atbilst 6.2.5.2.1. un 6.2.5.2.2. punkta prasībām.
- 6.2.5.3. Spriegotāji ar avārijas bloķēšanu
- 6.2.5.3.1. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu pēc testēšanas saskaņā ar 7.6.2. punktu atbilst šādiem nosacījumiem. Attiecībā uz vienkāršu jutību atbilstīgi 2.14.4.1. punktam spēkā ir tikai specifikācijas par transportlīdzekļa ātruma samazināšanu.
- 6.2.5.3.1.1. Tas ir bloķējies, kad transportlīdzekļa ātruma samazinājums sasniedz 0,45 g⁽¹⁾ vērtību attiecībā uz 4. veida spriegotājiem vai 0,85 g attiecībā uz 4.N veida spriegotājiem.
- 6.2.5.3.1.2. Tas nebloķējas, ja siksnas paātrinājums, ko mēra siksnas attīšanas virzienā, ir mazāks par 0,8 g attiecībā uz 4. veida spriegotājiem vai mazāks par 1,0 g attiecībā uz 4.N veida spriegotājiem.

(1) g = 9,81 m/s².

- 6.2.5.3.1.3. Tas nebloķējas, kad devēju sasver leņķī, kas nepārsniedz 12° leņķi jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis ražotājs.
- 6.2.5.3.1.4. Tas bloķējas, kad devēju sasver leņķī, kas ir vismaz 27° attiecībā uz 4. veida spriegotājiem vai vismaz 40° attiecībā uz 4.N veida spriegotājiem jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis ražotājs.
- 6.2.5.3.1.5. Ja spriegotāja darbība ir atkarīga no ārēja signāla vai enerģijas avota, ierīce nodrošina, automātisku spriegotāja bloķēšanos signāla vai enerģijas avota zuduma vai pārtraukuma gadījumā. Tomēr šī prasība nav jāizpilda, ja spriegotājs ir ar daudzkāršo jutību, ar nosacījumu, ka tikai viena jutība ir atkarīga no ārēja signāla vai enerģijas avota un signāla vai enerģijas avota zudumu vadītājam norāda ar optisku un/vai akustisku paņēmieni.
- 6.2.5.3.2. Kad izdara testēšanu saskaņā ar 7.6.2. punktu, spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un daudzkāršo jutību, tostarp siksnas jutību, atbilst iepriekšminētajām prasībām un arī bloķējas, ja siksnas paātrinājums, mērot siksnas attīšanas virzienā, ir vismaz 2,0 g.
- 6.2.5.3.3. Visos iepriekš 6.2.5.3.1. un 6.2.5.3.2. punktā minētajos testos siksnas posma garums, ko var izvilkt pirms spriegotāja bloķēšanās, nepārsniedz 50 mm, ko mēra no 7.6.2.1. punktā noteiktās garuma atzīmes. Uzskata, ka spriegotājs atbilst 6.2.5.3.1.2. punkta prasībām, ja pie minētajā punktā noteiktajām siksnas ātruma palielinājuma vērtībām tas nebloķējas, iekams nav izvilkts vismaz 50 mm garš siksnas posms, kuru mēra no 7.6.2.1. punktā noteiktās garuma atzīmes.
- 6.2.5.3.4. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,7 daN, to mērot jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 7.6.4. punktā.

Ja spriegotājs ir torsa augšdaļas siksnas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,1 daN un lielāks par 0,7 daN, to mērot līdzīgi, izņemot drošības jostu, kas aprīkota ar spriegojuma samazināšanas ierīci, tādā gadījumā minimālo savilkšanās spēku var samazināt līdz 0,05 daN tikai tad, ja šī ierīce ir darbības režīmā. Ja siksnā iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi.

Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas novērš siksnas pilnīgu savilkšanos, tad, vērtējot šīs prasības, šo ierīci nedarbina.

Ja komplektā ir spriegojuma samazināšanas ierīce, iepriekš aprakstīto siksnas savilkšanās spēku mēra ar ierīci darbības režīmā un bezdarbības režīmā, ja šīs prasības novērtē pirms un pēc ilgmūžības testiem atbilstīgi 6.2.5.3.5. punktam.

- 6.2.5.3.5. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 40 000 cikli, un to veic saskaņā ar 7.6.1. punktā aprakstīto metodi. Pēc tam spriegotājam izdara 7.2. punktā aprakstīto korozijas testu, tad testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 7.6.3. punktā. Spriegotājam veic vēl 5 000 ciklus (kopā 45 000), kuru rezultātiem jābūt apmierinošiem.

Ja komplektā ir spriegojuma samazināšanas ierīce, iepriekšminētos testus veic ar nosacījumu, ka spriegojuma samazināšanas ierīce ir darbības režīmā un bezdarbības režīmā.

Pēc iepriekšminētajiem testiem spriegotājs darbojas pareizi un vēl aizvien atbilst 6.2.5.3.1., 6.2.5.3.3. un 6.2.5.3.4. punkta prasībām.

- 6.2.5.4. Spriegotājiem pēc ilgmūžības testa atbilstīgi 6.2.5.3.5. punktam un nekavējoties pēc savilkšanās spēka mērīšanas atbilstīgi 6.2.5.3.4. punktam ir jāatbilst abām nākamajām specifikācijām:
- 6.2.5.4.1. ja spriegotājus, izņemot spriegotājus, kas automātiski bloķējas, testē atbilstīgi 7.6.4.2. punktam, tie nedrīkst nokarāties starp torsu un drošības jostām; un
- 6.2.5.4.2. ja sprādzi attaisa, lai atbrīvotu mēlīti, spriegotājam pašam jāspēj pilnībā ievilkst siksnu.
- 6.2.6. Savilcējierīce
- 6.2.6.1. Pēc tam, kad savilcējierīce iesniegta korozijas testam saskaņā ar 7.2. punktu, tai jādarbojas normāli (ieskaitot trieciena devēju, kas ir pievienots ierīcei ar oriģinālajām kontaktdakšām, cauri neplūstot strāvai).
- 6.2.6.2. Pārbauda, vai nejausa ierīces darbība nevar lietotājam radīt miesas bojājumus.
- 6.2.6.3. Pirotehniskas savilcējierīces:
- 6.2.6.3.1. pēc tam, kad savilcējierīce iesniegta kondicionēšanai saskaņā ar 7.9.1. punktu, tās darbība nedrīkst aktivizēties temperatūras iedarbībā un ierīce darbojas normāli;
- 6.2.6.3.2. veic piesardzības pasākumus, lai novērstu karstu gāzu izspiešanu, aizdegoties blakus esošiem viegli uzliesmojošiem materiāliem.
- 6.3. Siksnas
- 6.3.1. Vispārīgi noteikumi
- 6.3.1.1. Siksnas ir tādas, lai visā platumā nodrošinātu cik iespējams vienmērīgu spiediena sadali uz drošības jostas lietotāja ķermeni un lai tās nesavērtos pat spriegojuma ietekmē. Tām piemīt spēja absorbēt un izkliedēt enerģiju. Siksnu malas ir apstrādātas tā, lai lietojot tās neizārdītos.
- 6.3.1.2. Siksnas platums, ja pielikta slodze 980 daN + 100 – 0 daN, nav mazāks par 46 mm. Šo izmēru nosaka saskaņā ar 7.4.3. punktā noteikto testu, pie iepriekš minētās slodzes apturot testēšanas iekārtu ⁽¹⁾.
- 6.3.2. Stiprība pēc kondicionēšanas istabas apstākļos
- Diviem siksnas paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi 7.4.1.1. punktam, siksnas pārrāvuma slodze, kuru nosaka saskaņā ar 7.4.2. punktu, nav mazāka par 1 470 daN. Pārrāvuma slodzes lieluma atšķirība abiem paraugiem nav lielāka par 10 % no lielākās izmērītās pārrāvuma slodzes.
- 6.3.3. Stiprība pēc kondicionēšanas īpašos apstākļos
- Diviem siksnas paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi kādai no 7.4.1. punkta daļām (izņemot 7.4.1.1. punktu), siksnas pārrāvuma slodze nav mazāka par 75 % no vidējās slodzes, ko nosaka 6.3.2. punktā minētajā testā, un nav mazāka par 1 470 daN. Testus izdarošais tehniskais dienests var iztikt bez viena vai vairākiem šiem testiem, ja izmantotā materiāla sastāvs vai jau pieejamā informācija minētos testus padara nevajadzīgus.

⁽¹⁾ Tests nav veikts austām siksnām ar rievotu struktūru, kurās izmantoti ļoti izturīgi poliestera diegi, jo šīs siksnas slodzes ietekmē kļūst platākas. Tādos gadījumos platums bez slodzes ir ≥ 46 mm.

- 6.4. Drošības jostas komplekts vai ierobežotājsistēma
- 6.4.1. Dinamikas tests
- 6.4.1.1. Drošības jostas komplektam vai ierobežotājsistēmai izdara dinamikas testu atbilstīgi 7.7. punktam.
- 6.4.1.2. Dinamikas testu izdara diviem drošības jostas komplektiem, kam iepriekš nav pielikta slodze, izņemot tos drošības jostas komplektus, kas ir ierobežotājsistēmu sastāvdaļa, jo tad dinamikas testu izdara ierobežotājsistēmām, kuras paredzētas noteikta veida sēdekļiem un kurām iepriekš nav pielikta slodze. Testējamo drošības jostas komplektu sprādzes atbilst 6.2.2.4. punktā noteiktajām prasībām. Ja testē drošības jostas ar spriegotājiem, spriegotājam pirms tam ir izdarīts 7.6.3. punktā noteiktais tests attiecībā uz izturību pret putekļiem; turklāt, ja drošības jostas vai ierobežotājsistēmas ir aprīkotas ar savilcējierīci, kas ietver pirotehniskus līdzekļus, ierīci pirms tam kondicionē, kā noteikts 7.9.1. punktā.
- 6.4.1.2.1. Drošības jostām ir izdarīts 7.2. punktā noteiktais korozijas tests, pēc tam sprādzēm izdara papildu 500 atvēršanas un aizvēršanas ciklus normālas lietošanas apstākļos.
- 6.4.1.2.2. Drošības jostām ar spriegotājiem pirms tam ir izdarīti 6.2.5.2. vai 6.2.5.3. punktā paredzētie testi. Tomēr, ja spriegotājam jau ir izdarīts korozijas tests saskaņā ar 6.4.1.2.1. punkta noteikumiem, šis tests nav jāatkārto.
- 6.4.1.2.3. Ja drošības jostu paredzēts izmantot ar drošības jostas augstuma regulētājierīci, kas iepriekš definēta 2.9.6. punktā, izdarot testu, ierīce ir noregulēta visnelabvēlīgākajā(-ajās) pozīcijā(-ās), ko izvēlēties par testēšanu atbildīgais tehniskais dienests. Tomēr, ja drošības jostas augstuma regulētājierīce ietver drošības jostas stiprinājumu, kas apstiprināts saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14, par testēšanu atbildīgais tehniskais dienests pēc saviem ieskatiem var piemērot 7.7.1. punkta noteikumus.
- 6.4.1.2.4. Drošības jostai ar savilcējierīci turpmāk 6.4.1.3.2. punktā norādīto minimālo pārvietojumu var samazināt uz pusi. Šajā testā savilcējierīce darbojas.
- 6.4.1.2.5. Drošības jostai ar spriegojuma samazināšanas ierīci pirms dinamikas testa veic ilgmūžības testu ar šo ierīci darbības režīmā atbilstīgi 6.2.5.3.5. punktam. Dinamikas testu tad izdara ar spriegojuma samazināšanas ierīci darbības režīmā.
- 6.4.1.3. Testa laikā jāievēro šādas prasības:
- 6.4.1.3.1. neviena daļa drošības jostas komplektā vai ierobežotājsistēmā, kas notur transportlīdzekli esošu personu, nesalūst, un neviena sprādze vai bloķētājs, vai pārvietošanas sistēma neatveras; un
- 6.4.1.3.2. ja testē klēpja drošības jostas, manekena pārvietojums uz priekšu iegurnā augstumā ir 80 līdz 200 mm. Ja testē citu veidu drošības jostas, pārvietojums uz priekšu ir 80 līdz 200 mm iegurnā augstumā un 100 līdz 300 mm krūškurvja augstumā. Četrpunktu drošības jostai iepriekš noteiktos minimālos pārvietojumus var samazināt uz pusi. Šie pārvietojumi ir pārvietojumi attiecībā pret mērīšanas punktiem, kas norādīti šo noteikumu 7. pielikuma 6. attēlā;
- 6.4.1.3.3. drošības jostām, ko paredzēts izmantot priekšējās sānu sēdvietās, kuras aizsargā drošības spilvens to priekšā, krūškurvja atskaites punkta pārvietojums var pārsniegt iepriekš 6.4.1.3.2. punktā minēto pārvietojumu, ja tā ātrums šajā vērtībā nepārsniedz 24 km/h.

- 6.4.1.4. Ja testē ierobežotājsistēmu, prasības ir šādas:
- 6.4.1.4.1. krūškurvja atskaites punkta pārvietojums var pārsniegt 6.4.1.3.2. punktā minēto pārvietojumu tad, ja ar aprēķiniem vai papildu testos iespējams pierādīt, ka neviena dinamikas testā izmantotā manekena torša vai galvas daļa nesaskartos ar priekšā esošu cietu transportlīdzekļa daļu, izņemot krūškurvja saskari ar stūres iekārtu, ja šī iekārta atbilst Noteikumu Nr. 12 prasībām un ja saskare notiek ātrumā, kas nepārsniedz 24 km/h. Šajā novērtējumā pieņem, ka sēdekļis atrodas 7.7.1.5. punktā minētajā stāvoklī;
- 6.4.1.4.2. transportlīdzekļos, kuros izmanto šādas ierīces, pārvietošanas un bloķēšanas sistēmas, kas ļauj visos sēdekļos esošajām personām izkļūt no transportlīdzekļa, pēc dinamikas testa joprojām ir iespējams darbināt ar roku.
- 6.4.1.5. Atkāpjoties no iepriekš minētā, attiecībā uz ierobežotājsistēmu pārvietojumi var pārsniegt 6.4.1.3.2. punktā noteikto, ja uz sēdekļa uzstādīto augšējo stiprinājumu attiecas Noteikumu Nr. 14 7.4. punktā paredzētā atkāpe.
- 6.4.2. Stiprība pēc abrazīvās kondicionēšanas
- 6.4.2.1. Abiem paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi 7.4.1.6. punktam, pārrāvuma slodzi novērtē saskaņā ar 7.4.2. un 7.5. punktu. Tā ir vismaz 75 % no vidējās pārrāvuma slodzes, ko nosaka abrazīvi neapstrādātu siksnu testos, un nav mazāka par testējamiem izstrādājumiem paredzēto minimālo slodzi. Pārrāvuma slodzes lieluma atšķirība abiem paraugiem nav lielāka par 20 % no lielākās izmērītās pārrāvuma slodzes. Stiepes izturības testu, kurā izmanto 1. un 2. veida procedūru, veic tikai siksnas paraugiem (7.4.2. punkts). Stiepes izturības testu, kurā izmanto 3. veida procedūru, izdara siksnai un attiecīgajam metāla komponentam (7.5. punkts).
- 6.4.2.2. Drošības jostas komplekta daļas, kas abrazīvi jāapstrādā, norādītas turpmāk tabulā, un procedūru veidi, kas var būt tām piemēroti, norādīti ar "x". Katrai procedūrai izmanto jaunu paraugu.

	1. procedūra	2. procedūra	3. procedūra
Fiksētājierīce	—	—	x
Vadīkla vai trīsis	—	x	—
Sprādzes cilpa	—	x	x
Regulētājierīce	x	—	x
Siksnai piešūtās daļas	—	—	x

7. TESTI
- 7.1. To paraugu izlietojums, kas iesniegti drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipa apstiprinājumam (sk. šo noteikumu 13. pielikumu)
- 7.1.1. Sprādzes pārbaudei, sprādzes testam zemā temperatūrā, nepieciešamības gadījumā turpmāk 7.5.4. punktā paredzētajam testam zemā temperatūrā, sprādzes ilgmūžības testam, drošības jostas korozijas testam, spriegotāja darbības testiem, dinamikas testam un sprādzes atvēršanas testam pēc dinamikas testa vajadzīgas divas drošības jostas vai ierobežotājsistēmas. Vienu no šiem diviem paraugiem izmanto drošības jostas vai ierobežotājsistēmas pārbaudei.
- 7.1.2. Sprādzes pārbaudei un sprādzes, fiksētājierīces stiprinājumu, drošības jostas regulētājierīču un nepieciešamības gadījumā spriegotāju izturības testam vajadzīga viena drošības josta vai ierobežotājsistēma.

- 7.1.3. Sprādzes pārbaudei, mikroslīdēšanas testam un abrazīvā nodiluma testam vajadzīgas divas drošības jostas vai ierobežotājsistēmas. Drošības jostas regulētājierīces darbības testu izdara vienam no šiem diviem paraugiem.
- 7.1.4. Siksnas paraugu izmanto vilces izturības testā. Daļu šā parauga glabā tik ilgi, kamēr ir spēkā apstiprinājums.
- 7.2. Korozijas tests
- 7.2.1. Pilnu drošības jostas komplektu, kā paredzēts šo noteikumu 12. pielikumā, ievieto testa kamerā. Ja komplekta sastāvā ir spriegotājs, tad siksnu izvelk visā garumā, izņemot 300 ± 3 mm. Ja neskaita īsus pārtraukumus, kas var būt vajadzīgi, piemēram, lai pārbaudītu un atjaunotu sāls šķīduma daudzumu, šķīduma iedarbība ilgst 50 stundas.
- 7.2.2. Pēc minētās iedarbības beigām komplektu saudzīgi izmazgā vai izskalo tīrā tekošā ūdenī, kura temperatūra nepārsniedz 38 °C, lai tādējādi atbrīvotos no sāls nogulsniem, kas var būt izveidājušās, un ļauj tam 24 stundas žūt istabas temperatūrā, lai pēc tam pārbaudītu saskaņā ar 6.2.1.2. punktu.
- 7.3. Mikroslīdēšanas tests (sk. šo noteikumu 11. pielikuma 3. attēlu)
- 7.3.1. Paraugus, kam izdarāms mikroslīdēšanas tests, pirms testēšanas vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5 %. Testu izdara 15 līdz 30 °C temperatūrā.
- 7.3.2. Nodrošina, lai regulētājierīces brīvais posms būtu vērsts uz augšu vai uz leju no izmēģinājumu stenda, kā tas ir transportlīdzeklī.
- 7.3.3. Siksnas posma zemākajai daļai pieliek 5 daN lielu slodzi. Pārējo daļu kustina turp un atpakaļ, un kustības kopējā amplitūda ir 300 ± 20 mm (sk. attēlu).
- 7.3.4. Ja siksnai ir brīvs gals, ko izmanto par rezerves siksnu, tad to nedrīkst nekādā veidā savilkst vai saspraust ar noslogoto siksnas posmu.
- 7.3.5. Nodrošina, lai izmēģinājumu stendā sikсна ar izliekumu nokarātos no regulētājierīces tā, kā tas ir transportlīdzeklī. Izmēģinājumu stendam pieliek 5 daN slodzi virza vertikāli un tā, lai nepieļautu sloga šūpošanos un drošības jostas savilkšanos. Fiksētājierīci nostiprina pie 5 daN sloga tā, kā tas ir transportlīdzeklī.
- 7.3.6. Pirms testa faktiskā sākuma izdara 20 ciklu sēriju, lai pienācīgi iestrādātu automātisko savilkšanās sistēmu.
- 7.3.7. Izdara 1 000 ciklu sēriju ar frekvenci 0,5 cikli sekundē un kopējo amplitūdu 300 ± 20 mm. Slodzi, kuras lielums ir 5 daN, pieliek tikai tajā laikā, kas atbilst 100 ± 20 mm nobīdei pusē no katra laikposma.
- 7.4. Siksnu kondicionēšana un vilces izturības tests (statiskais)
- 7.4.1. Siksnu kondicionēšana vilces izturības testam
- No iepriekš 3.2.2.3. punktā minētās siksnas ņem paraugus, un tos kondicionē šādi:
- 7.4.1.1. Kondicionēšana temperatūrā un higrometrija
- Siksnu kondicionē saskaņā ar standartu ISO 139:2005, izmantojot standarta atmosfēru vai alternatīvo standarta atmosfēru. Ja testu neizdara tūlīt pēc kondicionēšanas, paraugu līdz testa sākumam ievieto hermētiski noslēgtā traukā. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās vides vai trauka.

- 7.4.1.2. Kondicionēšana gaismā
- 7.4.1.2.1. Piemēro Ieteikuma ISO 105-BO2 (1994, grozījumi Nr. 2/2000) noteikumus. Siksnu tur gaismā tik ilgi, cik vajadzīgs, lai standartzilā krāsviela Nr. 7 izbalotu līdz 4. pustonim pelēkās krāsas skalā.
- 7.4.1.2.2. Pēc minētās iedarbības siksnu kondicionē, kā aprakstīts 7.4.1.1. punktā. Ja testu neizdara tūlīt pēc kondicionēšanas, paraugu līdz testa sākumam ievieto hermētiski noslēgtā traukā. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās iekārtas.
- 7.4.1.3. Kondicionēšana aukstumā
- 7.4.1.3.1. Siksnu kondicionē, kā aprakstīts 7.4.1.1. punktā.
- 7.4.1.3.2. Pēc tam siksnu 1,5 stundas tur uz plakanas virsmas aukstuma kamerā, kurā gaisa temperatūra ir -30 ± 5 °C. Tad to satin un tīstoklim uzliek 2 kg smagu slogu, kas iepriekš atdzesēts līdz -30 ± 5 °C. Kad sikсна 30 minūtes bijusi zem sloga tajā pašā aukstuma kamerā, slogu noņem, un 5 minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no aukstuma kameras nosaka pārrāvuma slodzi.
- 7.4.1.4. Kondicionēšanas karstumā
- 7.4.1.4.1. Siksnu trīs stundas tur karsēšanas kamerā, kurā temperatūra ir 60 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5 %.
- 7.4.1.4.2. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no karsēšanas kameras.
- 7.4.1.5. Ūdens iedarbība
- 7.4.1.5.1. Siksnu uz trim stundām pilnībā iegremdē destilētā ūdenī, kura temperatūra ir 20 ± 5 °C un kuram pievienots neliels daudzums mitrinātāja. Drīkst izmantot jebkuru mitrinātāju, kas ir derīgs šķiedrai, kuru testē.
- 7.4.1.5.2. Pārrāvuma slodzi nosaka 10 minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no ūdens.
- 7.4.1.6. Kondicionēšana ar abrazīvo nodilšanu
- 7.4.1.6.1. Kondicionēšanu ar abrazīvo nodilšanu veic visām ierīcēm, kurās sikсна saskaras ar kādu drošības jostas cieto daļu, izņemot visas regulētājierīces, kurām 1. procedūra kondicionēšana ar abrazīvo nodilšanu (7.4.1.6.4.1. punkts) nav jāizdara, ja mikroslīdēšanas testā (7.3. punkts) konstatē, ka siksnas izslīdējums ir mazāks par pusi no paredzētā attāluma. Kondicionēšanas ierīces uzstādījumā siksnas un kontaktaukuma relatīvo stāvokli saglabā gandrīz nemainīgu.
- 7.4.1.6.2. Paraugus kondicionē, kā aprakstīts 7.4.1.1. punktā. Telpas temperatūra abrazīvās apstrādes procedūras laikā ir 15 līdz 30 °C.
- 7.4.1.6.3. Tabulā norādītas vispārīgās prasības attiecībā uz katru abrazīvās apstrādes procedūru.

	Slodze daN	Frekvence Hz	Ciklu skaits	Nobīde mm
1. procedūra	2,5	0,5	5 000	300 ± 20
2. procedūra	0,5	0,5	45 000	300 ± 20
3. procedūra (*)	0 līdz 5	0,5	45 000	—

(*) Sk. 7.4.1.6.4.3. punktu.

Šīs tabulas piektajā slejā norādītā nobīde raksturo siksnai piemērotās turp un atpakaļ kustības amplitūdu.

7.4.1.6.4. Konkrētas kondicionēšanas procedūras

7.4.1.6.4.1. 1. procedūra. To piemēro, ja siksna slīd caur regulētājierīci.

Vienam siksna posmam vertikāli un pastāvīgi pieliek 2,5 daN lielu slodzi, pārējo siksna daļu, kas novietota horizontāli, kustina turp un atpakaļ.

Regulētājierīci novieto tā, lai siksna horizontālais posms paliktu noslogots (sk. šo noteikumu 11. pielikuma 1. attēlu).

7.4.1.6.4.2. 2. procedūra. To piemēro, ja siksna, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu.

Šā testa laikā leņķi, ko veido abi siksna gali viens pret otru, ir tādi, kā parādīts šo noteikumu 11. pielikuma 2. attēlā.

Testa laikā pieliek pastāvīgu 0,5 daN lielu slodzi.

Ja siksna, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu vairāk nekā vienu reizi, slodzi var palielināt virs 0,5 daN, lai sasniegtu paredzēto 300 mm siksna kustību caur šo cieto daļu.

7.4.1.6.4.3. 3. procedūra. To piemēro, ja siksna ir piešūta vai līdzīgā veidā piestiprināta pie cietās daļas.

Kopējā turp un atpakaļ kustība ir 300 ± 20 mm, un 5 daN lielo slodzi pieliek tikai tik ilgu laiku, kas atbilst 100 ± 20 mm nobīdei pusē no katra laikposma (sk. šo noteikumu 11. pielikuma 3. attēlu).

7.4.2. Siksna vilces izturības tests (statiskais tests)

7.4.2.1. Testu ikreiz izdara diviem jauniem siksna paraugiem, kas ir pietiekami gari un kondicionēti saskaņā ar 7.4.1. punkta noteikumiem.

7.4.2.2. Katru siksnu satver izstiepšanās testa mehānisma spailēs. Spaiļes ir tādas, lai siksna nevarētu pārtrūkt punktā, kurā tā pieskaras spailēm, vai šā punkta tuvumā. Pārvietošanas ātrums ir aptuveni 100 mm/min. Parauga brīvā daļa, kas atrodas starp mehānisma spailēm, testa sākumā ir $200 \text{ mm} \pm 40 \text{ mm}$ gara.

7.4.2.3. Pēc tam spriegojumu palielina, līdz siksna pārtrūkst, un reģistrē pārrāvuma slodzi.

7.4.2.4. Ja siksna izslīd vai pārtrūkst spaiļu pieskares punktā vai tā tuvumā, t. i., tuvāk par 10 mm, testa rezultāts nav derīgs un testu izdara vēlreiz, ņemot jaunu paraugu.

7.4.3. Platums pie slodzes

7.4.3.1. Testu ikreiz izdara diviem jauniem siksna paraugiem, kas ir pietiekami gari un kondicionēti saskaņā ar 7.4.1. punkta noteikumiem.

7.4.3.2. Katru siksnu satver izstiepšanās testa mehānisma spailēs. Spaiļes ir tādas, lai siksna nevarētu pārtrūkt punktā, kurā tā pieskaras spailēm, vai šā punkta tuvumā. Pārvietošanas ātrums ir aptuveni 100 mm/min. Parauga brīvā daļa, kas atrodas starp mehānisma spailēm, testa sākumā ir $200 \text{ mm} \pm 40 \text{ mm}$ gara.

7.4.3.3. Kad slodze sasniedz $980 \text{ daN} + 100 - 0 \text{ daN}$, testēšanas iekārtu aptur un piecās sekundēs veic mērījumus. Šis tests un izstiepšanās tests jāveic atsevišķi.

- 7.5. Cietas daļas ietverošu drošības jostas komplekta sastāvdaļu tests
- 7.5.1. Sprādzi un regulētājierīci pievieno izstiepšanās testa mehānismam ar drošības jostas komplekta daļām, kurām tās parasti piestiprinātas, un tad slodzi palielina līdz 980 daN.

Testējot četrpunktu drošības jostas, sprādzi pievieno testa mehānismam ar siksnām, kas piestiprinātas sprādzei un mēlītei vai divām mēlītēm, kuras ir aptuveni simetriskas attiecībā pret sprādzes ģeometrisko centru. Ja sprādze vai regulētājierīce ir ietverta fiksētājierīcē vai trīspunktu drošības jostas kopīgā sastāvdaļā, tad sprādzi vai regulētājierīci testē kopā ar fiksētājierīci saskaņā ar 7.5.2. punktu, izņemot spriegotājus ar vadīklu vai trīsi augšējā drošības jostas stiprinājumā, kad slodze būs 980 daN un bloķēšanas brīdī uz tītavas esošās siksnas garums ir cik iespējams tuvs 450 mm no siksnas gala.

- 7.5.2. Fiksētājierīces un visas drošības jostas augstuma regulētājierīces testē tā, kā aprakstīts 7.5.1. punktā, bet slodze šajā gadījumā ir 1 470 daN, to piemērojot atbilstīgi 7.7.1. punkta otrajam teikumam – visnelabvēlīgākajos apstākļos, kādi varētu rasties transportlīdzeklī, kurā ir pareizi uzstādīta attiecīgā drošības josta. Testējot spriegotājus, siksnu pilnībā notin no tītavas.
- 7.5.3. Divus pilnus drošības jostas komplekta paraugus uz divām stundām ievieto aukstuma kamerā -10 ± 1 °C temperatūrā. Tūlīt pēc izņemšanas no kameras ar rokām saslēdz sprādzes salāgojamās daļas.
- 7.5.4. Divus pilnus drošības jostas komplekta paraugus uz divām stundām ievieto aukstuma kamerā -10 ± 1 °C temperatūrā. Pēc tam testējamās cietās daļas un plastmasas daļas pārmaiņus izvieto uz plakanas tērauda virsmas, kas kopā ar paraugiem bijusi ievietota aukstuma kamerā un kas novietota uz vismaz 100 kg smaga, blīva, cieta bloka horizontālās virsmas; 30 sekunžu laikā pēc testējamo daļu izņemšanas no aukstuma kameras uz tām no 300 mm augstuma ļauj nokrist 18 kg smagam tērauda gabalam. Šis 18 kg masas iedarbības plaknes cietība ir vismaz 45 HRC, bet virsma izliekta ar 10 mm rādiusu šķērsvirzienā un 150 mm rādiusu garenvirzienā pa masas centra līniju. Vienu paraugu testē pa siksnai atbilstīgā izliektā stieņa asi, un otru paraugu testē 90° leņķī pret siksnu
- 7.5.5. Sprādzes, kam ir divām drošības jostām kopīgas daļas, noslogo tā, lai modelētu lietošanas apstākļus transportlīdzeklī, kurā sēdekļi ir noregulēti vidējā stāvoklī. Siksnām vienlaikus pieliek 1 470 daN slodzi. Slodzes pielikšanas virzienu nosaka atbilstīgi 7.7.1. punktam. Šim testam piemērota iekārta ir attēlota šo noteikumu 10. pielikumā.
- 7.5.6. Kad testē manuālu regulētājierīci, siksnu vienā paņēmienā ar ātrumu aptuveni 100 mm/s izvelk caur minēto ierīci, ievērojot parastos lietošanas apstākļus, un pēc tam, kad izvilkti pirmie 25 mm siksnas, ar precizitāti 0,1 daN izmēra maksimālo spēku. Testu izdara abos siksnas kustības virzienos caur regulētājierīci, un līdz mērījumu veikšanai jāizdara 10 šādi cikli.
- 7.6. Papildu testi drošības jostām ar spriegotājiem
- 7.6.1. Spriegotājmehānisma ilgmūžība
- 7.6.1.1. Siksnu izvelk un ļauj tai atkal savilkties tik daudz ciklus, cik vajadzīgs, ar ātrumu, kas nepārsniedz 30 ciklus minūtē. Spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu katru piekto ciklu papildina ar grūdienu, lai spriegotājs bloķētos.

Grūdienus izdara vienādā daudzumā katrā no piecām dažādām siksnas izvilkuma pakāpēm, proti, tad, kad no spriegotāja izvilkti 90, 80, 75, 70 un 65 % no siksnas kopgaruma. Tomēr, ja paraugā ir vairāk nekā 900 mm siksnas, minētos procentuālos daudzumus nosaka attiecībā pret 900 mm no siksnas beigām, ko var izvilkt no spriegotāja.

- 7.6.1.2. Šā pielikuma 7.6.1.1. punktā paredzētajiem testiem piemērota iekārta ir attēlota šo noteikumu 3. pielikumā.
- 7.6.2. Bloķēšanas procedūra spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu
- 7.6.2.1. Spriegotāja bloķēšanas testē stāvoklī, kad neatītās siksnas garums ir 300 ± 3 mm.
- 7.6.2.1.1. No spriegotāja, kura bloķēšanas aktivizē siksnas kustība, siksnu izvelk virzienā, kāds parasti veidojas, ja spriegotājs ir uzstādīts transportlīdzeklī.
- 7.6.2.1.2. Spriegotāju jutību uz transportlīdzekļa ātruma samazināšanu testē iepriekš minētajā siksnas izvilkuma stāvoklī gar divām savstarpēji perpendikulārām asīm, kas ir horizontālas, ja transportlīdzeklī spriegotāju paredzēts uzstādīt tā, kā norādījis drošības jostas ražotājs. Ja šis stāvoklis nav norādīts, testēšanas iestāde konsultējas ar drošības jostas ražotāju. Vienu no šiem asu virzieniem tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testu, izraugās tā, lai radītu visnelabvēlīgākos apstākļus attiecībā uz bloķēšanas mehānisma aktivizēšanos.
- 7.6.2.2. Šā pielikuma 7.6.2.1. punktā paredzētajiem testiem piemērota iekārta ir aprakstīta šo noteikumu 4. pielikumā. Visu šādu iekārtu konstrukcija nodrošina, ka vajadzīgo paātrinājumu sasniedz, pirms sikсна ir izvilka no spriegotāja vairāk par 5 mm, un ka izvilkšanas vidējais paātrinājuma palielinājums ir vismaz 55 g/s un maksimāli 150 g/s, testējot jutību uz siksnas kustību, un vismaz 25 g/s un maksimāli 150 g/s, testējot jutību uz transportlīdzekļa ātruma samazināšanu.
- 7.6.2.3. Lai pārbaudītu atbilstību 6.2.5.3.1.3. un 6.2.5.3.1.4. punkta prasībām, spriegotāju uzstāda uz horizontālas virsmas, kuru pēc tam sasver ar ātrumu, kas nepārsniedz 2° sekundē, līdz spriegotājs bloķējas. Testu atkārto ar savēršanu citos virzienos, lai pārliecinātos, ka prasības ir izpildītas.
- 7.6.3. Izturība pret putekļiem
- 7.6.3.1. Spriegotāju ievieto testa kamerā, kā parādīts šo noteikumu 5. pielikumā. Spriegotāja stāvoklis ir tāds pats kā tad, ja tas ir uzstādīts transportlīdzeklī. Putekļu daudzums testa kamerā atbilst 7.6.3.2. punkta prasībām. No spriegotāja izvelk 500 mm garu siksnas posmu un atstāj izvilktu, izņemot tad, kad tiek veikti 10 pabeigti šīs siksnas izvilkšanas un savilkšanās cikli vienas vai divu minūšu laikā pēc katras putekļu sajaukšanas reizes. Piecas stundas ik pēc 20 minūtēm putekļus sajauc, piecas sekundes pūšot sausu un smērvielu nesaturošu saspiestu gaisu, kura relatīvais spiediens ir $5,5 \times 10^5 \pm 0,5 \times 10^5$ Pa, caur atveri ar diametru $1,5 \pm 0,1$ mm.
- 7.6.3.2. Šā pielikuma 7.6.3.1. punktā aprakstītajā testā izmantotie putekļi sastāv no aptuveni 1 kg sausa kvarca. Daļiņu izmēra sadalījums ir šāds:
- tādas, kas iet caur 150 μ m lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 104 μ m: 99 līdz 100 %;
 - tādas, kas iet caur 105 μ m lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 64 μ m: 76 līdz 86 %;
 - tādas, kas iet caur 75 μ m lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 52 μ m: 60 līdz 70 %.
- 7.6.4. Savilkšanās spēks
- 7.6.4.1. Savilkšanās spēku mēra, izmantojot drošības jostas komplektu, kas aplikts manekenam kā 7.7. punktā paredzētajā dinamiskā testā. Siksnas spriegojumu mēra cik iespējams tuvu (tomēr nedaudz pirms) saskares punktiem ar manekenu, kamēr siksnu izvelk vai ļauj tai savilkties ar ātrumu aptuveni 0,6 m minūtē. Ja drošības josta ir ar spriegojuma samazināšanas ierīci, savilkšanās spēku un siksnas spriegojumu mēra ar spriegojuma samazināšanas ierīci gan darbības režīmā, gan bezdarbības režīmā.

7.6.4.2. Pirms 7.7. punktā paredzētā dinamikas testa sēdošo manekenu, kas apģērbs kokvilnas krekļā, sasver uz priekšu, kamēr 350 mm siksnas tiek izvilkti no spriegotāja, un tad atbrīvo sākotnējā stāvoklī.

7.7. Drošības jostas komplekta vai ierobežotājsistēmas dinamikas tests

7.7.1. Drošības jostas komplektu uzstāda uz ratiņiem ar šo noteikumu 6. pielikumā noteikto sēdekli un stiprinājumu. Ja tomēr drošības jostas komplekts ir paredzēts īpašam transportlīdzeklim vai īpaša veida transportlīdzekļiem, tad attālumus starp manekenu un stiprinājumiem nosaka dienests, kurš izdara testus, un to dara vai nu saskaņā ar uzstādīšanas instrukcijām, kuras piegādātas kopā ar drošības jostu, vai saskaņā ar transportlīdzekļa ražotāja sniegtajiem norādījumiem. Ja drošības josta ir aprīkota ar drošības jostas augstuma regulētājierīci, kā definēts iepriekš 2.9.6. punktā, ierīces stāvoklis un nostiprināšanas veids ir tāds pats kā transportlīdzekļa konstrukcijai.

Tādā gadījumā, ja dinamikas tests ir izdarīts transportlīdzekļa tipam, tas nav jāatkārto citiem transportlīdzekļa tipiem, ja katrs stiprinājuma punkts ir tuvāk par 50 mm no testējamās drošības jostas atbilstīgā stiprinājuma punkta. Alternatīva ir tāda, ka ražotāji var noteikt hipotētiskas stiprinājumu pozīcijas testēšanai, lai iekļautu reālo stiprinājuma vietu maksimālo skaitu.

7.7.1.1. Ja drošības josta vai ierobežotājsistēma ir tāda komplekta daļa, uz kuru kā ierobežotājsistēmu attiecas tipa apstiprinājuma pieteikums, tad šo drošības jostu uzmontē, kā noteikts 7.7.1. punktā, vai uz tās transportlīdzekļa strukturālās daļas, kur to parasti ierīko, un minēto daļu nekustīgi piestiprina testa ratiņiem, kā aprakstīts 7.7.1.2. līdz 7.7.1.6. punktā.

Ja drošības josta vai ierobežotājsistēma ar savilcējierīcēm, kurās izmantotas sastāvdaļas, kas nav ietvertas pašā drošības jostas komplektā, drošības jostas komplektu kopā ar vajadzīgajām transportlīdzekļa papildu daļām uzmontē testa ratiņiem tā, kā noteikts 7.7.1.2. līdz 7.7.1.6. punktā.

Ja šīs ierīces nav iespējams testēt uz testa ratiņiem, tad ar parasto frontālā trieciena testu, ko izdara ar ātrumu 50 km/h saskaņā ar ISO procedūru 3560 (1975), ražotājs var pierādīt, ka ierīce atbilst noteikumu prasībām.

7.7.1.2. Paņēmiens, ko izmanto, lai nostiprinātu transportlīdzekli testa laikā, ietvaros nav paredzēts nostiprināt sēdekļu vai drošības jostu stiprinājumus vai mazināt ietaises normālo deformēšanos. Transportlīdzekļa priekšējo daļu neizmanto, jo tā, ierobežojot manekena (izņemot pēdas) kustību uz priekšu, mazinātu slodzi, ko testā pieliek ierobežotājsistēmai. No ietaises izņemtās daļas var aizstāt ar līdzvērtīgas stiprības daļām, ja vien tās netraucē manekena kustību uz priekšu.

7.7.1.3. Stiprinājuma ierīci uzskata par apmierinošu, ja tā nekādā veidā neietekmē ietaisi visā platumā un ja transportlīdzekli vai ietaisi priekšpusē bloķē vai apstādina attālumā, kas ir vismaz 500 mm no testējamās ierobežotājsistēmas stiprinājuma. Aizmugurē ietaisi nostiprina tādā attālumā aiz stiprinājumiem, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu 7.7.1.2. punkta prasību izpildi.

7.7.1.4. Transportlīdzekļa sēdekļus noregulē un izvieto tādā vadīšanas vai braukšanas pozīcijā, kuru tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testus, uzskata par visnelabvēlīgāko stiprības ziņā un kura ir savienojama ar manekena novietojumu transportlīdzeklī. Sēdekļu pozīciju norāda ziņojumā. Ja sēdekļa atzveltne ir regulējama, tad to bloķē, kā norādījis ražotājs, vai, ja šādu norādījumu nav, tā, lai izveidojies faktiskais leņķis būtu cik iespējams tuvu 25° leņķim attiecībā uz M1 un N1 kategorijas transportlīdzekļiem un cik iespējams tuvu 15° leņķim attiecībā uz visu pārējo kategoriju transportlīdzekļiem.

- 7.7.1.5. Lai novērtētu 6.4.1.4.1. punkta prasību izpildi, pieņem, ka sēdekļi atrodas vistālāk uz priekšu izvīzītājā vadīšanas vai braukšanas pozīcijā, kas ir piemērota manekena izmēriem.
- 7.7.1.6. Visus vienas grupas sēdekļus testē vienlaikus.
- 7.7.1.7. Četrpunktu drošības jostas sistēmas dinamikas testus izdara bez kājstarpes siksnas (komplekta), ja tāds ir.
- 7.7.2. Drošības jostas komplektu šo noteikumu 7. pielikumā aprakstītajam manekenam apliek, kā aprakstīts turpmāk. Starp manekena muguru un sēdekļa atzveltni novieto 25 mm biezu dēli. Drošības jostu stingri savelk ap manekenu. Pēc tam dēli izņem un manekenu novieto tā, lai tā mugura visā garumā saskartos ar sēdekļa atzveltni. Izdara pārbaudi, lai nodrošinātu, ka sprādzes abu daļu savienošana veida dēļ nemazinās bloķēšanas drošums.
- 7.7.3. Siksnu brīvie gali sniedzas pietiekami tālu aiz regulētājierīcēm, lai ņemtu vērā iespējamo izslīdēšanu.
- 7.7.4. Ātruma samazinājuma un ātruma palielinājuma ierīces
Pieteikuma iesniedzējs izvēlas vienu no divām turpmāk minētajām ierīcēm.
- 7.7.4.1. Ātruma samazinājuma testēšanas ierīce
Ratiņus dzen uz priekšu tā, lai trieciena brīdī to brīvais ātrums būtu $50 \text{ km/h} \pm 1 \text{ km/h}$ un lai manekens neizkustētos. Attālums, kas vajadzīgs, lai ratiņi apstātos, ir $40 \text{ cm} \pm 5 \text{ cm}$. Visā ātruma samazinājuma laikā ratiņi paliek horizontālā stāvoklī. Ratiņu ātruma samazinājumu panāk ar šo noteikumu 6. pielikumā attēloto iekārtu vai kādu citu ierīci, ar kuru var iegūt līdzvērtīgus rezultātus. Minētā iekārta atbilst turpmāk izklāstītajām izpildījuma prasībām.
- Ātruma samazinājuma liknei ratiņiem, ko sver atbilstīgi inerciālajai masai, lai kopā iegūtu $455 \text{ kg} \pm 20 \text{ kg}$ drošības jostu testiem un $910 \text{ kg} \pm 40 \text{ kg}$ ierobežotājsistēmu testiem, kur ratiņu un transportlīdzekļa strukturālās daļas nominālmasa ir 800 kg , jāiekļaujas 8. pielikuma diagrammā redzamajā iesvītrotajā laukumā. Vajadzības gadījumā ratiņu un tiem pievienotās transportlīdzekļa strukturālās daļas nominālo masu var vienu vai vairākas reizes palielināt par 200 kg , un šādā gadījumā ikreiz papildus pievieno arī 28 kg inerciālās masas. Ratiņu, transportlīdzekļa strukturālās daļas un inerciālās masas kopējā masa nekādā gadījumā neatšķiras no kalibrēšanas testos noteiktās nominālvērtības par vairāk kā $\pm 40 \text{ kg}$. Apturēšanas ierīces kalibrēšanas laikā ratiņu ātrums ir $50 \text{ km/h} \pm 1 \text{ km/h}$ un bremzēšanas ceļš ir $40 \text{ cm} \pm 2 \text{ cm}$.
- 7.7.4.2. Ātruma palielinājuma testēšanas ierīce
Ratiņus dzen uz priekšu tā, lai to kopējā ātruma maiņa ΔV būtu $51 \text{ km/h} \pm 2 \text{ km/h}$. Paātrinājuma laikā ratiņi paliek horizontālā stāvoklī. Ratiņu ātruma palielinājumu panāk ar iekārtu, kas atbilst turpmāk izklāstītajām izpildījuma prasībām.
- Atbilstīgi inerciālajai masai svērto ratiņu ātruma palielinājuma liknei jāiekļaujas 8. pielikuma diagrammā redzamajā iesvītrotajā laukumā un jāpaliek virs segmenta ar koordinātām 10 g , 5 ms un 20 g , 10 ms . Trieciena sākumu (T_0) paātrinājuma līmenim $0,5 \text{ g}$ nosaka saskaņā ar standartu ISO 17-373 (2005). Ratiņu, transportlīdzekļa strukturālās daļas un inerciālās masas kopējā masa nekādā gadījumā neatšķiras no kalibrēšanas testos noteiktās nominālvērtības par vairāk kā $\pm 40 \text{ kg}$. Ātruma palielinājuma testēšanas ierīces kalibrēšanas laikā ratiņu kopējā ātruma maiņa ΔV ir $51 \text{ km/h} \pm 2 \text{ km/h}$.
- Arī tad, ja ir izpildītas iepriekš minētās prasības, 6. pielikuma 1. punktā norādītā (ar sēdekli aprīkotu) ratiņu masa, ko izmanto tehniskais dienests, pārsniedz 380 kg .

- 7.7.5. Izmēra ratiņu ātrumu tieši pirms trieciena (tikai ātruma samazinājuma ratiņiem, lai aprēķinātu apstāšanās attālumu), ratiņu ātruma palielinājumu vai samazinājumu, manekena pārvietojumu uz priekšu un krūškurvja ātrumu, ja krūškurvja pārvietojums ir 300 mm.

Ātruma maiņu aprēķina, integrējot reģistrēto ratiņu ātruma palielinājumu vai samazinājumu.

Ratiņu ātruma maiņas pirmo 50km/h_{-0}^{+1} km/h sasniegšanai vajadzīgo attālumu var aprēķināt, divreiz integrējot reģistrēto ratiņu ātruma samazinājumu.

- 7.7.6. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena drošības jostas komplektu vai ierobežotājsistēmu un tās cietās daļas pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi. Ierobežotājsistēmai pēc trieciena pārbauda arī to, vai transportlīdzekļa strukturālajās daļās, kas piestiprinātas ratiņiem, ir radušies redzama paliekoša deformācija. Šādas deformācijas ņem vērā aprēķinos, ko izdara saskaņā ar 6.4.1.4.1. punktu.

- 7.7.7. Ja testēšana ir veikta, izmantojot lielāku ātrumu, un/vai ja ātruma palielinājuma līkne ir pārsniegusi iesvītrotā laukuma augšējo robežu, bet drošības josta atbilst prasībām, testu uzskata par apmierinošu.

- 7.8. Sprādzes atvēršanas tests

- 7.8.1. Šajā testā izmanto drošības jostas komplektus vai ierobežotājsistēmas, kam jau ir izdarīts dinamikas tests atbilstīgi 7.7. punktam.

- 7.8.2. Drošības jostas komplektu noņem no testa ratiņiem, neatverot sprādzi. Sprādzei pieliek slodzi ar tiešo vilci, izmantojot siksnas, kas tai ir piesietas, tā, lai uz visām siksnām iedarbotos $\frac{60}{n}$ daN liels spēks (kur n ir aizvērtai sprādzei piesaistīto siksnu skaits). Ja sprādze ir pievienota cietai daļai, tad, pieliekot spēku, ņem vērā leņķi, ko dinamikas testa laikā veido sprādze un cietā daļa. Ar ātrumu 400 ± 20 mm/min sprādzes atvēršanas pogas ģeometriskajam centram pieliek slodzi gar konstantu asi, kas paralēla pogas kustības sākotnējam virzienam. Kad pieliek sprādzes atvēršanai vajadzīgo spēku, sprādzi ar cietu balstu notur nekustīgu. Iepriekšminētā slodze nepārsniedz iepriekš 6.2.2.5. punktā noteikto ierobežojumu. Testa komplekta pieskares punkts ir sfērisks, un tā rādiuss ir $2,5 \text{ mm} \pm 0,1 \text{ mm}$. Tā virsma ir no gluda metāla.

- 7.8.3. Izmēra sprādzes atvēršanas spēku un atzīmē visus sprādzes defektus.

- 7.8.4. Pēc sprādzes atvēršanas testa tās drošības jostas komplekta vai ierobežotājsistēmas sastāvdaļas, kam izdarīti 7.7. punktā paredzētie testi, pārbauda un testa ziņojumā atzīmē, kādā pakāpē drošības jostas komplekts vai ierobežotājsistēma bojāta dinamikas testā.

- 7.9. Papildu testi drošības jostām ar savilcējierīcēm

- 7.9.1. Kondicionēšana

Savilcējierīci var atdalīt no drošības jostas, lai testētu un turētu 24 stundas 60 ± 5 °C temperatūrā. Pēc tam temperatūru uz divām stundām paaugstina līdz 100 ± 5 °C. Pēc tam to 24 stundas tur -30 ± 5 °C temperatūrā. Pēc kondicionēšanas ierīci sasilina līdz apkārtējās vides temperatūrai. Ja tā ir atdalīta, to pievieno drošības jostai.

- 7.10. Testa ziņojums
- 7.10.1. Testa ziņojumā atzīmē:
- a) visu 7. punktā paredzēto testu rezultātus;
 - b) testēšanā izmantotās ierīces veidu (ātruma samazinājuma vai ātruma palielinājuma ierīce);
 - c) kopējo ātruma maiņu;
 - d) ratiņu ātrumu tieši pirms trieciena (tikai ātruma samazinājuma ratiņiem);
 - e) ātruma samazinājuma vai palielinājuma likni visā ratiņu ātruma maiņas laikā;
 - f) manekena maksimālo pārvietojumu virzienā uz priekšu;
 - g) sprādzes novietojumu testa laikā, ja to var mainīt;
 - h) sprādzes atvēršanas spēku;
 - i) visus defektus vai bojājumus.

Ja atbilstīgi 7.7.1. punktam nav ievērotas šo noteikumu 6. pielikumā paredzētās prasības attiecībā uz stiprinājumiem, tad testa ziņojumā apraksta, kā uzstādīts drošības jostas komplekts vai ierobežotājsistēma, un norāda svarīgākos leņķus un izmērus.

8. PRASĪBAS PAR UZSTĀDĪŠANU TRANSPORTLĪDZEKLĪ

8.1. Drošības jostu un ierobežotājsistēmu aprīkojums

- 8.1.1. Izņemot sēdvietas, ko paredzēts lietot tikai stāvošā transportlīdzeklī, M1, M2 (III vai B klases), M3 (III vai B klases) un N kategorijas transportlīdzekļu sēdekļi ir aprīkoti ar drošības jostām vai ierobežotājsistēmām, kas atbilst šo noteikumu prasībām.

Nolīguma valstis, kas piemēro šos noteikumus, var likt uzstādīt drošības jostas M2 un M3 kategorijas transportlīdzekļos, kas klasificēti II klasē.

Drošības jostām un/vai ierobežotājsistēmām, kas uzstādītas I, II vai A klases transportlīdzekļos, kuri pieder pie M2 vai M3 kategorijas, jāatbilst šo noteikumu prasībām.

Nolīguma valstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem var ļaut uzstādīt citādas drošības jostas vai ierobežotājsistēmas nekā tās, uz ko attiecas šie noteikumi, ja tās ir paredzētas invalīdiem.

Šo noteikumu prasības nepiemēro ierobežotājsistēmām, kas atbilst Noteikumu Nr. 107 grozījumu 02. sērijas 8. pielikuma prasībām.

I vai A klases transportlīdzekļus, kas pieder pie M2 vai M3 kategorijas, var aprīkot ar drošības jostām un/vai ierobežotājsistēmām, kuras atbilst šo noteikumu prasībām.

- 8.1.2. Drošības jostu vai ierobežotājsistēmu veidi katrai sēdvietai, kurā tās jāuzstāda, ir norādīti 16. pielikumā (kopā ar tiem nedrīkst izmantot ne nebloķējamās drošības jostas spriegotājus (2.14.1. punkts), ne manuāli atbloķējamās drošības jostas spriegotājus (2.14.2. punkts)). Visās sēdvietās, kurām 16. pielikumā norādītas B veida klēpja drošības jostas, ir atļautas Br3 veida klēpja drošības jostas, izņemot, ja lietotas tās savelkas tādā mērā, ka ievērojami samazina ērtības pēc normālas piesprādzēšanās.

- 8.1.2.1. Tomēr 16. pielikumā attēlotās N1 kategorijas transportlīdzekļu sānu sēdvietas, kas nav priekšējās sēdvietas un ir apzīmētas ar simbolu Ø, nav atļauts aprīkot ar Br4m vai Br4Nm tipa klēpja drošības jostām, ja starp sēdekli un tuvāko transportlīdzekļa sānsienu ir eja, kas paredzēta pasažieru nokļūšanai citās transportlīdzekļa daļās. Telpu starp sēdekli un sānsienu uzskata par eju, ja tad, kad visas durvis ir aizvērtas, attālums starp šo sānsienu un vertikālo garenplakni, kas stiepjas caur attiecīgā sēdekļa centrālo līniju (mērot pie R punkta pozīcijas un perpendikulāri transportlīdzekļa vidus garenplaknei), ir lielāks par 500 mm.
- 8.1.3. Ja drošības jostas nav obligātas, pēc ražotāja izvēles var uzstādīt jebkura veida drošības jostas vai ierobežotājsistēmas, kas atbilst šiem noteikumiem. No 16. pielikumā atļautajiem veidiem var uzstādīt A veida drošības jostas kā alternatīvu klēpja drošības jostām sēdvietās, kurām 16. pielikumā norādītas klēpja drošības jostas.
- 8.1.4. Trīspunktu drošības jostās ar spriegotājiem vienam spriegotājam jādarbojas vismaz uz diagonālās siksnas.
- 8.1.5. Izņemot M1 kategorijas transportlīdzekļus, 4. veida spriegotāja (2.14.4. punkts) vietā var atļaut 4.N veida spriegotāju ar avārijas bloķēšanu (2.14.5. punkts), ja par testiem atbildīgajiem dienestiem ir pierādīts, ka uzstādīt 4. veida spriegotāju nebūtu praktiski.
- 8.1.6. Priekšējās sānu un priekšējās centra sēdvietās, kas norādītas 16. pielikumā un marķētas ar simbolu *, minētajā pielikumā norādītā veida klēpja drošības jostas uzskata par pietiekamām, ja priekšējais stikls ir ārpus Noteikumu Nr. 21 1. pielikumā definētās atskaites zonas.
- Attiecībā uz drošības jostām priekšējo stiklu uzskata par atskaites zonas daļu, ja tas var nonākt statistiskā saskarē ar testa iekārtu, kad tiek izmantota Noteikumu Nr. 21 1. pielikumā aprakstītā metode.
- 8.1.7. Katrā sēdvietā, kas 16. pielikumā marķēta ar simbolu ·, uzstāda 16. pielikumā norādītā veida trīspunktu drošības jostas, izņemot gadījumus, kad izpildās turpmāk minētie nosacījumi; šādā gadījumā var paredzēt 16. pielikumā norādītā veida divpunktu drošības jostas:
- 8.1.7.1. tieši tās priekšā ir sēdvietā vai citas transportlīdzekļa daļas, kas atbilst Noteikumu Nr. 80 1. papildinājuma 3.5. punktam; vai
- 8.1.7.2. neviena transportlīdzekļa daļa nav atskaites zonā vai, ja transportlīdzeklis kustas, nevar būt atskaites zonā; vai
- 8.1.7.3. transportlīdzekļa daļas, kas ir minētajā atskaites zonā, atbilst enerģijas absorbcijas prasībām, kuras noteiktas Noteikumu Nr. 80 6. papildinājumā.
- 8.1.8. Izņemot 8.1.9. punktā paredzēto gadījumu, katrā pasažieru sēdvietā, kurā uzstādīts drošības spilvens, ir brīdinājums sēdvietā neizmantojot bērnu ierobežotājsistēmu, kas vērsta uz aizmuguri. Brīdinājuma marķējums piktogrammas formā, kurā var būt ietverts paskaidrojums, ir stingri piestiprināts un atrodas vietā, kur tas ir viegli redzams, tās personas priekšā, kura gatavojas minētajā sēdvietā uzstādīt uz aizmuguri vērstu bērnu ierobežotājsistēmu. Piktogrammas iespējamā dizainparauga piemērs ir norādīts 1. attēlā. Ja brīdinājums nav redzams, kad durvis ir aizvērtas, vienmēr ir redzama pastāvīga norāde.

1. attēls

Krāsas:

- a) piktogramma ir sarkana;
- b) sēdekļis, bērna sēdekļis un drošības spilvena kontūra ir melna;
- c) vārds "airbag", kā arī drošības spilvens ir balts.

- 8.1.9. Prasības, kas norādītas 8.1.8. punktā, nepiemēro, ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar mehānismu, kas automātiski sajūt bērnu ierobežotājsistēmu, kura vērsta uz aizmuguri, un nodrošina, ka drošības spilvenu neatver, ja ir uzstādīta šāda bērnu ierobežotājsistēma.
- 8.1.10. Ja ir iespējams sēdvietas pagriezt vai novietot citā virzienā, gadījumā, kad transportlīdzeklis stāv, 8.1.1. punkta prasības atbilstīgi šiem noteikumiem piemēro tikai tiem virzieniem, kas paredzēti normālam lietošanas režīmam, kad transportlīdzeklis pārvietojas pa ceļu.
- 8.2. Vispārīgas prasības
- 8.2.1. Atbilstīgi 17. pielikuma 3. papildinājuma 2. tabulai drošības jostas, ierobežotājsistēmas un bērnu ierobežotājsistēmas *ISOFIX* savieno ar stiprinājumiem, kas atbilst tādām specifikācijām Noteikumos Nr. 14 kā, piemēram, izskata un izmēra raksturlielumi, stiprinājumu skaits un stipruma prasības.
- 8.2.2. Drošības jostas, ierobežotājsistēmas, bērnu ierobežotājsistēmas un *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmas, ko saskaņā ar 17. pielikuma 3. papildinājuma 1. un 2. tabulu iesaka ražotājs, uzstāda tā, lai tās apmierinoši darbojas un samazina miesas bojājumu iespējamību avārijas gadījumā. Konkrēti tās uzstāda tā, lai nodrošinātu turpmāk minēto:
- 8.2.2.1. siksnas nedrīkst veidot bīstamu konfigurāciju;
- 8.2.2.2. līdz minimumam ir samazināta iespējamība, ka pareizi lietota sikсна varētu noslidēt no lietotāja(-as) pleca, viņam/viņai virzoties uz priekšu;
- 8.2.2.3. līdz minimumam ir samazināta iespējamība, ka sikсна varētu nodilt, saskaroties ar transportlīdzekļa vai sēdekļa asām daļām vai saskaroties ar tādu bērnu ierobežotājierīču vai *ISOFIX* bērnu ierobežotājierīču, ko iesaka ražotājs saskaņā ar 17. pielikuma 3. papildinājuma 1. un 2. tabulu, asām daļām;
- 8.2.2.4. katrai sēdvietai paredzētās drošības jostas konstrukcija un uzstādīšana ir tāda, lai to varētu viegli aizsniegt un lietot. Turklāt, ja visu sēdekli vai sēdekļa spilvenu un/vai sēdekļa atzveltni var salocīt, lai iekļūtu transportlīdzekļa aizmugurē vai lai pārvadātu preces vai bagāžu, tad pēc salocīšanas un sēdekļu atjaunošanas sēdēšanas pozīcijā šiem sēdekļiem paredzētās drošības jostas ir aizsniedzamas lietošanai vai viena persona var tās viegli izvilkt no sēdekļa apakšas vai aizmugures atbilstīgi instrukcijām transportlīdzekļa lietotāja rokasgrāmatā, un tam nav vajadzīga apmācība vai pieredze.

- 8.2.2.5. Tehniskais dienests pārbauda, vai tad, ja sprādzes mēlīte ir ievietota sprādzē:
- 8.2.2.5.1. drošības jostas iespējamā nokarāšanās netraucē pareizi uzstādīt ražotāja ieteikto bērnu ierobežotājsistēmu; un
- 8.2.2.5.2. attiecībā uz trīspunktu drošības jostām vismaz drošības jostas klēpja posmā var radīt 50 N spriegojumu, ja tiek pielikts ārējs spriegojums drošības jostas diagonālajā posmā, kad tā atrodas:
- a) uz desmitgadīga bērna manekena, kas atbilst Noteikumu Nr. 44 8. pielikuma 1. papildinājuma specifikācijām un ir novietots saskaņā ar šo noteikumu 17. pielikuma 4. papildinājumu;
- b) vai uz šo noteikumu 17. pielikuma 1. papildinājuma 1. attēlā redzamās palīgierīces, kas paredzēta sēdekļiem, uz kuriem var uzstādīt "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājerīces.
- 8.3. Īpašas prasības par drošības jostās vai ierobežotājsistēmās iestrādātajām cietajām daļām
- 8.3.1. Cietās daļas, piemēram, sprādzes, regulētājerīces un fiksētājerīces, drošības jostas lietotājam vai citām transportlīdzeklī esošām personām nepielielina miesas bojājumu iespējamību avārijā.
- 8.3.2. Jostas lietotājs sprādzes atvēršanas ierīci var skaidri ieraudzīt un viegli sasniegt, un tā ir konstruēta tā, lai to nevarētu atvērt netīši vai nejauši. Sprādze turklāt ir novietota tā, lai avārijā to bez grūtībām varētu aizsniegt glābējs, kam jāatbrīvo drošības jostas lietotājs.
- Sprādze ir uzstādīta tā, lai lietotājs to spētu atvērt ar vienu vienkāršu vienvirziena kustību, ko var izdarīt ar labo vai kreiso roku gan nenoslogotu, gan tad, kad tā satur lietotāja svaru.
- Priekšējo sānu sēdvietu drošības jostās vai ierobežotājsistēmās, izņemot četrpunktu drošības jostas, sprādzi tādā pašā veidā ir iespējams arī aizvērt.
- Pārbauda, vai tad, ja sprādze saskaras ar drošības jostas lietotāju, saskares virsmas platums nav mazāks par 46 mm.
- Pārbauda, vai tad, ja sprādze saskaras ar drošības jostas lietotāju, saskares virsma atbilst šo noteikumu 6.2.2.1. punkta prasībām.
- 8.3.3. Kad drošības jostu apliek, tā vai nu automātiski noregulējas, lai pielāgotos lietotājam, vai ir konstruēta tā, ka drošības jostas lietotājam sēžot ir pieejama ērta un viegli izmantojama manuāla regulētājerīce. Turklāt, lai drošības jostu pielāgotu lietotāja ķermeņa uzbūvei un transportlīdzekļa sēdekļa novietojumam, to ir iespējams savilkt ar vienu roku.
- 8.3.4. Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas ar spriegotājiem uzstāda tā, lai spriegotāji varētu pareizi darboties un efektīvi savilkt siksnu.
- 8.3.5. Lai informētu transportlīdzekļa lietotāju(-us) par noteikumiem bērnu pārvadāšanai, M1, M2, M3 un N1 kategorijas transportlīdzekļi atbilst informācijas prasībām 17. pielikumā. Visus M1 kategorijas transportlīdzekļus aprīko ar *ISOFIX* stiprinājumu vietām saskaņā ar attiecīgajiem norādījumiem Noteikumos Nr. 14.

Pirmā *ISOFIX* stiprinājumu vieta ļauj uzstādīt vismaz vienu no trim uz priekšu vērstām palīgierīcēm, kas definētas 17. pielikuma 2. papildinājumā; otrā *ISOFIX* stiprinājumu vieta ļauj uzstādīt vismaz vienu no trim uz aizmuguri vērstām palīgierīcēm, kas definētas 17. pielikuma 2. papildinājumā. Attiecībā uz otro *ISOFIX* stiprinājumu vietu, ja transportlīdzekļa sēdekļu otrajā rindā transportlīdzekļa projekta dēļ uz aizmuguri vērstas palīgierīces uzstādīšana nav iespējama, ir atļauta vienas no sešām palīgierīcēm uzstādīšana jebkurā stiprinājuma vietā transportlīdzeklī.

- 8.4. Drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu aprīkojums
- 8.4.1. M1B kategorijas transportlīdzekļu vadītāja sēdvietu aprīko ar drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu, kas atbilst šo noteikumu prasībām. Ja transportlīdzekļa ražotājs aprīko ar drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu citas kategorijas transportlīdzekļa vadītāja sēdvietu, attiecīgo drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu var apstiprināt saskaņā ar šiem noteikumiem (¹).
- 8.4.1.1. Noliģuma valstis var atļaut deaktivizēt drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu, ja deaktivizēšana atbilst 8.4.2.6. punkta prasībām.
- 8.4.2. Drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēma
- 8.4.2.1. Vispārīgas prasības
- 8.4.2.1.1. Visuālo brīdinājumu novieto tā, lai dienas gaismā tas vadītājam būtu skaidri redzams un pazīstams, un atšķirams no citiem brīdinājumiem. Ja visuālajā brīdinājuma signālā ir izmantota sarkanā krāsa, lieto simbolu saskaņā ar EEK Noteikumu Nr. 121 1. tabulas 21. punktu.
-
 (ISO 2575:2000 K.01. punkts) vai
- 8.4.2.1.2. Visuālais brīdinājums ir nepārtraukts vai intermitējošs signāls.
- 8.4.2.1.3. Akustiskais brīdinājums ir nepārtraukts vai intermitējošs skaņas signāls vai balss informācija. Ja izmanto balss informāciju, ražotājs nodrošina, ka brīdinājums ir tās valsts valodā(-ās), kuras tirgū transportlīdzekļi pārdod. Akustiskajam brīdinājumam var būt vairākas pakāpes.
- 8.4.2.1.4. Akustiskais brīdinājums ir tāds, lai vadītājs to varētu viegli pazīt.
- 8.4.2.2. Pirmā līmeņa brīdinājums ir vismaz visuāls brīdinājums, kas tiek aktivizēts uz četrām sekundēm vai ilgāk, ja vadītāja drošības josta nav aizsprādzēta un aizdedzes slēdzis ir ieslēgts.
- 8.4.2.3. Pirmā līmeņa brīdinājuma aktivizēšanu testē saskaņā ar 18. pielikuma 1. punktā aprakstīto testēšanas procedūru.
- 8.4.2.4. Otrā līmeņa brīdinājums ir visuāls un akustisks signāls, kas tiek aktivizēts uz 30 sekundēm vai ilgāk, izņemot gadījumus, kad brīdinājums tiek pārtraukts uz vairāk nekā trim sekundēm, ja drošības josta nav aizsprādzēta, transportlīdzeklis atrodas normālā ekspluatācijas režīmā un pastāv vismaz viens no turpmāk minētajiem nosacījumiem (vai jebkura šo nosacījumu kombinācija):
- 8.4.2.4.1. nobrauktais attālums pārsniedz attāluma robežvērtību. Robežvērtība nepārsniedz 500 m. Nerēķina attālumu, kad transportlīdzeklis neatrodas normālā ekspluatācijas režīmā;
- 8.4.2.4.2. ātrums pārsniedz ātruma robežvērtību. Robežvērtība nepārsniedz 25 km/h;
- 8.4.2.4.3. laiks (ar iedarbinātu dzinēju) pārsniedz laika robežvērtību. Robežvērtība nepārsniedz 60 sekundes. Nerēķina pirmā līmeņa brīdinājuma laiku un laiku, kad transportlīdzeklis neatrodas normālā ekspluatācijas režīmā.
- 8.4.2.5. Otrā līmeņa brīdinājuma aktivizēšanu testē saskaņā ar 18. pielikuma 2. punktā aprakstīto testēšanas procedūru.

(¹) Lai gan saskaņā ar pašreizējām prasībām ar drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu jāaprīko tikai M1 kategorijas transportlīdzekļu vadītāja sēdekļi, ir skaidrs, ka šo noteikumu darbības joma tiks attiecināta uz citu kategoriju transportlīdzekļiem un citām sēdvietām. Atzīstot cilvēcisko faktoru un transportlīdzekļu vadītāju stimulu nozīmi, ar turpmākajām šo noteikumu prasībām par drošības jostu lietošanas atgādinājuma sistēmām ir paredzēts panākt brīdinājuma sistēmu saskaņotu konvergenci.

- 8.4.2.6. Drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu var projektēt tā, lai to varētu deaktivizēt.
- 8.4.2.6.1. Ja ir paredzēta īslaicīgas deaktivizācijas iespēja, drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmas deaktivizēšana ir sarežģītāka par drošības jostas piesprādzēšanu un atsprādzēšanu. Ja aizdedzi izslēdz uz vairāk nekā 30 minūtēm un atkal ieslēdz, īslaicīgi deaktivizētai drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmai ir jāaktivizējas no jauna.
- 8.4.2.6.2. Ja ir nodrošināta ilglaicīgas deaktivizācijas iespēja, deaktivizēšanas nolūkā jāveic vairākas secīgas darbības, kuras ir aprakstītas tikai ražotāja tehniskajā rokasgrāmatā un/vai kuru veikšanai nepieciešami instrumenti (mehāniski, elektriski, digitāli utt.), ko nepiegādā kopā ar transportlīdzekli.
9. RAŽOŠANAS ATBILSTĪBA
- Ražošanas atbilstības nodrošināšanas procedūras atbilst nolīguma 2. papildinājumā (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) izklāstītajām procedūrām, ievērojot šādas prasības:
- 9.1. Visi transportlīdzekļa tipi vai drošības jostas, vai ierobežotājsistēmas, kas apstiprinātas saskaņā ar šiem noteikumiem, ir ražotas atbilstīgi apstiprinātajam tipam, izpildot iepriekš 6., 7. un 8. punktā noteiktās prasības.
- 9.2. Ievēro šo noteikumu 14. pielikumā izklāstīto prasību minimumu attiecībā uz kontroles procedūrām ražošanas atbilstības nodrošināšanai.
- 9.3. Iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, jebkurā laikā var pārbaudīt atbilstības kontroles metodes, ko piemēro katrai ražošanas iekārtai. Šo pārbaūžu parastais biežums ir divreiz gadā.
10. SANKCIJAS PAR RAŽOŠANAS NEATBILSTĪBU
- 10.1. Ja neizpilda iepriekš 9.1. punktā noteikto prasību vai ja izvēlētā(-ās) drošības josta(-as) vai ierobežotājsistēma(-as) nav izturējusi(-šas) iepriekš 9.2. punktā paredzētās pārbaudes, transportlīdzekļa, drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipa apstiprinājumu var anulēt.
- 10.2. Ja nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, anulē iepriekš piešķirtu apstiprinājumu, tā par to nekavējoties paziņo citām nolīguma valstīm, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu (attiecīgi) 1.A vai 1.B pielikumā.
11. TRANSPORTLĪDZEKĻA TIPA VAI DROŠĪBAS JOSTAS VAI IEROBEŽOTĀJSISTĒMAS TIPA APSTIPRINĀJUMA IZMAIŅAS UN PAPLAŠINĀŠANA
- 11.1. Par visām izmaiņām attiecībā uz transportlīdzekļa tipu, drošības jostām vai ierobežotājsistēmām paziņo administratīvajai pārvaldei, kas apstiprināja transportlīdzekļa tipu vai drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipu. Pārvalde tad var vai nu:
- 11.1.1. uzskatīt, ka veiktajām izmaiņām nav ievērojama nelabvēlīga ietekme un ka jebkurā gadījumā transportlīdzeklis vai drošības josta, vai ierobežotājsistēma joprojām atbilst prasībām; vai
- 11.1.2. pieprasīt papildu testa ziņojumu no tehniskā dienesta, kas ir atbildīgs par testu izdarīšanu.
- 11.2. Neierobežojot iepriekšminētā 11.1. punkta prasības, transportlīdzekļa modeli, kura masa braukšanas kārtībā ir mazāka par apstiprinājuma testam pakļautā transportlīdzekļa masu, neuzskata par transportlīdzekļa tipa izmaiņām.
- 11.3. Apstiprinājuma piešķiršanu vai atteikšanu, precizējot izmaiņas, paziņo nolīguma valstīm, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot 5.2.3. vai 5.3.3. punktā noteikto procedūru.

- 11.4. Izdodot apstiprinājuma paplašinājumu, kompetentā iestāde tam piešķir sērijas numuru un informē par to citas 1958. gada nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1.A vai 1.B pielikumā.
12. PILNĪGA RAŽOŠANAS IZBEIGŠANA
- Ja apstiprinājuma turētājs pilnīgi izbeidz saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātās ierīces ražošanu, viņš par to informē iestādi, kas piešķir apstiprinājumu. Pēc attiecīgā paziņojuma saņemšanas šī iestāde par to informē citas 1958. gada nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1.A vai 1.B pielikumā.
13. INSTRUKCIJAS
- Ja drošības jostu piegādā atsevišķi no transportlīdzekļa, uz iepakojuma un uzstādīšanas instrukcijās skaidri ir jānorāda transportlīdzekļa tips(-i), kam tā paredzēta.
14. TO TEHNISKO DIENESTU NOSAUKUMS UN ADRESE, KAS ATBILDĪGI PAR APSTIPRINĀŠANAS TESTU VEIKŠANU, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO STRUKTŪRVIENTĪBU NOSAUKUMS UN ADRESE
1958. gada nolīguma valstis, kas piemēro šos noteikumus, paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātam to tehnisko dienestu nosaukumu un adresi, kas atbild par apstiprināšanas testu veikšanu, kā arī to administratīvo struktūrvienību nosaukumu un adresi, kuras atbild par apstiprinājumu piešķiršanu un kurām jānosūta veidlapas, kas apliecina citās valstīs izdotu apstiprinājumu vai apstiprinājuma atteikumu, paplašināšanu vai anulēšanu.
15. PĀREJAS NOTEIKUMI
- 15.1. Transportlīdzekļa tipa apstiprinājumi
- 15.1.1. No grozījumu 04. sērijas 15. papildinājuma oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kas mainīti ar grozījumu 04. sērijas 15. papildinājumu.
- 15.1.2. Divus gadus pēc šo noteikumu 04. sērijas 15. papildinājuma spēkā stāšanās dienas nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir EEK apstiprinājumus tikai tad, ja ir izpildītas šo noteikumu prasības, kuri mainīti ar grozījumu 04. sērijas 15. papildinājumu.
- 15.1.3. Septiņus gadus pēc šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 15. papildinājuma spēkā stāšanās dienas nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, var neatzīt tos apstiprinājumus, kas piešķirti, neizpildot šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 15. papildinājuma prasības. Tomēr paliek spēkā esošie apstiprinājumi tām transportlīdzekļu kategorijām, izņemot M1 kategoriju, uz kurām neattiecas šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 15. papildinājums, un nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, turpina atzīt šos apstiprinājumus.
- 15.1.3.1. Tomēr no 2000. gada 1. oktobra attiecībā uz M1 un N1 kategorijas transportlīdzekļiem nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, var atteikties atzīt EEK apstiprinājumus, kas nav piešķirti saskaņā ar šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 8. papildinājumu, ja nav izpildītas 8.3.5. punktā un 17. pielikumā noteiktās informācijas prasības.
- 15.2. Drošības jostu un drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu uzstādīšana
- Šie pārejas noteikumi attiecas tikai uz drošības jostu un drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu uzstādīšanu transportlīdzekļos un nemaina drošības jostas zīmi.
- 15.2.1. No grozījumu 04. sērijas 12. papildinājuma oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kas grozīti ar grozījumu 04. sērijas 12. papildinājumu.

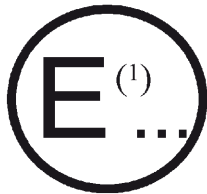
- 15.2.2. Beidzoties 36 mēnešu periodam pēc iepriekš 15.2.1. punktā minētās oficiālās spēkā stāšanās dienas, nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumus tikai tad, ja transportlīdzekļa tipi atbilst šo noteikumu prasībām, kuros grozījumu izdarīti ar grozījumu 04. sērijas 12. papildinājumu.
- 15.2.3. Beidzoties 60 mēnešu periodam pēc iepriekš 15.2.1. punktā minētās oficiālās spēkā stāšanās dienas, nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, var atteikties atzīt apstiprinājumus, kas nav piešķirti saskaņā ar šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 12. papildinājumu.
- 15.2.4. No grozījumu 04. sērijas 14. papildinājuma oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt ANO EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kas grozīti ar grozījumu 04. sērijas 14. papildinājumu.
- 15.2.5. No grozījumu 04. sērijas 16. papildinājuma oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kas grozīti ar grozījumu 04. sērijas 16. papildinājumu.
- 15.2.6. Beidzoties 36 mēnešu periodam pēc iepriekš 15.2.4. punktā minētās oficiālās spēkā stāšanās dienas, nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumus tikai tad, ja transportlīdzekļa tips atbilst šo noteikumu prasībām, kuros grozījumi izdarīti ar grozījumu 04. sērijas 14. papildinājumu.
- 15.2.7. Beidzoties 60 mēnešu periodam pēc iepriekš 15.2.4. punktā minētās oficiālās spēkā stāšanās dienas, nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, var atteikties atzīt apstiprinājumus, kas nav piešķirti saskaņā ar šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 14. papildinājumu.
- 15.2.8. Pēc 2006. gada 16. jūlija nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumu tikai tad, ja transportlīdzekļa tips atbilst šo noteikumu prasībām, kuros grozījumi izdarīti ar grozījumu 04. sērijas 16. papildinājumu.
- 15.2.9. Pēc 2008. gada 16. jūlija nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, var atteikties atzīt N1 kategorijas transportlīdzekļu apstiprinājumus, kas nav piešķirti saskaņā ar šo noteikumu grozījumu 04. sērijas 16. papildinājumu.
- 15.2.10. No grozījumu 05. sērijas spēkā stāšanās dienas neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kuri grozīti ar grozījumu 05. sēriju.
- 15.2.11. Pēc 18 mēnešiem no spēkā stāšanās dienas nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumus tikai tad, ja apstiprināmais transportlīdzekļa tips atbilst prasībām, ko paredz šie noteikumi, kuri grozīti ar grozījumu 05. sēriju.
- 15.2.12. Pēc 72 mēnešiem no šo noteikumu grozījumu 05. sērijas spēkā stāšanās dienas apstiprinājumi saskaņā ar šiem noteikumiem vairs nav derīgi, izņemot gadījumus, kad transportlīdzekļa tips atbilst prasībām, ko paredz šie noteikumi, kuri grozīti ar grozījumu 05. sēriju.
- 15.2.13. Neskarot 15.2.12. punktu, apstiprinājumi, kas saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām izsniegti citām transportlīdzekļu kategorijām, (izņemot M1 kategorijas transportlīdzekļus), kuras neietekmē grozījumu 05. sērijas prasības attiecībā uz drošības jostas lietošanas atgādinājuma sistēmu uzstādīšanu, joprojām ir derīgi un nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, turpina tos atzīt.
- 15.2.14. Neskarot 15.2.12. punktu, apstiprinājumi, kas saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām izsniegti transportlīdzekļu kategorijām (izņemot N2 un N3 kategorijas transportlīdzekļus), kuras neietekmē grozījumu 05. sērijas 16. pielikuma obligātās prasības attiecībā uz drošības jostām un spriegotājiem, joprojām ir derīgi un nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, turpina tos atzīt.

- 15.2.15. Arī pēc grozījumu 05. sērijas spēkā stāšanās dienas apstiprinājumi, kas saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām izsniegti sastāvdaļām un atsevišķām tehniskām vienībām, joprojām ir derīgi un nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, turpina tos atzīt un neatsakās piešķirt saskaņā ar šo noteikumu grozījumu 04. sēriju izsniegtu apstiprinājumu paplašinājumus.
- 15.2.16. Neskarot iepriekš minētos pārejas noteikumus, nolīguma valstīm, kas sāk piemērot šos noteikumus pēc grozījumu 05. sērijas spēkā stāšanās dienas, nav pienākuma atzīt saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām izsniegtus apstiprinājumus.
- 15.2.17. No grozījumu 06. sērijas oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kuri grozīti ar grozījumu 06. sēriju.
- 15.2.18. Pēc 24 mēnešiem no grozījumu 06. sērijas spēkā stāšanās dienas nolīguma valstis, kas piemēro šos noteikumus, piešķir EEK apstiprinājumus tikai tad, ja ir ievērotas prasības, kuras paredz šie noteikumi, kas grozīti ar grozījumu 06. sēriju.
- 15.2.19. Pēc 36 mēnešiem no grozījumu 06. sērijas spēkā stāšanās dienas nolīguma valstis, kas piemēro šos noteikumus, var atteikties atzīt apstiprinājumus, kuri nav piešķirti saskaņā ar šo noteikumu grozījumu 06. sēriju.
- 15.2.20. Arī pēc grozījumu 06. sērijas spēkā stāšanās dienas apstiprinājumi, kas saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām izsniegti sastāvdaļām un atsevišķām tehniskām vienībām, joprojām ir derīgi un nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, turpina tos atzīt un var turpināt piešķirt saskaņā ar grozījumu 05. sēriju izsniegtu apstiprinājumu paplašinājumus.
- 15.2.21. Neskarot 15.2.18. un 15.2.19. punktu, apstiprinājumi, kas saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām izsniegti transportlīdzekļu kategorijām, kuras neietekmē grozījumu 06. sērijas prasības, joprojām ir derīgi, un nolīguma valstis, kuras piemēro šos noteikumus, turpina tos atzīt.
- 15.2.22. Ja laikā, kad nolīguma valstis pievienojas šiem noteikumiem, to valsts noteikumos nav paredzētas prasības attiecībā uz saliekamo sēdekļu obligātu aprīkošanu ar drošības jostām, tās var turpināt piešķirt valsts apstiprinājumus transportlīdzekļiem bez šā aprīkojuma un šajā gadījumā šīm autobusu kategorijām nevar piešķirt tipa apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem.
- 15.2.23. Neviena nolīguma valsts, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumus sastāvdaļām saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām, ja drošības jostas ir paredzēts uzstādīt transportlīdzekļos, kas ir apstiprināti pirms attiecīgās grozījumu sērijas.

I.A PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(Maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

izdevusi: administratīvās iestādes nosaukums:

.....

.....

.....

par ⁽²⁾: APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANA
 APSTIPRINĀJUMA ATTEIKUMU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 PILNĪGU RAŽOŠANAS IZBEIGŠANU

transportlīdzekļa tipam attiecībā uz drošības jostu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16

Apstiprinājums Nr.

Paplašinājums Nr.

1. Vispārīga informācija
 - 1.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums):
 - 1.2. Tips un vispārīgs(-i) komercapzīmējums(-i):
 - 1.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja uz transportlīdzekļa ir marķējums:

 - 1.3.1. Šā marķējuma atrašanās vieta:
 - 1.4. Transportlīdzekļa kategorija:
 - 1.5. Ražotāja nosaukums un adrese:
 - 1.6. Montāžas rūpnīcas(-u) adrese(-es):
 - 1.7. Par testu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests:
 - 1.8. Testa ziņojuma datums:
 - 1.9. Testa ziņojuma numurs:
2. Transportlīdzekļa konstrukcijas vispārīgs raksturojums
 - 2.1. Transportlīdzekļa prototipa fotoattēli un/vai rasējumi:
3. Virsbūve
 - 3.1. Sēdekļi
 - 3.1.1. Skaits:
 - 3.1.2. Atrašanās vieta un izkārtojums:
 - 3.1.2.1. Sēdekļis(-ļi), kurus paredzēts izmantot tikai tad, kad transportlīdzeklis stāv:

3.1.3. Raksturīgās pazīmes: apraksts un rasējumi

3.1.3.1. sēdekļiem un to stiprinājumiem:

3.1.3.2. regulēšanas sistēmai:

3.1.3.3. pārvietojuma un bloķēšanas sistēmām:

3.1.3.4. drošības jostas stiprinājumiem, ja tie ietverti sēdekļa struktūrā:

3.2. Drošības jostas un/vai citas ierobežotājsistēmas

3.2.1. Drošības jostu un ierobežotājsistēmu skaits un novietojums un sēdekļi, kuriem tās var izmantot:

		Pilna EEK tipa apstiprinājuma zīme	Variants (attiecīgā gadījumā)	Drošības jostas augstuma regulētājierīce (norādīt ir/nav/pēc izvēles)
Pirmā sēdekļu rinda	R			
	C			
	L			
Otrā sēdekļu rinda	R			
	C			
	L			

(R = labās puses sēdekļis, C = vidējais sēdekļis, L = kreisās puses sēdekļis)

3.2.2. Papildu ierobežotājsistēmu veids un atrašanās vieta (norādīt ir/nav/pēc izvēles)

		Priekšējais drošības spilvens	Sānu drošības spilvens	Drošības jostas savilcējierīce
Pirmā sēdekļu rinda	R			
	C			
	L			
Otrā sēdekļu rinda	R			
	C			
	L			

(R = labās puses sēdekļis, C = vidējais sēdekļis, L = kreisās puses sēdekļis)

3.2.3. Drošības jostas stiprinājumu skaits un atrašanās vietas un apliecinājums par atbilstību Noteikumiem Nr. 14 (t. i., EEK tipa apstiprinājuma numurs vai testa ziņojums).

3.3. Vadītāja drošības jostas atgādinājuma sistēma (norādīt ir/nav ⁽²⁾)

4. Vieta

5. Datums

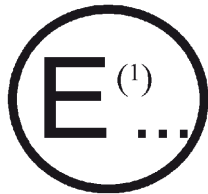
6. Paraksts

⁽¹⁾ Valsts atšķirības numurs, kura ir piešķirusi/paplašinājusi/atteikusi/anulējusi apstiprinājumu (sk. apstiprinājuma noteikumus).⁽²⁾ Lieko svītrot.

I.B PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(Maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

izdevusi: administratīvās iestādes nosaukums:

.....

.....

.....

par ⁽²⁾: APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTEIKUMU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 PILNĪGU RAŽOŠANAS IZBEIGŠANU

drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipam mehānisko transportlīdzekļu pieaugušiem pasažieriem saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16

Apstiprinājums Nr. Paplašinājums Nr.

1. Ierobežotājsistēma (ar)/trīspunktu drošības jostu/klēpja drošības jostu/īpaša veida drošības jostu/aprīkota (ar) enerģijas absorbētāju/spriegotāju/augšējā balsta cilpas augstuma regulētājierīci ⁽³⁾
2. Tirdzniecības nosaukums vai preču zīme
3. Ražotāja apzīmējums šā tipa drošības jostai vai ierobežotājsistēmai

4. Ražotāja nosaukums
5. Ražotāja pārstāvja (ja ir) nosaukums
6. Adrese
7. Apstiprinājums pieprasīts (datums)
8. Tehniskais dienests, kas atbildīgs par apstiprinājuma testu izdarīšanu
9. Minētā dienesta izdotā testa ziņojuma datums
10. Minētā dienesta izdotā testa ziņojuma numurs
11. Ierīces veids: ātruma samazinājuma/palielinājuma ierīce ⁽²⁾
12. Apstiprinājums piešķirts/atteikts/paplašināts/anulēts ⁽²⁾ vispārējai izmantošanai/izmantošanai konkrētā transportlīdzeklī vai konkrētu tipu transportlīdzekļos ⁽²⁾ ⁽⁴⁾
13. Marķējuma novietojums un veids
14. Vieta
15. Datums
16. Paraksts
17. Šā paziņojuma pielikumā pievienots dokumentu saraksts apstiprinājuma lietā, ko iesniedz apstiprinātājai iestādei un ko var saņemt pēc pieprasījuma.

⁽¹⁾ Valsts atšķirības numurs, kura ir piešķirusi/paplašinājusi/atteikusi/anulējusi apstiprinājumu (sk. apstiprinājuma noteikumus).

⁽²⁾ Lieko svītrot.

⁽³⁾ Norādīt, kāds tips.

⁽⁴⁾ Ja drošības jostu apstiprina, ievērojot šo noteikumu 6.4.1.3.3 punkta noteikumus, šo drošības jostu uzstāda tikai priekšējā sānu sēdekli, ko aizsargā drošības spilvens tā priekšā, ar nosacījumu, ka attiecīgais transportlīdzeklis apstiprināts atbilstīgi Noteikumu Nr. 94, grozījumu 01. sērijai vai to vēlākajam spēkā esošajam variantam, vai atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 96/79/EK.

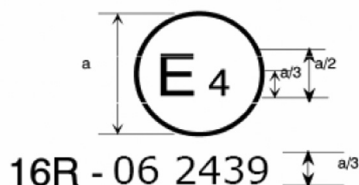
2. PIELIKUMS

APSTIPRINĀJUMA ZĪMJU IZVIETOJUMI

1. Transportlīdzekļa apstiprinājuma zīmju izvietojums attiecībā uz drošības jostu uzstādīšanu

A paraugs

(Sk. šo noteikumu 5.2.4. punktu)

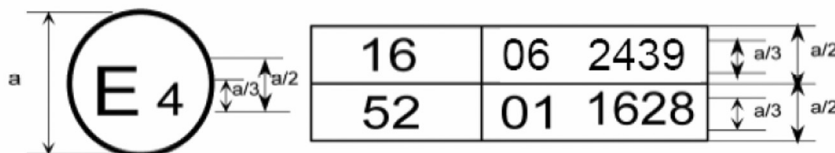

a = 8 mm min.

Šī transportlīdzeklim piestiprinātā apstiprinājuma zīme liecina, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips attiecībā uz drošības jostām ir apstiprināts Nīderlandē (E4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16. Apstiprinājuma numurs norāda, ka apstiprinājums piešķirts saskaņā ar prasībām, ko paredz Noteikumi Nr. 16, kuri grozīti ar grozījumu 06. sēriju.

B paraugs

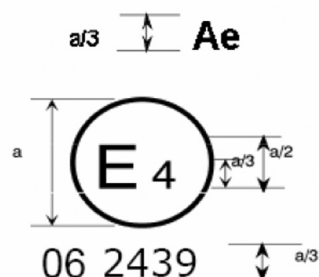
(Sk. šo noteikumu 5.2.5. punktu)

a = 8 mm min.

Šī transportlīdzeklim piestiprinātā apstiprinājuma zīme liecina, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Nīderlandē (E4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16 un Nr. 52⁽¹⁾. Apstiprinājuma numuri norāda, ka attiecīgā apstiprinājuma piešķiršanas dienā Noteikumos Nr. 16 ir bijusi iekļauta grozījumu 06. sērija un Noteikumos Nr. 52 – grozījumu 01. sērija.

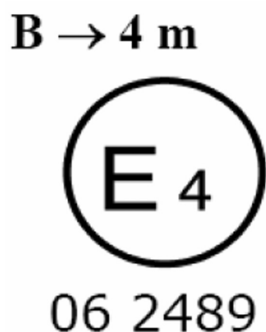
2. Drošības jostu apstiprinājuma zīmju izvietojumi (sk. šo noteikumu 5.3.5. punktu)

a = 8 mm min.

⁽¹⁾ Otrais numurs dots tikai kā paraugs.

Drošības josta ar attēloto apstiprinājuma zīmi ir trīspunktu drošības josta ("A"), kas aprīkota ar enerģijas absorbētāju ("e") un apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 062439; apstiprinājuma brīdī noteikumos jau iekļauta grozījumu 06. sērija.

a = 8 mm min.

Drošības josta ar attēloto apstiprinājuma zīmi ir klēpja drošības josta ("B"), kas aprīkota ar daudzkārsās jutības 4. veida spriegotāju (m) un apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 062489; apstiprinājuma brīdī noteikumos jau iekļauta grozījumu 06. sērija.

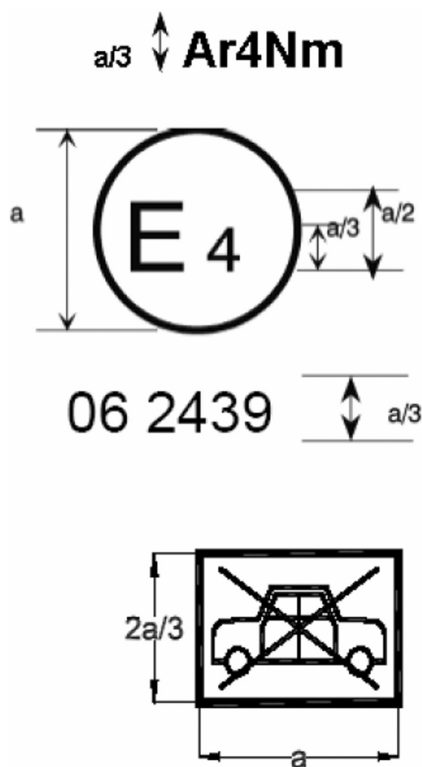
Piezīme. Apstiprinājuma numurs un papildu simbols(-i) ir jāizvieto tuvu aplim un vai nu virs, vai zem "E", vai pa kreisi vai pa labi no šā burta. Apstiprinājuma numura cipariem ir jābūt tajā pašā pusē, kur "E", un vēršiem tajā pašā virzienā. Papildu simbolam(-iem) ir jābūt diametrāli pretējiem apstiprinājuma numuram. Jāizvairās no romiešu ciparu lietojuma apstiprinājuma numuriem, lai novērstu sajaukšanu ar citiem simboliem.

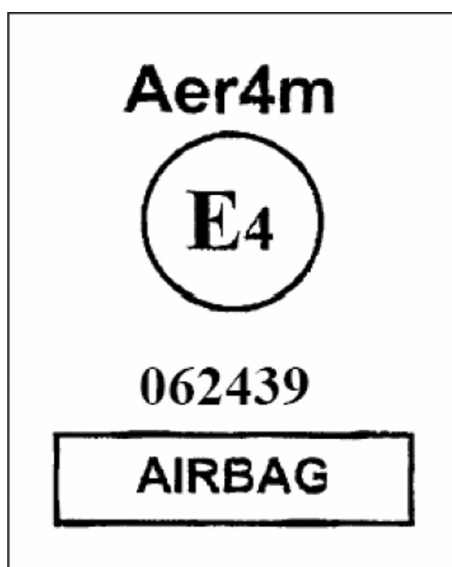
Drošības josta ar attēloto apstiprinājuma zīmi ir īpaša veida drošības josta ("S"), kas aprīkota ar enerģijas absorbētāju ("e") un apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 0622439; apstiprinājuma brīdī noteikumos jau iekļauta grozījumu 06. sērija.

Drošības josta ar attēloto apstiprinājuma zīmi ir ierobežotājsistēmas daļa ("Z"); tā ir īpaša veida drošības josta ("S"), kas aprīkota ar enerģijas absorbētāju ("e"). Tā ir apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 0624391; apstiprinājuma brīdī noteikumos jau iekļauta grozījumu 06. sērija.

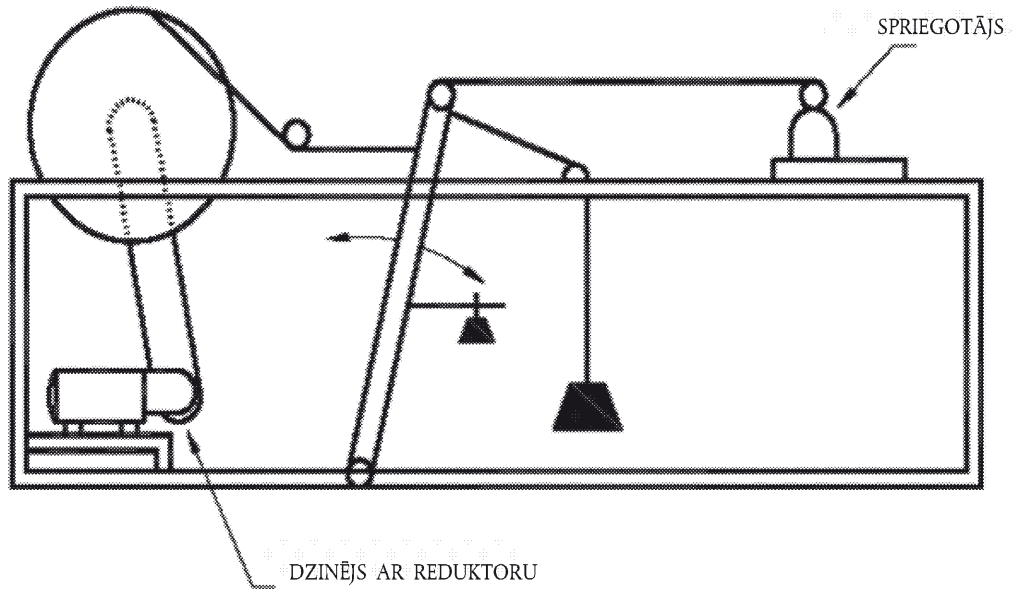
Drošības josta ar šo tipa apstiprinājuma zīmi ir trīspunktu drošības josta ("A") ar daudzkārsās jutības ("m") 4.N veida ("r4N") spriegotāju, par kuru Nīderlandē ("E4") ar numuru 062439 ir piešķirts tipa apstiprinājums; apstiprinājuma brīdī noteikumos jau iekļauta grozījumu 06. sērija. Šo drošības jostu neuzstāda M1 kategorijas transportlīdzekļos.

Drošības josta ar šo tipa apstiprinājuma zīmi ir trīspunktu drošības josta ("A"), kas aprīkota ar enerģijas absorbētāju ("e"), kurš apstiprināts kā šo noteikumu 6.4.1.3.3. punkta speciālajām prasībām atbilstošs, un ar daudzkārsās jutības ("m") 4. veida ("r4") spriegotāju, attiecībā uz kuru tipa apstiprinājums piešķirts Nīderlandē ("E4") ar apstiprinājuma numuru 062439. Pirmie divi cipari norāda, ka apstiprinājuma brīdī noteikumos jau iekļauta grozījumu 06. sērija. Šī drošības josta ir jāuzstāda transportlīdzeklī, kas aprīkots ar drošības spilvenu attiecīgajā sēdvietā.

3. PIELIKUMS

SPRIEGOTĀJMEHĀNISMA ILGMŪŽĪBAS TESTA IEKĀRTAS DIAGRAMMA

4. PIELIKUMS

TĀDAS IEKĀRTAS DIAGRAMMA, KAS IZMANTOJAMA, LAI TESTĒTU SPRIEGOTĀJU AR AVĀRIJAS BLOKĒŠANU

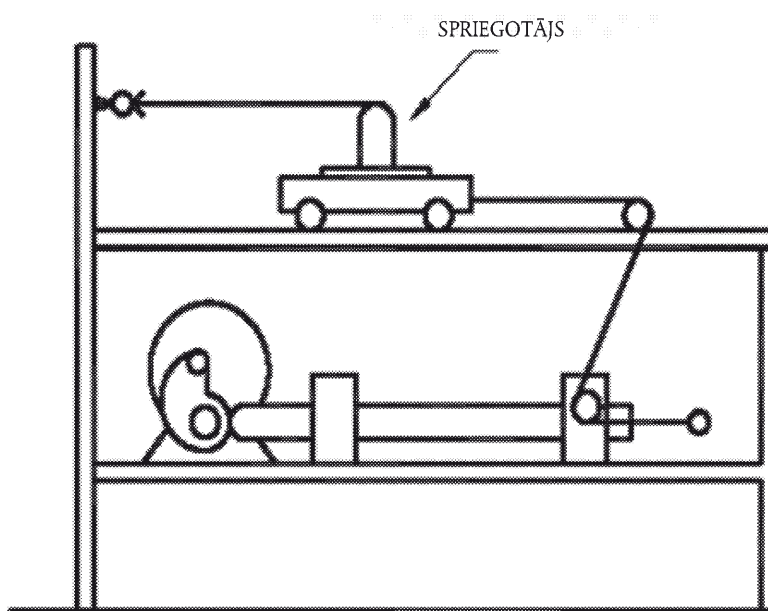
Attēlā redzama šim nolūkam piemērota iekārta, un tā sastāv no kloķa, kurš darbināms ar motoru un kura bīdstienis ar stieplēm pievienots maziem ratiņiem, kas uzlikti uz sliedēm. Kloķa konstrukcijas un motora ātruma kombinācija ir tāda, lai sasniegtu vajadzīgo paātrinājumu ar gradientu, kas paredzēts šo noteikumu 7.6.2.2. punktā, un bīdstieņa gājienu noregulē tā, lai tas pārsniegtu maksimālo pieļaujamo siksnas pārvietojumu pirms bloķēšanās.

Uz ratiņiem uzstāda grozāmu turētāju, kas ļauj spriegotāju uzstādīt dažādos stāvokļos attiecībā pret ratiņu kustības virzienu.

Testējot spriegotāju jutību pret siksnas pārvietošanos, spriegotāju uzstāda uz piemērotas nekustīgas pamatnes un siksnu pievieno ratiņiem.

Izdarot iepriekš aprakstītos testus, testa iekārtā uzstāda ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja piegādātās pamatnes un citas detaļas, lai šādi cik iespējams precīzi modelētu ietaisi, ko paredzēts uzstādīt transportlīdzeklī.

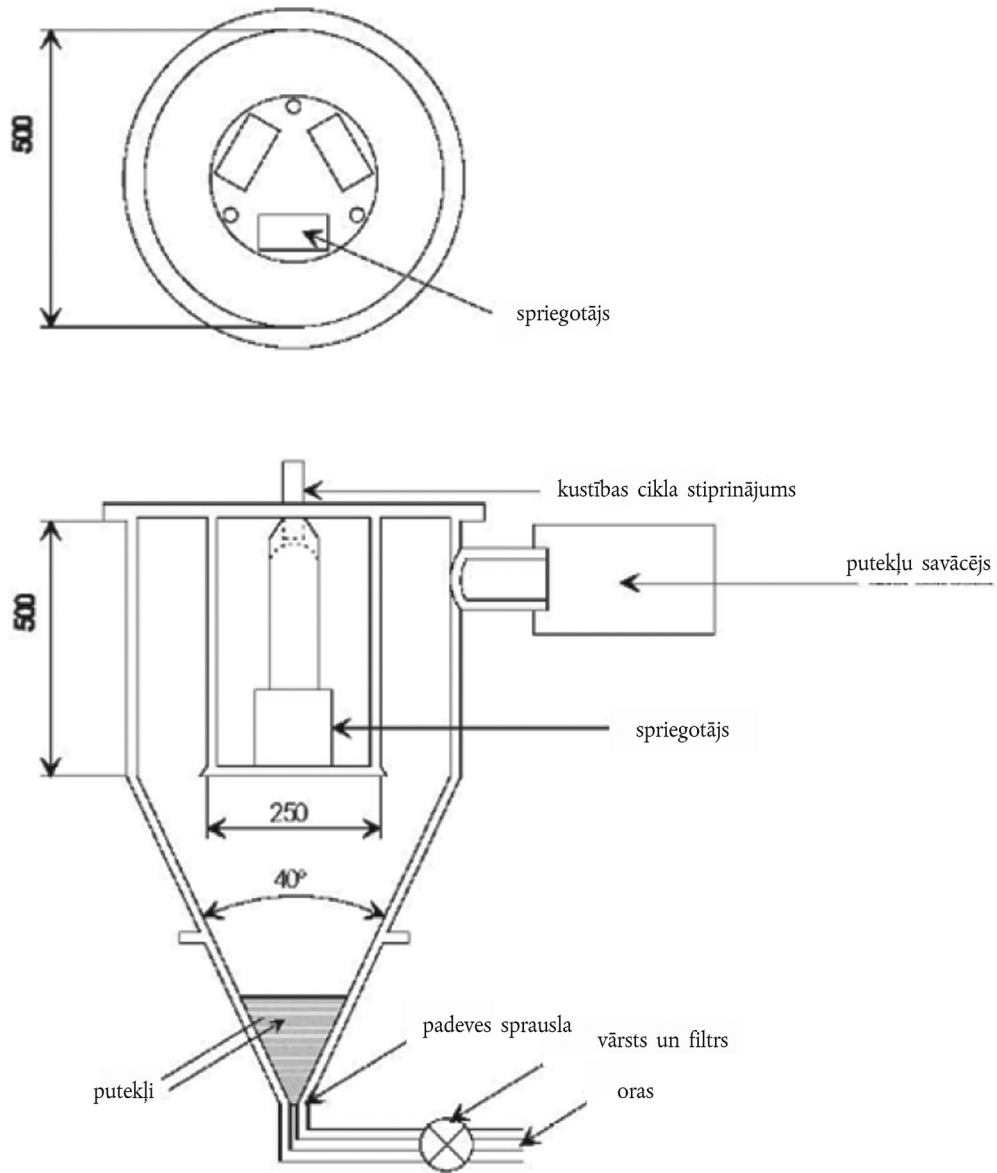
Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis piegādā papildu pamatnes un citas detaļas, kas var būt vajadzīgas, lai modelētu ietaisi, ko paredzēts uzstādīt transportlīdzeklī.

5 PIELIKUMS

TĀDAS IEKĀRTAS DIAGRAMMA, KAS IZMANTOJAMA, LAI TESTĒTU IZTURĪBU PRET PUTEKĻIEM

(izmēri milimetros)

6. PIELIKUMS

RATIŅU, SĒDEKĻA, STIPRINĀJUMU UN APTURĒŠANAS IERĪCES APRAKSTS

1. RATIŅI

Drošības jostu testos uz ratiņiem atrodas tikai sēdekļi, un ratiņu masa ir 400 ± 20 kg. Ierobežotājsistēmu testos uz ratiņiem atrodas transportlīdzekļa strukturālā daļa, un ratiņu masa ir 800 kg. Tomēr vajadzības gadījumā ratiņu un transportlīdzekļa strukturālās daļas kopējo masu var vienu vai vairākas reizes palielināt par 200 kg. Kopējā masa nekādā gadījumā nedrīkst atšķirties no nominālvērtības par vairāk nekā ± 40 kg.

2. SĒDEKLIS

Izņemot ierobežotājsistēmu testus, sēdekļa konstrukcija ir cieta un ar gludu virsmu. Ievēro šā pielikuma 1. attēlā sniegtās norādes, vienlaikus rūpējoties par to, lai metāla daļas nevarētu saskarties ar drošības jostu.

3. STIPRINĀJUMI

3.1. Ja drošības josta aprīkota ar drošības jostas augstuma regulētājierīci, kas definēta šo noteikumu 2.14.6. punktā, šī ierīce ir nostiprināta vai nu pie cieta rāmja, vai pie transportlīdzekļa daļas, uz kuras to parasti uzmontē un kuru nekustīgi nostiprina uz testa ratiņiem.

3.2. Stiprinājumus izvietojiet, kā parādīts 1. attēlā. Stiprinājumu izvietojumam atbilstīgās zīmes norāda vietu, kurā siksnas galus piestiprina ratiņiem vai, attiecīgi, slodzes pārveidotājam. Stiprinājumi normālā lietošanas režīmā atbilst A, B un K punktam, ja siksnas garums starp sprādzes augšējo malu un siksnas balsta stiprinājumu nepārsniedz 250 mm. Citādi izmanto A1 un B1 punktu. Pielaiide stiprinājuma punktu pozīcijā ir tāda, ka katrs stiprinājuma punkts ir ne tālāk par 50 mm no atbilstīgā A, B un K punkta, kas norādīts 1. attēlā, vai attiecīgajā gadījumā no A1, B1 un K punkta.

3.3. Struktūra, uz kuras izvietoti stiprinājumi, ir cieta. Ja augšējam stiprinājumam garenvirzienā pieliek 98 daN lielu slodzi, tad tas šajā virzienā izkustas ne vairāk kā par 0,2 mm. Ratiņi ir konstruēti tā, lai testa laikā stiprinājumus balstošajās detaļās nerastos paliekoša deformācija.

3.4. Ja vajadzīgs ceturtais stiprinājums, lai piestiprinātu spriegotāju, šis stiprinājums:

tiek novietots vertikālajā gareniskajā plaknē, kas iet caur K punktu,

ļauj spriegotāju noliekt ražotāja paredzētajā leņķī,

novietots uz tādas riņķa līnijas loka, kuras rādiuss $KB1 = 790$ mm, ja attālums starp siksnas augšējo vadīklu un siksnas atveri spriegotājā ir vismaz 540 mm, vai visos citos gadījumos uz tādas riņķa līnijas loka, kuras centrs ir K un rādiuss ir 350 mm.

4. APTURĒŠANAS IERĪCE

4.1. Šī ierīce sastāv no divām vienādām absorbcijas ierīcēm, kas uzstādītas paralēli viena otrai, izņemot ierobežotājsistēmas, kad izmanto četras absorbcijas ierīces, tā sasniedzot 800 kg lielu nominālo masu. Vajadzības gadījumā vienu vai vairākas reizes pievieno papildu absorbcijas ierīci, šādi ikreiz palielinot nominālo masu par 200 kg. Absorbcijas ierīci veido:

ārējais korpuss no tērauda caurules,

poliuretāna caurule, kas absorbē enerģiju,

absorbcijas ierīcē iegremdēta pulēta tērauda poga olīvas formā un

stienis un triecienu plate.

4.2. Šīs absorbcijas ierīces daļu izmēri norādīti diagrammās 2., 3. un 4. attēlā.

4.3. Absorbējošās vielas īpašības ir norādītas šī pielikuma 1. tabulā. Tieši pirms katra testa caurules vismaz 12 stundas kondicionē 15° līdz 25 °C temperatūrā, tās neizmantojot. Apturēšanas ierīces temperatūrai drošības jostu vai ierobežotājsistēmu dinamikas testēšanas laikā jābūt tādai pašai kā kalibrēšanas testā ar pielaidi ± 2 °C. Prasības attiecībā uz apturēšanas ierīci ir dotas šo noteikumu 8. pielikumā. Var izmantot arī citas ierīces, ar ko var iegūt līdzvērtīgus rezultātus.

1. tabula

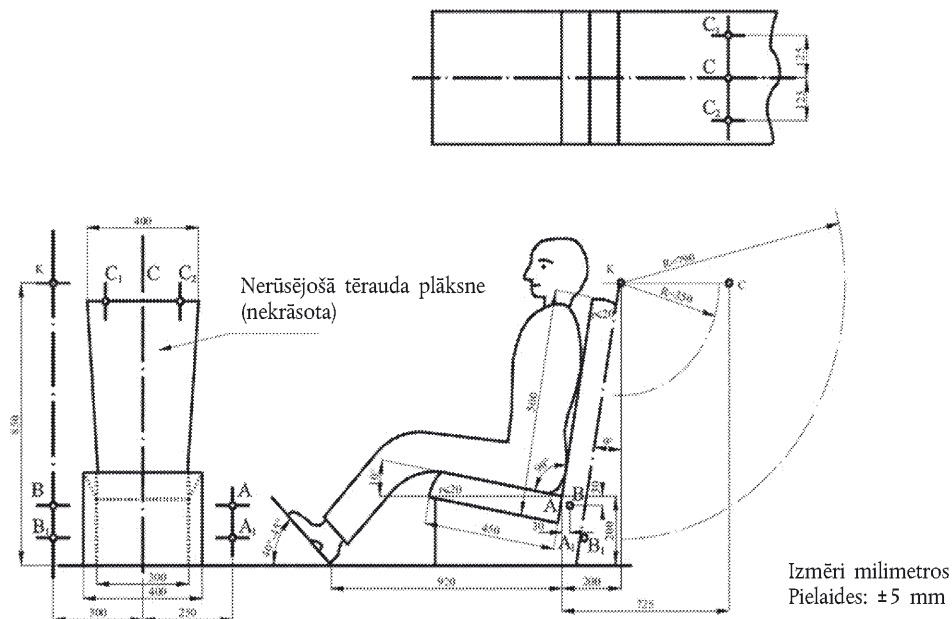
Absorbējošo vielu raksturojošās vērtības

(Ja nav norādīts citādi, nosaka ar ASTM metodi D 735)

Nostiprinājuma cietība A:	95 \pm 2, ja temperatūra ir 20 \pm 5 °C
Vilces izturība:	$R_o > 343$ daN/cm ²
Minimālais pilnais pagarinājums:	$A_o > 400$ %
Modulis, ja pilnais pagarinājums ir 100 %:	> 108 daN/cm ²
Modulis, ja pilnais pagarinājums ir 300 %:	> 235 daN/cm ²
Trauslums zemā temperatūrā (ASTM metode D 736):	5 stundas – 55 °C temperatūrā
Saspiešanas paliekošā deformācija (B metode):	22 stundas 70 °C temperatūrā < 45 %
Blīvums 25 °C temperatūrā:	1,05 līdz 1,10
Novecošana gaisa iedarbībā (ASTM metode D 573):	
70 stundas 100 °C temperatūrā	— nostiprinājuma cietība A: maksimālā variācija ± 3
	— vilces izturība: samazinājums < 10 % no R_o
	— pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A_o
	— masa: samazinājums < 1 %
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 1. Eļļa):	
70 stundas 100 °C temperatūrā	— nostiprinājuma cietība A: maksimālā variācija ± 4
	— vilces izturība: samazinājums < 15 % no R_o
	— pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A_o
	— apjoms: palielinājums < 5 %
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 3. Eļļa):	
70 stundas 100 °C temperatūrā	— vilces izturība: samazinājums < 15 % no R_o
	— pilnais pagarinājums: samazinājums < 15 % no A_o
	— apjoms: palielinājums < 20 %
Iegremdēšana destilētā ūdenī:	
1 nedēļa 70 °C temperatūrā	— vilces izturība: samazinājums < 35 % no R_o
	— pilnais pagarinājums: palielinājums < 20 % no A_o

1. attēls

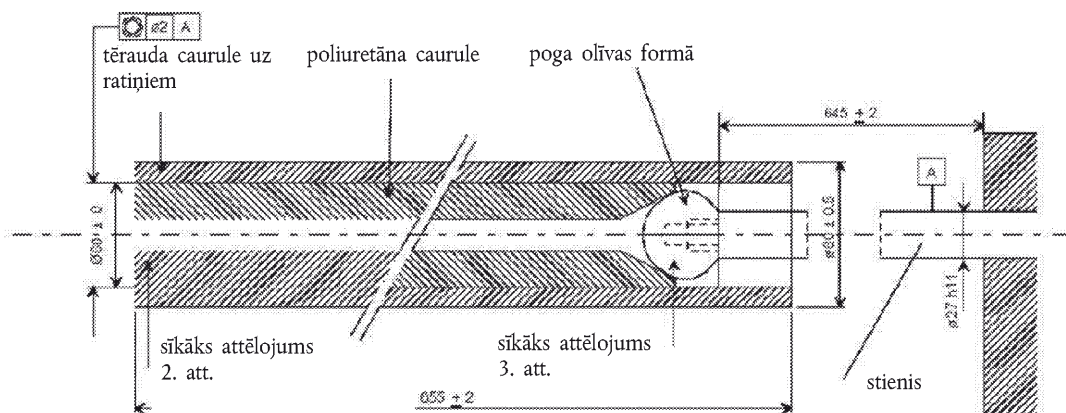
Ratiņi, sēdeklis, stiprinājumi

2. attēls

Apturēšanas ierīce

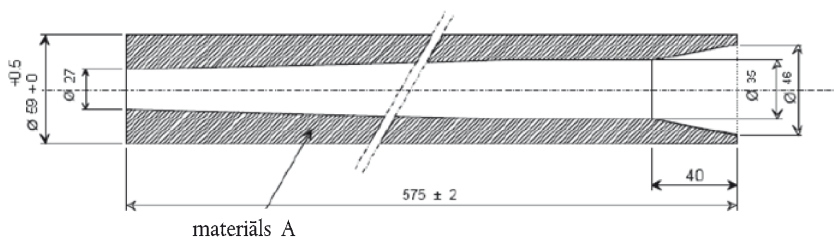
(Samontēta)

3. attēls

Apturēšanas ierīce

(Poliuretāna caurule)

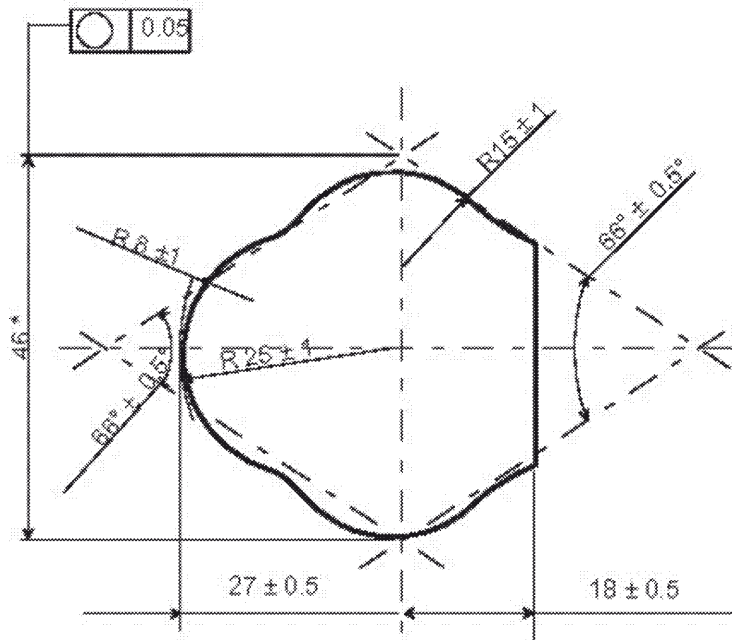
Serdeņa virsmas apdare $\sqrt{32}$

Mijiedarbības pielāide ± 0,2
Visi izmēri mm

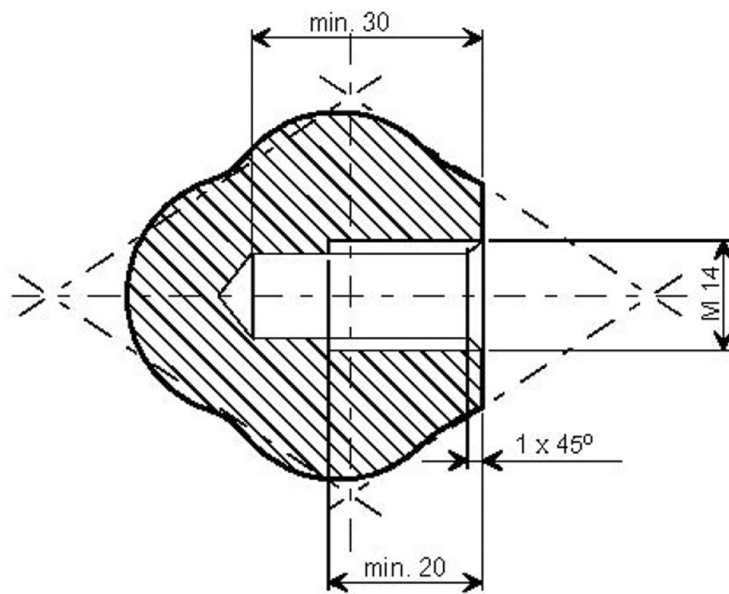
4. attēls

Apturēšanas ierīce

(Poga olīvas formā)

* Šis izmērs var būt robežās no 43 līdz 49 mm
Izmēri mm

Izmēri mm

Virsmas apdare $\sqrt{0.05}$

Mijiedarbības pielāde ± 0,1

7. PIELIKUMS

MANEKENA APRAKSTS

1. MANEKENA SPECIFIKĀCIJAS

1.1. Vispārīga informācija

Manekena galvenie parametri norādīti šajos attēlos un tabulās.

1. attēls Galvas, kakla un torša sānskats

2. attēls Galvas, kakla un torša pretskats

3. attēls Gūžas, augšstilbu un apakšstilba sānskats

4. attēls Gūžas, augšstilbu un apakšstilba pretskats

5. attēls Galvenie izmēri

6. attēls Manekens sēdus stāvoklī, redzama:

smaguma centra atrašanās vieta,

to punktu atrašanās vieta, starp kuriem mēra pārvietojumu un

plecu augstums.

1. tabula Manekena sastāvdaļas atsaucēs numuri, nosaukumi, materiāli un galvenie izmēri; un

2. tabula Galvas, kakla, torša, augšstilba un apakšstilba masa.

1.2. Manekena apraksts

1.2.1. Apakšstilbs (sk. 3. un 4. attēlu)

Apakšstilbam ir trīs sastāvdaļas:

— balstpaliktņi (30),

— apakšstilba caurule (29) un

— ceļgala caurule (26).

Ceļgala caurulē ir divas atveres, kas ierobežo apakšstilba kustībaspret attiecībā pret augšstilbu.

Apakšstilbs spēj novirzīties no taisna stāvokļa par apmēram 120° virzienā uz aizmuguri.

1.2.2. Augšstilbs (sk. 3. un 4. attēlu)

Augšstilbam ir trīs sastāvdaļas:

— ceļgala caurule (22),

— augšstilba stienis (21) un

— gūžas caurule (20).

Ceļgala kustībaspret ierobežo divas gropes ceļgala caurulē (22), kas sader ar atverēm kājā.

1.2.3. Torss (sk. 1. un 2. attēlu)

Torsam ir šādas sastāvdaļas:

— gūžas caurule (2),

- rullīšu ķēde (4),
- ribas (6) un (7),
- krūšu kauls (8) un
- ķēdes stiprinājumi (3) un daļēji arī (7) un (8).

1.2.4. Kakls (sk. 1. un 2. attēlu)

Kakls sastāv no septiņiem poliuretāna diskām (9). Kakla stingruma pakāpi var regulēt ar ķēdes spriegotājerīci.

1.2.5. Galva (sk. 1. un 2. attēlu)

Galva (15) ir doba; poliuretāns ir stiprināts ar tērauda stīpām (17). Ķēdes spriegotājerīce, kas ļauj regulēt kaklu, sastāv no poliamīda bloka (10), cauruļveida starplikas (11) un spriegotājelementa (12) un (13). Galva var grozīties ap atlanta ass locītavu, kas sastāv no regulētājelementa (14) un (18), starplikas (16) un poliamīda bloka (10).

1.2.6. Ceļa locītava (sk. 4. attēlu)

Apakšstilbs un augšstilbi ir savienoti ar cauruli (27) un spriegotājerīci (28).

1.2.7. Gūžas locītava (sk. 4. attēlu)

Augšstilbi un torsis ir savienoti ar cauruli (23), berzes diskām (24) un spriegotājerīci (25).

1.2.8. Poliuretāns

Tips: PU 123 CH savienojums

Cietība: 50 līdz 60 nostiprinājums A

1.2.9. Virsvalks

Manekenu ietērpj īpašā virsvalkā (sk. 1. tabulu).

2. KORIGĒŠANAS IERĪCES

2.1. Vispārīga informācija

Lai manekenu kalibrētu konkrētu vērtību un tā kopējās masas noteikšanai, masas sadalījumu koriģē, izmantojot sešus korekcijas atsvarus, kuri katrs sver 1 kg un kurus var pievienot gūžas locītavai. Sešus citus poliuretāna atsvarus, no kuriem katrs sver 1 kg, var pievienot torsa mugurpusē.

3. SPILVENS

Starp manekena krūškurvi un virsvalku novieto spilvenu. Šis spilvens ir izgatavots no polietilēna putām, kas atbilst šādai specifikācijai:

cietība: 7 līdz 10 nostiprinājums A,

biezums: 25 mm ± 5

To var aizstāt ar citu spilvenu.

4. LOCĪTAVU REGULĒŠANA

4.1. Vispārīga informācija

Lai iegūtu reproducējamus rezultātus, visās locītavās nosaka un kontrolē berzi.

4.2. Ceļa locītava

Savelk ceļa locītavu.

Novieto augšstilbu un apakšstilbu vertikāli.

Apakšstilbu pagriez par 30°.

Pamazām atslābina spriegotājerīci (28), līdz apakšstilbs sava svara ietekmē sāk krist.

Spriegotājerīci bloķē šajā stāvoklī.

4.3. Gūžas locītava

Savelk gūžas locītavu.

Novieto augšstilbus horizontāli un torsu vertikāli.

Torsu griež uz priekšu, līdz tas izveido 60° leņķi ar augšstilbiem.

Pamazām atslābina spriegotājerīci, līdz torss sava svara ietekmē sāk krist.

Spriegotājerīci bloķē šajā stāvoklī.

4.4. Atlanta ass locītava

Noregulē atlanta ass locītavu tā, lai tā tik tikko spētu noturēt līdzsvaru virzienā uz priekšu un atpakaļ.

4.5. Kakls

Kaklu var regulēt ar ķēdes spriegotājerīci (13). Kad kakls ir noregulēts, spriegotājerīces augšgalu pārvieto par 4 līdz 6 cm, pieliekot tam horizontālu 10 daN lielu slodzi.

1. tabula

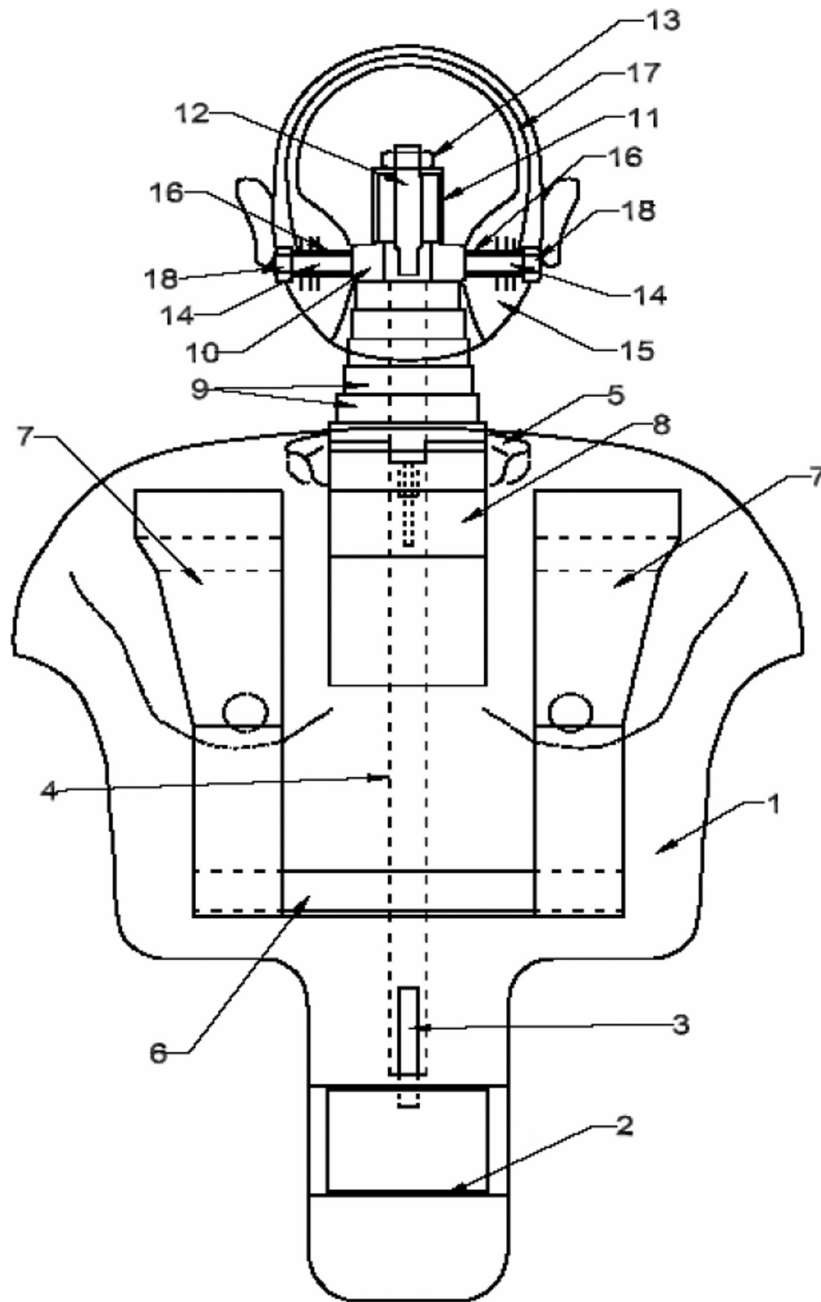
Atsauces nr.	Nosaukums	Materiāls	Izmēri
1.	Ķermenis	Poliuretāns	—
2.	Gūžas caurule	Tērauds	76 × 70 × 100 mm
3.	Ķēdes stiprinājumi	Tērauds	25 × 10 × 70 mm
4.	Rullīšu ķēde	Tērauds	3/4
5.	Pleca plakne	Poliuretāns	—
6.	Cilindriskais posms	Tērauds	30 × 30 × 3 × 250 mm
7.	Ribas	Perforēta tērauda plāksne	400 × 85 × 1,5 mm
8.	Krūšu kauls	Perforēta tērauda plāksne	250 × 90 × 1,5 mm
9.	Diski (seši)	Poliuretāns	ø 90 × 20 mm
			ø 80 × 20 mm
			ø 75 × 20 mm
			ø 70 × 20 mm
			ø 65 × 20 mm
			ø 60 × 20 mm
10.	Bloks	Poliamīds	60 × 60 × 25 mm
11.	Cauruļveida starplika	Tērauds	40 × 40 × 2 × 50 mm
12.	Spriegošanas skrūve	Tērauds	M16 × 90 mm

Atsauces nr.	Nosaukums	Materiāls	Izmēri
13.	Spriegošanas uzgrieznis	Tērauds	M16
14.	Atlanta ass locītavas spriegotājs	Tērauds	∅ 12 × 130 mm (M12)
15.	Galva	Poliuretāns	—
16.	Cauruļveida starplika	Tērauds	∅ 18 × 13 × 17 mm
17.	Stiprinošā plāksne	Tērauds	30 × 3 × 500 mm
18.	Spriegošanas uzgrieznis	Tērauds	M12 mm
19.	Augšstilbi	Poliuretāns	—
20.	Gūžas caurule	Tērauds	76 × 70 × 80 mm
21.	Augšstilba stienis	Tērauds	30 × 30 × 440 mm
22.	Ceļgala caurule	Tērauds	52 × 46 × 40 mm
23.	Gūžas savienotājcaurule	Tērauds	70 × 64 × 250 mm
24.	Berzes diski (četri)	Tērauds	160 × 75 × 1 mm
25.	Spriegotājierīču komplekts	Tērauds	M12 × 320 mm + Plāksnes un uzgriežņi
26.	Ceļgala caurule	Tērauds	52 × 46 × 160
27.	Ceļgala savienotājcaurule	Tērauds	44 × 39 × 190 mm
28.	Spriegošanas plāksne	Tērauds	∅ 70 × 4 mm
29.	Apakšstilba caurule	Tērauds	50 × 50 × 2 × 460 mm
30.	Balstpaliktnis	Tērauds	100 × 170 × 3 mm
31.	Torsa korekcijas atsvari (seši)	Poliuretāns	Katrs sver 1 kg
32.	Spilvens	Polistirola putas	350 × 250 × 25 mm
33.	Virsvalks	Kokvilnas sloksnes un poliamīda	—
34.	Gūžas locītavas korekcijas atsvari (seši)	Tērauds	Katrs sver 1 kg

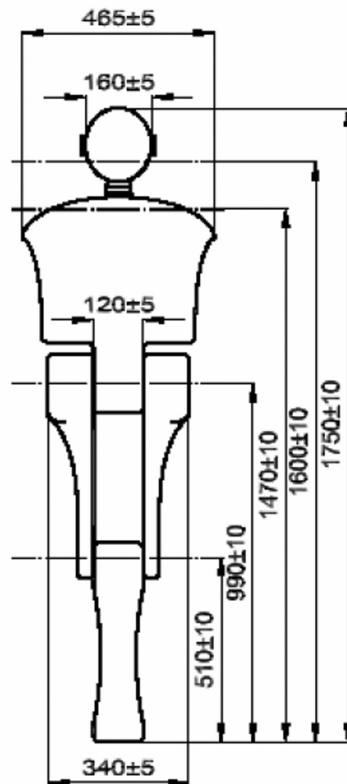
2. tabula

Manekena sastāvdaļas	Masa kilogramos
Galva un kakls	4,6 ± 0,3
Torss un rokas	40,3 ± 1,0
Augšstilbi	16,2 ± 0,5
Apakšstilbs un pēda	9,0 ± 0,5
Kopējā masa ar korekcijas atsvariem	75,5 ± 1,0

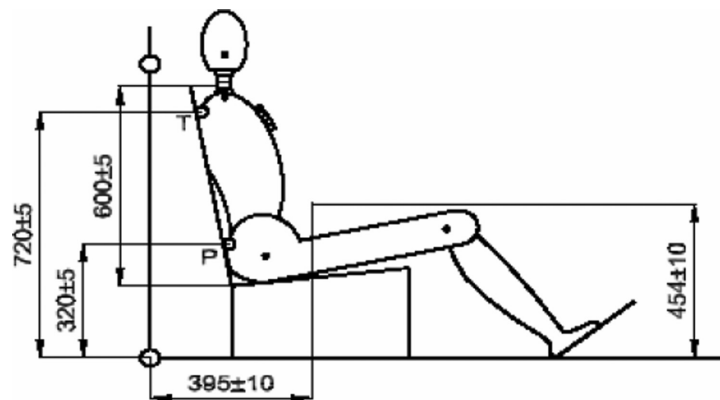
2. attēls

5. attēls

6. attēls

Visi izmēri milimetros

G = smaguma centrs

T = torša mērpunkts (atrodas manekena centra līnijas aizmugurē)

P = iegurņa mērpunkts (atrodas manekena centra līnijas aizmugurē)

Pārvietojuma mērījums P punktā neiever rotējošus komponentus ap gūžas asi un ap vertikālu asi.

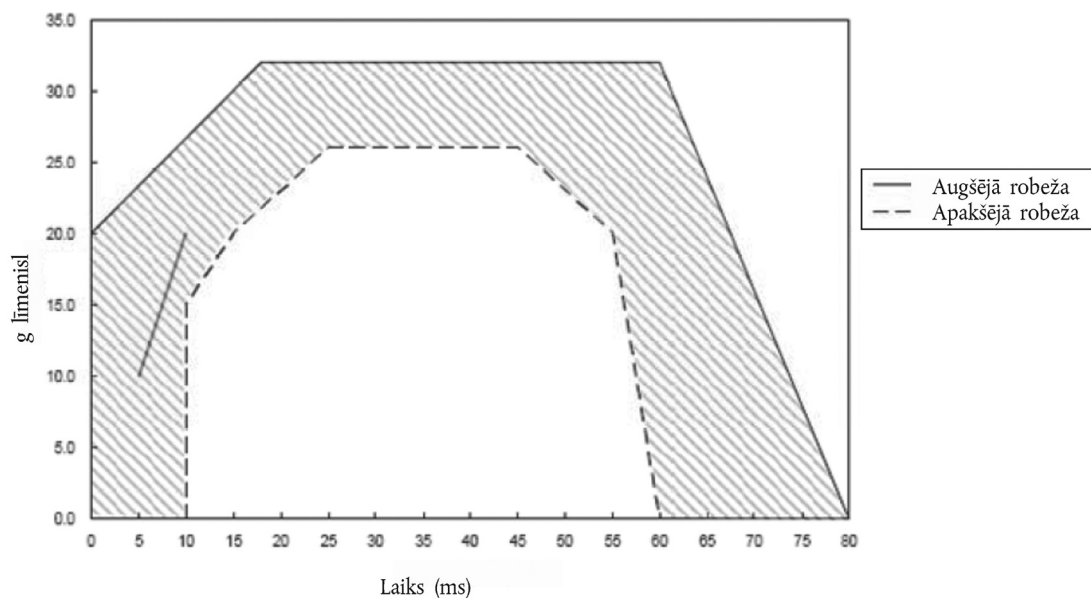
8. PIELIKUMS

RATIŅU ĀTRUMA SAMAZINĀJUMA VAI ĀTRUMA PALIELINĀJUMA LĪKNES KĀ LAIKA FUNKCIJAS
APRAKSTS

Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras vienmēr atbilst starptautiskajā standartā ISO 6487:2002 noteiktajām; mērierīce atbilst datu kanāla specifikācijai ar kanāla frekvences klasi (CFC) 60.

Dažādo līkņu definēšana

Laiks (ms)	Ātruma palielinājums (g) Koridora apakšējā robeža	Ātruma palielinājums (g) Koridora augšējā robeža
0	—	20
10	0	—
10	15	—
15	20	—
18	—	32
25	26	—
45	26	—
55	20	—
60	0	32
80	—	0

Papildu segments (sk. 7.7.4.2. punktu) attiecas tikai uz ātruma palielinājuma ratiņiem.

9. PIELIKUMS

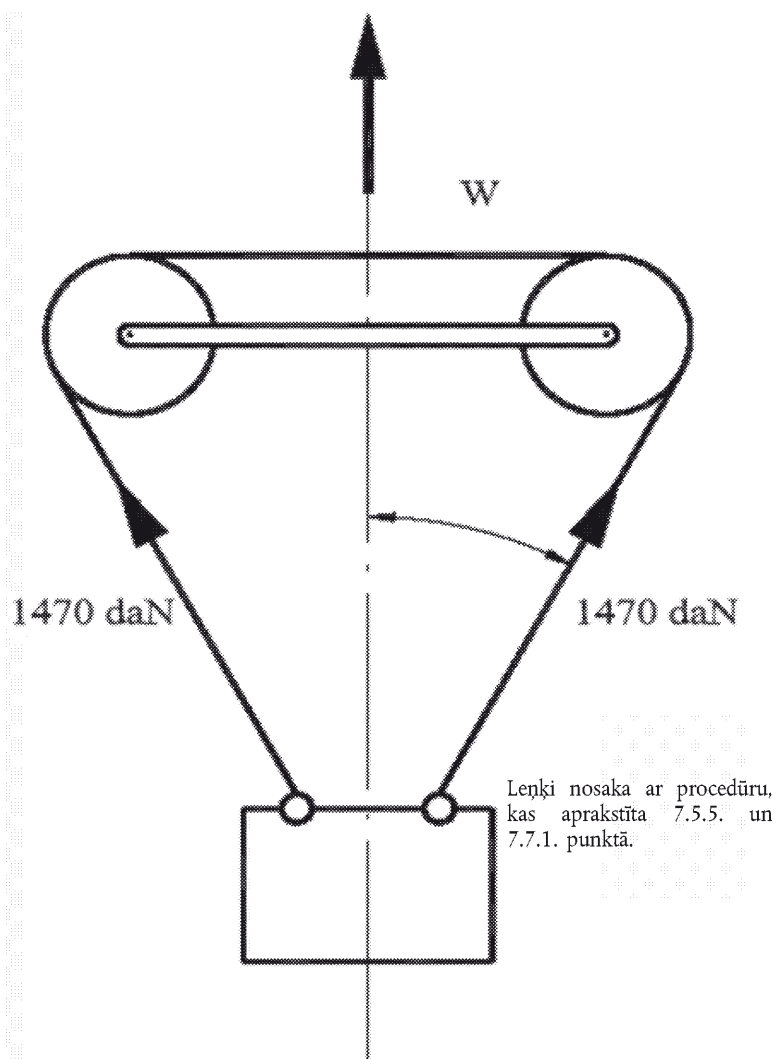
INSTRUKCIJAS

Visām drošības jostām pievieno instrukcijas, kurās sniedz šādus norādījumus tās valsts valodā vai valodās, kurās minētās drošības jostas laidīs pārdošanā:

1. uzstādīšanas instrukcijas (nav vajadzīgas, ja transportlīdzekļa ražotājs uzstāda drošības jostas), kurās norāda, kāda veida transportlīdzekļiem konkrētais drošības jostas komplekts ir derīgs un kā tas pareizi uzstādāms, kā arī brīdina izsargāties no siksnu nolietojuma;
2. lietošanas instrukcijas (ja transportlīdzekļa ražotājs uzstāda drošības jostas, instrukcijas var iekļaut transportlīdzekļa lietotāja rokasgrāmatā), kurās ietvertas instrukcijas, kas vajadzīgas, lai lietotājs no konkrētās drošības jostas gūtu vislielāko iespējamo labumu. Minētajās instrukcijās ietver šādas norādes:
 - a) par to, cik svarīgi lietot drošības jostas komplektu visos braucienos;
 - b) par pareizu drošības jostas lietošanu, konkrēti:
 - i) vietu, kurā jāatrodas sprādzei;
 - ii) to ka drošības jostai ir cieši jāpieguļ lietotājam;
 - iii) pareizu siksnu novietojumu un vajadzību izvairīties no siksnu savīšanās;
 - iv) to, ka drošības jostu vienlaikus drīkst izmantot tikai viena persona un ka drošības jostu nedrīkst aplikt bērnam, kurš sēž pasažierim klēpī;
 - c) sprādzes aizvēršanas un atvēršanas paņēmieni;
 - d) drošības jostas noregulēšanas paņēmieni;
 - e) drošības jostas komplektā iekļauta spriegotāja darbināšanas paņēmieni un veidu, kā pārbaudīt, vai spriegotājs ir bloķēts;
 - f) ieteicamos veidus, kā tīrīt drošības jostu un attiecīgā gadījumā – kā to salikt pēc tīrīšanas;
 - g) vajadzību nomainīt drošības jostu pēc nopietna negadījuma vai tad, ja tai parādās nopietns nolietojums vai pēc griezumuma, vai, ja drošības josta ir aprīkota ar vizuālu pārslodzes indikatoru, kad tas norāda drošības jostas nepiemērotību turpmākai lietošanai, vai, ja drošības josta ir aprīkota ar savilcējiērci, kad minētā ierīce ir aktivizēta;
 - h) to, ka drošības jostu nedrīkst nekādi pārveidot vai mainīt, jo šādas izmaiņas to var padarīt neefektīvu; jo īpaši tad, ja drošības jostas konstrukcijas dēļ ir iespējams to izjaukt, sniedz norādījumus par to, kā josta pareizi saliekama;
 - i) to, ka drošības josta ir paredzēta transportlīdzeklī esošām personām ar pieauguša cilvēka ķermeņa uzbūvi;
 - j) jostas nostiprināšanu laikā, kad to nelieto.
3. Attiecībā uz drošības jostām, kas aprīkotas ar 4.N veida spriegotājiem, uzstādīšanas instrukcijā un uz visiem iepakojumiem norādīts, ka šī drošības josta nav piemērota uzstādīšanai pasažieru pārvadāšanai paredzētos mehāniskajos transportlīdzekļos, kuros nav vairāk par deviņām vietām, ieskaitot vadītāja vietu.
4. Ražotājs/pieteikuma iesniedzējs nodrošina uzstādīšanas prasību patērētājam attiecībā uz visiem transportlīdzekļiem, kuros var izmantot kājstarpes siksnu komplektu. Četrpunktu drošības jostas ražotājs nosaka papildu pastiprināšanas elementu montāžu kājstarpes siksnu stiprinājumiem un to uzstādīšanai visos transportlīdzekļos, kuros paredzēta uzstādīšana.

10. PIELIKUMS

KOPĒJĀS SPRĀDZES TESTS

W = pieliktā slodze

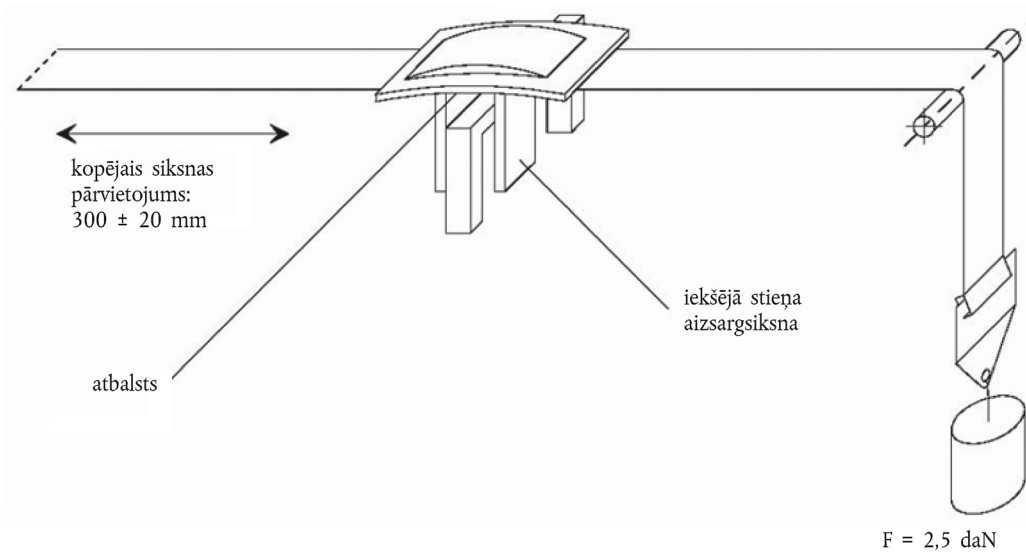
11. PIELIKUMS

ABRAZĪVĀ NODILUMA UN MIKROSLĪDĒŠANAS TESTS

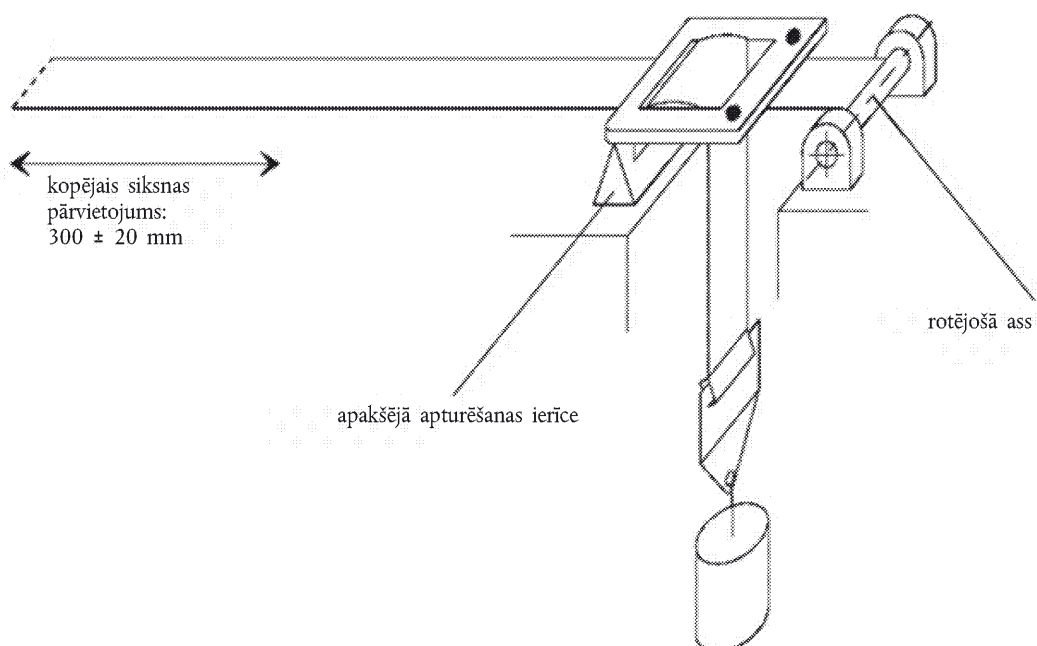
1. attēls

I veida procedūra

Testa nosacījumu paraugi atbilstoši regulētājierīces tipam
a piemērs

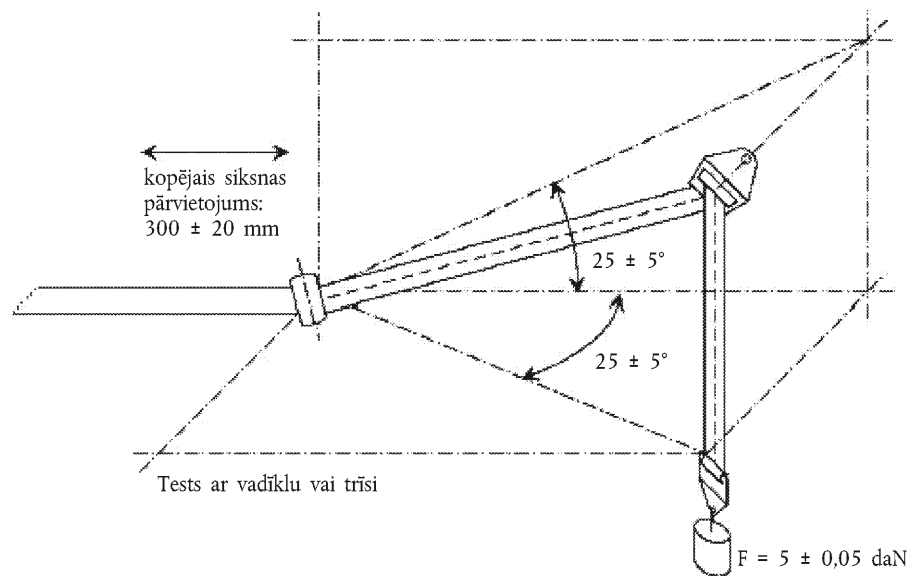
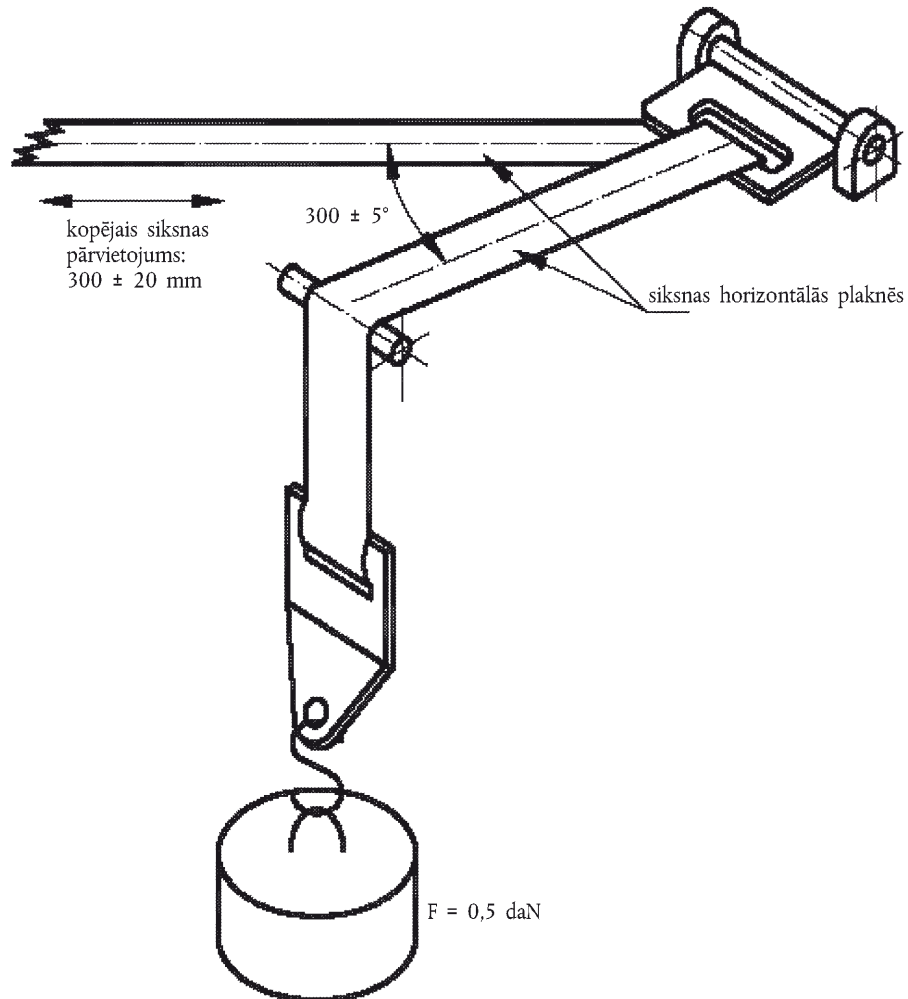

b piemērs

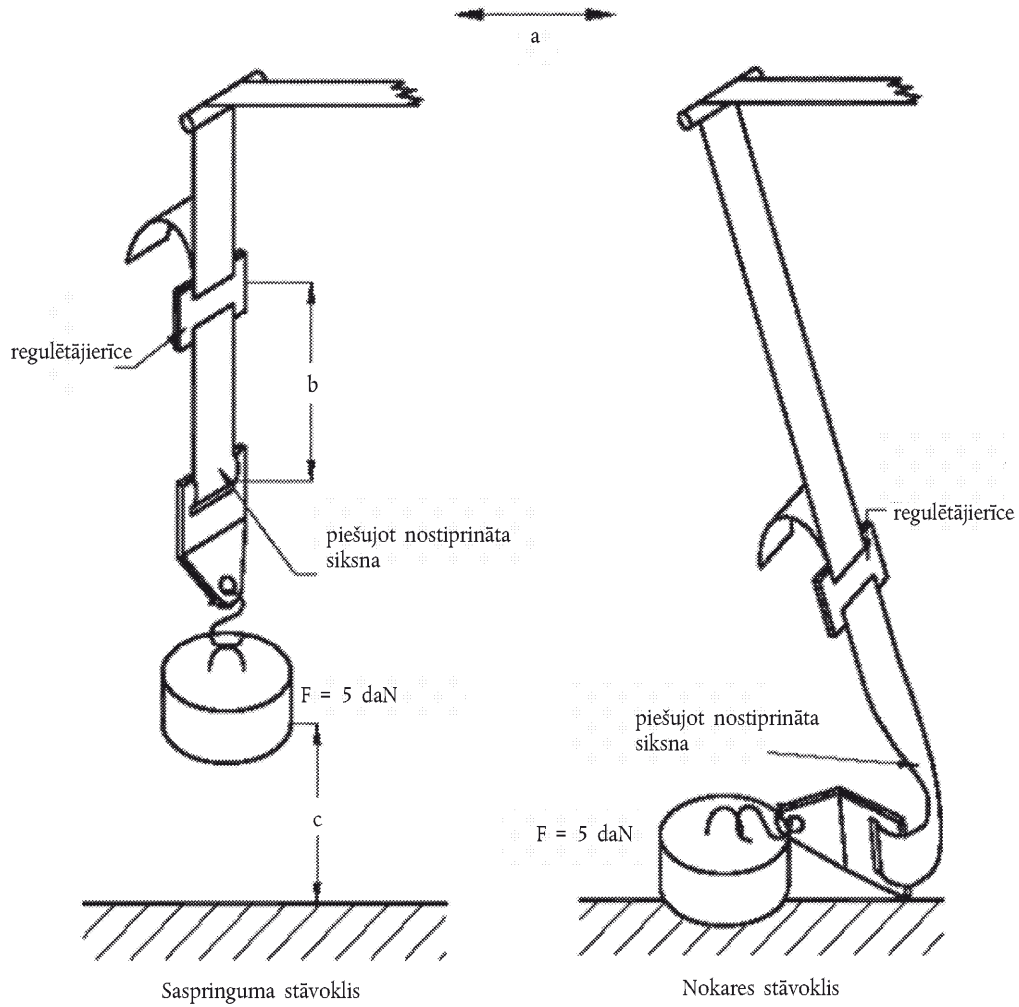
2. attēls

2. veida procedūra

3. attēls

3. veida procedūra un mikroslidēšanas tests

Kopējais siksnas pārvietojums: 300 ± 20 mm

5 daN lielu slodzi uz testēšanas vertikāli virza tādā veidā, lai izvairītos no slodzes šūpošanās un siksnas savīšanās.

Stiprināšanas ierīci piestiprina 5 daN lielai slodzei tādā pašā veidā kā transportlīdzekli.

12. PIELIKUMS

KOROZIJAS TESTS

1. TESTA IEKĀRTA

- 1.1. Testa iekārta sastāv no miglas kameras, sāls šķīduma tvertnes, atbilstīgi kondicionēta saspiesta gaisa padeves iekārtas, viena vai vairākiem izsmidzinošiem uzgaļiem, paraugu statīviem, kameras apsildes ierīces un vajadzīgajām vadības ierīcēm. Iekārtas izmērs un uzbūves īpatnības var atšķirties ar nosacījumu, ka tiek nodrošināti testam vajadzīgie apstākļi.
- 1.2. Svarīgi nodrošināt, lai šķīduma pilieni, kas uzkrājas pie kameras griestiem vai tās vāka, nekristu uz testa paraugiem.
- 1.3. Šķīduma pilieni, kas nokrīt no testa paraugiem, nenonāk atpakaļ tvertnē un netiek atkal izsmidzināti.
- 1.4. Iekārtu neveido no materiāliem, kuri ietekmē miglas iedarbību uz koroziju.

2. TESTA PARAUGU ATRAŠANĀS VIETA MIGLAS KAMERĀ

- 2.1. Paraugus, izņemot spriegotājus, atbalsta vai iekar 15° līdz 30° slīpumā pret vertikāli un, vēlams, paralēli galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru un kuru nosaka attiecībā pret lielāko testējamo virsmu.
- 2.2. Spriegotājus atbalsta vai iekar tā, lai siksnas uztīšanai paredzēto tītavu asis būtu perpendikulāras galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru. Arī atvere, kas spriegotajā paredzēta siksnai, ir vērsta šajā galvenajā virzienā.
- 2.3. Paraugus novieto tā, lai migla varētu brīvi nosēsties uz tiem visiem.
- 2.4. Paraugus novieto tā, lai nepieļautu sāls šķīduma noplēšanu no viena parauga uz citu.

3. SĀLS ŠĶĪDUMS

- 3.1. Sāls šķīdumu sagatavo, 5 ± 1 nātrija hlorīda masas daļas izšķīdinot 95 daļās destilēta ūdens. Sāls ir nātrija hlorīds, kurā praktiski nav niķeļa un vara piemaisījumu un kurš sausā stāvoklī satur ne vairāk kā 0,1 % nātrija jodīda un ne vairāk kā 0,3 % kopējo piemaisījumu.
- 3.2. Šķīdums ir tāds, lai pēc izsmidzināšanas 35°C temperatūrā savāktā šķīduma pH līmenis būtu no 6,5 līdz 7,2.

4. GAISA PADEVE

Gaiss, ko saspiestu piegādā sāls šķīduma izsmidzināšanas uzgalim vai uzgaļiem, nesatur eļļu un piemaisījumus, un šā gaisa spiediens ir no 70 kN/m^2 līdz 170 kN/m^2 .

5. APSTĀKĻI MIGLAS KAMERĀ

- 5.1. Miglas kameras iedarbības zonā uztur $35 \pm 5^\circ\text{C}$ temperatūru. Lai šķīduma pilieniem no testa paraugiem vai no kāda cita avota neļautu uzkrāties, iedarbības zonā novieto vismaz divus tīrus miglas savācējus. Savācējus novieto blakus testa paraugiem: vienu cik iespējams tuvu, bet otru cik iespējams tālu no visiem uzgaļiem. Mīgla ir tāda, lai uz katriem 80 cm^2 horizontālā savākšanas laukuma katrā savācējā nonāktu vidēji 1,0 līdz 2,0 ml šķīduma stundā, mērot vismaz 16 stundu ilgā laikposmā.
- 5.2. Uzgali vai uzgaļus tēmē vai novērš tā, lai strūkļa testa paraugus neskartu tiešā trāpījumā.

14. PIELIKUMS

RAŽOŠANAS ATBILSTĪBAS KONTROLE

1. TESTI

Jāpierāda, ka drošības jostas atbilst prasībām, kas ir šo testu pamatā.
- 1.1. Bloķēšanas sliekšņa un ilgmūžības pārbaude spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu

Atbilstīgi 7.6.2. punkta noteikumiem visnelabvēlīgākajā virzienā pēc vajadzības pēc tam, kad izdarīta ilgmūžības testēšana, kas noteikta 7.6.1., 7.2. un 7.6.3. punktā, kā prasība šo noteikumu 6.2.5.3.5. punktā.
- 1.2. Ilgmūžības pārbaude spriegotājiem ar automātisko bloķēšanu

Atbilstīgi 7.6.1. punkta noteikumiem, kā arī 7.2. un 7.6.3. punktā noteiktajiem testiem, kā prasība šo noteikumu 6.2.5.2.3. punktā.
- 1.3. Tests attiecībā uz siksnas stiprību pēc kondicionēšanas

Atbilstīgi 7.4.2. punktā noteiktajai procedūrai, pēc kondicionēšanas atbilstīgi šo noteikumu 7.4.1.1. līdz 7.4.1.5. punkta prasībām.
- 1.3.1. Tests attiecībā uz siksnas stiprību pēc abrazīvās apstrādes

Atbilstīgi 7.4.2. punktā noteiktajai procedūrai, pēc kondicionēšanas atbilstīgi šīs šo noteikumu 7.4.1.6. punkta prasībām.
- 1.4. Mikroslidēšanas tests

Atbilstīgi šo noteikumu 7.3. punktā paredzētajai procedūrai. Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas darbības prasību pārbaude dinamikas testā
- 1.5. Cieto daļu tests

Atbilstīgi šo noteikumu 7.5. punktā paredzētajai procedūrai. Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas darbības prasību pārbaude dinamikas testā
- 1.6. Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas izpildījuma prasību pārbaude dinamikas testā
 - 1.6.1. Testi ar kondicionēšanu
 - 1.6.1.1. Atbilstīgi šo noteikumu 7.7. un 7.8. punktam, izmantojot drošības jostu, kurai iepriekš izdarīti 45 000 spriegotāja nolietojuma testa cikli, kas paredzēti šo noteikumu 7.6.1. punktā, un testi, kuri definēti šo noteikumu 6.2.2.4., 7.2. un 7.6.3. punktā.
 - 1.6.1.2. Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas, kas aprīkotas ar spriegotāju ar automātisko bloķēšanu: atbilstīgi šo noteikumu 7.7. un 7.8. punktam, izmantojot drošības jostu, kurai iepriekš izdarīti 10 000 spriegotāja nolietojuma testa cikli, kas paredzēti 7.6.1. punktā, un arī testi, kuri paredzēti šo noteikumu 6.2.2.4., 7.2. un 7.6.3. punktā.
 - 1.6.1.3. Statiskas drošības jostas: atbilstīgi šo noteikumu 7.7. un 7.8. punktam, izmantojot drošības jostu, kurai iepriekš izdarīts šo noteikumu 6.2.2.4. un 7.2. punktā paredzētais tests.
 - 1.6.2. Tests bez kondicionēšanas

Atbilstīgi šo noteikumu 7.7. un 7.8. punktam.
2. TESTU BIEŽUMS UN REZULTĀTI
 - 2.1. Atbilstīgi šā pielikuma 1.1. līdz 1.5. punkta prasībām testēšanas biežumu kontrolē statistiski un izdara izlases veidā atbilstīgi vienai no parastajām kvalitātes nodrošināšanas procedūrām.

- 2.1.1. Turklāt spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu visus komplektus pārbauda:
- 2.1.1.1. atbilstīgi šo noteikumu 7.6.2.1. un 7.6.2.2. punktam visnelabvēlīgākajā virzienā, kas norādīts 7.6.2.1.2. punktā. Testa rezultāti atbilst šo noteikumu 6.2.5.3.1.1. un 6.2.5.3.3. punkta prasībām;
- 2.1.1.2. vai arī atbilstīgi šo noteikumu 7.6.2.3. punktā izklāstītajiem nosacījumiem visnelabvēlīgākajā virzienā. Tomēr sasvēršanas ātrums var pārsniegt paredzēto ātrumu tiktāl, cik tas neietekmē testa rezultātus. Testa rezultāti atbilst šo noteikumu 6.2.5.3.1.4. punkta prasībām.
- 2.2. Attiecībā uz dinamikas testa atbilstības pārbaudi atbilstīgi šā pielikuma 1.6. punktam to veic ar šādu minimālo biežumu.
- 2.2.1. Testi ar kondicionēšanu
- 2.2.1.1. Drošības jostām, kas aprīkotas ar spriegotāju ar avārijas bloķēšanu,
- ja vienā dienā saražotā produkcija pārsniedz 1 000 drošības jostas: vienai no 100 000 saražotajām drošības jostām ne retāk kā vienreiz divās nedēļās,
- ja vienā dienā saražotā produkcija nepārsniedz 1 000 drošības jostas: vienai no 10 000 saražotajām drošības jostām ne retāk kā vienreiz gadā no katra bloķēšanas mehānisma veida ⁽¹⁾,
- izdara šā pielikuma 1.6.1.1. punktā paredzēto testu.
- 2.2.1.2. Attiecībā uz drošības jostām, kas aprīkotas ar spriegotāju ar automātisko bloķēšanu, un statistiskajām drošības jostām:
- ja vienā dienā saražotā produkcija pārsniedz 1 000 drošības jostas: vienai no 100 000 saražotajām drošības jostām ne retāk kā vienreiz divās nedēļās,
- ja vienā dienā saražotā produkcija nepārsniedz 1 000 drošības jostas: vienai no 10 000 saražotajām drošības jostām ne retāk kā vienreiz gadā,
- izdara attiecīgi šā pielikuma 1.6.1.2. vai 1.6.1.3. punktā paredzēto testu.
- 2.2.2. Testi bez kondicionēšanas
- 2.2.2.1. Drošības jostām, kas aprīkotas ar spriegotāju ar avārijas bloķēšanu, iepriekš 1.6.2. punktā paredzēto testu izdara šādam paraugu skaitam:
- 2.2.2.1.1. ja produkcija ir vismaz 5 000 drošības jostas dienā, divām drošības jostām no katrām 25 000 saražotajām ne retāk kā vienai dienā no katra bloķēšanas mehānismu veida;
- 2.2.2.1.2. ja produkcija ir mazāk par 5 000 drošības jostām dienā, vienai drošības jostai no katrām 5 000 saražotajām ne retāk kā vienai gadā no katra bloķēšanas mehānismu veida.
- 2.2.2.2. Drošības jostām, kuras aprīkotas ar spriegotāju ar automātisko bloķēšanu, un statistiskajām drošības jostām, iepriekš 1.6.2. punktā paredzēto testu izdara šādam paraugu skaitam:
- 2.2.2.2.1. ja produkcija ir vismaz 5 000 drošības jostas dienā, divām drošības jostām no katrām 25 000 saražotajām ne retāk kā vienai dienā no katra apstiprinātā tipa,
- 2.2.2.2.2. ja produkcija ir mazāk par 5 000 drošības jostām dienā, vienai drošības jostai no katrām 5 000 saražotajām ne retāk kā vienai gadā no katra apstiprinātā tipa.
- 2.2.3. Rezultāti
- Testa rezultāti atbilst šo noteikumu 6.4.1.3.1. punktā noteiktajām prasībām.
- Attiecībā uz šo noteikumu 6.4.1.3.2. punktu (vai attiecīgā gadījumā 6.4.1.4. punktu) manekena pārvietojuums uz priekšu ir kontrolējams testā, ko izdara ar kondicionēšanu atbilstīgi šā pielikuma 1.6.1. punktam ar vienkāršotu pielāgotu paņēmieni.

(1) Šajā pielikumā "bloķēšanas mehānisma veids" ir visi spriegotāji ar avārijas bloķēšanu, kuru mehānismi atšķiras tikai ar devēju slīpuma leņķi(-iem) attiecībā pret transportlīdzekļa atskaites ass sistēmu.

- 2.2.3.1. Attiecībā uz apstiprinājumu atbilstīgi šo noteikumu 6.4.1.3.3. punktam un šā pielikuma 1.6.1. punktam nosaka tikai to, ka neviena drošības jostas daļa neizjūk, neatdalās un krūškurvja atskaites punktā 300 mm pārvietojumā nav pārsniegts ātrums 24 km/h.
- 2.3. Ja testa paraugs neiztur kādu konkrētu testu, kas tam izdarāms, vismaz trim citiem paraugiem izdara papildu testu attiecībā uz atbilstību tām pašām prasībām. Attiecībā uz dinamikas testiem, ja viens no šiem paraugiem to neiztur, apstiprinājuma īpašnieks vai tā pienācīgi pilnvarots pārstāvis paziņo kompetentajai iestādei, kura ir piešķīrusi tipa apstiprinājumu, norādot pasākumus, kas veikti, lai atjaunotu ražošanas atbilstību.
-

15. PIELIKUMS

METODE, KĀ NOTEIKT H PUNKTU UN FAKTISKO TORSA LEŅĶI MEHĀNISKO TRANSPORTLĪDZEKĻU SĒDVIETĀM

1. MĒRĶIS

Šajā pielikumā aprakstīto metodi izmanto, lai noteiktu H punkta atrašanās vietu un faktisko rumpja leņķi vienai vai vairākām mehānisko transportlīdzekļu sēdvietām un pārbaudītu izmērītos datus attiecībā uz transportlīdzekļa izgatavotāja dotajām specifikācijām ⁽¹⁾.

2. DEFINĪCIJAS

2.1. "Atsauces dati" ir viens vai vairāki šādi sēdvietas parametri:

2.1.1. H un R punkts un to attiecība;

2.1.2. faktiskais torsa leņķis un projektētais torsa leņķis, un to attiecība.

2.2. "H punkta trīsdimensiju manekens" (3-D H manekens) ir ierīce, ko izmanto, lai noteiktu H punktu un faktiskos torsa leņķus. Šī ierīce ir aprakstīta šā pielikuma 1. papildinājumā.

2.3. "H punkts" ir torsa un augšstilba šarnīra centrs 3-D H manekenā, kas uzstādīts transportlīdzekļa sēdekļi saskaņā ar 4. punktu. H punkts atrodas ierīces ass vidū starp 3-D H manekenam abās pusēs redzamajiem H punkta ass galiem. H punkts teorētiski atbilst R punktam (pielāides sk. 3.2.2. punktā). Pēc H punkta noteikšanas saskaņā ar 4. punktā aprakstīto metodi to uzskata par fiksētu attiecībā pret sēdekļa spilvena konstrukciju un uzskata, ka tas pārvietojas, kad sēdekļi tiek regulēti.

2.4. "R punkts" jeb "sēdekļa atskaites punkts" ir projektētais punkts, ko katrai sēdvietai definē transportlīdzekļa izgatavotājs un ko nosaka attiecībā pret trīsdimensiju koordinātu sistēmu.

2.5. "Rumpja līnija" ir 3-D H manekena zondes ass, kad zonde ir pilnībā atvirzīta atpakaļ.

2.6. "Faktiskais rumpja leņķis" ir leņķis, ko mēra starp vertikāli, kas iet caur H punktu, un rumpja līniju, izmantojot 3-D H manekena muguras leņķa kvadrantu. Faktiskais torsa leņķis teorētiski atbilst projektētajam torsa leņķim (pielāides sk. 3.2.2. punktā).

2.7. "Projektētais rumpja leņķis" ir leņķis, ko mēra starp vertikāli, kura iet caur R punktu un rumpja līniju stāvoklī, kas atbilst projektētajam atzveltnes stāvoklim, ko nosaka transportlīdzekļa izgatavotājs.

2.8. "Transportlīdzekļi esošas personas vidusplakne" (C/LO) ir katrā izraudzītajā sēdvietā novietotā 3-D H manekena vidusplakne; to attēlo H punkta koordināta uz Y ass. Atsevišķiem sēdekļiem sēdekļa vidusplakne sakrīt ar transportlīdzekļi esošas personas vidusplakni. Citiem sēdekļiem transportlīdzekļi esošas personas vidusplakni nosaka ražotājs.

2.9. "Trīsdimensiju koordinātu sistēma" ir šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītā sistēma.

2.10. "Norādes zīmes" ir tādi fiziski punkti (caurumi, virsmas, marķējumi vai robojumi) uz transportlīdzekļa virsbūves, ko nosaka izgatavotājs.

2.11. "Transportlīdzekļa mērīšanas stāvoklis" ir transportlīdzekļa stāvoklis, ko nosaka norādes zīmju koordinātas trīsdimensiju koordinātu sistēmā.

3. PRASĪBAS

3.1. Datu noformējums

Par katru sēdvietu visus šādus atsauces datus, ja tie nepieciešami, lai pierādītu atbilstību šo noteikumu nosacījumiem, vai attiecīgu datu daļu noformē šā pielikuma 3. papildinājumā norādītajā formā:

⁽¹⁾ Jebkurā sēdvietā, kas nav priekšējais sēdekļis, kur H punktu nevar noteikt, izmantojot "H punkta trīsdimensiju manekenu" vai metodes, pēc kompetentās iestādes ieskatiem par atskaites punktu var uzskatīt izgatavotāja norādīto R punktu.

- 3.1.1. R punkta koordinātas trīsdimensiju koordinātu sistēmā;
- 3.1.2. projektētais torsa leņķis;
- 3.1.3. visi norādījumi, kas vajadzīgi sēdekļa noregulēšanai (ja tas ir regulējams) mērīšanas stāvoklī, kurš noteikts 4.3. punktā.
- 3.2. Attiecība starp mērījumu datiem un konstrukcijas specifikācijām
- 3.2.1. H punkta koordinātas un faktisko rumpja leņķa vērtību, ko iegūst ar metodi, kas izklāstīta 4. punktā, attiecīgi salīdzina ar R punkta koordinātām un izgatavotāja norādīto projektēto rumpja leņķa vērtību.
- 3.2.2. R punkta un H punkta relatīvo novietojumu un attiecību starp projektēto rumpja leņķi un faktisko rumpja leņķi attiecīgajai sēdvietai uzskata par apmierinošu, ja H punkts, kas noteikts pēc tā koordinātām, atrodas kvadrātā, kura malas ir 50 mm garas un kura diagonāles krustojas R punktā, un ja faktiskais rumpja leņķis ir 5° robežās no projektētā rumpja leņķa.
- 3.2.3. Ja šie nosacījumi ir ievēroti, R punktu un projektēto torsa leņķi izmanto, lai pierādītu atbilstību šiem noteikumiem.
- 3.2.4. Ja H punkts vai faktiskais torsa leņķis neatbilst 3.2.2. punkta prasībām, tad H punktu un faktisko torsa leņķi nosaka vēl divreiz (pavisam trīs reizes). Ja, veicot šīs trīs darbības, divu darbību rezultāti atbilst prasībām, piemēro 3.2.3. punkta nosacījumus.
- 3.2.5. Ja, veicot šīs trīs 3.2.4. punktā aprakstītās darbības, vismaz divu darbību rezultāti neatbilst 3.2.2. punkta prasībām vai, ja pārbaudi nevar izdarīt, jo transportlīdzekļa ražotājs nav sniedzis informāciju attiecībā uz R punkta atrašanās vietu vai attiecībā uz projektēto torsa leņķi, izmanto trīs izmērīto punktu centriodu vai trīs izmērīto leņķu vidējo rādītāju un uzskata to par piemērojamu visos gadījumos, kad šajos noteikumos minēts R punkts vai projektētais torsa leņķis.
4. H PUNKTA UN FAKTISKĀ TORSĀ LEŅĶA NOTEIKŠANAS METODE
- 4.1. Pēc ražotāja ieskata transportlīdzekli pirms tam tur 20 ± 10 °C temperatūrā, lai panāktu, ka sēdekļa materiāls sasniedz istabas temperatūru. Ja uz pārbaudāmā sēdekļa neviens nav sēdējis, 70 līdz 80 kg smags cilvēks vai ierīce divreiz pa minūti apsēžas/tiek novietota uz sēdekļa, lai saspiestu tā spilvenu un atzveltni. Pēc ražotāja pieprasījuma vismaz 30 minūtes pirms 3-D H manekena uzstādīšanas neviens sēdekļa komplekts netiek noslogots.
- 4.2. Transportlīdzeklis atrodas mērīšanas stāvoklī, kas definēts 2.11. punktā.
- 4.3. Ja sēdekļi ir regulējami, to vispirms noregulē vistālāk atpakaļ parastajā braukšanas stāvoklī, ko norādījis transportlīdzekļa ražotājs, ņemot vērā tikai sēdekļa regulēšanu garenvirzienā, izņemot sēdekļa gājienu, kas nav paredzēts parastajiem braukšanas stāvokļiem. Ja ir citi sēdekļa regulēšanas veidi (vertikālās, leņķa, atzveltnes utt.), tad ar tiem noregulē stāvoklī, ko noteicis transportlīdzekļa ražotājs. Sēdekļiem ar atsperojumu vertikālo stāvokli stingri nofiksē atbilstoši parastajam braukšanas stāvoklim, ko noteicis ražotājs.
- 4.4. Sēdvietas virsmu, kas saskaras ar 3-D H manekenu, pārklāj ar pietiekama izmēra un atbilstošas faktūras kokvilnas muslīnu, ko var raksturot kā vienkāršu kokvilnas audumu ar 18,9 diegiem uz cm² un svaru 0,228 kg/m², vai trikotāžas vai neaustu drānu ar līdzvērtīgiem parametriem. Ja sēdekli testē ārpus transportlīdzekļa, grīdai, uz kuras novieto sēdekli, jābūt ar tādiem pašiem pamata parametriem⁽¹⁾ kā transportlīdzekļa grīdai, uz kuras sēdekli paredzēts izmantot.
- 4.5. 3-D H manekena pamatnes un muguras daļas komplektu noliek tā, lai transportlīdzeklī esošās personas vidusplakne (C/LO) sakristu ar 3-D H manekena vidusplakni. Pēc izgatavotāja pieprasījuma 3-D H manekenu drīkst pavirzīt uz iekšu attiecībā pret C/LO, ja 3-D H manekens atrodas tik tālu uz āru, ka sēdekļa mala neļauj 3-D H manekenu regulēt.
- 4.6. Pieliek pēdas un apakšstilba komplektus pamatnes komplektam vai nu pa vienam, vai izmantojot T veida stienņa un apakšstilbu komplektu. Līnija, kas iet caur redzamajiem H punkta ass galiem, ir paralēla zemei un perpendikulāra sēdekļa vidus garenplaknei.

(1) Slīpuma leņķis, augstumu starpība attiecībā pret sēdekļa stiprinājumu, virsma.

- 4.7. 3-D H manekena pēdu un kāju stāvokli noregulē šādi:
- 4.7.1. Izraudzītā sēdvietā: vadītāja un malējā priekšējā pasažiera sēdvietā
- 4.7.1.1. Abus pēdu un kāju komplektus pavirza uz priekšu tā, lai pēdas atrastos dabiskā stāvoklī uz grīdas, ja vajadzīgs, starp darbināmajiem pedāļiem. Ja iespējams, kreiso pēdu novieto apmēram tādā pašā attālumā pa kreisi no 3-D H manekena vidusplaknes kā labo pēdu pa labi. Spirta līmeņrādi, ar ko pārbauda 3-D H manekena šķērsvirziena novietojumu, pavērš horizontāli, vajadzības gadījumā regulējot pamatni vai pavirzot kājas un pēdas komplektu uz aizmuguri. Līnija, kas iet caur redzamajiem H punkta ass galiem, paliek perpendikulāra sēdekļa vidus garenplaknei.
- 4.7.1.2. Ja kreiso kāju nevar nolikt paralēli labajai kājai un kreiso pēdu nevar atbalstīt pret konstrukciju, kreiso pēdu pārvieto, līdz tā atbalstās. Saglabā redzamo ass galu orientāciju.
- 4.7.2. Izraudzītā sēdvietā: sānu aizmugurējā
- Attiecībā uz aizmugurējiem sēdekļiem vai papildu sēdekļiem kājas novieto tā, kā noteicis ražotājs. Ja pēdas tad balstās uz grīdas dažādos līmeņos, tad pēda, kas pirmā saskaras ar priekšējo sēdekli, kalpo par atskaites pēdu, un otru pēdu novieto tā, lai spirta līmeņrādis, ar ko pārbauda ierīces sēdvietas šķērsvirziena novietojumu, būtu vērsts horizontāli.
- 4.7.3. Citas izraudzītās sēdvietas
- Ievēro pamatmetodi, kas norādīta 4.7.1. punktā, izņemot to, ka pēdas novieto, kā noteicis transportlīdzekļa ražotājs.
- 4.8. Piestiprina apakšstilba un augšstilba smagumus un noregulē 3-D H manekenu.
- 4.9. Noliec muguras daļu uz priekšu līdz priekšējai atdurei un atvelk 3-D H manekenu no sēdekļa atzveltnes, izmantojot T veida stieni. Maina 3-D H manekena stāvokli uz sēdekļa, izmantojot vienu no šādām metodēm:
- 4.9.1. ja 3-D H manekens tiecas slidēt atpakaļ, izmanto šādu metodi. Ļauj 3-D H manekenam slidēt atpakaļ, līdz uz priekšu vērsta horizontālā ierobežotājslodze T veida stieniem vairs nav vajadzīga, t. i., līdz pamatne saskaras ar sēdekļa atzveltni. Vajadzības gadījumā maina zemākās kājas stāvokli;
- 4.9.2. ja 3-D H manekens netiecas slidēt atpakaļ, izmanto šādu metodi. Liek 3-D H manekenam slidēt atpakaļ, pieliekot uz aizmuguri vērstu horizontālu slodzi T veida stieniem, līdz pamatne saskaras ar sēdekļa atzveltni (sk. šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlu).
- 4.10. Pieliek 100 ± 10 N slodzi 3-D H manekena muguras daļas komplektam vietā, kur krustojas gūžas leņķa kvadranta un T veida stienīta virsmas. Slodzes virzienu saglabā līnijā, kas iet gar minēto krustpunktu uz punktu tieši virs augšstilba stienīta (sk. šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlu). Tad uzmanīgi atvirza muguras daļu atpakaļ pie sēdekļa atzveltnes. Jābūt uzmanīgiem procedūras atlikušajā daļā, lai novērstu 3-D H manekena slīdēšanu uz priekšu.
- 4.11. Uzliek labā un kreisā gurna smagumus un tad pēc kārtas astoņus torsa smagumus. Saglabā 3-D H manekena līmeni.
- 4.12. Noliec muguras daļu uz priekšu, lai sēdekļa atzveltni atbrīvotu no spriegojuma. Pašūpo 3-D H manekenu no vienas puses uz otru 10° lielā lokā (5° uz katru pusi no vertikālās vidusplaknes), izdarot trīs pilnus ciklus, lai nepieļautu, ka starp 3-D H manekenu un sēdekli rodas berze.
- Kamēr manekenu kustina, 3-D H manekena T veida stienis var tiekties novirzīties no noteiktā horizontālā un vertikālā stāvokļa. Tāpēc T veida stienis jāstabilizē, pieliekot attiecīgu sānisku slodzi šūpošanas laikā. Jābūt uzmanīgiem, turot T veida stieni un šūpojot 3-D H manekenu, lai nodrošinātu to, ka nekādas nejaušas ārējas slodzes netiek pieliktas vertikālā virzienā vai virzienā uz priekšu un atpakaļ.
- Šajā laikā 3-D H manekena pēdas nevajag stabilizēt vai turēt. Ja pēdas maina stāvokli, tām uz brīdi jāļauj palikt šādā stāvoklī.
- Uzmanīgi atliec muguras daļu atpakaļ pret atzveltni un pārbauda, vai abi spirta līmeņrāži ir nulles stāvoklī. Ja 3-D H manekena šūpošanas darbības laikā ir notikusi pēdu kustība, to stāvoklis jāmaina šādi:

pēc kārtas paceļ katru pēdu no grīdas tikai tik, cik vajadzīgs, lai nerastos papildu pēdas kustība. Šis pacelšanas laikā kājas brīvi griežas, netiek pieliktas nekādas uz priekšu vērstas vai sāniskas slodzes. Kad katru pēdu noliek atpakaļ lejup vērsta stāvoklī, papēdim jāsasaskaras ar konstrukciju, kas ir tam paredzēta.

pārbauda, vai sānu spirta līmeņrādis ir nulles stāvoklī; vajadzības gadījumā muguras daļas augšpusē pieliek sānu slodzi, kas ir pietiekama, lai noregulētu 3-D H manekena pamatni uz sēdekļa.

- 4.13. Turot T veida stieni, lai 3-D H manekens neslīdētu uz priekšu pa sēdekļa spilvenu, turpina šādi:
- a) atvirza muguras pamatni atpakaļ pie sēdekļa atzveltnes;
 - b) muguras leņķa stienim pēc kārtas pieliek un atņem tādu uz aizmuguri vērstu horizontālu slodzi, kas nepārsniedz 25 N, tādā augstumā, kurš ir aptuveni torša smagumu centrā, līdz gūžas leņķa kvadranta rādījumi liecina, ka pēc slodzes atņemšanas ir panākts stabils stāvoklis. Rūpīgi seko, lai uz 3-D H manekenu neiedarbotos ārējas uz leju vai sāniem vērstas slodzes. Ja 3-D H manekenam līmenis jāregulē vēlreiz, muguras daļu pagriež uz priekšu, noregulē vēlreiz un atkārto 4.12. punktā minēto procedūru.
- 4.14. Veic visus mērījumus.
- 4.14.1. H punkta koordinātas mēra trīsdimensiju koordinātu sistēmā.
- 4.14.2. Faktisko torša leņķi nolasa 3-D H manekena muguras leņķa kvadrantā, kad zonde ir pilnīgi atvirzīta atpakaļ.
- 4.15. Ja vēlams atkārtoti uzstādīt 3-D H manekenu, vismaz 30 minūtes pirms atkārtotās uzstādīšanas sēdekļu komplektu nenoslogo. 3-D H manekenu neatstāj uzliktu uz sēdekļa komplekta ilgāk par laiku, kas vajadzīgs, lai izdarītu testu.
- 4.16. Ja sēdekļus vienā rindā var uzskatīt par līdzīgiem (sols, vienādi sēdekļi utt.), tad katrai sēdekļu rindai nosaka tikai vienu H punktu un vienu "faktisko torša leņķi", šā pielikuma 1. papildinājumā aprakstīto 3-D H manekenu nosēdinot vietā, ko uzskata par reprezentatīvu šai rindai. Šī vieta ir:
- 4.16.1. priekšējā rindā vadītāja sēdekļis;
 - 4.16.2. aizmugurējā rindā vai rindās ārējais sēdekļis.
-

1. papildinājums

H PUNKTA TRĪSDIMENSIJU MANEKENA APRAKSTS (*)

(3-D H manekens)

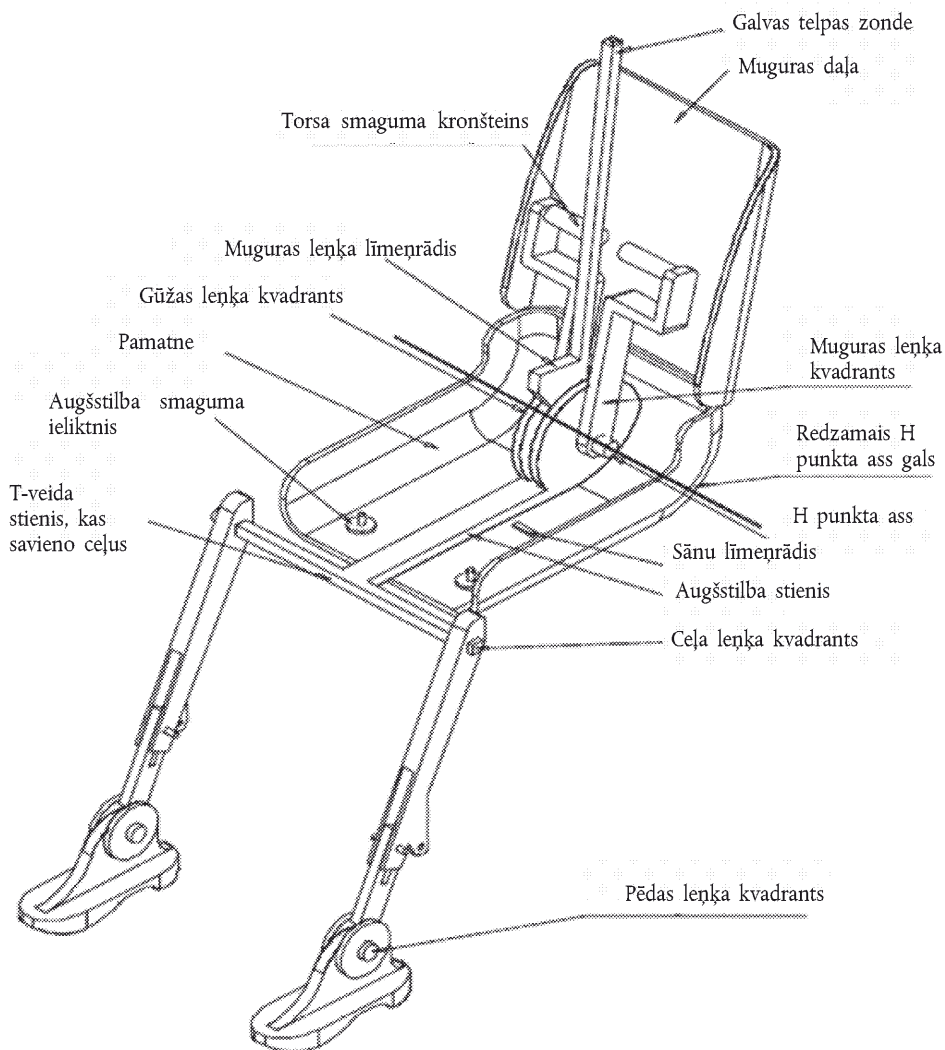
1. MUGURAS DAĻA UN PAMATNE

Muguras daļa un pamatne būvēta no kompozītas plastmasas un metāla; tās imitē cilvēka torsu un augšstilbus, un tām ir mehāniska locījuma vieta H punktā. Kvadrants ir piestiprināts pie zondes, kuras locījuma vieta ir H punktā, lai mērītu faktisko torša leņķi. Pēc regulējama augšstilba stieņa, kas piestiprināts pie pamatnes, nosaka augšstilbu viduslīniju, un tas kalpo par bāzes līniju gūžas leņķa kvadrantam.

2. ĶERMEŅA UN KĀJU ELEMENTI

Apakšstilba daļas pievieno pamatnes komplektam ar T veida stieni, kas savieno ceļus un kurš ir regulējamā augšstilba stieņa sāniskis pagarinājums. Kvadranti ir iekļauti apakšstilbu daļās, lai mērītu ceļu leņķus. Kurpju un pēdu komplektus kalibrē, lai mērītu pēdas leņķi. Ar diviem spirta līmeņrāžiem nosaka ierīces stāvokli telpā. Ķermeņa elementus un smagumus novieto attiecīgos smaguma centros, lai nodrošinātu sēdekļa iespaidumu, kas līdzvērtīgs iespaidumam, ko radītu 76 kg smags vīrietis. Visas 3-D H manekena locītavas jāpārbauda, lai tās brīvi kustētos bez ievērojamas berzes.

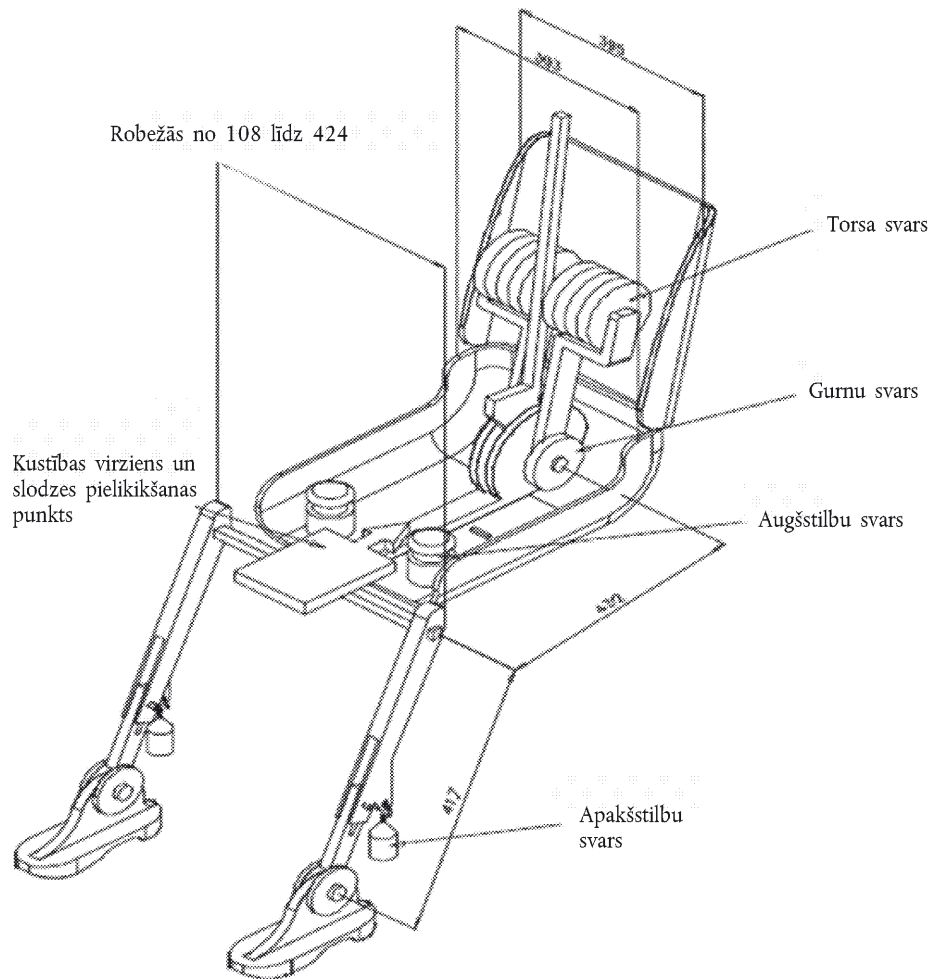
1. attēls

3-D H manekena elementu atrašanās vieta

(*) Informāciju par 3-D H manekena uzbūvi var iegūt no Society of Automobile Engineers (SAE), 400 Commonwealth Drive, Warrendale, Pennsylvania 15096, United States of America.
Manekens atbilst aprakstam ISO standartā 6549:1980.

2. attēls

3-D H manekena elementu izmēri un slodzes sadalījums

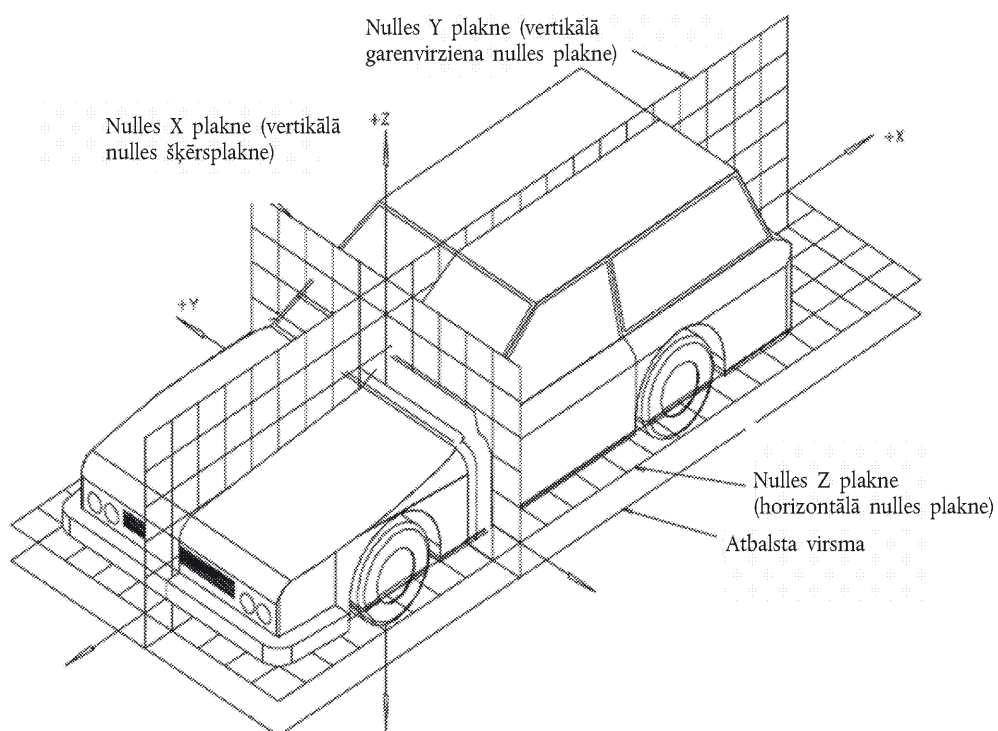

2. papildinājums

TRĪSDIMENSIJU KOORDINĀTU SISTĒMA

1. Trīsdimensiju koordinātu sistēmu definē trīs ortogonālas plaknes, ko nosaka transportlīdzekļa ražotājs (sk. attēlu (*)).
2. Transportlīdzekļa mērīšanas stāvokli nosaka, novietojot transportlīdzekli uz atbalsta virsmas, kas ir tāda, lai atskaites punktu koordinātas atbilstu vērtībām, ko norādījis izgatavotājs. R un H punkta koordinātas nosaka attiecībā pret atskaites punktiem, ko definē transportlīdzekļa izgatavotājs.
3. R un H punkta koordinātas nosaka attiecībā pret norādes zīmēm, ko definē transportlīdzekļa ražotājs.

Attēls

Trīsdimensiju koordinātu sistēma

(*) Koordinātu sistēma atbilst standartam ISO 4130:1978.

3. papildinājums

ATSKAITES DATI PAR SĒDVIETĀM

1. ATSKAITES DATU KODĒŠANA

Katrai sēdvietai atskaites dati tiek minēti secīgi. Sēdvietas identificē pēc divu rakstzīmju koda. Pirmā rakstzīme ir arābu cipars un norāda sēdekļu rindu, skaitot no transportlīdzekļa priekšas uz aizmuguri. Otrā rakstzīme ir lielais burts, kas norāda sēdvietas atrašanās vietu rindā, skatoties virzienā, kas atbilst transportlīdzekļa kustībai uz priekšu; izmanto šādus burtus:

L = pa kreisi,

C = vidū,

R = pa labi.

2. TRANSPORTLĪDZEKĻA MĒRĪŠANAS STĀVOKLIS

2.1. Norādes zīmju koordinātas

X

Y

Z

3. ATSAUCES DATU SARAKSTS

3.1. Sēdvietas:

3.1.1. R punkta koordinātas

X

Y

Z

3.1.2. Projektētais torsa leņķis:

3.1.3. Sēdekļa regulēšanas specifikācijas (*)

horizontālās:

vertikālās:

leņķa:

torsa leņķa:

Piezīme. Atsauces datus pārējām sēdvietām uzskaita 3.2. punktā, 3.3. punktā utt.

(*) Lieko svītrot.

OBLIGĀTĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ DROŠĪBAS JOSTĀM UN SPRIEGOTĀJIEM

Transportlīdzekļa kategorija	Uz priekšu vērstas sēdvietas				Uz aizmuguri vērstas sēdvietas
	Sānu sēdvietas		Centra sēdvietas		
	Priekšējās	Citas	Priekšējās	Citas	
M1	Ar4m	Ar4m	Ar4m	Ar4m	B, Br3, Br4m
M2 ≤ 3,5 t	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Br3, Br4m, Br4Nm
M2 > 3,5 t	Br3, Br4m, Br4Nm vai Ar4m, vai Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm vai Ar4m, vai Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm vai Ar4m, vai Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm vai Ar4m, vai Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm
M3	Sk. 8.1.7. punktu par noteikumiem, kad ir atļauta klēpja drošības josta	Sk. 8.1.7. punktu par noteikumiem, kad ir atļauta klēpja drošības josta	Sk. 8.1.7. punktu par noteikumiem, kad ir atļauta klēpja drošības josta	Sk. 8.1.7. punktu par noteikumiem, kad ir atļauta klēpja drošības josta	
N1	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm, Br4m, Br4Nm Ø	B, Br3, Br4m, Br4Nm vai A, Ar4m, Ar4Nm (*) (1)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
		8.1.2.1. punkts – klēpja drošības josta atļauta, ja sēdvietā ir starp eļām	8.1.6. punkts – klēpja drošības josta atļauta, ja priekšējais stikls nav atskaites zonā		
N2	Br3, Br4m, Br4Nm vai Ar4m, Ar4Nm (*)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm vai A, Ar4m, Ar4Nm (*)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
	8.1.6. punkts – ja priekšējais stikls nav atskaites zonā, klēpja drošības josta atļauta vadītāja sēdvietā		8.1.6. punkts – klēpja drošības josta atļauta, ja priekšējais stikls nav atskaites zonā		
N3					

A: trīspunktu (klēpja un diagonāla) josta B: divpunktu (klēpja) josta r: spriegotājs m: spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un daudzkrāso jutību
 3: spriegotājs ar automātisku bloķēšanu 4: spriegotājs ar avārijas bloķēšanu N: paaugstināts reakcijas sliekšnis (sk. Noteikumu Nr. 16, 2.14.3. un 2.14.5. punktu)
 (*) attiecas uz šo noteikumu 8.1.6. (?) Ø: attiecas uz šo noteikumu 8.1.2.1. punktu •: attiecas uz šo noteikumu 8.1.7. punktu (?)

(1) Kļūdas labojums grozījumu 04. sērijas 12. papildinājumā, piemēro *ab initio*.

(2) Kļūdas labojums 4. redakcijā, piemēro *ab initio*.

Piezīme. Visos gadījumos A vai B veida drošības jostas vietā var uzstādīt jebkuras S veida drošības jostas, ja izmanto stiprinājumus, kas atbilst Noteikumiem Nr. 14.

Ja četrpunktu drošības josta ir apstiprināta kā S veida drošības josta atbilstīgi šiem noteikumiem, izmantojot klēpja drošības jostas siksnas, ražotājs/pieteikuma iesniedzējs var nodrošināt plecu drošības jostas siksnas un, iespējams, vienu vai vairākus spriegotājus, vienu vai divas papildu kājstarpes siksnas, ieskaitot to fiksētājerīces to stiprinājumiem. Šie papildu stiprinājumiem nav jābūt atbilstīgiem Noteikumu Nr. 14 prasībām. (Kļūdas labojums grozījumu 04. sērijas 14. papildinājumam, piemēro *ab initio*.)

17. PIELIKUMS

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ TRANSPORTLĪDZEKLĪ ESOŠU PIEAUGUŠU PERSONU DROŠĪBAS JOSTU UN IEROBEŽOTĀJSISTĒMU UZSTĀDĪŠANU MEHĀNISKO TRANSPORTLĪDZEKĻU SĒDEKĻOS, KAS VĒRSTI UZ PRIEKŠU, UN ISOFIX BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMU UZSTĀDĪŠANU

1. SAVIETOJAMĪBA AR BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMĀM

1.1. Transportlīdzekļa ražotājs transportlīdzekļa rokasgrāmatā ietver ieteikumus par katras pasažieru sēdvietas piemērotību līdz 12 gadus vecu (vai līdz 1,5 m garu) bērnu pārvadāšanai vai bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanai. Šo informāciju sniedz tās valsts valodā vai vismaz vienā no valsts valodām, kurā transportlīdzekli piedāvā pārdošanai.

Par katru uz priekšu vērstu pasažieru sēdvietu un katru ISOFIX stiprinājumu vietu transportlīdzeklī ražotājs vai nu:

- a) norāda, ka sēdvietā ir piemērota "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām (sk. 1.2. punktu);
- b) norāda, vai ISOFIX stiprinājumu vieta ir piemērota universālām ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām (sk. 1.2. punktu);
- c) sniedz "daļēji universālās", "ierobežotās" vai "transportlīdzeklī raksturīgās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu sarakstu, kuras ir piemērotas tā transportlīdzekļa sēdvietai, norādot masas grupu(-as), kam ierobežotājsistēmas paredzētas,
- d) sniedz "daļēji universālās", "ierobežotās" vai "transportlīdzeklī raksturīgās" kategorijas ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu sarakstu, kuras ir piemērotas attiecīgā transportlīdzekļa ISOFIX stiprinājumu vietām, norādot masas grupu(-as) un ISOFIX izmēru klasi, kam paredzētas ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas;
- e) nodrošina iebūvētu bērnu ierobežotājsistēmu, norādot masas grupu(-as), kam ierobežotājsistēma paredzēta, un attiecīgo(-ās) konfigurāciju(-as);
- f) nodrošina jebkuru a), b), c), d) un e) kombināciju;
- g) norāda masas grupu(-as) bērniem, ko nedrīkst pārvadāt šajā sēdvietā.

Ja sēdvietā ir piemērota tikai lietošanai ar bērnu ierobežotājsistēmām, kas vērstas uz priekšu, to norāda.

Tabula šai informācijai piemērotā formātā dota šā pielikuma 3. papildinājumā.

1.2. Universālās kategorijas bērnu ierobežotājsistēma vai ISOFIX bērnu ierobežotājsistēma ir tāda, kas ir apstiprināta kā "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēma saskaņā ar Noteikumu Nr. 44 grozījumu 03. sērijas 5. papildinājumu. Sēdvietas, vai ISOFIX stiprinājumu vietas, ko transportlīdzekļa ražotājs ir norādījis kā piemērotas bērnu ierobežotājsistēmu vai ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanai, atbilst šā pielikuma 1. vai 2. papildinājuma prasībām. Vajadzības gadījumā visi ierobežojumi attiecībā uz vienlaicīgu tādu stiprinājumu vietu izmantošanu, kas atrodas ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu tuvumā un/vai starp ISOFIX stiprinājumu vietām un pieaugušo sēdvietām, ir jāpazīņo šā pielikuma 3. papildinājuma 2. tabulā.

1. papildinājums

NOTEIKUMI PAR "UNIVERSĀLĀS" KATEGORIJAS BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMU UZSTĀDĪŠANU KOPĀ AR TRANSPORTLĪDZEKĻA DROŠĪBAS JOSTU APRĪKOJUMU

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

- 1.1. Lai noteiktu, vai sēdvietā ir piemērota "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanai, izmanto testu procedūru un prasības, kas ietvertas šajā papildinājumā.
- 1.2. Testus var izdarīt transportlīdzeklī vai transportlīdzekļa daļas paraugā.

2. TESTU PROCEDŪRA

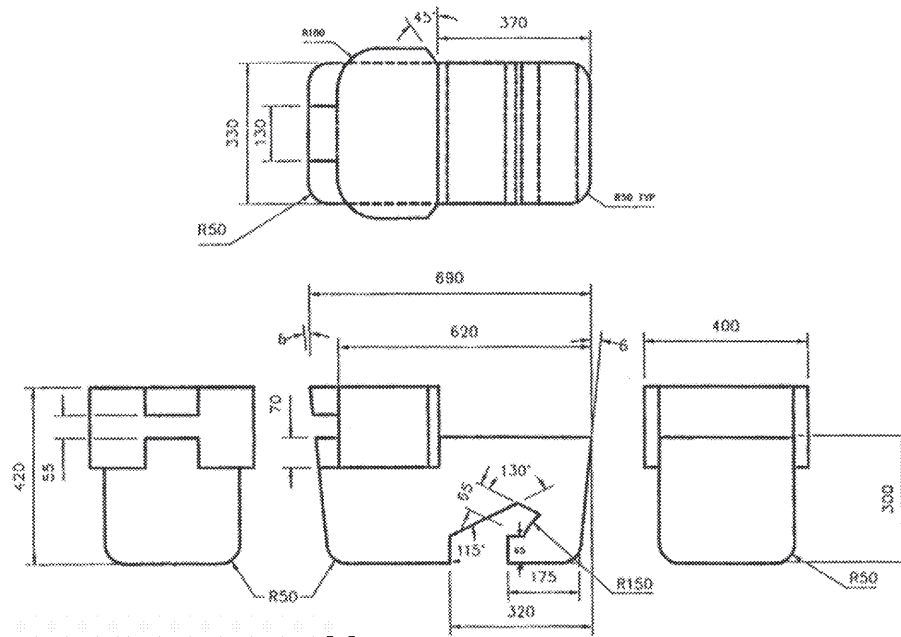
- 2.1. Sēdekli noregulē pozīcijā, kas ir vistālāk uz aizmuguri un viszemāk.
- 2.2. Sēdekļa atzveltnes leņķi noregulē ražotāja paredzētajā pozīcijā. Ja nav norādījumu, tad izmanto 25° leņķi no atzveltnes vertikālās pozīcijas vai pozīcijas, kas ir vistuvākā fiksētā pozīcija.
- 2.3. Pleca stiprinājumu noregulē viszemākajā pozīcijā.
- 2.4. Uz sēdekļa atzveltnes un spilvena novieto kokvilnas audumu.
- 2.5. Uz transportlīdzekļa sēdekļa novieto palīgierīci (kā attēlota šā papildinājuma 1. attēlā).
- 2.6. Ja sēdvietā ir paredzēta, lai uz tās izvietotu universālo ierobežotājsistēmu, kas ir vērsta uz priekšu vai uz aizmuguri, tad testu turpina atbilstīgi 2.6.1., 2.7., 2.8., 2.9. un 2.10. punktam. Ja sēdvietā ir paredzēta tikai universālajai ierobežotājsistēmai, kas vērsta uz priekšu, tad testu turpina atbilstīgi 2.6.2., 2.7., 2.8., 2.9. un 2.10. punktam.
 - 2.6.1. Drošības jostas siksnu izkārto ap palīgierīci aptuveni pareizajā pozīcijā, kā parādīts 2. un 3. attēlā, un tad aizver sprādzi.
 - 2.6.2. Drošības jostas klēpja siksnu izkārto aptuveni pareizajā pozīcijā ap palīgierīces apakšējo daļu 150 mm rādiusā, kā parādīts 3. attēlā, un tad aizver sprādzi.
- 2.7. Nodrošina, lai palīgierīce būtu novietota tā, ka tās viduslīnija ir uz sēdvietas šķietamās viduslīnijas ± 25 mm un šī viduslīnija ir paralēla transportlīdzekļa viduslīnijai.
- 2.8. Nodrošina, lai sikсна nenokarātos. Lai izlīdzinātu nokari, lieto pietiekamu spēku, nemēģina nospriegot siksnu.
- 2.9. Grūž uz aizmuguri, pieliekot $100 \text{ N} \pm 10 \text{ N}$ spēku palīgierīces priekšējās daļas vidū paralēli apakšējai virsmai, un noņem spēku.
- 2.10. Grūž vertikāli uz leju palīgierīces augšējās virsmas vidū ar spēku $100 \text{ N} \pm 10 \text{ N}$ un noņem spēku.

3. PRASĪBAS

- 3.1. Palīgierīces pamats saskaras gan ar sēdekļa spilvena virsmas priekšējām, gan ar aizmugurējām daļām. Ja šādas saskares nav vietā, kur testa palīgierīcē ir atvērums pieklūšanai drošības jostai, tad šo atvērumu var aizklāt vienā līnijā ar testa palīgierīces apakšējo virsmu.
- 3.2. Drošības jostas klēpja posms saskaras ar palīgierīci abās tās pusēs klēpja drošības jostas izkārtojuma aizmugurējā daļā (sk. 3. attēlu).
- 3.3. Ja iepriekšminētās prasības nav izpildītas 2.1., 2.2. un 2.3. punktā norādītajās pozīcijās, tad sēdekli, atzveltni un drošības jostas stiprinājumus var noregulēt alternatīvā pozīcijā, kuru ražotājs norādījis normālai lietošanai un kurā atkārto iepriekšminēto uzstādīšanas procedūru un prasības atkal pārbauda un izpilda. Šo alternatīvo pozīciju iekļauj informācijā, kas dota šā pielikuma 3. papildinājuma 1. tabulā.

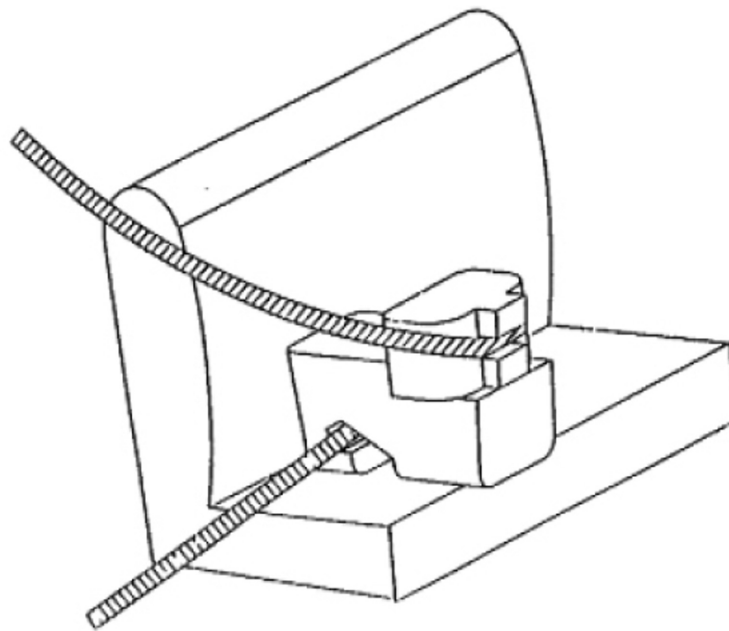
1. attēls

Palģierīces specifikācijas

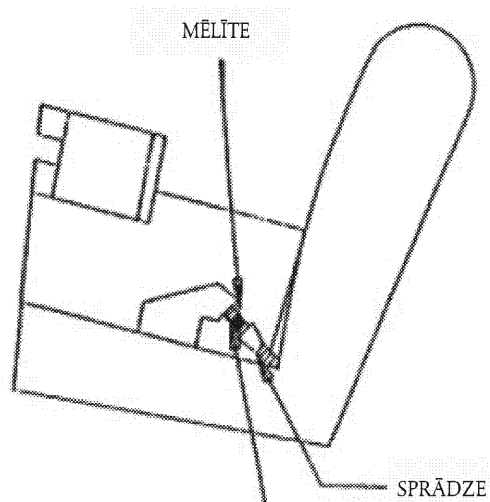
2. attēls

Palģierīces uzstādīšana uz transportlīdzekļa sēdekļa (skatīt 2.6.1. punktu)

3. attēls

Savietojamības pārbaude (skatīt 2.6.1. un 3.2. punktu)

Piezīme: DROŠĪBAS JOSTAI JĀSASKARAS AR IZLIEKTO MALU
ABĀS PALĪGIERĪCES PUSĒS

PARĀDĪTA TIKAI KLĒPJA
DROŠĪBAS JOSTA

2. papildinājums

NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ TĀDU UNIVERSĀLAS UN DAĻĒJI UNIVERSĀLAS KATEGORIJAS ISOFIX BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMU, KAS VĒRSTAS UZ PRIEKŠU VAI UZ AIZMUGURI, UZSTĀDĪŠANU UZ ISOFIX STIPRINĀJUMU VIETĀM

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

- 1.1. Testu procedūru un prasības, kas ietvertas šajā papildinājumā, izmanto, lai noteiktu, vai ISOFIX stiprinājumu vietas ir piemērotas universālas un daļēji universālas kategorijas ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanai.
- 1.2. Testus var izdarīt transportlīdzeklī vai transportlīdzekļa daļas paraugā.

2. TESTU PROCEDŪRA

Attiecībā uz visām tām ISOFIX stiprinājumu vietām transportlīdzeklī, ko ražotājs norādījis 3. papildinājuma 2. tabulā, ir jāpārbauda, vai ir iespējams uzstādīt atbilstošu bērnu ierobežotājsistēmas kontroles ierīci (CRF).

- 2.1. Pārbaudot CRF uz sēdekļa, šo sēdekli var noregulēt gareniski līdz galējam aizmugurējam stāvoklim un līdz tā zemākajam stāvoklim.
- 2.2. Sēdekļa atzveltnes leņķi noregulē ražotāja paredzētajā pozīcijā, un galvas balstu noregulē galējā aizmugurējā stāvoklī, zemākajā pozīcijā. Ja nav doti speciāli norādījumi par atzveltnes leņķi, izmanto atzveltnes stāvokli, kas atbilst 25° torša leņķim no vertikālās līnijas, vai tuvāko fiksējamo atzveltnes pozīciju.

Ar CRF pārbaudot aizmugurējo sēdekli, transportlīdzekļa sēdekli, kas atrodas testējamā sēdekļa priekšā, var noregulēt gareniski uz priekšu, bet ne tālāk par tā vidējo pozīciju starp galējiem stāvokļiem uz priekšu vai atpakaļ. Var regulēt arī atzveltnes leņķi uz augšu, bet tas nedrīkst pārsniegt atbilstošu 15° torša leņķi.

- 2.3. Uz sēdekļa atzveltnes un spilvena novieto kokvilnas audumu.
- 2.4. CRF uzstāda uz ISOFIX stiprinājumu vietām.
- 2.5. Uzspiež ISOFIX stiprinājumu sistēmas virzienā, pieliekot $100\text{ N} \pm 10\text{ N}$ spēku ISOFIX stiprinājumu priekšējās daļas vidū paralēli apakšējai virsmai, un noņem spēku.
- 2.6. Savieno CRF ar ISOFIX stiprinājumu sistēmu.
- 2.7. Grūž vertikāli uz leju palīgierīces augšējās virsmas vidū ar spēku $100\text{ N} \pm 10\text{ N}$, un noņem spēku.

3. PRASĪBAS

Šie testēšanas nosacījumi attiecas vienīgi uz CRF, ja tos uzstāda ISOFIX stiprinājumu vietās. Netiek prasīts, lai šajos apstākļos CRF būtu iespējams pārvietot iekšā un ārā no ISOFIX stiprinājumu vietām.

- 3.1. CRF jāvar uzstādīt, neveicot izmaiņas transportlīdzekļa iekšējā apdarē. CRF pamatnes soļa leņķis ir $15^\circ \pm 10^\circ$ virs horizontālās plaknes, kas iet caur ISOFIX stiprinājumu sistēmu.
- 3.2. ISOFIX augšējās siksnas stiprinājumu, ja tāds ir, atstāj pieejamu.
- 3.3. Ja iepriekšminētās prasības nav izpildītas, ņemot vērā 2. punktā norādītos nosacījumus, tad sēdekļus, atzveltnes un galvas balstus var noregulēt alternatīvā pozīcijā, ko ražotājs paredzējis normālai lietošanai un kurā atkārtoti iepriekšminēto uzstādīšanas procedūru un atkal pārbauda un izpilda prasības. Šo alternatīvo pozīciju iekļauj informācijā, kas dota šā pielikuma 3. papildinājuma 2. tabulā.
- 3.4. Ja kādu no minētajām prasībām nav iespējams izpildīt tādēļ, ka transportlīdzeklī atrodas kādas noņemamas iekšējās apdares daļas, tās var noņemt, un pēc tam atkal pārbaudīt un izpildīt 3. punkta prasības. Šādā gadījumā atbilstošo informāciju iekļauj šā pielikuma 3. papildinājuma 2. tabulā.

4. ISOFIX BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMU IZMĒRU KLASES UN KONTROLIERĪCES

- A — ISO/F3: pilna garuma uz priekšu vērsta tikko staigāt sākušu bērnu ierobežotājsistēma (BIS – bērnu ierobežotājsistēma)
- B — ISO/F2: nepilna garuma uz priekšu vērsta tikko staigāt sākušu BIS
- B1 — ISO/F2X: nepilna garuma uz priekšu vērsta tikko staigāt sākušu BIS
- C — ISO/R3: pilna garuma uz aizmuguri vērsta tikko staigāt sākušu BIS
- D — ISO/R2: nepilna garuma uz aizmuguri vērsta tikko staigāt sākušu BIS
- E — ISO/R1: uz aizmuguri vērsta zīdaiņu BIS
- F — ISO/L1: uz kreiso malu vērsta BIS (kulbiņa)
- G — ISO/L2: uz labo malu vērsta BIS (kulbiņa)

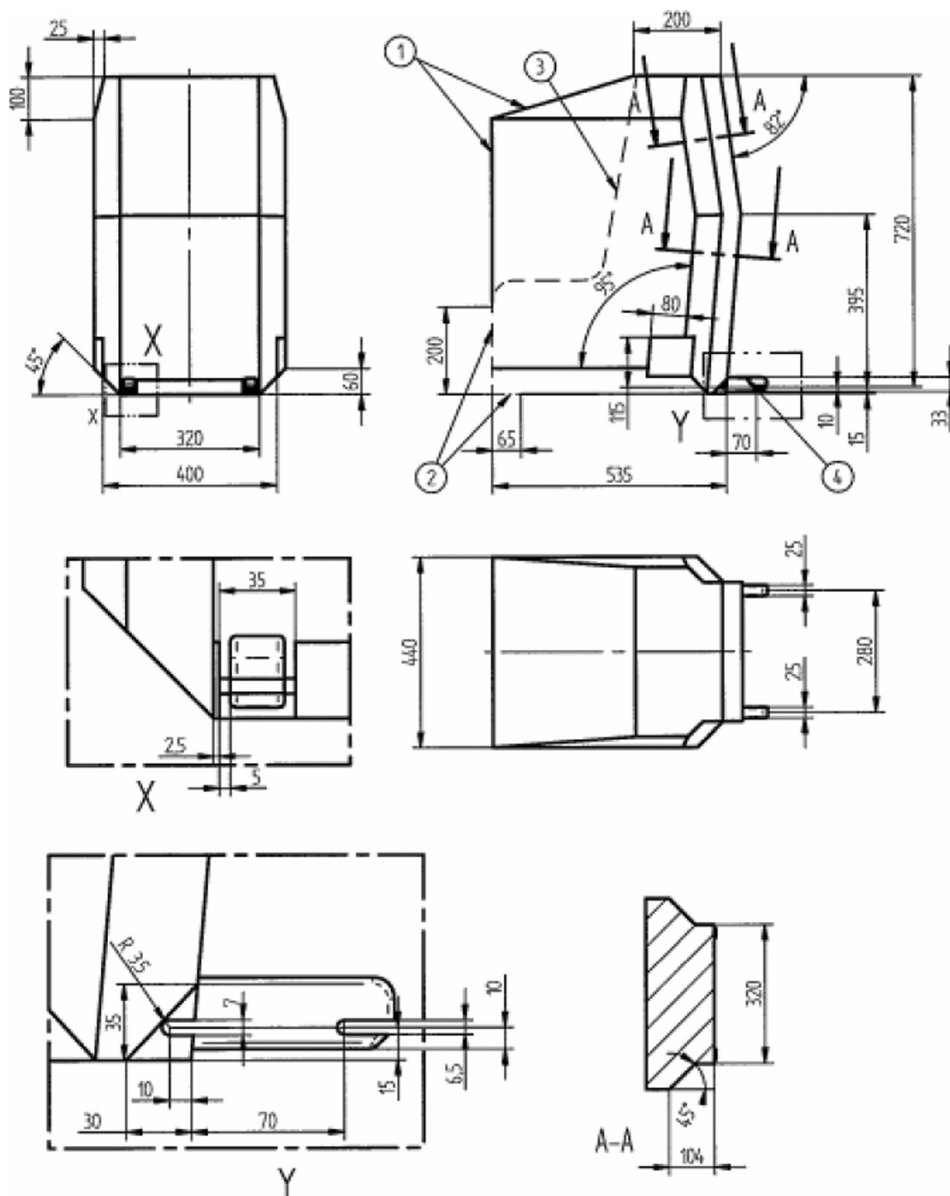
Turpmāk attēloto ierīču masa ir no 5 līdz 15 kg, un tās ir pietiekami izturīgas un stingras, lai atbilstu funkcionālajām prasībām.

Masas grupa	ISOFIX izmēru klase	Kontrolierīce (CRF)
0 – līdz 10 kg	F	ISO/L1
	G	ISO/L2
	E	ISO/R1
0+ – līdz 13 kg	C	ISO/R3
	D	ISO/R2
	E	ISO/R1
I – 9 līdz 18 kg	A	ISO/F3
	B	ISO/
	B1	ISO/F2X
	C	ISO/R3
	D	ISO/R2

4.1. Pilna garuma uz priekšu vērstas tikko staigāt sākuša bērna ierobežotājsistēmas rasējums

1. attēls

ISO/F3 rasējuma izmēri pilna garuma uz priekšu vērstai tikko staigāt sākuša bērna ierobežotājsistēmai (garums 720 mm), ISOFIX IZMĒRU KLAŠE A

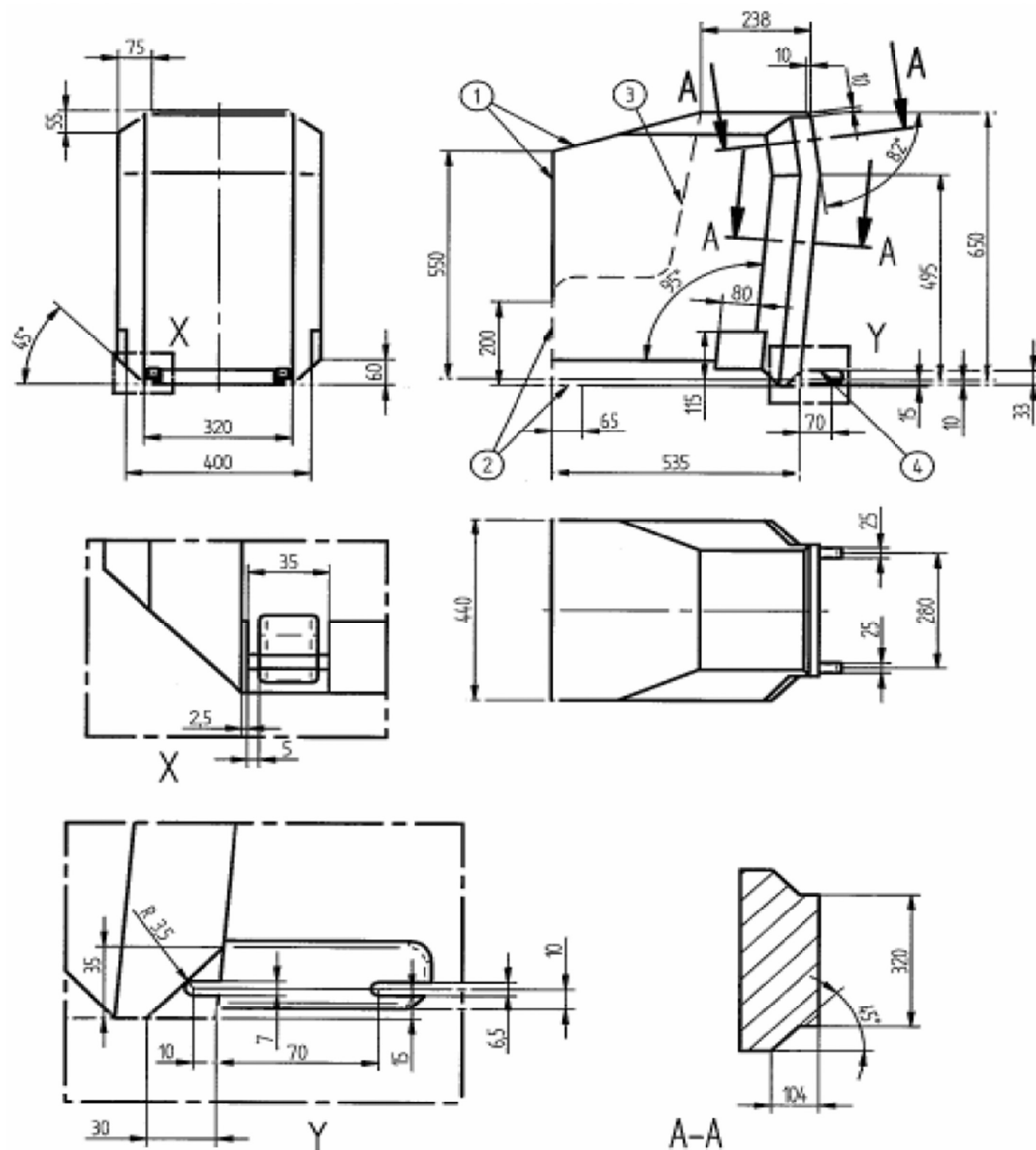
Apzīmējumi

- 1 Robežas kustībai virzienā uz priekšu un uz augšu
- 2 Pārtrauktā līnija iezīmē zonu, kurā atļauta atbalsta stieņa vai līdzīgas ierīces izvēršanās
- 3 Nepiemēro
- 4 Sīkākas specifikācijas par savienojumu zonu dotas Noteikumos Nr. 44

4.3. Nepilna garuma uz priekšu vērstas tikko staigāt sākuša bērna ierobežotājsistēmas rasējums (atzveltnes formas otrs variants)

3. attēls

ISO/F2X rasējuma izmēri nepilna garuma uz priekšu vērstai tikko staigāt sākuša bērna ierobežotājsistēmai (atzveltnes formas otrs variants), (garums 650 mm), ISOFIX IZMĒRU KLASE B1

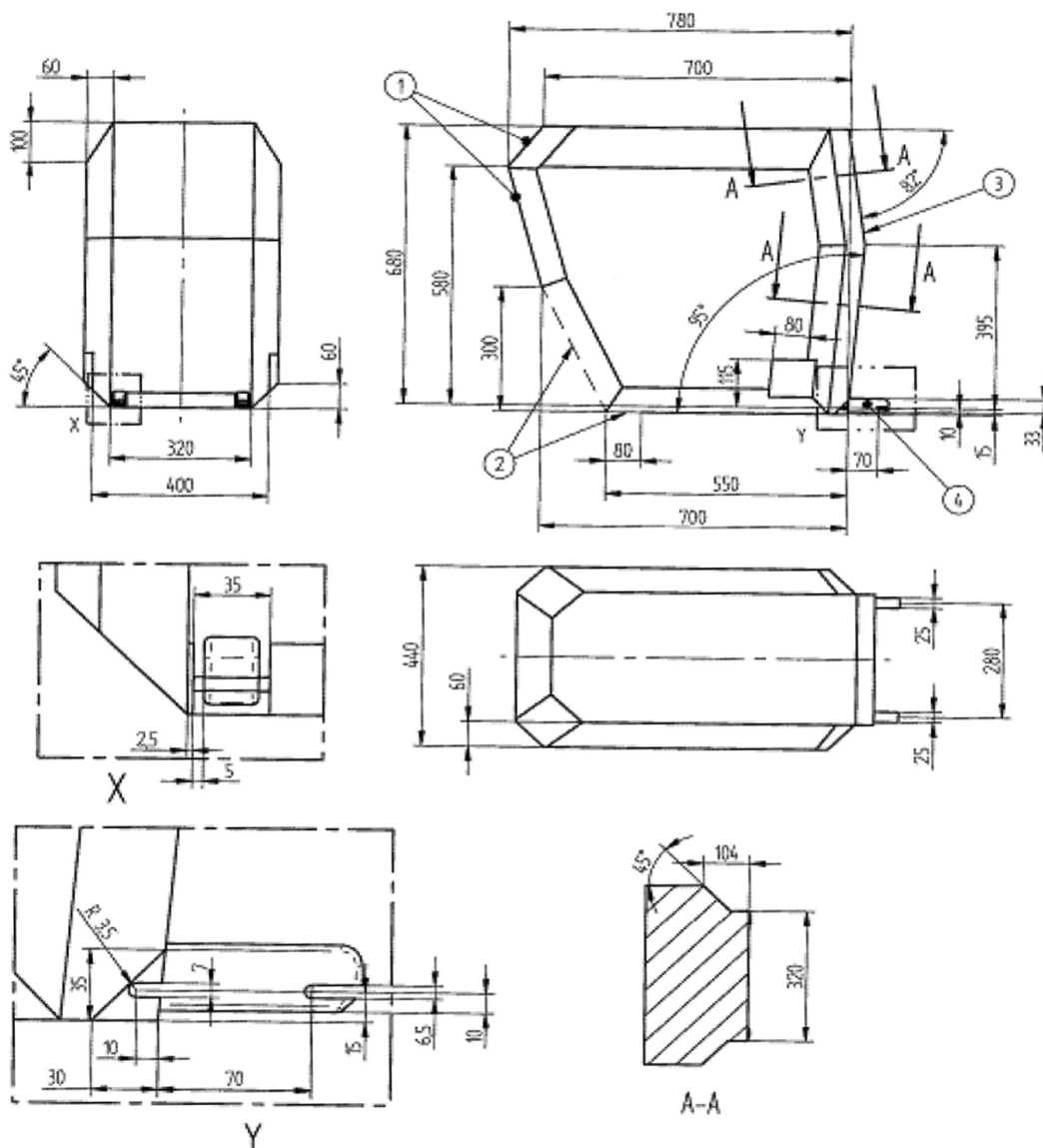
Apzīmējumi

- 1 Robežas kustībai virzienā uz priekšu un uz augšu
- 2 Pārtrauktā līnija iezīmē zonu, kurā atļauta atbalsta stieņa vai līdzīgas ierīces izvēršanās
- 3 Nepiemēro
- 4 Sīkākas specifikācijas par savienojumu zonu dotas Noteikumos Nr. 44

4.4. Pilna garuma uz aizmuguri vērsta tikko staigāt sākuša bērna ierobežotājsistēmas rasējums

4. attēls

ISO/R3 rasējuma izmēri pilna garuma uz aizmuguri vērstai tikko staigāt sākuša bērna ierobežotājsistēmai, ISOFIX IZMĒRU KLASĒ C

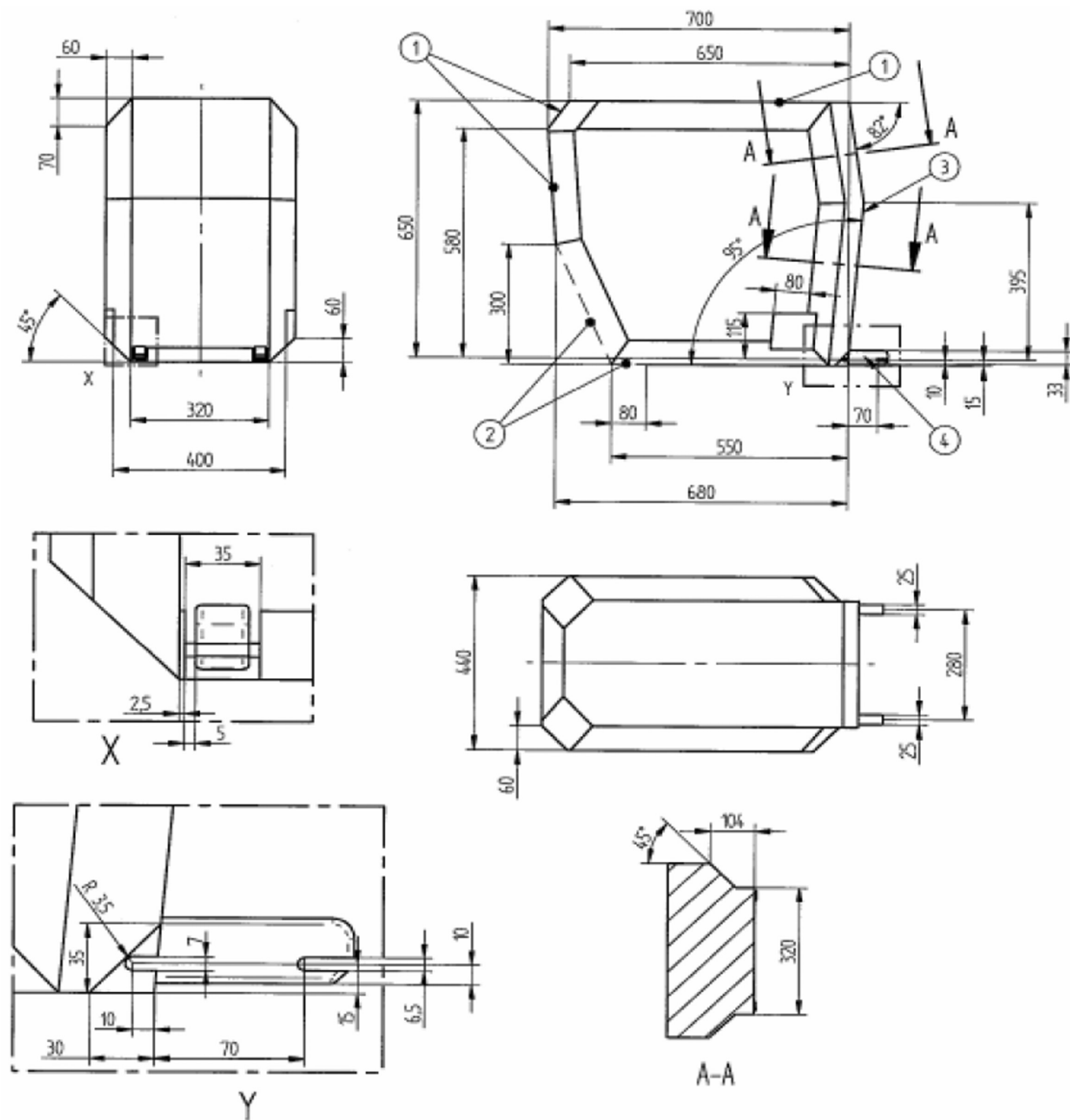
Apzīmējumi

- 1 Kustības virzienā uz priekšu un uz augšu robežas
- 2 Pārtrauktā līnija iezīmē zonu, kurā atļauta atbalsta stieņa vai līdzīgas ierīces izvēršanās
- 3 Aizmugurējās robežas (attēlā pa labi) ir attēlotas uz priekšu vērstās ierobežotājsistēmas rasējumā (2. attēls)
- 4 Sīkākas specifikācijas par savienojumu zonu dotas Noteikumos Nr. 44

4.5. Nepilna garuma uz aizmuguri vērsta tikko staigāt sākušā bērna ierobežotājsistēmas rasējums

5. attēls

ISO/R2 rasējuma izmēri nepilna garuma uz aizmuguri vērsta tikko staigāt sākušā bērna ierobežotājsistēmai, ISOFIX IZMĒRU KLASE D

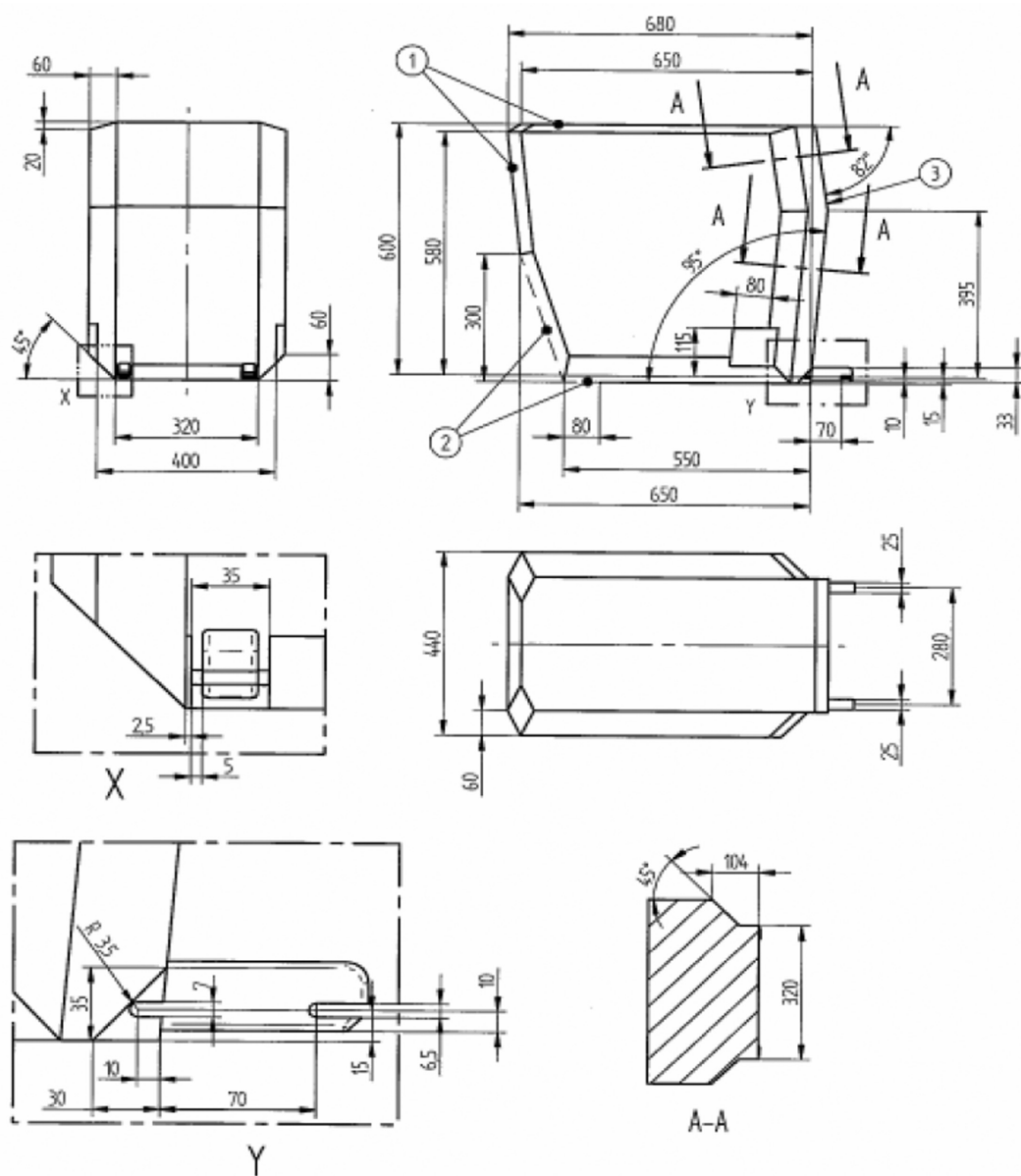
Apzīmējumi

- 1 Kustības virzienā uz priekšu un uz augšu robežas
- 2 Pārtrauktā līnija iezīmē zonu, kurā atļauta atbalsta stieņa vai līdzīgas ierīces izvēršanās
- 3 Aizmugurējās robežas (attēlā pa labi) ir attēlotas uz priekšu vērsta ierobežotājsistēmas rasējumā (2. attēls)
- 4 Sīkākas specifikācijas par savienojumu zonu dotas Noteikumos Nr. 44

4.6. Uz aizmuguri vērsta zīdaiņu ierobežotājsistēmas rasējums

6. attēls

ISO/R1 rasējuma izmēri zīdaiņiem paredzētai uz aizmuguri vērstai bērnu ierobežotājsistēmai, ISOFIX IZMĒRU KLASE E

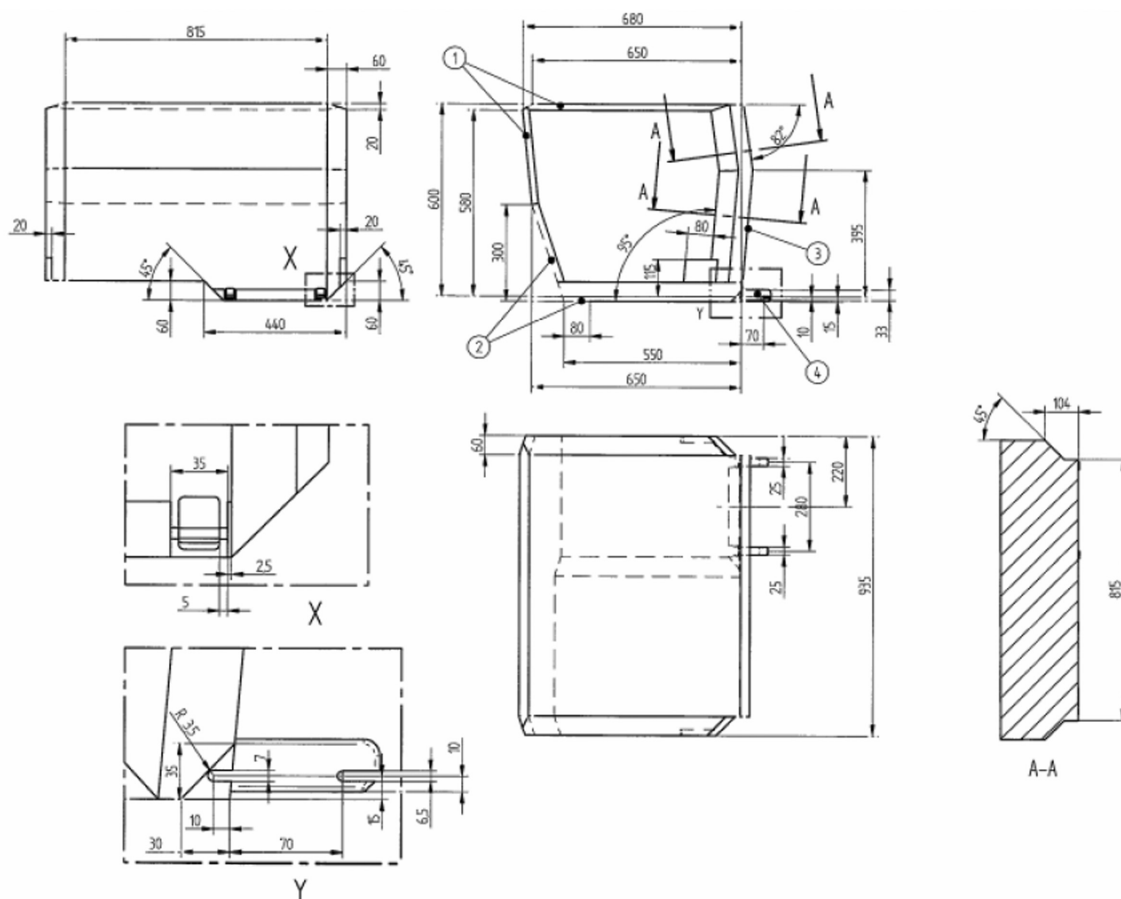
Apzīmējumi

- 1 Kustības virzienā uz priekšu un uz augšu robežas
- 2 Pārtrauktā līnija iezīmē zonu, kurā atļauta atbalsta stieņa vai līdzīgas ierīces izvirzīšanās
- 3 Aizmugurējās robežas (attēlā pa labi) ir attēlotas uz priekšu vērstās ierobežotājsistēmas rasējumā (2. attēls)
- 4 Sīkākas specifikācijas par savienojumu zonu dotas Noteikumos Nr. 44

4.7. Uz sāniem vērsta bērnu ierobežotājsistēmas rasējums

7. attēls

Rasējuma izmēri uz sāniem vērsta bērnu ierobežotājsistēmai – ISO/L1 – ISOFIX IZMĒRU KLASE F vai simetriski pretējai pusei – ISO/L2 – ISOFIX IZMĒRU KLASE G

Apzīmējumi

- 1 Kustības virzienā uz priekšu un uz augšu robežas
- 2 Pārtrauktā līnija iezīmē zonu, kurā atļauta atbalsta stieņa vai līdzīgas ierīces izvirzīšanās
- 3 Aizmugurējās robežas (attēlā pa labi) ir attēlotas uz priekšu vērsta ierobežotājsistēmas rasējumā (2. attēls)
- 4 Sīkākas specifikācijas par savienojumu zonu dotas ISO 13216-1, 2. un 3. attēlā

3. papildinājums

1. tabula

Transportlīdzekļa rokasgrāmatas informācijas tabula par bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanas piemērotību dažādām sēdvietām

Masas grupa	Sēdvietā (vai cita vieta)				
	Priekšējā pasažieru	Aizmugurējā sānu	Aizmugurējā centra	Vidējā sānu	Vidējā centra
0. grupa līdz 10 kg					
0+ grupa līdz 13 kg					
I grupa 9 līdz 18 kg					
II grupa 15 līdz 25 kg					
III grupa 22 līdz 36 kg					

Atšifrējums burtiem, kas ievietojami iepriekš dotajā tabulā:

U = piemērots "universālās" kategorijas ierobežotājsistēmām, kas apstiprinātas lietošanai šajā masas grupā;

UF = piemērots uz priekšu vērstām "universālās" kategorijas ierobežotājsistēmām, kas apstiprinātas lietošanai šajā masas grupā;

L = piemērots konkrētām bērnu ierobežotājsistēmām, kas norādītas pievienotajā sarakstā. Šīs ierobežotājsistēmas var būt "raksturīgas konkrētam transportlīdzeklim", "ierobežotas" vai "daļēji universālās" kategorijas;

B = iebūvēta ierobežotājsistēma, kas apstiprināta šai masas grupai;

X = sēdvietā nav piemērota bērniem šajā masas grupā.

2. tabula

Transportlīdzekļa rokasgrāmatas informācijas tabula par bērnu ierobežotājsistēmu uzstādīšanas piemērotību dažādām ISOFIX stiprinājumu vietām

Masas grupa	Izmēra klase	Kontroles ierīce	Transportlīdzekļa ISOFIX stiprinājumu vietas					
			Priekšējā pasažieru	Aizmugurējā sānu	Aizmugurējā centra	Vidējā sānu	Vidējā centra	Citas
kulbiņa	F	ISO/L1						
	G	ISO/L2						
		(¹)						
0 – līdz 10 kg	E	ISO/R1						
		(¹)						
0+ – līdz 13 kg	E	ISO/R1						
	D	ISO/R2						
	C	ISO/R3						
		(¹)						
I – 9 līdz 18 kg	D	ISO/R2						
	C	ISO/R3						
	B	ISO/F2						
	B1	ISO/F2X						
	A	ISO/F3						
		(¹)						

Masas grupa	Izmēra klase	Kontroles ierīce	Transportlīdzekļa ISOFIX stiprinājumu vietas					
			Priekšējā pasažieru	Aizmugurējā sānu	Aizmugurējā centra	Vidējā sānu	Vidējā centra	Citas
II – 15 līdz 25 kg		(¹)						
III – 22 līdz 36 kg		(¹)						

(¹) Bērnu ierobežotājsistēmām, uz kurām nav ISO/XX izmēru klases identifikācijas (A līdz G) attiecīgajai masas grupai, automobiļa ražotājs norāda konkrētajam transportlīdzeklim raksturīgo(-ās) ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu(-as), kas ieteicama(-as) katrai stiprinājumu vietai.

Atšifrējums burtiem, kas ievietojami iepriekš dotajā tabulā:

IUF = piemērots uz priekšu vērstām “universālās” kategorijas ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām, kas apstiprinātas lietošanai masas grupā;

IL = piemērots konkrētām ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām, kas iekļautas pievienotajā sarakstā. Šīs ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas var būt “raksturīgas konkrētam transportlīdzeklim”, “ierobežotas” vai “daļēji universālas” kategorijas;

X = ISOFIX stiprinājumu vieta nav piemērota ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām šajā masas grupā un/vai izmēru klasē.

*4. papildinājums***Desmitgadīga bērna manekena uzstādīšana**

- a) Sēdekli noregulē vistālāk atpakaļ vērsta stāvoklī.
 - b) Sēdekļa augstumu noregulē saskaņā ar ražotāja norādījumiem. Ja norādījumu nav, sēdekli noregulē zemākajā stāvoklī.
 - c) Sēdekļa atzveltni noregulē projektētajā slīpumā saskaņā ar ražotāja norādījumiem. Ja norādījumu nav, atzveltni noregulē 25° slīpumā no vertikāla stāvokļa vai tuvākajā fiksētajā sēdekļa atzveltnes stāvoklī.
 - d) Pleca stiprinājumu noregulē zemākajā stāvoklī.
 - e) Manekenu novieto uz sēdekļa tā, lai tā iegurnis saskartos ar sēdekļa atzveltni.
 - f) Garenplakne, kas iet gar manekena viduslīniju, atrodas uz sēdvietas šķietamās viduslīnijas.
-

18. PIELIKUMS

DROŠĪBAS JOSTAS LIETOŠANAS ATGĀDINĀJUMA SISTĒMU TESTI

1. Pirmā līmeņa brīdinājumu testē, ievērojot šādus nosacījumus:
 - a) drošības josta nav aizsprādzēta;
 - b) dzinējs ir apstādināts vai darbojas tukšgaitā, un transportlīdzeklis nebrauc ne virzienā uz priekšu, ne atpakaļgaitā;
 - c) transmisija ir neitrālā stāvoklī;
 - d) aizdedzes slēdzis ir ieslēgts.
 2. Otrā līmeņa brīdinājumu testē, ievērojot šādus nosacījumus:
 - a) drošības josta nav aizsprādzēta;
 - b) ar testa transportlīdzekli brauc, ievērojot vienu no šā pielikuma 2.1.–2.3. punktā minētajiem nosacījumiem vai jebkuru šo nosacījumu kombināciju pēc ražotāja izvēles.
 - 2.1. Testa transportlīdzekļa ātrumu no nekustīga stāvokļa palielina no 25 –0/+10 km/h un turpina braukt ar tādu pašu ātrumu.
 - 2.2. Ar testa transportlīdzekli no nekustīga stāvokļa brauc virzienā uz priekšu vismaz 500 m.
 - 2.3. Transportlīdzekli testē, kad tas vismaz 60 sekundes ir atradies normālā ekspluatācijas režīmā.
 3. Sistēmām, kuru pirmā līmeņa brīdinājuma signāls pēc noteikta laika izslēdzas, otrā līmeņa brīdinājumu testē saskaņā ar šā pielikuma 2. punktu pēc tam, kad pirmā līmeņa brīdinājums ir deaktivizēts. Sistēmām, kuru pirmā līmeņa brīdinājuma signāls pēc noteikta laika neizslēdzas, otrā līmeņa brīdinājumu testē saskaņā ar šā pielikuma 2. punktu, kamēr pirmā līmeņa brīdinājums ir aktivizēts.
-

Saskaņā ar starptautisko publisko tiesību normām juridisks spēks ir tikai ANO EEK dokumentu oriģināliem. Šo noteikumu statuss un spēkā stāšanās datums jāpārbauda ANO EEK statusa dokumenta TRANS/WP.29/343 jaunākajā redakcijā, kas pieejama šādā tīmekļa vietnē:
<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Noteikumi Nr. 44 – Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājierīču apstiprināšanu (“bērnu ierobežotājsistēmas”)

Ar visiem spēkā esošajiem grozījumiem līdz:

Noteikumu 2. pārskatījuma 4. labojumam, kas stājās spēkā 2010. gada 10. novembrī

SATURS

NOTEIKUMI

1. Darbības joma
2. Definīcijas
3. Apstiprinājuma pieteikums
4. Marķējumi
5. Apstiprinājums
6. Vispārīgi norādījumi
7. Konkrētas specifikācijas
8. Testu apraksts
9. Tipa apstiprinājuma un ražošanas kvalifikācijas testu protokoli
10. Bērnu ierobežotājsistēmas tipa pārveidojumi un apstiprinājuma paplašināšana
11. Ražojumu kvalifikācija
12. Ražošanas atbilstības un kārtējie testi
13. Sankcijas par ražošanas neatbilstību
14. Pilnīga ražošanas izbeigšana
15. Instrukcija
16. To tehnisko dienestu nosaukums un adrese, kas ir atbildīgi par apstiprināšanas testu veikšanu, kā arī administratīvo struktūrvienību nosaukums un adrese
17. Pārejas noteikumi

PIELIKUMI

1. pielikums – Paziņojums par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājierīču apstiprinājumu, tā paplašinājumu, atteikumu vai atsaukumu vai pilnīgu ražošanas izbeigšanu atbilstīgi noteikumiem Nr. 44
2. pielikums – Apstiprinājuma marķējumu paraugi
3. pielikums – Tādas iekārtas paraugs, kas izmantojama, lai testētu izturību pret putekļiem
4. pielikums – Korozijas tests
5. pielikums – Abrazīvā nodiluma un mikroslīdēšanas tests

6. pielikums – Ratiņu apraksts
7. pielikums – Ratiņu ātruma samazinājuma līkne kā laika funkcija
 1. papildinājums – Ratiņu ātruma samazinājuma vai paātrinājuma līkne kā laika funkcija. Frontālais trieciens
 2. papildinājums – Ratiņu ātruma samazinājuma vai paātrinājuma līkne kā laika funkcija. Aizmugures trieciens
8. pielikums – Manekenu apraksts
 1. papildinājums – Deviņus mēnešus, 3, 6 un 10 gadus veca bērna manekena apraksts
 2. papildinājums – “Jaundzimušā” manekena apraksts
 3. papildinājums – Astoņpadsmit mēnešus veca bērna manekena apraksts
9. pielikums – Frontālā trieciena tests pret barjeru
10. pielikums – Aizmugures trieciena testa procedūra
11. pielikums – Papildu stiprinājumi, kas vajadzīgi daļēji universālās kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu nostiprināšanai mehāniskajos transportlīdzekļos
12. pielikums – Krēsls
13. pielikums – Standarta drošības josta
14. pielikums – Tipa apstiprināšanas shēma (bloks shēma ISO 9002:2000)
15. pielikums – Skaidrojumi
16. pielikums – Ražojumu atbilstības kontrole
17. pielikums – Enerģiju absorbējošā materiāla testēšana
18. pielikums – Metode galvas trieciena zonas noteikšanai ierīcēs ar atzveltnēm un sānu spārnu minimālā lieluma noteikšana uz aizmuguri vērstām ierīcēm
19. pielikums – Bērnu ierobežotājsistēmām tieši uzmontētu regulētājierīču kondicionēšanas apraksts
20. pielikums – Tipiska ierīce sprādzes stiprības testēšanai
21. pielikums – Dinamiskās sadursmes testa ietaise
22. pielikums – Rumpja apakšdaļas ķermeņa bloka tests

1. DARBĪBAS JOMA
- 1.1. Šie noteikumi attiecas uz bērnu ierobežotājsistēmām, kas piemērotas uzstādīšanai mehāniskajos transportlīdzekļos ar trim vai vairāk riteņiem un kas nav paredzētas lietošanai ar salokāmajiem (paceļamajiem) vai uz sāniem vērstiem sēdekļiem.
2. DEFINĪCIJAS
- Šajos noteikumos lieto šādas definīcijas:
- 2.1. Bērnu ierobežotājsistēma ("ierobežotājsistēma") ir sastāvdaļu sistēma, kas var ietvert siksnu vai elastīgu sastāvdaļu kombināciju ar sprādzi, regulētājierīcēm, fiksētājierīcēm un – dažos gadījumos – ar papildu ierīci, piemēram, kulbiņu, bērnu turētāju, papildu krēslu un/vai trieciena vairogu, kuru var piestiprināt mehāniskā transportlīdzekļa iekšpusē. Tā ir paredzēta, lai pasargātu tās lietotāju no traumām, ierobežojot viņa ķermeņa kustībspēju sadursmes gadījumā vai transportlīdzeklim strauji samazinot braukšanas ātrumu.
- "ISOFIX" ir tāda sistēma bērnu ierobežotājsistēmu savienošanai ar transportlīdzekli, kurai ir divi nekustīgi stiprinājumi transportlīdzeklī, divas atbilstīgas nekustīgas bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājierīces un līdzeklis bērnu ierobežotājsistēmas gareniskās šūpošanās ierobežošanai.
- 2.1.1. Bērnu ierobežotājsistēmas iedala piecās "masas grupās":
- 2.1.1.1. 0. grupa, kas paredzēta bērniem ar masu līdz 10 kg;
- 2.1.1.2. 0+ grupa, kas paredzēta bērniem ar masu līdz 13 kg;
- 2.1.1.3. I grupa, kas paredzēta bērniem ar masu no 9 kg līdz 18 kg;
- 2.1.1.4. II grupa, kas paredzēta bērniem ar masu no 15 kg līdz 25 kg;
- 2.1.1.5. III grupa, kas paredzēta bērniem ar masu no 22 kg līdz 36 kg.
- 2.1.1.6. ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas iedala septiņās ISOFIX izmēru klasēs, kas aprakstītas Noteikumu Nr. 16 17. pielikuma 2. papildinājumā:
- A – ISO/F3: pilna augstuma uz priekšu vērstas mazbērnu ierobežotājsistēmas
- B – ISO/F2: samazināta augstuma uz priekšu vērstas mazbērnu ierobežotājsistēmas
- B1 – ISO/F2X: samazināta augstuma uz priekšu vērstas mazbērnu ierobežotājsistēmas
- C – ISO/R3: pilna izmēra uz aizmuguri vērstas mazbērnu ierobežotājsistēmas
- D – ISO/R2: samazināta izmēra uz aizmuguri vērstas mazbērnu ierobežotājsistēmas
- E – ISO/R1: uz aizmuguri vērstas zīdaiņu ierobežotājsistēmas
- F – ISO/L1: uz kreiso sānu vērstas bērnu ierobežotājsistēmas (kulbiņas)
- G – ISO/L2: uz labo sānu vērstas bērnu ierobežotājsistēmas (kulbiņas)

Masas grupa		ISOFIX izmēru klase
0 – līdz 10 kg	F	ISO/L1
	G	ISO/L2
	E	ISO/R1

Masas grupa		ISOFIX izmēru klase
0+ – līdz 13 kg	C	ISO/R3
	D	ISO/R2
	E	ISO/R1
I – 9 līdz 18 kg	A	ISO/F3
	B	ISO/F2
	B1	ISO/F2X
	C	ISO/R3
	D	ISO/R2

- 2.1.2. Bērnu ierobežotājsistēmas iedala četrās “kategorijās”:
- 2.1.2.1. “universālā” kategorija, kuru lieto, kā norādīts 6.1.1., 6.1.3.1. un 6.1.3.2. punktā, lielākajā daļā sēdvietu, jo īpaši tādās, kas atbilstoši Noteikumiem Nr. 16 novērtētas kā savietojamas ar šādas kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām;
- 2.1.2.2. “ierobežotā” kategorija, kuru lieto, kā norādīts 6.1.1. un 6.1.3.1. punktā, tam paredzētajās sēdvietās konkrētos transportlīdzekļu modeļos, ko norāda vai nu bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs, vai transportlīdzekļa izgatavotājs;
- 2.1.2.3. “daļēji universālā” kategorija, kuru lieto, kā norādīts 6.1.1. un 6.1.3.2. punktā;
- 2.1.2.4. “transportlīdzeklim raksturīga” kategorija, kuru lieto vai nu:
- 2.1.2.4.1. īpaša veida transportlīdzekļos atbilstīgi 6.1.2. un 6.1.3.3. punktam; vai
- 2.1.2.4.2. kā “iebūvētu” bērnu ierobežotājsistēmu.
- 2.1.3. Bērnu ierobežotājsistēmas aiztures sistēma var būt iedalīta divās klasēs:
- integrēta klase, ja bērna aizture ierobežotājsistēmā nav atkarīga ne no kāda transportlīdzeklim tieši pievienota līdzekļa;
- neintegrēta klase, ja bērna aizture ierobežotājsistēmā ir atkarīga no kāda transportlīdzeklim tieši pievienota līdzekļa;
- 2.1.3.1. “daļēja ierobežotājsistēma” ir ierīce, piemēram, bērnu sēdekļi, kura tad, kad to lieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, kas aptver bērna ķermeni vai nostiprina ierīci, kurā bērns ir ievietots, veido pilnīgu bērnu ierobežotājsistēmu;
- 2.1.3.2. “bērnu sēdekļi” ir stingrs sēdekļi, ko var lietot ar pieauguša cilvēka drošības jostu.
- 2.2. “Bērnu drošības krēsls” ir bērnu ierobežotājsistēma, kas ietver krēslu, kurā novieto bērnu.
- 2.3. “Drošības josta” ir bērnu ierobežotājsistēma, kas sastāv no siksnu kombinācijas ar sprādzi, regulētājierīcēm un fiksētājierīcēm.
- 2.4. “Krēsls” ir bērnu ierobežotājsistēmā ietilpstoša konstrukcija, kurā paredzēts novietot bērnu sēdus stāvoklī;

- 2.4.1. “kulbiņa” ir ierobežotājsistēma, kurā paredzēts novietot un ierobežot bērnu galvas stāvokli uz muguras vai uz vēdera, bērna mugurai atrodoties perpendikulāri transportlīdzekļa vidējai garenvirziena plaknei. Tā ir konstruēta tā, lai sadursmes gadījumā izkliedētu ierobežojošos spēkus pa bērna galvu un ķermeni, izņemot locekļus;
- 2.4.2. “kulbiņas ierobežotājsistēma” ir ierīce, ar kuru kulbiņu nostiprina transportlīdzeklī;
- 2.4.3. “bērnu turētājs” ir ierobežotājsistēma, kurā paredzēts novietot bērnu uz priekšu vērsta pusgalvas stāvoklī. Tā ir konstruēta tā, lai frontālas sadursmes gadījumā izkliedētu ierobežojošos spēkus pa bērna galvu un ķermeni, izņemot locekļus.
- 2.5. “Krēsla balsts” ir tā bērnu ierobežotājsistēmas daļa, ar kuru krēslu var pacelt.
- 2.6. “Bērna balsts” ir tā bērnu ierobežotājsistēmas daļa, ar kuru bērnu var pacelt bērnu ierobežotājsistēmā.
- 2.7. “Trieciena vairogs” ir ierīce, kas nostiprināta bērna priekšā un konstruēta tā, lai frontālas sadursmes gadījumā izkliedētu ierobežojošos spēkus pa lielāko daļu bērna ķermeņa tā garenvirzienā.
- 2.8. “Siksna” ir elastīga detaļa, kas konstruēta tā, lai pārnestu spriegumu;
- 2.8.1. “klēpja siksna” ir siksna, kas vai nu kā pilna drošības josta, vai kā drošības jostas sastāvdaļa šķērso un ierobežo bērna iegurni priekšpusi;
- 2.8.2. “pleca ierobežotājs” ir tā drošības jostas daļa, kas ierobežo bērna rumpja augšdaļu;
- 2.8.3. “kājstarpes siksna” ir siksna (vai sadalītas siksna, ja tās veido divas vai vairākas siksna), kas piestiprināta bērnu ierobežotājsistēmā un klēpja siksmai un ir novietota starp bērna augšstilbiem; kājstarpes siksna ir konstruēta tā, lai parastās lietošanas apstākļos novērstu bērna paslīdēšanu zem klēpja drošības jostas un trieciena gadījumā novērstu klēpja drošības jostas pārvirzīšanos uz augšu nost no iegurni;
- 2.8.4. “bērnu ierobežojošā siksna” ir siksna, kas ir drošības jostas sastāvdaļa un ierobežo tikai bērna ķermeni;
- 2.8.5. “bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājsiksna” ir siksna, ar ko bērnu ierobežotājsistēmu nostiprina transportlīdzeklī, un tā var būt daļa no transportlīdzekļa sēdekļa ierobežotājierīces;
- 2.8.6. “četrpunktu drošības josta” ir drošības jostu komplekts, kas sastāv no klēpja drošības jostas, plecu ierobežotājiem un kājstarpes siksna, ja tāda ir uzstādīta;
- 2.8.7. “Y formas drošības josta” ir drošības josta, kurā siksnu kombināciju veido siksna, kas izvadīta starp bērna kājām, un viena siksna pār katru plecu;
- 2.8.8. “siksna vadītāja” ir siksna, kas pieauguša cilvēka drošības jostas plecu siksnu nostiprina bērnam piemērotā stāvoklī un kur vietu, kurā plecu siksna maina virzienu, var regulēt ar ierīci, kas pārvietojama uz augšu un leju pa siksnu nolūkā to nostādīt lietotāja plecu līmenī un tad nofiksējama attiecīgajā stāvoklī. Šai siksna vadītājam nav paredzēts uzņemt būtisku dinamiskās slodzes daļu.
- 2.9. “Sprādze” ir ātri atverama ierīce, kas nodrošina, ka ierobežotājsistēma vai automobiļa konstrukcijas ierobežotājsistēma var noturēt bērnu. Sprādze var ietvert regulētājierīci;
- 2.9.1. “iegremdēta sprādzes atvēršanas poga” ir sprādzes atvēršanas poga, kuru lietojot nedrīkst pastāvēt iespēja atvērt sprādzi ar lodī, kuras diametrs ir 40 mm;

- 2.9.2. "neiegremdēta sprādzes atvēršanas poga" ir sprādzes atvēršanas poga, kuru lietojot ir jāpastāv iespējai atvērt sprādzi ar lodī, kuras diametrs ir 40 mm.
- 2.10. "Regulētājierīce" ir ierīce, ar ko ierobežotājsistēmu vai tās ierobežotājierīces var pielāgot konkrētā lietotāja ķermenim, transportlīdzekļa konfigurācijai vai abiem kopā. Regulētājierīce var būt sprādzes daļa, spriegotājs vai jebkura cita drošības jostas sastāvdaļa;
- 2.10.1. "ātrā regulētājierīce" ir regulētājierīce, kuru var darbināt ar vienu roku vienā paņēmienā;
- 2.10.2. "bērnu ierobežotājsistēmai tieši uzmontēta regulētājierīce" ir integrētās četrpunktu drošības jostas regulētājierīce, kas tieši uzmontēta bērnu ierobežotājsistēmai, nevis tāda, ko tieši atbalsta siksnas, ko ar to ir paredzēts regulēt.
- 2.11. "Fiksētājierīces" ir bērnu ierobežotājsistēmas daļas, tostarp nostiprināšanas sastāvdaļas, ar kurām bērnu ierobežotājsistēmu vai nu tieši, vai ar transportlīdzekļa sēdekļa starpniecību var stingri nostiprināt transportlīdzekli;
- 2.11.1. "atbalsta stienis" ir bērnu ierobežotājsistēmas pastāvīga fiksētājierīce, kas rada spiedes slodzes ceļu starp bērna ierobežotājsistēmu un transportlīdzekļa konstrukciju, lai ātruma samazināšanas brīdī apietu sēdekļa polsterējuma ietekmi; atbalsta stienis var būt regulējams.
- 2.12. "Enerģijas absorbcijas ierīce" ir ierīce, kas konstruēta, lai tā viena pati vai kopā ar siksnu izkliedētu enerģiju, un kas ir bērnu ierobežotājsistēmas sastāvdaļa.
- 2.13. "Spriegotājs" ir ierīce, kas konstruēta tā, lai tajā daļēji vai pilnībā ievietotos bērnu ierobežotājsistēmas siksnas. Termins ietver šādas ierīces:
- 2.13.1. "spriegotājs, kas bloķējas automātiski" ir spriegotājs, kas siksnu ļauj izvilkt vajadzīgajā garumā un kas tad, kad sprādze saslēgta, automātiski pielāgo siksnas garumu tās lietotāja ķermeņa uzbūvei. Siksnas tālāka izvilkšana nav iespējama bez lietotāja apzinātas darbības;
- 2.13.2. "spriegotājs ar avārijas bloķēšanu" ir spriegotājs, kas parastos braukšanas apstākļos neierobežo drošības jostas lietotāja kustības brīvību. Tam ir garuma regulētājierīce, kas automātiski pielāgo siksnu lietotāja ķermeņa uzbūvei, un bloķēšanas mehānisms, kurš aktivizējas avārijas situācijā šādos gadījumos:
- 2.13.2.1. transportlīdzekļa braukšanas ātruma samazināšanās, siksnas izvilkšana no spriegotāja vai jebkurš cits automātisks līdzeklis (vienkāršā jutība); vai
- 2.13.2.2. jebkuru šo līdzekļu kombinācija (daudzkāršā jutība).
- 2.14. "Ierobežotājsistēmas stiprinājumi" ir transportlīdzekļa vai sēdekļa strukturālas daļas, kurām piestiprina bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājierīces;
- 2.14.1. "papildu stiprinājums" ir transportlīdzekļa vai sēdekļa strukturāla daļa vai transportlīdzekļa cita daļa, kurai paredzēts piestiprināt bērnu ierobežotājsistēmu un kas izveidota papildus stiprinājumiem, kuri apstiprināti saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14. Šeit iekļauts ratiņu grīdas panelis, kā aprakstīts 6. pielikumā, vai citas konkrēta(-u) transportlīdzekļa(-u) konstrukcijas, kas uzmontētas ar atbalsta stieni;
- 2.14.2. "ISOFIX zemais stiprinājums" ir viens ciets apaļš horizontāls stienis 6 mm diametrā, kas ir saistīts ar transportlīdzekli vai sēdekli, kam piestiprina un kas nostiprina ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu ar ISOFIX fiksētājierīcēm;
- 2.14.3. "ISOFIX stiprinājumu sistēma" ir sistēma, kas sastāv no diviem Noteikumu Nr. 14 prasībām atbilstošiem ISOFIX zemajiem stiprinājumiem un kas ir paredzēta ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas piestiprināšanai pie pretrotācijas ierīces;

- 2.14.4. “pretrotācijas ierīce”:
- a) *ISOFIX* universālās bērnu ierobežotājsistēmas pretrotācijas ierīce sastāv no *ISOFIX* augšējās siksnas;
 - b) *ISOFIX* daļēji universālā bērnu ierobežotājsistēmas pretrotācijas ierīce sastāv no augšējās siksnas, transportlīdzekļa instrumentu paneļa vai atbalsta stieņa, kas paredzēts ierobežotājiērces rotācijas ierobežošanai frontālā sadursmē;
 - c) *ISOFIX* universālajai un daļēji universālajai bērnu ierobežotājsistēmai transportlīdzekļa sēdekļis nav pretrotācijas ierīce;
- 2.14.5. “*ISOFIX* augšējās siksnas stiprinājums” ir līdzeklis, kas izpilda Noteikumu Nr. 14 prasības, piemēram, stienis, kas atrodas noteiktā vietā un ir paredzēts *ISOFIX* augšējās siksnas savienotājiērces piestiprināšanai un tās ierobežojošā spēka pārņemšanai uz transportlīdzekļa konstrukciju.
- 2.15. “Uz priekšu vērsts” nozīmē pavērstu parastajā transportlīdzekļa braukšanas virzienā.
- 2.16. “Uz aizmuguri vērsts” nozīmē pavērstu virzienā, kas ir pretējs parastajam transportlīdzekļa braukšanas virzienam.
- 2.17. “Noliekts stāvoklis” ir īpašs krēsla stāvoklis, kas ļauj bērnam atlaisties slīpi.
- 2.18. “Guļus stāvoklis/uz vēdera/uz muguras” ir stāvoklis, kurā vismaz bērna galva un ķermenis, izņemot locekļus, ir novietoti horizontāli, bērnam atrodoties ierobežotājsistēmā miera stāvoklī.
- 2.19. “Bērnu ierobežotājsistēmas tips” ir bērnu ierobežotājsistēmas, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:
- 2.19.1. ierobežotājsistēmas kategorija un masas grupa(-as), kā arī stāvoklis un orientācija (kā noteikts 2.15. un 2.16. punktā), kādā to paredzēts lietot;
 - 2.19.2. bērnu ierobežotājsistēmas ģeometrija;
 - 2.19.3. sēdekļa, polsterējuma un trieciena vairoga izmēri, masa, materiāls un krāsa;
 - 2.19.4. siksnu materiāls, auduma faktūra, izmēri un krāsa;
 - 2.19.5. cietās daļas (sprādze, fiksētājiērces utt.).
- 2.20. “Transportlīdzekļa sēdekļis” ir struktūra, kas kopā ar pārvalku veido vai neveido vienotu struktūru ar transportlīdzekļa korpusu un nodrošina sēdvietu vienam pieaugušam cilvēkam. Šajā sakarā:
- 2.20.1. “transportlīdzekļa sēdekļu grupa” ir vai nu sols, vai vairāki atsevišķi sēdekļi, kas novietoti blakus (t. i., nostiprināti tā, lai viena sēdekļa priekšējie stiprinājumi būtu rindā ar pārējo sēdekļu priekšējiem vai pakalējiem stiprinājumiem vai atrastos starp tiem) un nodrošina sēdvietu vienam vai vairākiem pieaugušiem cilvēkiem;
 - 2.20.2. “transportlīdzekļa sols” ir struktūra, kam ir pārvalks un kas nodrošina sēdvietu vairāk nekā vienam pieaugušam cilvēkam;

- 2.20.3. "transportlīdzekļa priekšējie sēdekļi" ir sēdekļu grupa, kas atrodas pasažieru nodalījuma priekšpusē, t. i., to priekšā nav citu sēdekļu;
- 2.20.4. "transportlīdzekļa aizmugurējie sēdekļi" ir nostiprināti uz priekšu vērsti sēdekļi, kas atrodas aiz citas transportlīdzekļa sēdekļu grupas;
- 2.20.5. "ISOFIX vieta" ir sistēma, kurā iespējams uzstādīt:
- a) universālu ISOFIX uz priekšu vērstu bērnu ierobežotājsistēmu, kā definēts šajos noteikumos; vai
 - b) daļēji universālu ISOFIX uz priekšu vērstu bērnu ierobežotājsistēmu, kā definēts šajos noteikumos; vai
 - c) daļēji universālu ISOFIX uz aizmuguri vērstu bērnu ierobežotājsistēmu, kā definēts šajos noteikumos; vai
 - d) daļēji universālu ISOFIX uz sāniem vērstu bērnu ierobežotājsistēmu, kā definēts šajos noteikumos; vai
 - e) transportlīdzeklim raksturīgu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu, kā definēts šajos noteikumos.
- 2.21. "Regulēšanas sistēma" ir nokomplektēta ierīce, ar kuru sēdekļa vai tā daļu stāvokli var pielāgot sēdekļi sēdošā pieaugušā cilvēka ķermenim. Konkrēti, ar šo ierīci var veikt šādas darbības:
- 2.21.1. garenisku pārvietošanu; un/vai
 - 2.21.2. vertikālu pārvietošanu; un/vai
 - 2.21.3. leņķisku pārvietošanu.
- 2.22. "Transportlīdzekļa sēdekļa stiprinājums" ir sistēma, ar ko sēdekļa komplektu nostiprina transportlīdzekļa struktūrā, un tā ietver attiecīgās transportlīdzekļa strukturālās daļas.
- 2.23. "Sēdekļa tips" ir pieauguša cilvēka sēdekļi, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:
- 2.23.1. sēdekļa struktūras forma, izmēri un materiāli;
 - 2.23.2. sēdekļa regulēšanas un bloķēšanas sistēmu veidi un izmēri; un
 - 2.23.3. pieauguša cilvēka drošības jostas stiprinājumu uz sēdekļa, sēdekļa stiprinājumu, kā arī ar tiem saistīto transportlīdzekļa strukturālo daļu veids un izmēri.
- 2.24. "Pārvietošanas sistēma" ir ierīce, ar ko pieauguša cilvēka sēdekli vai kādu tā daļu var leņķiski vai gareniski pārvietot bez fiksēta starpstāvokļa, lai atvieglotu pasažieru iekāpšanu un izkāpšanu vai priekšmetu iekraušānu un izkraušānu.
- 2.25. "Bloķēšanas sistēma" ir ierīce, kas nodrošina pieauguša cilvēka sēdekļa un tā daļu fiksēšanu kādā no izmantošanas stāvokļiem.
- 2.26. "Saslēgšanas ierīce" ir ierīce, kas saslēdz divus pieauguša cilvēka drošības jostas siksnas posmus un neļauj tiem kustēties vienam attiecībā pret otru. Šādas ierīces var atsevišķi ietekmēt pieauguša cilvēka drošības jostas pleca vai klēpja posmu vai arī nostiprināt kopā gan drošības jostas klēpja, gan pleca posmu. Šis termins ietver šādas klases:
- 2.26.1. "A klases ierīce" – gadījumos, kad bērnu tieši piesprādzē ar pieauguša cilvēka drošības jostu, tā ir ierīce, kas bērnam neļauj izvilkst siksnu no spriegotāja tai cauri līdz jostas klēpja daļai;

- 2.26.2. "B klases ierīce" – gadījumos, kad ar pieauguša cilvēka drošības jostu piesprādzē bērnu ierobežotājsistēmu, tā ir ierīce, kas nodrošina, lai pieauguša cilvēka drošības jostas klēpja daļā saglabātos radītais spriegojums. Šī ierīce ir paredzēta, lai siksnā no spriegotāja nevarētu izslīdēt tai cauri, tādējādi mazinot spriegojumu un nostādot ierobežotājsistēmu neoptimālā stāvoklī.
- 2.27. "Ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām" ir bērnu ierobežotājsistēma, kas konstruēta bērniem, kuriem fiziskas vai psihiskas invaliditātes dēļ ir īpašas vajadzības; konkrēti, šādi ierīcei var būt iespējams uzstādīt papildu ierobežotājierīces jebkurai bērna ķermeņa daļai, taču tai obligāti jāietver galvenā ierobežotājsistēma, kas atbilst šo noteikumu prasībām.
- 2.28. "ISOFIX fiksētājierīce" ir viens no diviem savienojumiem, kas atbilst šo noteikumu 6.3.2. punkta prasībām, kurš sākas ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas konstrukcijā un ir saderīgs ar ISOFIX zemo stiprinājumu.
- 2.29. "ISOFIX bērnu ierobežotājsistēma" ir bērnu ierobežotājsistēma, kas jāpiestiprina pie ISOFIX stiprinājumu sistēmas, kura atbilst Noteikumu Nr. 14. prasībām.
- 2.30. "Sēdekļa ieliekums" ir laukums tuvu transportlīdzekļa sēdekļa spilvena un sēdekļa atzveltnes virsmu krustojumā.
- 2.31. "Transportlīdzekļa sēdekļa palīgierīce (TSP)" ir palīgierīce atbilstīgi ISOFIX 2.1.1.7. punktā definētajām izmēru klasēm, kuras izmēri ir sniegti Noteikumu Nr. 16 17. pielikuma 2. papildinājumā no 1. līdz 6. attēlam un kuru izmanto bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs, lai noteiktu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas atbilstīgos izmērus un ISOFIX fiksētājierīču atrašanās vietas.
- 2.32. "ISOFIX augšējās siksnas savienotājierīce" ir ierīce, kas paredzēta piestiprināšanai pie ISOFIX augšējās siksnas stiprinājuma.
- 2.33. "ISOFIX augšējās siksnas kāsis" ir ISOFIX augšējās siksnas savienotājierīce, ko parasti izmanto, lai savienotu ISOFIX augšējo siksnu ar ISOFIX augšējās siksnas stiprinājumu, kā noteikts Noteikumu Nr. 14 3. attēlā.
- 2.34. "ISOFIX augšējās siksnas" ir drošības jostas siksnas (vai tās ekvivalents), kas sniedzas no ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas augšas līdz ISOFIX augšējās siksnas stiprinājumam un kas ir aprīkota ar regulētājierīci, spriegojuma atbrīvošanas ierīci un ISOFIX augšējās siksnas savienotājierīci.
- 2.35. "ISOFIX augšējās siksnas fiksētājierīce" ir ierīce ISOFIX bērnu ierobežotājierīces nostiprināšanai ar ISOFIX augšējo siksnu.
- 2.36. "Spriegojuma atbrīvošanas ierīce" ir sistēma, ar ko atbrīvo ierīci, ar kuru regulē un uztur ISOFIX augšējās siksnas spriegojumu.
- 2.37. "Pieaugušo drošības jostas siksnas vadītājs" ir ierīce, caur kuru ir izvērtā pieaugušo drošības josta, lai panāktu tās pareizu izkārtojumu, un kas ļauj siksnai brīvi kustēties.
- 2.38. "Tipa apstiprināšanas tests" ir tests, ar kuru nosaka, kādā pakāpē apstiprināšanai iesniegtas bērnu ierobežotājsistēmas tips atbilst prasībām.
- 2.39. "Ražošanas kvalifikācijas tests" ir tests, ar kuru nosaka, vai izgatavotājs spēj ražot bērnu ierobežotājsistēmu atbilstīgi tipa apstiprinājumam iesniegtajām bērnu ierobežotājsistēmām.
- 2.40. "Kārtējā testēšana" ir testēšanas veikšana vairākām no vienas partijas atlasītām ierobežotājsistēmām, lai pārbaudītu, kādā pakāpē tās atbilst prasībām.

3. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS
- 3.1. Bērnu ierobežotājsistēmas apstiprinājuma pieteikumu iesniedz preču zīmes turētājs vai tā pienācīgi pilnvarots pārstāvis, ievērojot tipa apstiprināšanas shēmu, kas aprakstīta 14. pielikumā.
- 3.2. Līdz ar apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz katru bērnu ierobežotājsistēmas tipu iesniedz arī:
 - 3.2.1. bērnu ierobežotājsistēmas tehnisko aprakstu, norādot izmantotās siksnas un citus materiālus, kopā ar bērnu ierobežotājsistēmas daļu rasējumiem un, ja sistēmā ir spriegotāji, šo spriegotāju un to devēju uzstādīšanas instrukciju, paziņojumu par toksicitāti (6.1.5. punkts) un uzliesmojamību (6.1.6. punkts); rasējumos norāda vietu, kas paredzēta apstiprinājuma numuram un papildu simbolam(-iem) attiecībā pret apstiprinājuma marķējuma apli. Aprakstā norāda apstiprināšanai iesniegtā modeļa krāsu;
 - 3.2.2. četrus bērnu ierobežotājsistēmas paraugus;
 - 3.2.3. 10 metrus no katras kategorijas siksnas, kas izmantota konkrētajā bērnu ierobežotājsistēmā; un
 - 3.2.4. papildu paraugus piegādā, ja to pieprasa par testu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests;
 - 3.2.5. instrukcijas un informāciju par iepakojumu atbilstīgi 15. punktam;
 - 3.2.6. attiecībā uz kulbiņām – ja kulbiņas ierobežotājsistēmu var izmantot kopā ar vairāku veidu kulbiņām, ierobežotājsistēmas izgatavotājs iesniedz šo veidu sarakstu.
- 3.3. Ja izmanto apstiprinātu pieauguša cilvēka drošības jostu, lai piestiprinātu bērnu ierobežotājsistēmu, pieteikumā norāda pieauguša cilvēka drošības jostas kategoriju, kura jāizmanto, piemēram, statiskas klēpja drošības jostas.
- 3.4. Pirms tipa apstiprinājuma piešķiršanas puses apstiprinātāja iestāde pārbauda, ka ir paredzēti pietiekami pasākumi un procedūras, kas ražošanas procesā garantē efektīvu kontroli attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmu, aprīkojuma vai detaļu atbilstību apstiprinātajam tipam.
4. MARĶĒJUMI
- 4.1. Bērnu ierobežotājsistēmas paraugi, kas saskaņā ar 3.2.2. un 3.2.3. punktu iesniegti apstiprināšanai, ir skaidri un nedzēšami marķēti ar izgatavotāja nosaukumu, apzīmējumu vai preču zīmi.
- 4.2. Viena no bērnu ierobežotājsistēmas plastmasas daļām (piemēram, korpuss, trieciena vairogs, bērnu sēdekļis utt.), izņemot drošības jostu(-as) vai četrpunktu drošības jostas, ir skaidri (un nedzēšami) marķēta ar ražošanas gadu.
- 4.3. Ja fiksētājsistēma ir izmantojama kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, ar ierobežotājsistēmas pastāvīgi piestiprinātu apzīmējumu skaidri norāda siksnas pareizu izkārtojumu. Ja ierobežotājsistēmu vietā notur pieauguša cilvēka drošības josta, siksnas pareizs izkārtojums ir skaidri norādīts uz ražojuma ar krāsu kodiem. Sarkana krāsa norāda drošības jostas izkārtojumu, kad ierīci uzstāda, vērstu uz priekšu, un zila – kad uz aizmuguri. Tās pašas krāsas izmanto marķējumos uz ierīces, ilustrējot izmantošanas paņēmienus.

Drošības jostas klēpja un pleca posmu paredzētie izkārtojumi ir skaidri jāatšķir. Katrs drošības jostas posms jāatšķir pēc tādām norādēm kā krāsu kodējums, teksts, forma u. tml.

Jebkurā drošības jostas izkārtojuma attēlojumā uz ražojuma ir skaidri jānorāda bērnu ierobežotājsistēmas novietojums attiecībā pret transportlīdzekli. Jostu izkārtojuma shēmas, kurās nav redzams transportlīdzekļa sēdekļis, nav pieņemamas.

Šajā punktā noteiktais marķējums transportlīdzeklī ir redzams kopā ar ierobežotājsistēmu. Attiecībā uz 0. grupas ierobežotājsistēmām šis marķējums ir redzams arī tad, ja bērns ir ierobežotājsistēmā.

4.4.

Tiešā tuvumā zonai, kur bērnu ierobežotājsistēmā balstās bērna galva, uz ierobežotājsistēmas redzamās iekšējās virsmas (tostarp uz sānu malas blakus bērna galvai) uz aizmuguri vērstām bērnu ierobežotājsistēmām ir pastāvīgi piestiprināts turpmāk noteiktais marķējums (parādītā tekstuālā informācija ir minimums).

Šis marķējums ir tās valsts valodā(-ās), kurā ierīci pārdod.

Marķējuma minimālais lielums: 60 × 120 mm.

Marķējums ir piešūts visapkārt pārsegam un/vai pastāvīgi saistīts ar pārsegu ar visu tā aizmugures virsmu. Ir pieņemams jebkurš cits piestiprināšanas veids, kas ir pastāvīgs un nav viegli noņemams no ražojuma vai kas drīz nekļūst neskaidrs. Karodziņa veida marķējums ir jo īpaši aizliegts.

Ja ierobežotājsistēmas daļas vai jebkādi bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāja paredzētie piederumi var marķējumu padarīt neskaidru, nepieciešams papildu marķējums. Vienam brīdinājuma marķējumam jābūt pastāvīgi redzamam visos gadījumos, kad ierobežotājsistēma ir sagatavota lietošanai jebkurā konfigurācijā.

- 4.5. Ja bērnu ierobežotājsistēmu var izmantot gan uz priekšu, gan uz aizmuguri vērstu, uz marķējuma ir šāds teksts:

“SVARĪGI – NEIZMANTOT UZ PRIEKŠU VĒRSTU, JA BĒRNA SVARS NEPĀRSNIEDZ
..... (sk. instrukciju)”.

- 4.6. Bērnu ierobežotājsistēmām ar alternatīviem drošības jostas izkārtojumiem alternatīvie slodzi nesošie kontakta punkti starp bērnu ierobežotājsistēmu un pieauguša cilvēka drošības jostu ir pastāvīgi marķēti. Šādā marķējumā norāda, ka tas ir alternatīvs drošības jostas izkārtojums, un marķējums atbilst iepriekš minētajām kodēšanas prasībām uz priekšu un uz aizmuguri vērstām sēdvietām.

- 4.7. Ja bērnu ierobežotājsistēmā ir iespējami alternatīvi slodzi nesošie kontakta punkti, 4.3. punktā noteiktajā marķējumā ietver norādi, ka alternatīvais drošības jostas izkārtojums ir aprakstīts instrukcijā.

4.8. **ISOFIX marķējums**

Ja ražojumā ir *ISOFIX* fiksētājierīces, cilvēkiem, kas uzstāda ierobežotājierīci transportlīdzeklī, jābūt pastāvīgi redzamai šādai informācijai:

ISO ISOFIX logotipam, aiz kura ir burts(-i), kas atbilst ražojuma *ISOFIX* izmēra klasei(-ēm). Jābūt vismaz simbolam, ko veido aplis ar vismaz 13 mm diametru un kurā ir piktogramma, kas kontrastē ar apla fonu. Piktogrammas skaidru redzamību panāk, izmantojot kontrastējošas krāsas, vai ar pietiekamu reljefu, ja tā ir veidota veidnē vai ja tai ir reljefs.

B, C un F

Turpmāk minēto informāciju var attēlot ar piktogrammām un/vai tekstu. Marķējumam jānorāda:

- būtiskākās darbības sēdekļa sagatavošanai ierīces uzstādīšanai. Piemēram, jābūt izskaidrotai *ISOFIX* fiksētājierīču sistēmas pagarināšanas metodei;
- jebkuras norādes novietojums, funkcija un skaidrojums;
- augšējās siksnas vai cita sēdekļa rotāciju ierobežojoša līdzekļa, kam vajadzīga lietotāja darbība, novietojums un vajadzības gadījumā arī izkārtojums jānorāda, izmantojot attiecīgi vienu no šādiem simboliem:

- ISOFIX* fiksētājierīču un augšējo siksnu vai citu sēdekļa rotāciju ierobežojošu līdzekļu, kam vajadzīga lietotāja darbība, regulējums;

- e) marķējumam jābūt pastāvīgi piestiprinātam pie sēdekļa, un persona, kas uzstāda sēdekli, to var redzēt;
- f) vajadzības gadījumā jāatsaucas uz bērnu ierobežotājsistēmas lietošanas instrukciju un jānorāda šā dokumenta atrašanās vieta, izmantojot šādu simbolu:

5. APSTIPRINĀJUMS

- 5.1. Lai apstiprinājumu varētu piešķirt, visiem paraugiem, kas iesniegti saskaņā ar šo noteikumu 3.2.2. un 3.2.3. punktu, visos aspektos jāatbilst šo noteikumu 6. līdz 8. punkta prasībām.
- 5.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 04, kas atbilst 04. grozījumu sērijai, kura stājās spēkā 1995. gada 12. septembrī) norāda uz grozījumu sēriju, kura ietver jaunākos būtiskos tehniskos grozījumus, kas šajos noteikumos izdarīti līdz apstiprinājuma izdošanas dienai. Viena un tā pati puse nepiešķir vienu un to pašu numuru cita tipa bērnu ierobežotājsistēmai, uz kuru attiecas šo noteikumu prasības.
- 5.3. Paziņojumu par bērnu ierobežotājsistēmas apstiprinājumu, apstiprinājuma paplašinājumu vai atteikumu saskaņā ar šiem noteikumiem nosūta pusēm, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.
- 5.4. Papildus 4. punktā noteiktajam marķējumam uz katras bērnu ierobežotājsistēmas, kas atbilst saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātam tipam, piemērotā vietā norāda šādu informāciju:
- 5.4.1. starptautisku apstiprinājuma marķējumu, ko veido:
- 5.4.1.1. aplis, kurā ir burts "E" un tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;
- 5.4.1.2. apstiprinājuma numurs;
- 5.4.2. šādi papildu simboli:
- 5.4.2.1. vārds(-i) "universālā", "ierobežotā", "daļēji universālā" vai "transportlīdzeklim raksturīga" atkarībā no ierobežotājsistēmas kategorijas;
- 5.4.2.2. masas amplitūda, kurai ir paredzēta bērnu ierobežotājsistēma, proti: 0–10 kg; 0–13 kg; 9–18 kg; 15–25 kg; 22–36 kg; 0–18 kg; 9–25 kg; 15–36 kg; 0–25 kg; 9–36 kg; 0–36 kg;

⁽¹⁾ 1 Vācija, 2 Francija, 3 Itālija, 4 Nīderlande, 5 Zviedrija, 6 Beļģija, 7 Ungārija, 8 Čehijas Republika, 9 Spānija, 10 Serbija, 11 Apvienotā Karaliste, 12 Austrija, 13 Luksemburga, 14 Šveice, 15 (brīvs), 16 Norvēģija, 17 Somija, 18 Dānija, 19 Rumānija, 20 Polija, 21 Portugāle, 22 Krievijas Federācija, 23 Grieķija, 24 Īrija, 25 Horvātija, 26 Slovēnija, 27 Slovākija, 28 Baltkrievija, 29 Igaunija, 30 (brīvs), 31 Bosnija un Hercegovina, 32 Latvija, 33 (brīvs), 34 Bulgārija, 35 (brīvs), 36 Lietuva, 37 Turcija, 38 (brīvs), 39 Azerbaidžāna, 40 bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, 41 (brīvs), 42 Eiropas Kopiena (apstiprinājumus piešķir dalībvalstis, izmantojot savu EEK simbolu), 43 Japāna, 44 (brīvs), 45 Austrālija, 46 Ukraina, 47 Dienvidāfrika, 48 Jaunzēlande, 49 Kipra, 50 Malta, 51 Korejas Republika, 52 Malaizija, 53 Taizeme, 54 un 55 (brīvi), 56 Melnkalne. Nākamās numurus piešķir pārējām valstīm tādā hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē nolīgumu vai pievienojas nolīgumam par vienveida tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, kuras var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs paziņo nolīguma pusēm tām piešķirtos numurus.

- 5.4.2.3. simbols "Y", ja ierīce ietver kājstarpes siksnu, saskaņā ar šo noteikumu 02. grozījumu sērijas 3. papildinājuma prasībām;
- 5.4.2.4. simbols "S", ja tā ir "ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām".
- 5.5. Šo noteikumu 2. pielikumā sniegts apstiprinājuma marķējuma izvietojuma paraugs.
- 5.6. Elementi, kas aprakstīti 5.4. punktā, ir skaidri salasāmi un neizdzēšami, un tie ir vai nu uz etiķetes, vai marķēti tieši. Etiķete un marķējums ir nodilumizturīgi.
- 5.7. Etiķetes, kas minētas 5.6. punktā, izsniedz iestāde, kas piešķirusi apstiprinājumu, vai izgatavotājs, ja minētā iestāde to atļauj.
6. VISPĀRĪGI NORĀDĪJUMI
- 6.1. Novietošana un nostiprināšana transportlīdzeklī
- 6.1.1. "Universālās", "daļēji universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas ir atļauts izmantot priekšējās un aizmugurējās sēdvietās, ja ierobežotājsistēmas ir uzstādītas saskaņā ar izgatavotāja instrukciju.
- 6.1.2. "Transportlīdzeklim raksturīgās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas ir atļauts izmantot visās sēdvietās, kā arī bagāžas nodalījumā, ja ierobežotājsistēmas ir uzstādītas saskaņā ar izgatavotāja instrukciju. Attiecībā uz ierobežotājsistēmām, kas vērstas uz aizmuguri, to konstrukcija vienmēr, kad ierobežotājsistēma ir gatava izmantošanai, nodrošina atbalstu bērna galvai. To nosaka kā sēdekļa atzveltnei perpendikulāru līniju acu augstumā, un krustojšanās punkts atrodas vismaz 40 mm zem šāda galvas atbalsta rādiusa sākuma.
- 6.1.3. Atkarībā no kategorijas, pie kuras pieder bērnu ierobežotājsistēma, to piestiprina pie transportlīdzekļa vai pie sēdekļa konstrukcijas.

IESPĒJAMĀS KONFIGURĀCIJAS APSTIPRINĀŠANAI

GRUPU/KATEGORIJU TABULA

GRUPAS KATEGORIJA		Universālā ⁽¹⁾		Daļēji universālā ⁽²⁾		Ierobežotā		Transportlīdzeklim raksturīgā	
		BIS	ISOFIX BIS	BIS	ISOFIX BIS	BIS	ISOFIX BIS	BIS	ISOFIX BIS
0	Kulbiņa	A	NA	A	A	A	NA	A	A
	Uz aizmuguri vērsta	A	NA	A	A	A	NA	A	A
0+	Uz aizmuguri vērsta	A	NA	A	A	A	NA	A	A
I	Uz aizmuguri vērsta	A	NA	A	A	A	NA	A	A
	Uz priekšu vērsta (integrēta)	A	A	A	A	A	NA	A	A
	Uz priekšu vērsta (neintegrēta)	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
	Uz priekšu vērsta (neintegrēta – sk. 6.1.12. punktu)	A	NA	A	NA	A	NA	A	A
II	Uz aizmuguri vērsta	A	NA	A	NA	A	NA	A	A
	Uz priekšu vērsta (integrēta)	A	NA	A	NA	A	NA	A	A
	Uz priekšu vērsta (neintegrēta)	A	NA	A	NA	A	NA	A	A

GRUPAS KATEGORIJA		Universālā (1)		Daļēji universālā (2)		Ierobežotā		Transportlīdzeklim raksturīgā	
		BIS	ISOFIX BIS	BIS	ISOFIX BIS	BIS	ISOFIX BIS	BIS	ISOFIX BIS
III	Uz aizmuguri vērsta	A	NA	A	NA	A	NA	A	A
	Uz priekšu vērsta (integrēta)	A	NA	A	NA	A	NA	A	A
	Uz priekšu vērsta (neintegrēta)	A	NA	A	NA	A	NA	A	A

Saīsinājumi

BIS: bērnu ierobežotājsistēma.

A: piemēro.

NA: nepiemēro.

(1) ISOFIX universālās BIS ir uz priekšu vērsta ierobežotājsistēmas, ko izmanto transportlīdzekļos, kuru sēdvietas ir aprīkotas ar ISOFIX stiprinājumu sistēmu un augšējās siksas stiprinājumu.

(2) ISOFIX daļēji universālās BIS ir:

- uz priekšu vērsta ierobežotājsistēmas, kas aprīkotas ar atbalsta stieni, vai
- uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēmas, kas aprīkotas ar atbalsta stieni vai augšējo siksnu, ko izmanto transportlīdzekļos, kuru sēdvietas ir aprīkotas ar ISOFIX stiprinājumu sistēmu un vajadzības gadījumā ar augšējās siksas stiprinājumu, vai
- uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēmas, kuras balsta transportlīdzekļa instrumentu panelis un kuras izmanto priekšējā pasažieru sēdvietā, kas aprīkota ar ISOFIX stiprinājumu sistēmu,
- vai uz sāniem vērsta ierobežotājsistēmas, kas vajadzības gadījumā aprīkotas ar pretrotācijas ierīci, ko izmanto transportlīdzekļos, kuru sēdvietas ir aprīkotas ar ISOFIX stiprinājumu sistēmu un vajadzības gadījumā ar augšējās siksas stiprinājumu.

- 6.1.3.1. "Universālā" un "ierobežotā" kategorija – ar pieauguša cilvēka drošības jostu (ar spriegotāju vai bez tā), kas atbilst Noteikumu Nr. 16 (vai līdzvērtīgām) prasībām un ir uzstādīta ar stiprinājumiem, kuri atbilst Noteikumu Nr. 14 (vai līdzvērtīgām) prasībām.
- 6.1.3.2. ISOFIX "universālā" bērnu ierobežotājsistēmas kategorija – ar ISOFIX fiksētājerīcēm un ISOFIX augšējo siksnu, kas atbilst šo noteikumu prasībām un ir piestiprināta ISOFIX stiprinājumu sistēmai un ISOFIX augšējās siksas stiprinājumam, kas atbilst Noteikumu Nr. 14 prasībām.
- 6.1.3.3. "Daļēji universālā" kategorija – ar apakšējiem stiprinājumiem, kā noteikts Noteikumos Nr. 14, un papildu stiprinājumiem, kas atbilst šo noteikumu 11. pielikumā izklāstītajiem ieteikumiem.
- 6.1.3.4. ISOFIX "daļēji universālā" bērnu ierobežotājsistēma – ar ISOFIX stiprinājumiem un ISOFIX augšējo siksnu vai atbalsta stieni, vai transportlīdzekļa instrumentu paneli, kas atbilst šo noteikumu prasībām un ir piestiprināti pie ISOFIX stiprinājumiem un/vai ISOFIX augšējās siksas stiprinājuma, kurš atbilst Noteikumu Nr. 14 prasībām.
- 6.1.3.5. "Transportlīdzeklim raksturīgā" kategorijai – ar transportlīdzekļa izgatavotāja vai bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāja paredzētajiem stiprinājumiem.
- 6.1.3.6. Ja bērnu ierobežošanas siksas vai bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājsiksas izmanto drošības jostas stiprinājumus, kuriem jau piestiprināta(-as) pieauguša cilvēka drošības josta vai jostas, tehniskais dienests pārbauda, vai:

faktiskais pieauguša cilvēka stiprinājuma stāvoklis ir tāds, kāds ir apstiprināts saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14 vai to ekvivalentu;

vienas ierīces faktisko darbību netraucē otra ierīce;

pieauguša cilvēka sistēmas un papildu sistēmas sprādzes nav savstarpēji aizvietošanas.

Ja bērnu fiksētājerīces izmanto stieņus vai papildu ierīces, kas piestiprinātas stiprinājumiem, kuri apstiprināti saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14, kā rezultātā faktiskais stiprinājuma stāvoklis vairs nav iekļaujams Noteikumu Nr. 14 darbības laukā, ir spēkā šādi noteikumi:

šādas ierīces apstiprina tikai kā daļēji universālās vai transportlīdzeklim raksturīgas ierīces;

tehniskais dienests stienim un fiksācijas ierīcēm piemēro šo noteikumu 11. pielikuma prasības;

stieni iekļauj dinamiskajā testā un slodzi pieliek stieņa vidū, stienis, ja tas ir regulējams, ir izvilktis maksimālā garumā;

nav traucēts neviena pieaugušā cilvēka stiprinājuma, pie kura stienis ir nostiprināts, faktiskais stāvoklis un darbība.

- 6.1.3.7. Bērnu ierobežotājiērces, kurās izmanto atbalsta stieni, apstiprina tikai kategorijās “daļēji universāls” un “transportlīdzeklim raksturīgs”, un piemēro šo noteikumu 11. pielikuma prasības. Bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs ņem vērā atbalsta stieņa pareizas darbības nepieciešamos nosacījumus katrā transportlīdzeklī un sniedz šādu informāciju.
- 6.1.4. Bērnu sēdekli ierobežo vai nu ar pieauguša cilvēka drošības jostu, izmantojot 8.1.4. punktā noteikto testu, vai ar atsevišķiem līdzekļiem.
- 6.1.5. Bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs rakstiski paziņo, ka ierobežotājsistēmas ražošanā izmantoto un piesprādzētajam bērnam pieejamo materiālu toksicitāte atbilst attiecīgajām daļām CEN “Rotālietu drošums”, 3. daļa (1982. gada jūnijs) ⁽¹⁾. Testēšanas iestāde pēc saviem ieskatiem var veikt testus, lai pārbaudītu paziņojuma atbilstību patiesībai. Šis punkts neattiecas uz II un III grupas ierobežotājiērcēm.
- 6.1.6. Bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs rakstiski arī paziņo, ka ierobežotājsistēmas ražošanā izmantoto materiālu uzliesmojamība atbilst EEK Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu uzbūvi (R.E.3) (dokuments TRANS/WP.29/78/Rev.1, 1.20. punkts) attiecīgajiem punktiem. Testēšanas iestāde pēc saviem ieskatiem var veikt testus, lai pārbaudītu paziņojuma atbilstību patiesībai.
- 6.1.7. Attiecībā uz tādām uz aizmuguri vērstām bērnu ierobežotājsistēmām, kas balstās pret transportlīdzekļa paneli, lai piešķirtu apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, tiek pieņemts, ka panelis ir pietiekami ciets.
- 6.1.8. Attiecībā uz “universālās” kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, izņemot *ISOFIX* bērnu universālo ierobežotājsistēmu, galvenais slodzi nesošais kontakta punkts starp bērnu ierobežotājsistēmu un pieauguša cilvēka drošības jostu nedrīkst būt tuvāk par 150 mm no Cr ass, mērot, kad bērnu ierobežotājsistēma atrodas uz dinamiskā testa stenda. Tas attiecas uz visām regulēšanas konfigurācijām. Atļauti papildu alternatīvi drošības jostas izkārtējumi. Ja ir alternatīvi drošības jostas izkārtējumi, izgatavotājam tie jānorāda lietošanas instrukcijā, kā noteikts 15. punktā. Veicot testus šādiem alternatīviem drošības jostas izkārtējumiem, ierobežotājsistēmām jāatbilst visām šo noteikumu prasībām, izņemot šo punktu.
- 6.1.9. Ja “universālās” kategorijas bērnu ierobežotājiērces nostiprināšanai nepieciešams izmantot pieaugušo drošības jostu, tās maksimālais garums, kas izmantojams, testējot to dinamiskā testa stendā, ir noteikts šo noteikumu 13. pielikumā.

Lai pārbaudītu atbilstību šai prasībai, bērnu ierobežotājsistēmu nostiprina uz testa stenda, izmantojot atbilstīgu standarta drošības jostu, kas aprakstīta 13. pielikumā. Manekenu piesprādzē, kamēr ierobežotājsistēmas konstrukcija nav noregulēta tā, ka manekena piesprādzēšanai būtu vajadzīgs lielāks drošības jostas garums. Kad bērnu ierobežotājsistēma ir minētajā pozīcijā, josta nedrīkst būt nospriegota, izņemot tādu spriegumu, kurš rodas standarta spriegotājā, ja tāds ir uzstādīts. Ja izmanto jostu ar spriegotāju, šis nosacījums ir izpildīts, ja uz tītavas paliek vismaz 150 mm jostas garuma.

- 6.1.10. Neizmanto uz priekšu vērstas 0. un 0+ grupas bērnu ierobežotājsistēmas.

⁽¹⁾ Adrese, kur var saņemt attiecīgos CEN standartus: CEN, rue Bréderode 2, B.P. 5, 1000 Bruxelles, Belgique.

- 6.1.1.1. 0. un 0+ grupas bērnu ierobežotājsistēmas, izņemot kulbiņas, kā noteikts 2.4.1. punktā, pieder pie integrētās klases.
- 6.1.1.2. I grupas bērnu ierobežotājsistēmas pieder pie integrētās klases, ja vien tās nav aprīkotas ar trieciena vairogu, kā definēts 2.7. punktā.
- 6.2. Konfigurācija
- 6.2.1. Ierobežotājsistēmas konfigurācija ir tāda, lai:
- 6.2.1.1. ierobežotājsistēma nodrošinātu vajadzīgo aizsardzību jebkurā paredzētajā ierobežotājsistēmas stāvoklī; attiecībā uz "ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām" galvenā ierobežotājsistēma nodrošina vajadzīgo aizsardzību jebkurā paredzētajā ierobežotājsistēmas stāvoklī, neizmanojot iespējamās papildu fiksētājielīces;
- 6.2.1.2. bērnu varētu viegli ievietot un izņemt; attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmām, kurās bērnu piesprādzē ar četrpunktu drošības jostu vai Y formas drošības jostu bez spriegotāja, katrs plecā ierobežotājs un klēpja siksnas var kustēties viens attiecībā pret otru, veicot 7.2.1.4. punktā izklāstīto procedūru.
- Šajos gadījumos bērnu ierobežotājsistēmas drošības jostas komplekts var būt konstruēts ar divām vai vairākām savienojošām daļām. Attiecībā uz "ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām" ir atzīts, ka papildu ierobežotājielīces pagarina laiku, kādā bērnu var ievietot un izņemt. Papildu ielīces tomēr konstruē tā, lai bērnu atbrīvojot varētu pēc iespējas ātrāk;
- 6.2.1.3. ja ir iespējams mainīt ierobežotājsistēmas slīpumu, šādas slīpuma maiņas rezultātā nav manuāli jāpārkrāto siksnas. Lai mainītu ierobežotājsistēmas slīpumu, jāizdara apzināta kustība ar roku;
- 6.2.1.4. 0., 0+ un I grupas ierobežotājsistēmās bērna stāvoklis vienmēr ir tāds, lai nodrošinātu vajadzīgo aizsardzību arī tad, kad bērns ir aizmidzis;
- 6.2.1.5. novērstu paslidēšanu zem drošības jostas, ko izraisa vai nu trieciens, vai nemierīgums, visās uz priekšu vērstajās I grupas ierobežotājsistēmās ar iebūvētu četrpunktu drošības jostas sistēmu jābūt kājstarpes siksnai. Kad kājstarpes siksnas ir uzlikta un noregulēta visgarākajā stāvoklī (ja siksnas ir regulējamas), nav iespējams noregulēt klēpja siksnu tā, lai tā atrastos virs iegurņa ne 9 kg, ne 15 kg manekenam.
- 6.2.2. Visās I, II un III grupas ierobežotājsistēmās, ar kurām izmanto "klēpja siksnu", "klēpja siksnas" ir izkārtota tā, lai "klēpja siksnas" pārnestās slodzes tiktu pārnestas caur iegurni.
- 6.2.3. Visas ierobežotājsistēmas siksnas ir izvietotas tā, ka tās nevar radīt neērtības lietotājam normālas lietošanas apstākļos vai veidot bīstamu konfigurāciju. Attālumam starp plecu siksnām kakla tuvumā jābūt vismaz atbilstošā manekena kakla platumā.
- 6.2.4. Komplekts nepakļauj bērna ķermeņa vājās daļas (vēderu, kājstarpī utt.) pārmērīgām slodzēm. Konstrukcija ir tāda, lai sadursmes gadījumā bērna galvas augšdaļu nepakļautu saspiešanas slodzēm.
- 6.2.4.1. Y formas drošības jostas drīkst lietot tikai uz aizmuguri un uz sāniem vērstās bērnu ierobežotājsistēmās (kulbiņās).

- 6.2.5. Bērnu ierobežotājsistēmu konstruē un uzstāda tā, lai nodrošinātu turpmāk minēto:
- 6.2.5.1. līdz minimumam samazina traumu risku bērnam vai citām transportlīdzeklī esošām personām, ko varētu radīt asas malas vai izvirzījumi (piemēram, kā definēts Noteikumos Nr. 21);
 - 6.2.5.2. nav asu malu vai izvirzījumu, kas varētu bojāt transportlīdzekļa sēdekļu pārvalkus vai transportlīdzeklī esošu personu apģērbu;
 - 6.2.5.3. bērna ķermeņa vājās daļas (vēders, kājstarpe utt.) netiek pakļautas papildu inerciālajiem spēkiem, ko tās rada;
 - 6.2.5.4. cietajām daļām vietās, kur tās saskaras ar siksnām, nav asu malu, kas varētu nodeldēt siksnas.
- 6.2.6. Katru daļu, kas ir atdalāma, lai ļautu sastāvdaļām tikt savienotām un atvienotām, konstruē tā, lai pēc iespējas novērstu jebkādu nepareizas savienošanas un lietošanas risku. "Ierobežotājsistēmās īpašām vajadzībām" var būt papildu ierobežotājierīces; tās konstruē tā, lai novērstu jebkādu nepareizas savienošanas risku un lai to atvienošanas metodes un darbības veids būtu uzreiz izprotams glābējam avārijas situācijā.
- 6.2.7. Ja I, II vai I un II grupai kopā paredzētā bērnu ierobežotājsistēmā ietilpst krēsla atzveltne, tās iekšējais augstums, nosakot saskaņā ar 12. pielikumā sniegto diagrammu, nav mazāks par 500 mm.
- 6.2.8. Drīkst lietot tikai spriegotājus, kas bloķējas automātiski, vai spriegotājus ar avārijas bloķēšanu.
- 6.2.9. Ierīcēs, ko paredzēts lietot I grupai, bērnam pēc tam, kad tas ir ievietots, nav iespējams viegli padarīt vaļīgu to sistēmas daļu, kas ierobežo iegurni; šim nolūkam izpilda 7.2.5. punkta prasības (saslēgšanas ierīces); jebkura ierīce, kas ir konstruēta šim nolūkam, ir pastāvīgi piestiprināta bērnu ierobežotājsistēmai.
- 6.2.10. Bērnu ierobežotājsistēma var būt konstruēta lietošanai vairāk nekā vienā masas grupā un/vai to var lietot vairāk par vienu bērnu ar nosacījumu, ka tā atbilst prasībām, kas izvirzītas katrai attiecīgajai grupai. "Universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmai jāatbilst šīs kategorijas prasībām visām masas grupām, kurām tā ir apstiprināta.
- 6.2.11. Bērnu ierobežotājsistēmas ar spriegotāju
Ja bērnu ierobežotājsistēmā ir spriegotājs, tas atbilst 7.2.3. punkta prasībām.
- 6.2.12. Attiecībā uz bērnu sēdekļiem pārbauda, cik viegli pieauguša cilvēka drošības jostas siksnas un mēlīte iet cauri stiprinājuma punktiem. Tas īpaši attiecas uz bērnu sēdekļiem, kas paredzēti automobiļu priekšējām sēdvietām, kurām var būt gari vidēji cieti serdeņi. Aizvērtai sprādzei nav pieļaujams iziet cauri bērnu sēdekļu stiprinājuma punktiem vai veidot tādu drošības jostas izkārtojumu, kas ir pilnīgi atšķirīgs no tā, kāds ir uz testa ratiņiem.
- 6.2.13. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir paredzēta vairāk nekā vienam bērnam, katra ierobežotājsistēma ir pilnīgi neatkarīga attiecībā uz slodzes pārnesanu un regulētājierīcēm.
- 6.2.14. Bērnu ierobežotājsistēmas, kurās ir piepūšami elementi, ir konstruētas tā, lai lietošanas apstākļi (spiediens, temperatūra, mitrums) nekādi neietekmētu to atbilstību šo noteikumu prasībām.

6.3. ISOFIX ierobežotājsistēmas specifikācijas

6.3.1. Vispārīgi raksturlielumi

6.3.1.1. Izmēri

ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas maksimālie izmēri uz sāniem, uz leju un uz aizmuguri, kā arī ISOFIX stiprinājumu sistēmas atrašanās vietas, kur tā jānostiprina ar fiksētājierīcēm, ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājam ir noteikti ar transportlīdzekļa sēdekļa palīģierīci (TSP), kas definēta šo noteikumu 2.31. punktā.

6.3.1.2. Masa

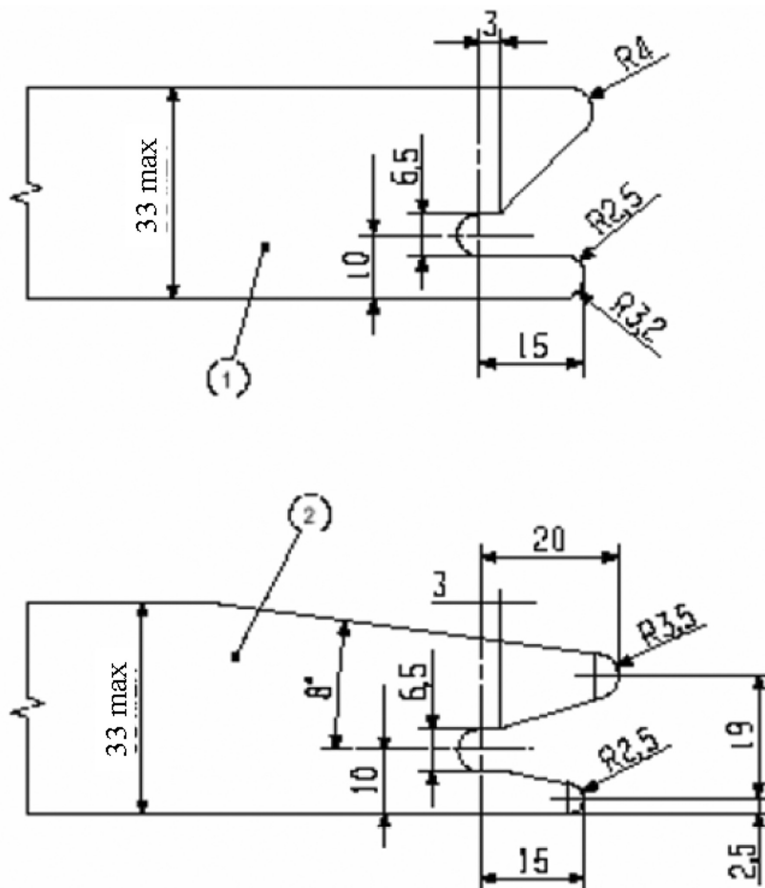
ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas universālās un daļēji universālās kategorijas un 0., 0+ un I masas grupas masa nepārsniedz 15 kg.

6.3.2. ISOFIX fiksētājierīces

6.3.2.1. Tips

ISOFIX fiksētājierīces drīkst būt atbilstīgas paraugiem 0.a) attēlā vai citai piemērotai konstrukcijai, kas ir tāda cieta mehānisma daļa, kam paredzēta regulēšanas iespēja, kuras veidu nosaka ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs.

0.a) attēls

Izmēri mm

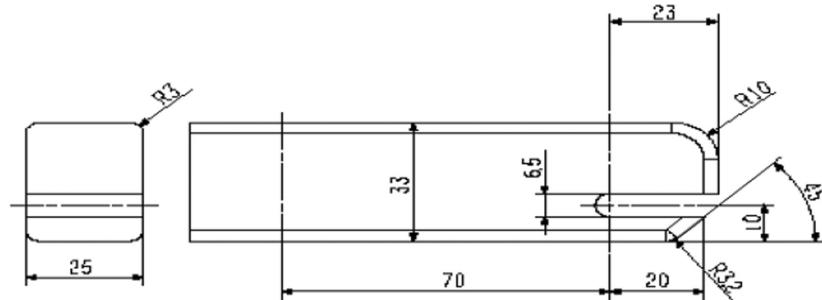
Skaidrojums

1. ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājierīce – 1. paraugs.
2. ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājierīce – 2. paraugs.

6.3.2.2. Izmēri

Ar *ISOFIX* fiksētājsistēmu saslēdzamās *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmas stiprinājumu daļas izmēri nedrīkst pārsniegt maksimālos izmērus, kas norādīti 0.b) attēlā.

0.b) attēls

Izmēri mm

6.3.2.3. Daļēja saslēguma norāde

ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmā iekļauj līdzekļus, ar kuriem iegūst skaidru norādi par to, ka abi *ISOFIX* stiprinājumi ir pilnībā saslēgti ar atbilstošajām *ISOFIX* apakšējām stiprinājuma vietām. Norādes līdzekļi drīkst būt dzirdami, sataustāmi vai redzami vai var apvienot divus vai vairākus veidus. Redzamai norādei jābūt saskatāmai visos parasta apgaismojuma apstākļos.

6.3.3. *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmas augšējās siksnas specifikācijas

6.3.3.1. Augšējās siksnas savienojums

Augšējās siksnas savienojumam jābūt *ISOFIX* augšējās siksnas kāsim, kā redzams 0.c) attēlā, vai līdzīgām ierīcēm, kas ietilpst 0.c) attēlā norādītajos izmēros.

6.3.3.2. *ISOFIX* augšējās siksnas īpašības

ISOFIX augšējo siksnu atbalsta siksnā (vai tās ekvivalents), nodrošinot regulēšanas un sprieguma atbrīvošanas iespēju.

6.3.3.2.1. *ISOFIX* augšējās siksnas garums

ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas augšējās siksnas garums ir vismaz 2 000 mm.

6.3.3.2.2. Siksnas nospieguma indikators

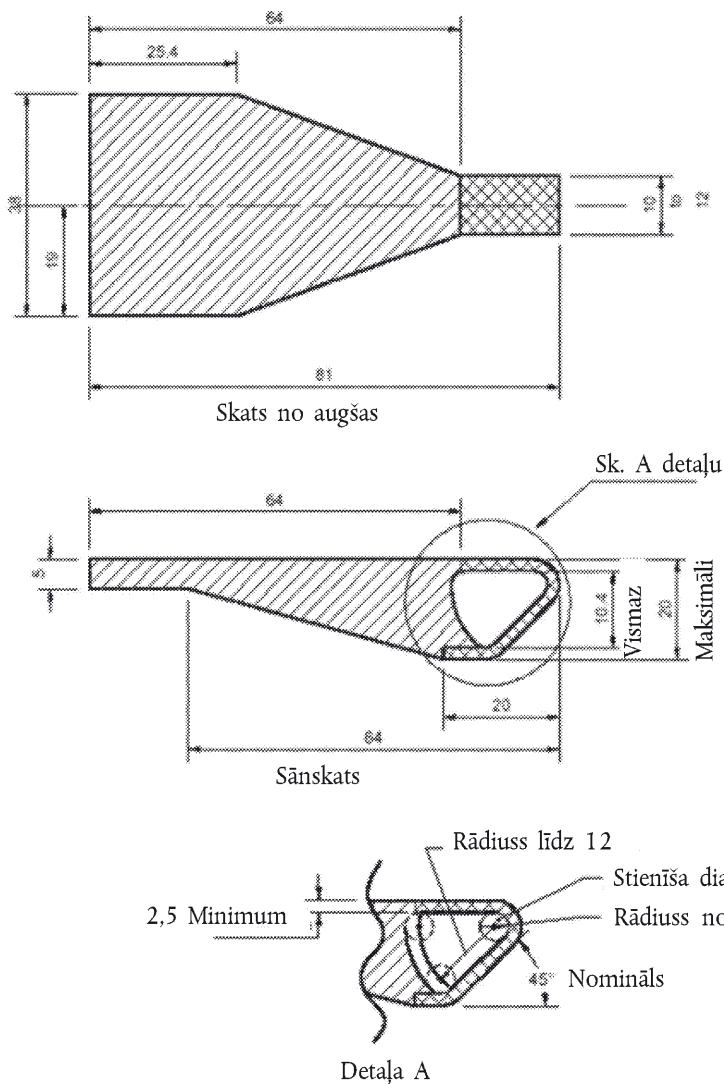
ISOFIX augšējā siksnā vai *ISOFIX* bērnu sēdeklis ir aprīkots ar ierīci, kas norāda, ka siksnai nav vajīgu posmu. Ierīce drīkst būt regulēšanas un sprieguma atbrīvošanas ierīces daļa.

6.3.3.2.3. Izmēri

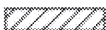

ISOFIX augšējās siksnas kāšu saslēguma izmēri ir redzami 0.c) attēlā.

0.c) attēls

ISOFIX augšējās siksnas savienojuma (kāša tipa) izmēri

APZĪMĒJUMI:

- Apkārtējā konstrukcija (ja ir)
- Apgabals, kurā pilnībā jāatrodas siksnas kāša saskarnes profilam

Izmēri mm

6.3.4. Regulēšanas iespējas

ISOFIX fiksētājierīces vai ISOFIX bērnu ierobežotājsistēma ir regulējama, lai to varētu piestiprināt Noteikumā Nr. 14 aprakstītajās ISOFIX stiprinājumu atrašanās vietās.

6.4. Marķējuma kontrole

6.4.1. Tehniskais dienests, kas veic apstiprināšanas testus, pārbauda, vai marķējums atbilst 4. punkta prasībām.

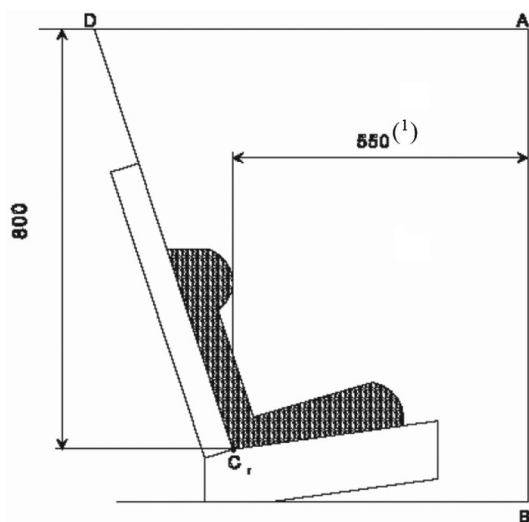
- 6.5. Uzstādīšanas un lietošanas instrukcijas kontrole
- 6.5.1. Tehniskais dienests, kas veic apstiprināšanas testus, pārbauda, vai uzstādīšanas un lietošanas instrukcijas atbilst 15. punkta nosacījumiem.
- 7. KONKRĒTAS SPECIFIKĀCIJAS
- 7.1. Noteikumi, kas attiecas uz nokomplektētu ierobežotājsistēmu
- 7.1.1. Izturība pret koroziju
- 7.1.1.1. Visai bērnu ierobežotājsistēmai vai tās daļām, kas pakļautas korozijai, veic 8.1.1. punktā noteikto korozijas testu.
- 7.1.1.2. Pēc 8.1.1.1. un 8.1.1.2. punktā noteiktā korozijas testa lietpratīgs vērotājs ar neapbruņotu aci nevar saskatīt pazīmes, kas liecina par nolietojumu, kurš apdraud bērnu ierobežotājsistēmas pienācīgu darbību, vai par vērā ņemamu koroziju.
- 7.1.2. Enerģijas absorbcija
- 7.1.2.1. Visām ierīcēm ar atzveltnēm šo noteikumu 18. pielikumā noteiktās zonās, testējot saskaņā ar šo noteikumu 17. pielikumu, lielākais paātrinājums ir mazāks par 60 g. Šī prasība attiecas arī uz tām trieciena vairogu zonām, kas atrodas galvas trieciena zonā.
- 7.1.2.2. Bērnu ierobežotājsistēmām ar pastāvīgi mehāniski piestiprinātām regulējamām galvas atbalsta ierīcēm, kur pieaugušo drošības jostas vai četrpunktu bērnu drošības jostas augstumu tieši kontrolē ar regulējamo galvas atbalstu, nav nepieciešams pieprasīt enerģiju absorbciju tajās 18. pielikumā noteiktajās zonās, ar kurām manekena galvai nav saskares, t. i., aiz galvas atbalsta.
- 7.1.3. Apgāšanās
- 7.1.3.1. Bērnu ierobežotājsistēmu testē, kā noteikts 8.1.2. punktā; manekens neizkrit no ierīces un, testa sēdeklim atrodoties stāvoklī ar augšu uz leju, manekena galva nepārvietojas vairāk par 300 mm prom no sava sākotnējā stāvokļa vertikālā virzienā attiecībā pret testa sēdekli.
- 7.1.4. Dinamiskais tests
- 7.1.4.1. Vispārīgi nosacījumi. Bērnu ierobežotājsistēmai veic dinamisko testu saskaņā ar 8.1.3. punktu.
- 7.1.4.1.1. "Universālās", "ierobežotās" un "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas testē uz testa ratiņiem, izmantojot 6. punktā noteikto testa sēdekli un saskaņā ar 8.1.3.1. punkta nosacījumiem.
- 7.1.4.1.2. "Transportlīdzeklim raksturīgās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas testē ar katru transportlīdzekļa modeli, kuram bērnu ierobežotājsistēma ir paredzēta. Tehniskais dienests, kas atbildīgs par testu veikšanu, var samazināt testējamo transportlīdzekļu modeļu skaitu, ja tie daudz neatšķiras 7.1.4.1.2.3. punktā uzskaitītajos aspektos. Bērnu ierobežotājsistēmu var testēt vienā no turpmāk minētajiem veidiem:
 - 7.1.4.1.2.1. uzstādītu uz pabeigta transportlīdzekļa, kā noteikts 8.1.3.3. punktā;
 - 7.1.4.1.2.2. transportlīdzekļa korpusā uz testa ratiņiem, kā noteikts 8.1.3.2. punktā; vai

- 7.1.4.1.2.3. pietiekami lielā transportlīdzekļa korpusa daļā, kas vajadzīgajā apjomā pārstāv transportlīdzekļa konstrukciju un trieciena virsmas. Ja bērnu ierobežotājsistēmu paredzēts izmantot aizmugurējā sēdekli, korpusa daļas ietver priekšējā sēdekļa aizmuguri, aizmugurējo sēdekli, grīdas paneli, B un C balstus un jumtu. Ja bērnu ierobežotājsistēmu paredzēts izmantot priekšējā sēdekli, korpusa daļas ietver paneli, A balstus, vējstiklu, visas sviras un pogas uz grīdas vai konsolē, priekšējo sēdekli, grīdas paneli un griestus. Turklāt ja bērnu ierobežotājsistēmu paredzēts izmantot kombinācijā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, daļas ietver arī attiecīgo(-ās) pieauguša cilvēka drošības jostu(-as). Tehniskais dienests, kas atbild par testu veikšanu, var ļaut atsevišķas sastāvdaļas neiekļaut, ja uzskata, ka tās ir liekas. Testēšanu veic saskaņā ar 8.1.3.2. punktu.
- 7.1.4.1.3. Dinamisko testu veic bērnu ierobežotājsistēmām, kas iepriekš nav bijušas pakļautas slodzei.
- 7.1.4.1.4. Dinamiskajā testā neviena bērnu ierobežotājsistēmas daļa, kas faktiski palīdz noturēt bērnu vajadzīgajā stāvoklī, nesalūst, un neviena sprādze, bloķēšanas sistēma vai pārvietošanas sistēma neatbrīvojas.
- 7.1.4.1.5. Attiecībā uz “neintegrētu tipu” izmantojamā drošības josta ir standarta drošības josta ar tās stiprinājuma kronšteiniem, kā noteikts šo noteikumu 13. pielikumā. Tas neattiecas uz “transportlīdzeklim raksturīgajiem” apstiprinājumiem – šajā gadījumā izmanto faktisko transportlīdzekļa drošības jostu.
- 7.1.4.1.6. Ja “transportlīdzeklim raksturīgu” bērnu ierobežotājsistēmu uzstāda zonā aiz pašas tālākās aizmugurējās uz priekšu vērstās pieauguša cilvēka sēdvietas (piemēram, bagāžas nodalījumā), veic vienu testu ar vislielāko(-ajiem) manekenu(-iem) pabeigtā transportlīdzeklī, kā noteikts 8.1.3.3.3. punktā. Ja izgatavotājs vēlas, var veikt citus testus, ieskaitot ražojumu atbilstības testu, kā noteikts 8.1.3.2. punktā.
- 7.1.4.1.7. Attiecībā uz “ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām” katru šajos noteikumos paredzēto dinamisko testu katrai masas grupai veic divreiz: pirmoreiz, izmantojot galveno ierobežotājsistēmu, un otrreiz, izmantojot visas ierobežotājierīces. Veicot šos testus, īpašo uzmanību pievērš 6.2.3. un 6.2.4. punkta prasībām.
- 7.1.4.1.8. Dinamiskajos testos standarta drošības josta, ko izmanto bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanai, neatraisās no vadīklām vai bloķēšanas ierīcēm, ko izmanto veicamajā testā.
- 7.1.4.1.9. Bērnu ierobežotājierīci ar atbalsta stieni testē šādi:
- attiecībā uz daļēji universālo kategoriju priekšējās sadursmes testus veic, atbalsta stieņa regulējumam esot gan maksimālajā, gan minimālajā iespējamā stāvoklī attiecībā pret ratiņu grīdas paneļa novietojumu. Aizmugures trieciena testus veic tehniskā dienesta izvēlētajā nelabvēlīgākajā novietojumā. Veicot testus, atbalsta stieni atbalsta pret ratiņu grīdas paneli, kā aprakstīts 6. pielikuma 3. papildinājuma 2. attēlā. Ja starp stieņa īsāko garumu un grīdas paneļa augstāko līmeni ir atstarpe, stieni noregulē grīdas paneļa līmenī 140 mm zem Cr. Ja stieņa maksimālais garums ir lielāks nekā to ļauj noregulēt zemākais grīdas paneļa līmenis, stieni noregulē zemākajā paneļa līmenī 280 mm zem Cr. Attiecībā uz atbalsta stieni ar regulējamām pakāpēm, atbalsta stieņa garumu noregulē nākamajā stāvoklī, lai nodrošinātu, ka atbalsta stienim ir saskare ar grīdu;
 - attiecībā uz atbalsta stieņiem, kas neatrodas simetrijas plaknē, tehniskais dienests testam izvēlas nelabvēlīgāko novietojumu;
 - konkrētas transportlīdzekļa kategorijas gadījumā atbalsta stieni noregulē, kā norādījis bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs.
- 7.1.4.1.10. Attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmu, kurā izmantota *ISOFIX* stiprinājumu sistēma un pretrotācijas ierīce, ja tāda ir, dinamisko testu veic:
- 7.1.4.1.10.1. A un B izmēru klases *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmām:
- 7.1.4.1.10.1.1. izmantojot pretrotācijas ierīci; un

- 7.1.4.1.10.1.2. neizmantojot pretrotācijas ierīci. Šī prasība nav spēkā, ja kā pretrotācijas ierīci izmanto pastāvīgu un neregulējamu atbalsta stieni;
- 7.1.4.1.10.2. citu izmēru klašu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmām – izmantojot pretrotācijas ierīci.
- 7.1.4.2. Krūškurvja paātrinājums ⁽¹⁾
- 7.1.4.2.1. Galīgais krūškurvja paātrinājums nepārsniedz 55 g, izņemot atsevišķus periodus, kuru kopīgais ilgums nepārsniedz 3 ms.
- 7.1.4.2.2. Paātrinājuma vertikālā sastāvdaļa virzienā no vēdera uz galvu nepārsniedz 30 g, izņemot atsevišķus periodus, kuru kopējais ilgums nepārsniedz 3 ms.
- 7.1.4.3. Iespiešanās vēderā ⁽²⁾
- 7.1.4.3.1. Veicot 8. pielikuma 1. papildinājuma 5.3. punktā noteikto pārbaudi, nav redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā būtu iespaidumi, ko radījušas kādas ierobežotājierīces daļas.
- 7.1.4.4. Manekena pārvietošanās
- 7.1.4.4.1. “Universālās”, “ierobežotās” un “daļēji universālās” kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas:
- 7.1.4.4.1.1. Uz priekšu vērstas bērnu ierobežotājsistēmas: manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm BA un DA, kā definēts 1. attēlā, izņemot bērnu sēdekļus, ja izmanto lielāko manekenu P10 ar vērtību 840 mm attiecībā pret DA plakni.

1. attēls

Ietaise uz priekšu vērstas ierīces testēšanai

⁽¹⁾ 7.1.4.1.10.1.1. punktā minētā testa mērķiem šis izmērs ir 500 mm.

Izmēri mm

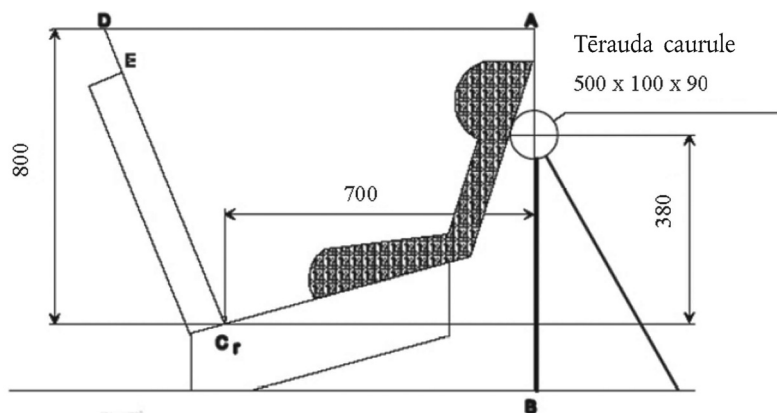
- 7.1.4.4.1.2. Uz aizmuguri vērstas bērnu ierobežotājsistēmas:
- 7.1.4.4.1.2.1. Bērnu ierobežotājsistēmas, kas balstās pret paneli: manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm AB, AD un DCr, kā definēts 2. attēlā. Šā kritērija izpildi vērtē līdz 300 ms vai līdz brīdim, kad manekens ir pilnībā apstājies, atkarībā no tā, kas notiek pirmais.

⁽¹⁾ Krūškurvja paātrinājuma ierobežojumi nav spēkā, lietojot “jaundzimušā” manekenu, jo tas nav aprīkots ar mērierīcēm.

⁽²⁾ Jaundzimušā manekenam nav vēdera ieliktnu. Tāpēc, lai spriestu par iespiešanos vēderā, var izmantot tikai subjektīvu analīzi.

2. attēls

Ietaise uz aizmuguri vērsta ierīces testēšanai

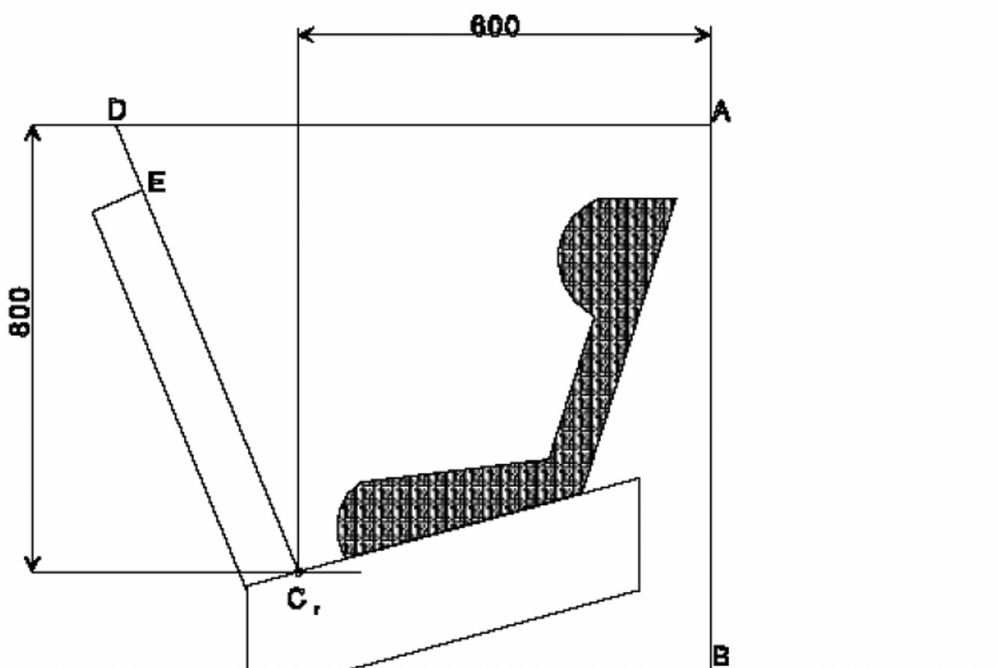

Izmēri mm

- 7.1.4.4.1.2.2. 0. grupas bērnu ierobežotājsistēmas, kas nebalstās pret paneli, un kulbiņas: manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm AB, AD un DE, kā norādīts 3. attēlā. Šā kritērija izpildi vērtē līdz 300 ms vai līdz brīdim, kad manekens ir pilnībā apstājies, atkarībā no tā, kas notiek pirmais.

3. attēls

Ietaise tādu 0. grupas bērnu ierobežotājierīču testēšanai, kas nebalstās pret paneli

Izmēri mm

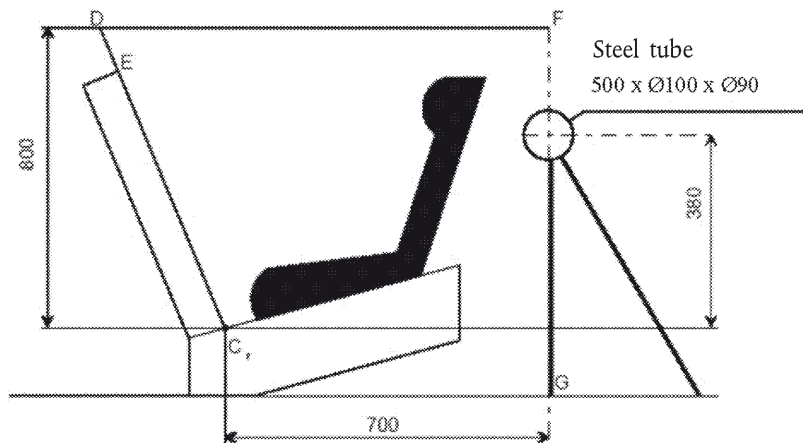
- 7.1.4.4.1.2.3. Citas, izņemot 0. grupas bērnu ierobežotājsistēmas, kas nebalstās pret paneli:

Manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm FD, FG un DE, kā norādīts 4. attēlā. Šā kritērija izpildi vērtē līdz 300 ms vai līdz brīdim, kad manekens ir pilnībā apstājies, atkarībā no tā, kas notiek pirmais.

Gadījumā, ja šāda bērnu ierobežotājsistēma saskaras ar 100 mm diametra stieni un ir izpildīti visi izpildes kritēriji, veic vēl vienu dinamisko testu (frontāls trieciens) ar vissmagāko manekenu, kāds paredzēts šādai bērnu ierobežotājsistēmai, un bez 100 mm diametra stieņa; prasības šim testam ir, lai būtu izpildīti visi kritēriji, izņemot pārvietošanos uz priekšu.

4. attēls

Ietaise citu, izņemot 0. grupas, uz aizmuguri vērstu ierobežotājierīču, kas nebalstās pret paneli, testēšanai

Izmēri mm

- 7.1.4.4.2. “Transportlīdzeklim raksturīgas” bērnu ierobežotājsistēmas: testējot pabeigtā transportlīdzekli vai transportlīdzekļa korpusā, galva nesaskaras ne ar vienu transportlīdzekļa daļu. Ja saskare tomēr ir, galvas trieciens ātrums ir mazāks par 24 km/h, un daļa, ar kuru notikusi saskare, atbilst enerģijas absorbcijas testa prasībām, kas noteiktas Noteikumu Nr. 21 4. pielikumā. Testos ar pabeigtiem transportlīdzekļiem pēc testa ir iespējams izņemt manekenus no bērnu ierobežotājsistēmas, nelietojot darbarīkus.
- 7.1.5. Noturība pret temperatūru
- 7.1.5.1. Sprādzņu komplektiem, spriegotājiem, regulētājierīcēm un saslēgšanas ierīcēm, ko var ietekmēt temperatūra, veic 8.2.8. punktā noteikto temperatūras testu.
- 7.1.5.2. Pēc 8.2.8.1. punktā noteiktā temperatūras testa lietpratīgs vērotājs ar neapbruņotu aci nevar saskatīt pazīmes, kas liecina par nolietojumu, kurš apdraud bērnu ierobežotājsistēmas pienācīgu darbību.
- 7.2. Noteikumi, kas attiecas uz ierobežotājsistēmas atsevišķajām sastāvdaļām
- 7.2.1. Sprādze
- 7.2.1.1. Sprādzes konstrukcija ir tāda, lai to nevarētu nepareizi izmantot. Tas cita starpā nozīmē, ka sprādzi nav iespējams atstāt daļēji slēgtā stāvoklī; sprādzi saslēdzot, nav iespējams nejauši sajaukt sprādzes daļas; sprādze saslēdzas tikai tad, kad ir iesaistītas visas daļas. Sprādzes daļas, kas saskaras ar bērna ķermeni, nav šaurākas par minimālo siksnas platumu, kā norādīts 7.2.4.1.1. punktā. Šo punktu nepiemēro drošības jostas komplektiem, kas jau ir apstiprināti saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 16 vai ar citu ekvivalentu spēkā esošu standartu. Attiecībā uz “ierobežotājsistēmu īpašām vajadzībām” vienīgi galvenās ierobežotājierīces sprādzei jāatbilst 7.2.1.1. līdz 7.2.1.9. punkta (ieskaitot) prasībām.

- 7.2.1.2. Sprādze paliek aiztaisīta jebkurā stāvoklī, arī tad, ja tai nepieliek slodzi. To ir viegli izmantot un satvert. Sprādzi atver, nospiežot pogu vai tamlīdzīgu ierīci. Virsmai, kurai piemēro minēto spiedienu, ja poga ir atvērta un ja virsmu projicē plaknē, kas ir perpendikulāra pogas sākotnējam kustības virzienam, ir šādi izmēri: attiecībā uz iegremdētām ierīcēm – vismaz 4,5 cm² laukums un vismaz 15 mm platums; attiecībā uz negremdētām ierīcēm – vismaz 2,5 cm² laukums un vismaz 10 mm platums. Platums ir mazākais no diviem izmēriem, kas veido noteikto laukumu un to mēra taisnleņķī pret atvēršanas pogas kustības virzienu.
- 7.2.1.3. Sprāzdes atvēršanas laukums ir sarkanā krāsā. Sprāzdes pārējās daļas nav šajā krāsā.
- 7.2.1.4. Bērnu ir iespējams atbrīvot no ierobežotājsistēmas, veicot vienu darbību ar vienu sprādzi. 0. un 0+ grupai ir atļauts izņemt bērnu kopā ar ierīcēm, piemēram, bērnu turētāju/kulbiņu/kulbiņas ierobežotājsistēmu, ja bērnu ierobežotājsistēmu var atbrīvot, veicot darbības ne vairāk kā ar divām sprādzēm.
- 7.2.1.4.1. Saspraužamu savienojumu starp četrpunktu drošības jostas plecu siksnām uzskata par neatbilstīgu prasībai par vienas darbības veikšanu, kā noteikts 7.2.1.4. punktā.
- 7.2.1.5. II un III grupas ierobežotājsistēmās sprādze ir izvietota tā, lai bērns varētu to aizsniegt. Turklāt visu grupu ierobežotājsistēmās tā ir izvietota tā, lai tās nolūks un darbības veids būtu uzreiz izprotams glābējam avārijas situācijā.
- 7.2.1.6. Sprāzdes atvēršana ļauj izņemt bērnu neatkarīgi no “krēsla”, “krēsla balsta” vai “trieciena vairoga”, ja tāds uzstādīts, un, ja ierīcē ietilpst kājstarpes sikсна, to atver, izmantojot to pašu sprādzi.
- 7.2.1.7. Sprādze spēj izturēt 8.2.8.1. punktā norādītās temperatūras testa darbības prasības un atkārtotu izmantošanu, un pirms 8.1.3. punktā noteiktā dinamiskā testa sprādzei izdara testu, kurā veic 5 000 ± 5 atvēršanas un aizvēršanas ciklus normālas lietošanas apstākļos.
- 7.2.1.8. Sprādzei veic turpmāk minētos atvēršanas testus:
- 7.2.1.8.1. Tests ar slodzi
- 7.2.1.8.1.1. Šim testam izmanto bērnu ierobežotājsistēmu, kurai jau ir veikts 8.1.3. punktā noteiktais dinamiskais tests.
- 7.2.1.8.1.2. Spēks, kas vajadzīgs, lai atvērtu sprādzi 8.2.1.1. punktā noteiktajā testā, nepārsniedz 80 N.
- 7.2.1.8.2. Tests bez slodzes
- 7.2.1.8.2.1. Šim testam izmanto sprādzi, kura iepriekš nav bijusi pakļauta slodzei. Spēks, kas vajadzīgs, lai atvērtu sprādzi, kad tā ir bez slodzes, ir no 40 līdz 80 N 8.2.1.2. punktā noteiktajos testos.
- 7.2.1.9. Stiprība
- 7.2.1.9.1. Testos saskaņā ar 8.2.1.3.2. punktu neviena sprāzdes vai līdzās esošo siksnu un regulētājierrīču daļa nesalūzt un nesadalās.
- 7.2.1.9.2. Četrpunktu drošības jostas sprādze 0. un 0+ masas grupā iztur 4 000 N.
- 7.2.1.9.3. Četrpunktu drošības jostas sprādze I un augstākās masas grupās iztur 10 000 N.

- 7.2.1.9.4. Kompetentā iestāde var iztikt bez sprādzes stiprības testa, ja jau pieejamā informācija padara testu nevajadzīgu.
- 7.2.2. Regulētājierīce
- 7.2.2.1. Regulētājierīces darbības apjoms ir pietiekams, lai pareizi varētu noregulēt bērnu ierobežotājsistēmu visiem tās masas grupas manekeniem, kurai ierīce ir paredzēta, un lai to kārtīgi varētu uzstādīt visos norādītajos transportlīdzekļu modeļos.
- 7.2.2.2. Visas regulētājierīces ir “ātrās regulētājierīces”, izņemot regulētājierīces, kuras lieto tikai sākotnējā ierobežotājsistēmas uzstādīšanā transportlīdzeklī – šajā gadījumā tās var arī nebūt “ātrās regulētājierīces”.
- 7.2.2.3. “Ātrās regulētājierīces” tipa ierīces ir viegli aizsniegt, kad bērnu ierobežotājsistēma ir pareizi uzstādīta un bērns vai manekens ir savā vietā.
- 7.2.2.4. “Ātrās regulētājierīces” tipa ierīci ir viegli noregulēt atbilstoši bērna ķermeņa uzbūvei. Konkrēti, izdarot testu saskaņā ar 8.2.2.1. punktu, manuālas regulētājierīces darbināšanai vajadzīgais spēks nepārsniedz 50 N.
- 7.2.2.5. Testē divus katra bērnu ierobežotājsistēmas regulētājierīču veida paraugus saskaņā ar 8.2.8.1. un 8.2.3. punktā minētajām temperatūras testa darbības prasībām.
- 7.2.2.5.1. Siksnas izslidējums vienai regulētājierīcei nepārsniedz 25 mm un visām regulētājierīcēm – 40 mm.
- 7.2.2.6. Testējot saskaņā ar 8.2.2.1. punktu, ierīce nedrīkst salūzt vai sadalīties.
- 7.2.2.7. Bērnu ierobežotājsistēmai tieši uzstādīta regulētājierīce spēj izturēt atkārtotu izmantošanu, un pirms 8.1.3. punktā minētā dinamiskā testa tai izdara testu, kurā veic $5\,000 \pm 5$ ciklus, kā noteikts 8.2.7. punktā.
- 7.2.3. Spriegotāji
- 7.2.3.1. Spriegotāji, kas bloķējas automātiski
- 7.2.3.1.1. Tādas drošības jostas sikсна, kas aprīkota ar spriegotāju, kurš bloķējas automātiski, starp spriegotāja bloķēšanas pozīcijām izkustas ne vairāk kā 30 mm. Ja drošības jostas lietotājs pavirzās atpakaļ, josta vai nu paliek sākotnējā stāvoklī, vai automātiski atgriežas tajā, kad drošības jostas lietotājs no jauna pavirzās uz priekšu.
- 7.2.3.1.2. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 7 N – to mēra jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 8.2.4.1. punktā. Ja spriegotājs ir krūškurvja ierobežotāja daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 2 N vai lielāks par 7 N – to mēra līdzīgi. Ja sikсна iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi. Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas neļauj siksnai pilnīgi savilkties, tad, izdarot minētos mērījumus, šo ierīci nedarbina.
- 7.2.3.1.3. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīts 5 000 ciklu, un to veic 8.2.4.2. punktā aprakstītajos apstākļos. Pēc tam spriegotājam pārbauda 8.2.8.1. punktā noteiktās temperatūras testa darbības prasības un tam veic 8.1.1. punktā aprakstīto korozijas testu, kā arī testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 8.2.4.5. punktā. Pēc tam spriegotājam ar apmierinošiem rezultātiem izdara vēl 5 000 izvilšanas un savilkšanās ciklu. Pēc iepriekš minētajiem testiem spriegotājs vēl aizvien darbojas bez kļūdām un atbilst 7.2.3.1.1. un 7.2.3.1.2. punkta prasībām.

- 7.2.3.2. Spriegotāji ar avārijas bloķēšanu
- 7.2.3.2.1. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu pēc testēšanas saskaņā ar 8.2.4.3. punktu atbilst šādiem nosacījumiem.
- 7.2.3.2.1.1. Tas ir bloķējies, kad transportlīdzekļa ātruma samazinājums sasniedz 0,45 g.
- 7.2.3.2.1.2. Tas nebloķējas, ja siksnas paātrinājums, ko mēra siksnas attīšanas virzienā, ir mazāks par 0,8 g.
- 7.2.3.2.1.3. Tas nebloķējas, kad tā devēju sasver leņķī, kas nepārsniedz 12° jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis izgatavotājs.
- 7.2.3.2.1.4. Tas bloķējas, kad tā devēju sasver leņķī, kas ir vismaz 27° jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis izgatavotājs.
- 7.2.3.2.2. Ja spriegotāja darbība ir atkarīga no ārēja signāla vai enerģijas avota, ierīces konstrukcija nodrošina automātisku spriegotāja bloķēšanos signāla vai enerģijas avota zuduma vai pārtraukuma gadījumā.
- 7.2.3.2.3. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un daudzkrāšo jutību atbilst norādītajām prasībām. Turklāt, ja viens no jutības faktoriem attiecas uz siksnas izvilkšanu, bloķēšana notiek, ja siksnas paātrinājums, mērot siksnas izvilkšanas ass virzienā, ir 1,5 g.
- 7.2.3.2.4. Visos 7.2.3.2.1.1. un 7.2.3.2.3. punktā minētajos testos siksnas posma garums, ko var izvilkēt pirms spriegotāja bloķēšanās, nepārsniedz 50 mm, ko mēra no 8.2.4.3.1. punktā precizētās attīšanās garuma atzīmes. Testā, kas paredzēts 7.2.3.2.1.2. punktā, spriegotājs nebloķējas, iekams nav izvilkts vismaz 50 mm garš siksnas posms, kuru mēra no 8.2.4.3.1. punktā noteiktās attīšanās garuma atzīmes.
- 7.2.3.2.5. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 7 N – to mēra jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 8.2.4.1. punktā. Ja spriegotājs ir krūškurvja ierobežotāja daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 2 N vai lielāks par 7 N – to mēra līdzīgi. Ja siksnas iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi. Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas neļauj siksnai pilnīgi savilkties, tad, izdarot minētos mērījumus, šo ierīci nedarbina.
- 7.2.3.2.6. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīts 40 000 ciklu, un to veic 8.2.4.2. punktā noteiktajos apstākļos. Pēc tam spriegotājam pārbauda 8.2.8.1. punktā minētās temperatūras testa darbības prasības un tam veic 8.1.1. punktā aprakstīto korozijas testu, kā arī testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 8.2.4.5. punktā. Pēc tam spriegotājam ar apmierinošiem rezultātiem izdara vēl 5 000 izvilkšanas un savilkšanas ciklu (tādējādi kopējais ciklu skaits ir 45 000). Pēc iepriekš minētajiem testiem spriegotājs vēl aizvien darbojas bez kļūdām un atbilst 7.2.3.2.1. līdz 7.2.3.2.5. punkta prasībām.
- 7.2.4. Siksnas
- 7.2.4.1. Platums
- 7.2.4.1.1. To bērnu ierobežotājsistēmas siksnu, kas saskaras ar manekenu, minimālais platums ir 25 mm 0., 0+ un I grupai un 38 mm – II un III grupai. Šos izmērus nosaka, veicot 8.2.5.1. punktā noteikto siksnas stiprības testu, tā laikā neapturot testēšanas iekārtu, un ar slodzi, kas vienāda ar 75 procentiem no siksnas pārraušanas spēka.

- 7.2.4.2. Stiprība pēc kondicionēšanas telpās
- 7.2.4.2.1. Diviem siksnas paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi 8.2.5.2.1. punktam, siksnas pārraušanas spēku nosaka saskaņā ar 8.2.5.1.2. punktu.
- 7.2.4.2.2. Pārraušanas spēka lieluma atšķirība abiem paraugiem nav lielāka par 10 % no lielākā izmērītā pārraušanas spēka.
- 7.2.4.3. Stiprība pēc kondicionēšanas īpašos apstākļos
- 7.2.4.3.1. Divām siksnām, kas kondicionētas atbilstīgi kādai no 8.2.5.2. punkta daļām (izņemot 8.2.5.2.1. punktu), siksnas pārraušanas spēks nav mazāks par 75 % no vidējā spēka, ko nosaka 8.2.5.1. punktā minētajā testā.
- 7.2.4.3.2. Turklāt pārraušanas spēks nav mazāks par 3,6 kN 0., 0+ un I grupas ierobežotājsistēmām, 5 kN – II grupas un 7,2 kN – III grupas ierobežotājsistēmām.
- 7.2.4.3.3. Kompetentā iestāde var iztikt bez viena vai vairākiem šiem testiem, ja izmantotā materiāla sastāvs vai par to jau pieejamā informācija minētos testus padara nevajadzīgus.
- 7.2.4.3.4. 1. veida abrazīvās kondicionēšanas procedūru, kas noteikta 8.2.5.2.6. punktā, veic tikai tad, ja 8.2.3. punktā minētajā mikroslīdēšanas testā rezultāts pārsniedz 50 procentus no ierobežojuma, kas minēts 7.2.2.5.1. punktā.
- 7.2.4.4. Siksnu nav iespējams pilnībā izvilkot cauri nevienai regulētājierīcei, sprādzēm vai stiprinājuma punktiem.
- 7.2.5. Saslēgšanas ierīce
- 7.2.5.1. Saslēgšanas ierīce ir pastāvīgi piestiprināta bērnu ierobežotājsistēmai.
- 7.2.5.2. Saslēgšanas ierīce nedrīkst samazināt pieauguša cilvēka drošības jostas ilgizturību, un tai pārbauda 8.2.8.1. punktā noteiktajās temperatūras testa darbības prasības.
- 7.2.5.3. Saslēgšanas ierīce nedrīkst kavēt bērna ātru izņemšanu.
- 7.2.5.4. A klases ierīces
- Pēc 8.2.6.1. punktā minētā testa siksnas izslīdēšanas attālums nepārsniedz 25 mm.
- 7.2.5.5. B klases ierīces
- Pēc 8.2.6.2. punktā minētā testa siksnas izslīdēšanas attālums nepārsniedz 25 mm.
- 7.2.6. *ISOFIX* fiksētājierīču specifikācijas
- “*ISOFIX* fiksētājierīces” un saslēguma indikatori spēj izturēt atkārtotu izmantošanu un pirms 8.1.3. punktā minētā dinamiskā testa ar tiem veic testu, kurā veic $2\,000 \pm 5$ atvēršanas un aizvēršanas ciklus normālas lietošanas apstākļos.

8. TESTU APRAKSTS ⁽¹⁾
- 8.1. Pilna ierobežotājsistēmas komplekta testi
- 8.1.1. Korozija
- 8.1.1.1. Bēnu ierobežotājsistēmas metāla daļas ievieto testa kamerā, kā noteikts 4. pielikumā. Ja bēnu ierobežotājsistēmas sastāvā ir spriegotājs, tad siksnu izvelk visā garumā, bez 100 ± 3 mm. Ja neskaita īsus pārtraukumus, kas var būt vajadzīgi, piemēram, lai pārbaudītu un atjaunotu sāls šķīduma daudzumu, šķīduma iedarbība ilgst $50 \pm 0,5$ stundas.
- 8.1.1.2. Pēc minētās iedarbības beigām bēnu ierobežotājsistēmas metāla daļas saudzīgi nomazgā vai noskalo tīrā tekošā ūdenī, kura temperatūra nepārsniedz 38 °C, lai tādējādi atbrīvotos no sāls nogulsniem, kas var būt izveidojušās, un ļauj tam 24 ± 1 stundas žūt istabas temperatūrā no 18 līdz 25 °C, lai pēc tam pārbaudītu saskaņā ar 7.1.1.2. punktu.
- 8.1.2. Apgāšanās
- 8.1.2.1. Manekenu ievieto ierobežotājsistēmās, kas uzstādītas saskaņā ar šiem noteikumiem, ņemot vērā izgatavotāja instrukciju, un ar standarta izliekumu, kā noteikts 8.1.3.6. punktā.
- 8.1.2.2. Ierobežotājsistēmu piestiprina testa sēdeklim vai transportlīdzekļa sēdeklim. Visu sēdekli kopumā apgriež 360° leņķī ap sēdekļa asi vidējā garenvirziena plaknē, ar ātrumu $2\text{--}5$ grādi sekundē. Šā testa nolūkā 6. pielikumā aprakstītajam testa sēdeklim var būt piestiprinātas transportlīdzeklim raksturīgas ierīces.
- 8.1.2.3. Šo testu izdara vēlreiz, griežot pretējā virzienā, pēc tam, kad, ja vajadzīgs, manekens ir novietots atpakaļ sākotnējā pozīcijā. Ar rotācijas asi horizontālajā plaknē un 90° leņķī pret divos iepriekšējos testos izmantoto asi, procedūru atkārto abos rotācijas virzienos.
- 8.1.2.4. Šos testus veic, izmantojot gan mazāko, gan lielāko piemēroto manekenu no attiecīgās grupas vai grupām, kurai(-ām) ierobežotājierīce ir paredzēta.
- 8.1.3. Dinamiskie testi
- 8.1.3.1. Testi uz ratiņiem un testa sēdekļa
- 8.1.3.1.1. Uz priekšu vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.1.1.1. Dinamiskajā testā izmantojamie ratiņi un testa sēdeklis atbilst šo noteikumu 6. pielikuma prasībām, un dinamiskās sadursmes testa sagatavošanas procedūra ir saskaņā ar 21. pielikumu.
- 8.1.3.1.1.2. Visā ātruma samazinājuma vai paātrinājuma laikā ratiņi paliek horizontālā stāvoklī.
- 8.1.3.1.1.3. Ātruma samazinājuma vai paātrinājuma iekārtas
- Apstiprinājuma pieteikuma iesniedzējs izvēlas vienu no šīm divām iekārtām:

⁽¹⁾ Pielaižu izmēriem, ja nav norādīts citādi, nav spēkā robežām

Izmēru amplitūda (mm)	mazāk par 6	virs 6 līdz 30	virs 30 līdz 120	virs 120 līdz 315	virs 315 līdz 1 000	virs 1 000
Pielaižu (mm)	$\pm 0,5$	± 1	$\pm 1,5$	± 2	± 3	± 4

Leņķiskās pielaižu, ja nav norādīts citādi: $\pm 1^\circ$.

8.1.3.1.1.3.1. Ātruma samazināšanas testa iekārta

Ratiņu ātruma samazinājumu panāk ar šo noteikumu 6. pielikumā attēloto iekārtu vai kādu citu ierīci, ar kuru var iegūt līdzvērtīgus rezultātus. Minētā iekārta atbilst 8.1.3.4. punktā un šeit noteiktajām izpildes prasībām.

Kalibrēšanas procedūra

Ratiņu ātruma samazinājuma liknei, ja ar tiem veic bērnu ierobežotājsistēmu testus saskaņā ar 8.1.3.1. punktu un ja tie ir nostabilizēti ar inerciālajām masām līdz 55 kg, lai atveidotu vienu aizņemtu bērnu ierobežotājsistēmu, vai ja ar tiem veic bērnu ierobežotājsistēmu testus transportlīdzekļa korpusā saskaņā ar 8.1.3.2. punktu, kad ratiņus nostabilizē ar transportlīdzekļa konstrukciju un inerciālajām masām līdz x reizes 55 kg, kas atveido x aizņemtas bērnu ierobežotājsistēmas, frontāla trieciena gadījumā jāiekļaujas šo noteikumu 7. pielikuma 1. papildinājuma attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā, un aizmugures trieciena gadījumā jāiekļaujas šo noteikumu 7. pielikuma 2. papildinājuma attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā.

Apturēšanas ierīces kalibrēšanas laikā bremsēšanas ceļš ir 650 ± 30 mm frontāla trieciena gadījumā un 275 ± 20 mm aizmugures trieciena gadījumā.

8.1.3.1.1.3.2. Paātrinājuma testa iekārta

Dinamiskās testēšanas apstākļi

Frontālā trieciena gadījumā ratiņus virza uz priekšu tādējādi, lai testa laikā to kopējā ātruma maiņa ΔV ir $52 + 0 / - 2$ km/h un paātrinājuma līkne atrodas šo noteikumu 7. pielikuma 1. papildinājuma attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā un virs segmenta, ko definē ar koordinātām (5 g, 10 ms) un (9 g, 20 ms). Trieciena sākumu (T_0) definē saskaņā ar ISO 17 373 0,5 g paātrinājuma līmenim.

Aizmugures trieciena gadījumā ratiņus virza uz priekšu tādējādi, lai testa laikā to kopējā ātruma maiņa ΔV ir $32 + 2 / - 0$ km/h un paātrinājuma līkne atrodas šo noteikumu 7. pielikuma 2. papildinājuma attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā un virs segmenta, ko definē ar koordinātām (5 g, 5 ms) un (10 g, 10 ms). Trieciena sākumu (T_0) definē saskaņā ar ISO 17 373 0,5 g paātrinājuma līmenim.

Neraugoties uz iepriekš minēto prasību izpildi, tehniskais dienests izmanto ratiņu (kas aprīkoti ar sēdekli) masu virs 380 kg, kā noteikts 6. pielikuma 1. punktā.

Taču, ja iepriekš minētos testus veic pie lielāka ātruma un/vai paātrinājuma līkne pārsniedz iesvītrotā laukuma augstāko robežu un bērnu ierobežotājsistēma atbilst prasībām, testu uzskata par apmierinošu.

8.1.3.1.1.4. Veic šādus mērījumus:

- 8.1.3.1.1.4.1. ratiņu ātrums tieši pirms trieciena (vienīgi ātruma samazināšanas koridoriem, lai aprēķinātu bremsēšanas ceļu);
- 8.1.3.1.1.4.2. bremsēšanas ceļš (vienīgi ātruma samazināšanas koridoriem), ko var aprēķināt kā reģistrētā ātruma samazinājuma koridora divkārsšo integrāli;
- 8.1.3.1.1.4.3. manekena galvas pārvietojums vertikālā un horizontālā plaknē I, II un III grupai un manekena, neņemot vērā tā locekļus, pārvietojums 0. un 0+ grupai;

- 8.1.3.1.1.4.4. krūškurvja ātruma samazinājums trijos savstarpēji perpendikulāros virzienos, izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.1.1.4.5. redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā ir iespaidumi (sk. 7.1.4.3.1. punktu), izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.1.1.4.6. ratiņu ātruma palielinājums vai samazinājums vismaz pirmās 300 ms.
- 8.1.3.1.1.5. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.
- 8.1.3.1.2. Uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.1.2.1. Testa sēdekli pagriež par 180°, testējot atbilstīgi aizmugures trieciena testa prasībām.
- 8.1.3.1.2.2. Testējot uz aizmuguri vērstu bērnu ierobežotājsistēmu, ko paredzēts lietot priekšējā sēdvietā, transportlīdzekļa paneli aizstāj ciets stienis, kas piestiprināts ratiņiem tā, lai visa enerģija tiktu absorbēta bērnu ierobežotājsistēmā.
- 8.1.3.1.2.3. Ātruma samazinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.1.1.3.1. punkta prasībām.
- Paātrinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.1.1.3.2. punkta prasībām.
- 8.1.3.1.2.4. Veicamie mērījumi ir tādi paši kā tie, kas uzskaitīti 8.1.3.1.1.4. līdz 8.1.3.1.1.4.6. punktā.
- 8.1.3.2. Testi uz ratiņiem un transportlīdzekļa korpusā
- 8.1.3.2.1. Uz priekšu vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.2.1.1. Paņēmiens, ko izmanto, lai nostiprinātu transportlīdzekli testa laikā, nav tāds, ar ko padara stiprākus transportlīdzekļa sēdekļu, pieauguša cilvēka drošības jostu stiprinājumus un jebkādu papildu stiprinājumus, ar kuriem nostiprina bērnu ierobežotājsistēmu, vai tāds, kas mazina ietaises normālo deformēšanos. Neizmanto nevienu tādu transportlīdzekļa daļu, kura, ierobežojot manekena kustību, mazinātu slodzi, ko testā pieliek bērnu ierobežotājsistēmai. No ietaises izņemtās daļas var aizstāt ar līdzvērtīgas stiprības daļām, ja vien tās netraucē manekena kustību.
- 8.1.3.2.1.2. Stiprinājuma ierīci uzskata par apmierinošu, ja tā nekādi neietekmē ietaisi visā platumā un ja transportlīdzekli vai ietaisi priekšpusē bloķē vai apstādina attālumā, kas ir vismaz 500 mm no ierobežotājsistēmas stiprinājuma. Aizmugurē ietaisi nostiprina tādā attālumā aiz stiprinājumiem, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu visu 8.1.3.2.1.1. punkta prasību izpildi.
- 8.1.3.2.1.3. Transportlīdzekļa sēdekli un bērnu ierobežotājsistēmu uzstāda un novieto tādā pozīcijā, kuru tehniskais dienests, kas izdara apstiprināšanas testus, uzskata par visnelabvēlīgāko stiprības ziņā un kura ir savienojama ar manekena novietojumu transportlīdzeklī. Transportlīdzekļa sēdekļa atzveltnes un bērnu ierobežotājsistēmas pozīciju norāda ziņojumā. Ja transportlīdzekļa sēdekļa atzveltnes slīpums ir regulējams, tad tā bloķējas, kā norādījis izgatavotājs, vai – ja šādu norādījumu nav – tā, lai izveidojies faktiskais atzveltnes leņķis būtu pēc iespējas tuvu 25° leņķim.
- 8.1.3.2.1.4. Ja uzstādīšanas un lietošanas instrukcijā nav noteikts citādi, priekšējo sēdekli novieto vistālāk uz priekšu izvīzītājā pozīcijā, kādu parasti lieto bērnu ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot priekšējās sēdvietās, un vistālāk uz aizmuguri izvīzītājā parastajā pozīcijā bērnu ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot aizmugurējās sēdvietās.

- 8.1.3.2.1.5. Ātruma samazinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.4. punkta prasībām. Testa sēdeklis ir faktiskā transportlīdzekļa sēdeklis.
- 8.1.3.2.1.6. Veic šādus mērījumus:
- 8.1.3.2.1.6.1. ratiņu ātrums tieši pirms trieciena (vienīgi ātruma samazināšanas koridoriem, lai aprēķinātu bremzēšanas ceļu);
- 8.1.3.2.1.6.2. bremzēšanas ceļš (vienīgi ātruma samazināšanas koridoriem), ko var aprēķināt kā reģistrētā ātruma samazinājuma koridora divkāršo integrāli;
- 8.1.3.2.1.6.3. jebkāda manekena galvas saskaršanās ar kādu no transportlīdzekļa korpusa iekšējām daļām;
- 8.1.3.2.1.6.4. krūškurvja ātruma samazinājums trijos savstarpēji perpendikulāros virzienos, izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.2.1.6.5. redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā ir iespaidumi (sk. 7.1.4.3.1. punktu), izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.2.1.6.6. ratiņu ātruma palielinājums vai samazinājums vismaz pirmās 300 ms.
- 8.1.3.2.1.7. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.
- 8.1.3.2.2. Uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.2.2.1. Aizmugures trieciena testiem transportlīdzekļa korpusu pagriež uz ratiņiem par 180°.
- 8.1.3.2.2.2. Tādas pašas prasības kā frontālajam triecienam.
- 8.1.3.3. Tests ar pilnīgi nokomplektētu transportlīdzekli
- 8.1.3.3.1. Ātruma samazinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.4. punkta prasībām.
- 8.1.3.3.2. Frontālā trieciena testu procedūra ir aprakstīta šo noteikumu 9. pielikumā.
- 8.1.3.3.3. Aizmugures trieciena testu procedūra ir aprakstīta šo noteikumu 10. pielikumā.
- 8.1.3.3.4. Veic šādus mērījumus:
- 8.1.3.3.4.1. transportlīdzekļa/trieciena devēja ātrums tieši pirms trieciena;
- 8.1.3.3.4.2. jebkāda manekena galvas saskaršanās (attiecībā uz 0. grupu manekenam neņem vērā tā locekļus) ar kādu no transportlīdzekļa iekšējām daļām;
- 8.1.3.3.4.3. krūškurvja paātrinājums trijos savstarpēji perpendikulāros virzienos, izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.3.4.4. redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā ir iespaidumi (sk. 7.1.4.3.1. punktu), izņemot jaundzimušā manekenu.

- 8.1.3.3.5. Ja priekšējo sēdekļu slīpums ir regulējams, tad tie bloķējas, kā norādījis izgatavotājs, vai – ja šādu norādījumu nav – tā, lai izveidojies faktiskais atzveltnes leņķis būtu pēc iespējas tuvu 25° leņķim.
- 8.1.3.3.6. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.
- 8.1.3.4. Dinamiskā testa nosacījumi apkopoti turpmāk sniegtajā tabulā.

Tests	Ierobežotājsistēma	Frontālais trieciens			Aizmugures trieciens		
		Ātrums (km/h)	Testa impulss	Bremzēšanas ceļš testa laikā (mm)	Ātrums (km/h)	Testa impulss	Bremzēšanas ceļš testa laikā (mm)
Ratiņi ar testa sēdekli	Uz priekšu vērsta priekšējos un aizmugurējos sēdekļos, universālā, daļēji universālā vai ierobežotā (*)	50 + 0 – 2	1	650 ± 50	—	—	—
	Uz aizmuguri vērsta priekšējos un aizmugurējos sēdekļos, universālā, daļēji universālā vai ierobežotā (**)	50 + 0 – 2	1	650 ± 50	30 + 2 – 0	2	275 ± 25
Transportlīdzekļa korpuss uz ratiņiem	Uz priekšu vērsta (*)	50 + 0 – 2	1 vai 3	650 ± 50	—	—	—
	Uz aizmuguri vērsta (*)	50 + 2 – 2	1 vai 3	650 ± 50	30 + 2 – 0	2 vai 4	275 ± 25
Viss transportlīdzeklis, tests ar barjeru	Uz priekšu vērsta	50 + 0 – 2	3	Nav noteikts	—	—	—
	Uz aizmuguri vērsta	50 + 0 – 2	3	Nav noteikts	30 + 2 – 0	4	Nav noteikts

(*) Veicot kalibrēšanu, bremzēšanas ceļam jābūt 650 ± 30 mm

(**) Veicot kalibrēšanu, bremzēšanas ceļam jābūt 275 ± 20 mm.

Piezīme. Visas 0. un 0+ grupas ierobežotājsistēmas testē saskaņā ar nosacījumiem "uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēmas" frontālam un aizmugures triecienam.

Paskaidrojumi

Testa impulss Nr. 1: kā noteikts 7. pielikumā – frontāls trieciens.

Testa impulss Nr. 2: kā noteikts 7. pielikumā – aizmugures trieciens.

Testa impulss Nr. 3: ātruma samazināšanās impulss transportlīdzeklī, ko pakļauj frontālam triecienam.

Testa impulss Nr. 4: ātruma samazināšanās impulss transportlīdzeklī, ko pakļauj aizmugures triecienam.

- 8.1.3.5. Bērnu ierobežotājsistēmas, kurās izmanto papildu stiprinājumus
- 8.1.3.5.1. Attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot atbilstīgi 2.1.2.3. punktam un kurās izmanto papildu stiprinājumus, prasības frontālā trieciena testam saskaņā ar 8.1.3.4. punktu izpilda šādi:
- 8.1.3.5.2. Ierīcēm, kam ir īsas augšējās fiksētājsiksna, piemēram, tādas, ko paredzēts piestiprināt aizmugurējam mantu plauktam, augšējo stiprinājumu konfigurācija testa ratiņos ir tāda, kā noteikts 6. pielikuma 3. papildinājumā.
- 8.1.3.5.3. Ierīcēm, kam ir garas augšējās fiksētājsiksna, piemēram, tādas, ko paredzēts izmantot, ja nav cieta mantu plaukta un ja augšējās fiksētājsiksna piestiprina transportlīdzekļa grīdai, stiprinājuma konfigurācija testa ratiņos ir tāda, kā noteikts 6. pielikuma 3. papildinājumā.

- 8.1.3.5.4. Attiecībā uz ierīcēm, ko paredzēts lietot abās konfigurācijās, veic 8.1.3.5.2. un 8.1.3.5.3. punktā paredzētos testus, ar tādu izņēmumu, ka 8.1.3.5.3. punktā paredzētajā testā izmanto tikai smagāko manekenu.
- 8.1.3.5.5. Uz aizmuguri vērstām ierīcēm apakšējais stiprinājums konfigurācijā uz testa ratiņiem ir tāds, kā noteikts 6. pielikuma 3. papildinājumā.
- 8.1.3.5.6. Kulbiņām, kurām izmantotas papildu siksnas, kas tiek piestiprinātas divām pieaugušo drošības jostām, kur slodzes ceļš iedarbojas tieši caur pieaugušo drošības jostu uz pieaugušo drošības jostas apakšējo stiprinājuma vietu, stiprinājuma vieta testa ratiņiem atbilst 6. pielikuma 3. papildinājuma 7. punktā (A1, B1) sniegtajam aprakstam. Uzstādīšanu testa standā veic atbilstīgi aprakstam 21. pielikuma 5. piezīmē. Šai sistēmai jādarbojas pareizi pat tad, ja pieaugušo drošības jostas netiek bloķētas, un to uzskata par universālu, ja tā atbilst 6.1.8. punktam.
- 8.1.3.6. Testa manekeni
- 8.1.3.6.1. Bērnu ierobežotājsistēmu un manekenus uzstāda tā, lai tiktu izpildītas 8.1.3.6.3. punkta prasības.
- 8.1.3.6.2. Bērnu ierobežotājsistēmu testē, izmantojot šo noteikumu 8. pielikumā noteiktos manekenus.
- 8.1.3.6.3. Manekena uzstādīšana
- 8.1.3.6.3.1. Manekenu novieto tā, lai starp manekena mugurpusi un ierobežotājsistēmu paliktu atstarpe. Kulbiņās manekenu novieto taisnā horizontālā stāvoklī pēc iespējas tuvu kulbiņas centrālajai līnijai.
- 8.1.3.6.3.2. Bērnu krēslu novieto uz testa sēdekļa.

Manekenu ievieto bērnu krēslā.

Starp manekenu un sēdekļa atzveltni novieto 2,5 cm biezu un 6 cm platu ar enģēm aprīkotu dēli vai līdzīgu elastīgu ierīci, kuras garums ir vienāds ar plecu augstumu (sēdus stāvoklī, 8. pielikums) mīnus gūžas centra augstumu (sēdus stāvoklī, 8. pielikumā paceles augstums plus puse no augšstilba augstuma, sēdus stāvoklī) un kura piemērota testējamā manekena lielumam. Dēļa formai jābūt pēc iespējas tuvai sēdekļa izliekuma formai, un tā apakšgalam jāatrodas manekena gūžas locītavas augstumā.

Noregulē drošības jostu saskaņā ar izgatavotāja instrukciju, bet ar spriegojumu, kas par 250 ± 25 N pārsniedz regulētājierīces spēku, ar siksnas izlieces leņķi pie regulētājierīces $45 \pm 5^\circ$ apmērā, vai alternatīvi ar leņķi, kādu noteicis izgatavotājs.

Pabeidz bērnu krēsla uzstādīšanu testa sēdekli saskaņā ar šo noteikumu 21. pielikumu.

Izņem elastīgo ierīci.

Šīs prasības attiecas tikai uz četrpunktu ierobežotājsistēmām un tādām ierobežotājsistēmām, kurās bērnu piesprādzē ar pieauguša cilvēka trīspunktu drošības jostu un kurās lieto saslēgšanas ierīci, un neattiecas uz bērnu ierobežošanas siksnām, kuras tieši pievienotas spriegotājam.

- 8.1.3.6.3.3. Garenvirziena plakni, kas novilkta caur manekena centrālo līniju, izvieto vidū starp drošības jostas diviem apakšējiem stiprinājumiem, tomēr ņemot vērā 8.1.3.2.1.3. punktu. Attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmām, kurus testē ar desmitgadīga bērna manekenu, garenvirziena plakni, kas novilkta caur manekena centrālo līniju, izvieto līdz 80 mm uz stiprinājuma punkta C pusi attiecībā uz viduspunktu starp drošības jostas diviem apakšējiem stiprinājumiem. Šo pārvietojumu nosaka tehniskais dienests, lai optimizētu plecu siksnas kustību uz manekena.

- 8.1.3.6.3.4. Ierīcēm, kuras paredzētas lietošanai ar standarta drošības jostu, manekena plecu siksnu kustību pirms dinamiskā testa var saglabāt, izmantojot vieglu maskēšanas lenti, kuras garums nepārsniedz 250 mm un platums 20 mm. Uz aizmuguri vērstām ierīcēm galvu pret ierobežotājsistēmas atzveltni var noturēt, izmantojot vieglu pietiekami garu maskēšanas lenti, kuras platums nepārsniedz 20 mm.
- 8.1.3.7. Izmantojamā manekena kategorija
- 8.1.3.7.1. 0. grupas ierīce: testē, izmantojot “jaundzimušā” manekenu un 9 kg manekenu;
- 8.1.3.7.2. 0+ grupas ierīce: testē, izmantojot jaundzimušā manekenu un 11 kg manekenu;
- 8.1.3.7.3. I grupas ierīce: testē, izmantojot manekenu ar masu attiecīgi 9 kg un 15 kg;
- 8.1.3.7.4. II grupas ierīce: testē, izmantojot manekenu ar masu attiecīgi 15 kg un 22 kg;
- 8.1.3.7.5. III grupas ierīce: testē, izmantojot manekenu ar masu attiecīgi 22 kg un 32 kg.
- 8.1.3.7.6. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir piemērota divām vai vairākām masas grupām, testus veic ar minēto vieglāko un smagāko manekenu visām attiecīgajām grupām. Tomēr, ja ierīces konfigurācija no vienas grupas uz nākamo ievērojami mainās, piemēram, ja mainās četrpunktu drošības jostas izkārtojums vai garums, laboratorija, kas izdara testus, ja uzskata par vajadzīgu, var veikt papildu testu, izmantojot manekenu ar vidēju svaru.
- 8.1.3.7.7. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir konstruēta diviem vai vairāk bērniem, vienu testu veic ar smagākajiem manekeniem, kas novietoti visās sēdvietās. Otru testu veic ar iepriekš minēto vieglāko un smagāko manekenu. Testus veic, izmantojot 6. pielikuma 3. papildinājuma 3. attēlā norādīto testa sēdekli. Laboratorija, kas izdara testus, ja uzskata par vajadzīgu, var veikt trešo testu, izmantojot jebkādu kombināciju ar manekeniem vai tukšām sēdvietām.
- 8.1.3.7.8. Ja 0. vai 0+ grupas bērnu ierobežotājsistēmai ir dažādas konfigurācijas atkarībā no bērna masas, testē abas konfigurācijas ar abiem attiecīgās masas grupas manekeniem.
- 8.1.3.7.9. Ja *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmā jāizmanto augšējā sikсна, veic vienu testu ar mazāko manekenu un isāko augšējo siksnu (stiprinājuma punkts G1). Otru testu veic ar smagāko manekenu un garāko augšējo siksnu (stiprinājuma punkts G2). Augšējo siksnu noregulē, lai spriegojuma slodze uz to būtu 50 ± 5 N.
- 8.1.3.7.10. Noteikumu 7.1.4.1.10.1.2. punktā minētais tests jāveic tikai ar lielāko manekenu, kādam konstruēta bērnu ierobežotājsistēma.
- 8.1.4. Bērnu sēdekļu ierobežotājsistēmas
- Uz testa stenda sēdvirsmas novieto kokvilnas audumu. Bērnu sēdekli novieto uz testa stenda, novieto rumpja apakšdaļas ķermeņa bloku, kā parādīts 22. pielikuma 1. attēlā, uz sēdvirsmas, pielāgo un uzliek pieauguša cilvēka trīspunktu drošības jostu un nospriego, kā noteikts 21. pielikumā. Ap bērnu sēdekli apsien 25 mm platu siksnas posmu vai līdzīgi un pieliek 250 ± 5 N lielu slodzi bultas A virzienā, sk. 22. pielikuma 2. attēlu, paralēli testa stenda sēdvirsmi.
- 8.2. Atsevišķu sastāvdaļu testi
- 8.2.1. Sprādze
- 8.2.1.1. Atvēršanas tests ar slodzi

- 8.2.1.1.1. Šim testam izmanto bērnu ierobežotājsistēmu, kurai jau ir ticis veikts 8.1.3. punktā minētais dinamiskais tests.
- 8.2.1.1.2. Bērnu ierobežotājsistēmu noņem no testa ratiņiem vai transportlīdzekļa, neatverot sprādzi. Sprādzei pieliek 200 ± 2 N lielu spriegojuma slodzi. Ja sprādze ir pievienota cietai daļai, spēku pielieto, ņemot vērā leņķi, ko dinamiskajā testā veido sprādze un šī cietā daļa.
- 8.2.1.1.3. Ar ātrumu 400 ± 20 mm/min sprādzes atvēršanas pogas ģeometriskajam centram pieliek slodzi gar konstantu asi, kas paralēla pogas kustības sākotnējam virzienam; ģeometrisko centru nosaka tai sprādzes virsmas daļai, kurai pieliek atvēršanas spiedienu. Kad pieliek sprādzes atvēršanai vajadzīgo spēku, sprādzi ar cietu balstu notur nekustīgu.
- 8.2.1.1.4. Sprādzes atvēršanas spēku pieliek, izmantojot dinamometru vai līdzīgu ierīci ar parasto lietošanas paņēmieni un virzienu. Pieskares punkts ir sfērisks gluds metāls, un tā rādiuss ir $2,5 \pm 0,1$ mm.
- 8.2.1.1.5. Izmēra sprādzes atvēršanas spēku un atzīmē visus defektus.
- 8.2.1.2. Atvēršanas tests bez slodzes
- 8.2.1.2.1. Uzmontē un nostāda vajadzīgajā pozīcijā apstākļos "bez slodzes" sprādzes komplektu, kas agrāk nav bijis pakļauts slodzei.
- 8.2.1.2.2. Sprādzes atvēršanas spēka mērīšanas metode aprakstīta 8.2.1.1.3. un 8.2.1.1.4. punktā.
- 8.2.1.2.3. Izmēra sprādzes atvēršanas spēku.
- 8.2.1.3. Stiprības tests
- 8.2.1.3.1. Stiprības testam izmanto divus paraugus. Testā iekļauj visas regulētājierīces, izņemot tās regulētājierīces, kas uzmontētas tieši uz bērnu ierobežotājsistēmas.
- 8.2.1.3.2. 20. pielikumā parādīta tipiska ierīce sprādzes stiprības testēšanai. Sprādzi ievieto augšējās apaļās plāksnes (A) reljefā. Visas līdzās esošās siksnas ir vismaz 250 mm garas un izkārtotas tā, lai nokarātos no augšējās plāksnes attiecībā pret stāvokli pie sprādzes. Siksnu brīvos galus pēc tam aptin apakšējai apaļajai plāksnei (B) tā, lai tie izietu cauri plāksnes iekšējai atverei. Visām siksnām starp A un B ir jābūt vertikālā stāvoklī. Pēc tam (B) apakšējai daļai viegli piespiež apaļu iespīlēšanas plāksni (C), tomēr ļaujot siksnām vēl nedaudz kustēties. Pieliekot nelielu spēku stiepes mehānismā, siksnas nospriego un velk starp (B) un (C), līdz visas sprādzes ieņēmušas vajadzīgo stāvokli izkārtojumā. Šīs operācijas un paša testa laikā sprādze nedrīkst saskarties ar plāksni (A) vai kādu (A) daļu. Pēc tam (B) un (C) cieši saspiež kopā un stiepes spēku šķērsvirzienā palielina ar ātrumu 100 ± 20 mm/min, līdz sasniegtas visas vajadzīgās vērtības.
- 8.2.2. Regulētājierīce
- 8.2.2.1. Regulēšanas vieglums
- 8.2.2.1.1. Kad testē manuālu regulētājierīci, siksnu vienā paņēmienā ar ātrumu aptuveni 100 ± 20 mm/min izvelk caur minēto ierīci, ievērojot parastos lietošanas apstākļus, un pēc tam, kad izvilkti siksnas pirmie 25 ± 5 mm, ar precizitāti 1 N izmēra maksimālo spēku.

- 8.2.2.1.2. Testu izdara abos siksas kustības virzienos caur regulētājierīci, un pirms mērījumu veikšanas izdara 10 pilnus šādus ciklus.
- 8.2.3. Mikroslidēšanas tests (sk. 5. pielikuma 3. attēlu)
- 8.2.3.1. Sastāvdaļas vai ierīces, kam izdarāms mikroslidēšanas tests, pirms testēšanas vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5 %. Testu izdara 15 līdz 30 °C temperatūrā.
- 8.2.3.2. Siksas brīvo galu izkārto tāpat kā tad, ja ierīce tiek lietota transportlīdzeklī, un to nepieņem nevienai citai daļai.
- 8.2.3.3. Regulētājierīci novieto uz vertikāla siksas posma, kura vienā galā ir $50 \pm 0,5$ N liels slogs (kas virzīts tā, lai nepieļautu sloga šūpošanos un drošības jostas savērpšanos). Nodrošina, lai regulētājierīces siksas brīvais gals būtu vērsts uz augšu vai uz leju, kā tas ir transportlīdzeklī. Otrs gals novietots pāri virziena maiņas rullītim, kura horizontālā ass ir paralēla tā siksas posma plaknei, kurā ir slogs, un siksas posms, kas virzīts pāri rullītim, ir horizontālā plaknē.
- 8.2.3.4. Testējamo ierīci novieto tā, lai tās centrs, atrodoties visaugstākajā pozīcijā, kādā to var pacelt, būtu 300 ± 5 mm attālumā no atbalsta virsmas, un 50 N slogs būtu 100 ± 5 mm attālumā no minētās atbalsta virsmas.
- 8.2.3.5. Izdara 20 ± 2 testa sagatavošanas ciklu sēriju un $1\,000 \pm 5$ ciklu sēriju ar frekvenci 30 ± 10 cikli minūtē un kopējo amplitūdu 300 ± 20 mm vai tādu, kā noteikts 8.2.5.2.6.2. punktā. Slodzi, kuras lielums ir 50 N, pieliek tikai tajā laikā, kas atbilst 100 ± 20 mm nobīdei pusē no katra laikposma. Mikroslidēšanu mēra no tā stāvokļa, kāds radies pēc 20 testa sagatavošanas cikliem.
- 8.2.4. Spriegotājs
- 8.2.4.1. Savilkšanās spēks
- 8.2.4.1.1. Savilkšanās spēku mēra, izmantojot drošības jostas komplektu, kas aplikts manekenam kā 8.1.3. punktā paredzētajā dinamiskajā testā. Siksas spriegumu mēra pēc iespējas tuvu (tomēr nedaudz pirms) saskares punktam ar manekenu, kamēr siksnu izvelk vai ļauj tai savilkties ar ātrumu aptuveni 0,6 m/min.
- 8.2.4.2. Spriegotājmehānisma ilgizturība
- 8.2.4.2.1. Siksnu izvelk un ļauj tai atkal savilkties tik daudz ciklu, cik vajadzīgs, ar ātrumu, kas nepārsniedz 30 ciklus minūtē. Spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu katru piekto ciklu papildina ar grūdienu, lai spriegotājs bloķētos. Grūdienus izdara vienādā daudzumā katrā no piecām dažādām siksas izvilkuma pakāpēm, proti, tad, kad no spriegotāja izvilkti 90, 80, 75, 70 un 65 % no siksas kopgaruma. Tomēr, ja paraugā ir vairāk nekā 900 mm siksas, minētos procentuālos daudzumus nosaka attiecībā pret 900 mm no siksas beigām, ko var izvilkt no spriegotāja.
- 8.2.4.3. Bloķēšanas procedūra spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu
- 8.2.4.3.1. Spriegotāja bloķēšanos vienreiz testē stāvoklī, kad siksna ir iztīta no spriegotāja pilnā garumā mīnus 300 ± 3 mm.
- 8.2.4.3.2. No spriegotāja, kura bloķēšanos aktivizē siksas kustība, siksnu izvelk virzienā, kāds parasti veidojas, ja spriegotājs ir uzstādīts transportlīdzeklī.

- 8.2.4.3.3. Spriegotāju jutību uz transportlīdzekļa ātruma palielināšanu testē iepriekš minētajā siksna izvilkkuma stāvoklī un abos virzienos gar divām savstarpēji perpendikulārām asīm, kas ir horizontālas, ja transportlīdzeklī spriegotājus paredzēts uzstādīt tā, kā norādījis bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs. Ja uzstādīšanas stāvoklis nav norādīts, testēšanas iestāde sazinās ar bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāju. Vienu no šiem testa virzieniem tehniskais dienests, kas veic apstiprināšanas testu, izraugās tā, lai radītu visnelabvēlīgākos apstākļus attiecībā uz bloķēšanas mehānisma aktivizēšanos.
- 8.2.4.3.4. Testa iekārtas konstrukcija nodrošina, ka vajadzīgo paātrinājumu sniedz ar vidējo paātrinājuma pieauguma koeficientu vismaz 25 g/s⁽¹⁾.
- 8.2.4.3.5. Lai pārbaudītu atbilstību 7.2.3.2.1.3. un 7.2.3.2.1.4. punkta prasībām, spriegotāju uzstāda uz horizontālas virsmas, kuru pēc tam sasver ar ātrumu, kas nepārsniedz 2° sekundē, līdz spriegotājs bloķējas. Testu atkārto ar savēršanu citos virzienos, lai pārliecinātos, ka prasības ir izpildītas.
- 8.2.4.4. Korozijas tests
- 8.2.4.4.1. Korozijas tests ir aprakstīts 8.1.1. punktā.
- 8.2.4.5. Tests izturībai pret putekļiem
- 8.2.4.5.1. Spriegotāju ievieto testa kamerā, kā parādīts šo noteikumu 3. pielikumā. To uzstāda tādā pašā virzienā, kādā tas ir uzstādīts transportlīdzeklī. Putekļu daudzums testa kamerā atbilst 8.2.4.5.2. punkta prasībām. No spriegotāja izvelk 500 mm garu siksna posmu un atstāj izvilktu, izņemot, ka ar siksnu veic 10 pabeigtus izvilksanas un savilkšanās ciklus vienas vai divu minūšu laikā pēc katras putekļu sajaukšanas reizes. Piecas stundas ik pēc 20 minūtēm putekļus sajauc, piecas sekundes pūšot eļļu un mitrumu nesaturošu saspiestu gaisu, kura manometriskais spiediens ir $5,5 \pm 0,5$ bāri, caur atveri ar diametru $1,5 \pm 0,1$ mm.
- 8.2.4.5.2. Šo noteikumu 8.2.4.5.1. punktā aprakstītajā testā izmantotie putekļi sastāv no aptuveni 1 kg sausa kvarca. Daļiņu izmēra sadalījums ir šāds:
- a) tādas, kas iet caur 150 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 104 μm: 99 līdz 100 %;
 - b) tādas, kas iet caur 105 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 64 μm: 76 līdz 86 %;
 - c) tādas, kas iet caur 75 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 52 μm: 60 līdz 70 %.
- 8.2.5. Siksnu statistiskais tests
- 8.2.5.1. Siksnas stiprības tests
- 8.2.5.1.1. Testu ikreiz izdara diviem jauniem siksna paraugiem, kas ir kondicionēti saskaņā ar 7.2.4. punkta noteikumiem.
- 8.2.5.1.2. Katru siksnu satver stiepes izturības testa mehānisma spailēs. Spailēs ir tādas, lai siksna nevarētu pārtrūkt punktā, kurā tā pieskaras spailēm, vai šā punkta tuvumā. Pārvietošanas ātrums ir aptuveni 100 ± 20 mm/min. Parauga brīvā daļa, kas atrodas starp mehānisma spailēm, testa sākumā ir $200 \text{ mm} \pm 40 \text{ mm}$ gara.
- 8.2.5.1.3. Spriegojumu palielina, līdz siksna pārtrūkst, un reģistrē pārraušanas spēku.
- 8.2.5.1.4. Ja siksna izslīd vai pārtrūkst pie spailēm to tuvumā, t. i., tuvāk par 10 mm, tad testa rezultāts nav derīgs, un testu izdara vēlreiz, ņemot jaunu paraugu.

(1) $g = 9,81 \text{ m/s}^2$.

- 8.2.5.2. Siksnu paraugus, kas minēti 3.2.3. punktā, kondicionē šādi.
- 8.2.5.2.1. Kondicionēšana telpā
- 8.2.5.2.1.1. Siksnu vismaz 24 ± 1 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %. Ja testu neizdara tūlīt pēc kondicionēšanas, tad paraugu līdz testa sākumam ievieto hermētiski noslēgtā traukā. Pārraušanas spēku nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās vides vai trauka.
- 8.2.5.2.2. Kondicionēšana gaismā
- 8.2.5.2.2.1. Piemēro Ieteikuma ISO/105-B02 (1978) noteikumus. Siksnu tur gaismā tik ilgi, cik vajadzīgs, lai standartzilā krāsviela Nr. 7 izbalotu līdz 4. pustomim pelēkās krāsas skalā.
- 8.2.5.2.2.2. Pēc iedarbības siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %. Pārraušanas spēku nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās vides.
- 8.2.5.2.3. Kondicionēšana aukstumā
- 8.2.5.2.3.1. Siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %.
- 8.2.5.2.3.2. Pēc tam siksnu 90 ± 5 minūtes tur uz plakanas virsmas aukstuma kamerā, kurā gaisa temperatūra ir -30 ± 5 °C. Tad to satin un tīstoklim uzliek 2 ± 0,2 kg smagu slogu, kas iepriekš atdzesēts līdz -30 ± 5 °C. Kad sikсна 30 ± 5 minūtes bijusi zem sloga tajā pašā aukstuma kamerā, slogu noņem, un piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no aukstuma kameras nosaka pārraušanas spēku.
- 8.2.5.2.4. Kondicionēšana karstumā
- 8.2.5.2.4.1. Siksnu 180 ± 10 minūtes tur uzkaršanās kamerā, kurā temperatūra ir 60 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5 %.
- 8.2.5.2.4.2. Pārraušanas spēku nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no karšanās kameras.
- 8.2.5.2.5. Kondicionēšana ūdenī
- 8.2.5.2.5.1. Siksnu uz 180 ± 10 minūtēm pilnībā iegremdē destilētā ūdenī, kura temperatūra ir 20 ± 5 °C un kuram pievienots neliels daudzums mitrinātāja. Drīkst izmantot jebkuru mitrinātāju, kas ir derīgs šķiedrai, kuru testē.
- 8.2.5.2.5.2. Pārraušanas spēku nosaka 10 minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no ūdens.
- 8.2.5.2.6. Kondicionēšana ar abrazīvo nodilšanu
- 8.2.5.2.6.1. Sastāvdaļas vai ierīces, kas abrazīvi testējamas, pirms testa vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %. Telpas temperatūra testēšanas laikā ir 15 līdz 30 °C.

8.2.5.2.6.2. Tabulā norādīti vispārīgie nosacījumi attiecībā uz katru testu.

	Slodze (N)	Cikli minūtē	Ciklu skaits
Pirmā veida procedūra	10 ± 0,1	30 ± 10	1 000 ± 5
Otrā veida procedūra	5 ± 0,05	30 ± 10	5 000 ± 5

Ja siksnas nav pietiekoši daudz, lai testētu nobīdi, kas pārsniedz 300 mm, testu var izdarīt īsākam posmam, kura garums ir vismaz 100 mm.

8.2.5.2.6.3. Īpaši testa apstākļi

8.2.5.2.6.3.1. Pirmā veida procedūra: piemēro, ja sikсна slīd caur ātro regulētājierīci. Vienai siksnai vertikāli un pastāvīgi pieliek 10 N lielu slodzi. Otru siksnu, kas novietota horizontāli, piestiprina ierīcei, liekot siksnai kustēties turp un atpakaļ. Regulētājierīci novieto tā, lai horizontālā sikсна paliktu nospriegota (sk. 5. pielikuma 1. attēlu).

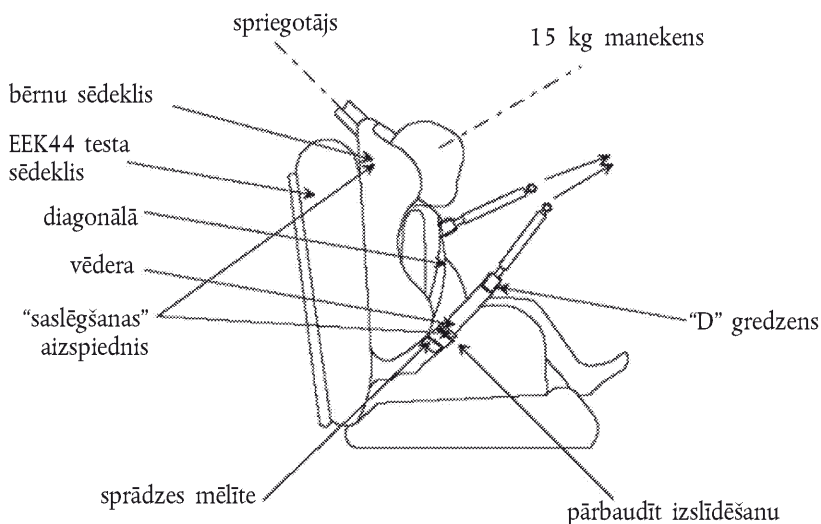
8.2.5.2.6.3.2. Otrā veida procedūra: piemēro, ja sikсна, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu. Šā testa laikā leņķi, ko veido abas siksnas viena pret otru, ir tādi, kā parādīts 5. pielikuma 2. attēlā. Pieliek pastāvīgu 5 N lielu slodzi. Ja sikсна, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu vairāk nekā vienu reizi, slodzi var palielināt virs 5 N, lai sasniegtu paredzēto 300 mm siksnas kustību caur šo cieto daļu.

8.2.6. Saslēgšanas ierīces

8.2.6.1. A klases ierīces

Bērnu ierobežotājsistēmu un lielāko manekenu, kādam bērnu ierobežotājsistēma ir paredzēta, uzstāda, kā parādīts 5. attēlā. Izmanto siksnas, kas paredzētas šo noteikumu 13. pielikumā. Pilnībā saslēdz saslēgšanas ierīci un vietā uz drošības jostas, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara atzīmi. Drošības jostai ar D gredzenu piestiprina spēka mērīšanas ierīci un vismaz vienu sekundi pieliek spēku, kas vienāds ar divkārtu ($\pm 5\%$) I grupas smagākā manekena masu. Apakšējo stāvokli lieto saslēgšanas ierīcēm A pozīcijā un augšējo stāvokli – saslēgšanas ierīcēm B pozīcijā. Spēku pieliek vēl deviņas reizes. Vietā, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara vēl vienu atzīmi un izmēra atstatumu starp abām atzīmēm. Šā testa laikā spriegotājs nedrīkst būt bloķēts.

5. attēls

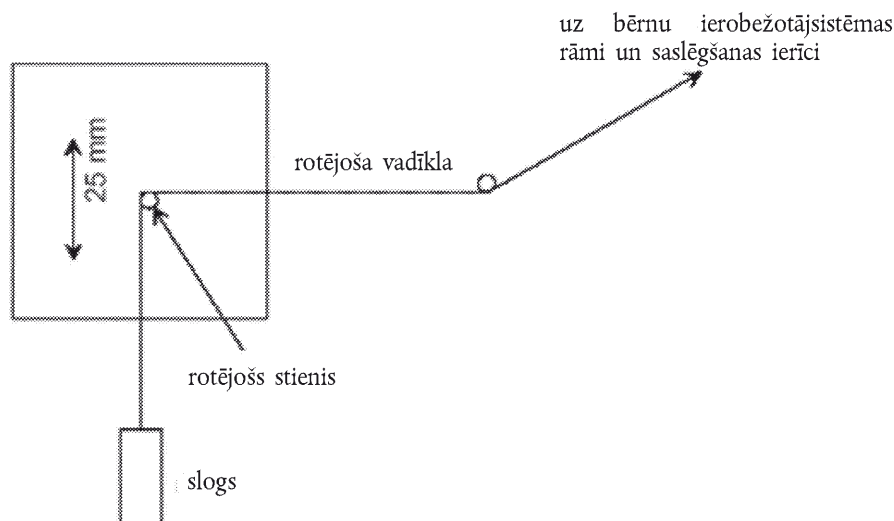
8.2.6.2. B klases ierīces

Bērnu ierobežotājsistēmu stingri nostiprina un siksnu, kā norādīts šo noteikumu 13. pielikumā, izvelk cauri saslēgšanas ierīcei un rāmim, ievērojot izgatavotāja instrukcijā norādīto siksnas izkārtojumu. Drošības josta virzās cauri testa ietaisei kā norādīts 6. attēlā, un tai piestiprināts $5,25 \pm 0,05$ kg smags slogs. Starp slogu un punktu, kur siksnā iznāk no rāmja, ir 650 ± 40 mm brīvas siksnas. Pilnībā saslēdz saslēgšanas ierīci un vietā uz drošības jostas, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara atzīmi. Slogu paceļ un atlaiž, ļaujot tam brīvi krist 25 ± 1 mm attālumā. Šo procedūru atkārto 100 ± 2 reizes ar frekvenci 60 ± 2 cikli minūtē, imitējot bērnu ierobežotājsistēmas grūdienveidīgās kustības automobili. Vietā, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara vēl vienu atzīmi un izmēra atstatumu starp abām atzīmēm.

Saslēgšanas ierīcei jāsedz viss siksnas platums uzstādītā stāvoklī ar ievietotu 15 kg manekenu. Šajā testā leņķi starp siksnām ir tādi paši, kas veidojas parastās lietošanas apstākļos. Klēpja drošības jostas daļas brīvo galu nofiksē. Šajā testā bērnu ierobežotājsistēma ir stingri piestiprināta testa stendam, kuru izmanto apgāšanās testā vai dinamiskajā testā. Slogojuma siksnu var piestiprināt imitētajai sprādzei.

6. attēls

B klases saslēgšanas ierīču testa shematiskais plāns

Sloga krišanas augstums = 25 mm

Attālums no rotējošā stieņa līdz rotējošajai vadīklai = 300 mm

Lieto standarta drošības jostām paredzētu siksnu, kā definēts 13. pielikumā.

8.2.7. Kondicionēšanas tests bērnu ierobežotājsistēmai tieši uzmontētām regulētājierīcēm

Ievieto lielāko manekenu, kuram ierobežotājsistēma ir paredzēta, līdzīgi kā dinamiskajam testam, ietverot 8.1.3.6. punktā paredzēto standarta izliekumu. Uz siksnas vietā, kur siksnas brīvais gals ieiet regulētājierīcē, novelk atsaucē līniju.

Izņem manekenu un ievieto ierobežotājsistēmu kondicionēšanas stendā, kā parādīts 19. pielikuma 1. attēlā.

Siksnu vairākkārt velk caur regulētājierīci, un velkamā posma kopējais garums ir vismaz 150 mm. Šī kustība ir tāda, ka caur regulētājierīci virzās vismaz 100 mm siksnas tajā atsaucē līnijas pusē, kas ir virzienā uz siksnas brīvo galu, un atlikušais attālums (apm. 50 mm) – integrētās četrpunktu drošības jostas pusē no atsaucē līnijas.

Ja siksnas garums no atsaucē līnijas virzienā uz siksnas brīvo galu nav pietiekams, lai varētu veikt iepriekš aprakstīto kustību, 150 mm garo kustības posmu caur regulētājierīci mēra no pilnībā izvilktas četrpunktu drošības jostas puses.

Ciklu frekvence ir 10 ± 1 cikls/minūtē ar ātrumu pie "B" 150 ± 10 mm/s.

8.2.8. Temperatūras tests

8.2.8.1. Sastāvdaļas, kas minētas 7.1.5.1. punktā, nepārtraukti uz vismaz 24 stundām ieliek vidē virs ūdens virsmas slēgtā telpā, vides temperatūra ir vismaz 80°C , un pēc tam atdzesē vidē, kuras temperatūra nepārsniedz 23°C . Pēc atdzesēšanas perioda citu aiz cita nekavējoties veic trīs 24 stundas ilgus ciklus, katrs no cikliem sastāv no šādām darbībām, kuras veic citu pēc citas:

a) nepārtraukti sešas stundas uztur vidi, kuras temperatūra ir vismaz 100°C , un šādus vides apstākļus iegūst ne vēlāk kā 80 minūtes pēc cikla sākuma; pēc tam

b) nepārtraukti sešas stundas uztur vidi, kuras temperatūra ir ne vairāk kā 0°C , un šādus vides apstākļus iegūst ne vēlāk kā 90 minūtēs; pēc tam

c) atlikušajā 24 stundu cikla laikā uztur vidi, kuras temperatūra ir ne vairāk kā 23°C .

8.3. Testa stenda spilvena sertificēšana

8.3.1. Testa sēdekļa spilvenu sertificē, kad tas ir jauns, lai noteiktu trieciena radītās iespiešanās un lielākā ātruma samazinājuma sākotnējās vērtības, un pēc tam to testē pēc katriem 50 dinamiskajiem testiem vai vismaz reizi mēnesī atkarībā no tā, kurš gadījums ir ātrāk, vai pirms katra testa, ja testa stendu izmanto bieži.

8.3.2. Sertificēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas ISO 6487 jaunākajā redakcijā; mērīšanas aprīkojums atbilst specifikācijām, kādas noteiktas datu kanālam ar kanāla filtra klasi (CFC) 60.

Ar šo noteikumu 17. pielikumā aprakstīto testēšanas ierīci veic trīs testus, 150 ± 5 mm no spilvena priekšējās malas uz centrālās līnijas un 150 ± 5 mm katrā virzienā no centrālās līnijas.

Ierīci novieto vertikāli uz plakanas cietas virsmas. Trieciena masas objektu nolaiž, līdz tas pieskaras virsmai, un iestata iespiešanās atzīmi nulles pozīcijā. Ierīci novieto vertikāli virs testējamā punkta, paceļ masas objektu 500 ± 5 mm augstumā un ļauj tam brīvi krist, triecoties pret sēdekļa virsmu. Reģistrē iespiešanās dziļumu un ātruma samazinājuma līkni.

8.3.3. Lielākās reģistrētās vērtības neatšķiras no sākotnējām vērtībām vairāk par 15 %.

8.4. Dinamikas reģistrācija

8.4.1. Lai noteiktu manekena dinamiskumu un tā pārvietošanos, visus dinamiskos testus reģistrē atbilstīgi šādiem nosacījumiem:

8.4.1.1. Filmēšanas un ieraksta apstākļi:

a) frekvence ir vismaz 500 kadru sekundē;

b) testu ieraksta kinofilmā, video vai ciparu datu nesējā.

8.4.1.2. Neprecizitātes aprēķināšana

Testēšanas laboratorijās pastāv manekena galvas pārvietojuma mērījumu neprecizitātes aprēķināšanas kārtība, un tās piemēro šo kārtību. Neprecizitāte ir līdz ± 25 mm.

Starptautisko standartu piemēri šādai kārtībai ir Eiropas Akreditācijas organizācijas standarts EA-4/02 vai ISO 5725:1994, vai vispārējās mērījumu neprecizitātes (GUM) metode.

8.5. Mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas ISO 6487:2002. Kanāla frekvences klases ir šādas:

Mērījuma veids	CFC (F_H)	Izslēgšanas frekvence (F_N)
Ratiņu paātrinājums	60	sk. ISO 6487:2002, A pielikums
Drošības jostu slodzes	60	sk. ISO 6487:2002, A pielikums
Krūškurvja paātrinājums	180	sk. ISO 6487:2002, A pielikums
Galvas paātrinājums	1 000	1 650

Paraugu ņemšanas ātrumam jābūt vismaz 10 reizes lielākam par kanāla frekvences klasi (t. i., iekārtās, kas pieder pie kanāla frekvences klases 1 000, minimālais paraugu atlasē ātrums ir apm. 10 000 paraugu sekundē vienā kanālā).

9. TIPA APSTIPRINĀJUMA UN RAŽOŠANAS KVALIFIKĀCIJAS TESTU PROTOKOLI

9.1. Testa protokolā atzīmē visu testu un mērījumu rezultātus (tostarp šādus testa datus):

- a) testā izmantotais iekārtas tips (paātrinājuma vai ātruma samazināšanas iekārta);
- b) kopējā ātruma maiņa;
- c) ratiņu ātrums tieši pirms trieciena (vienīgi bremzēšanas koridoriem);
- d) paātrinājuma un ātruma samazinājuma līkne visā ratiņu ātruma maiņas laikā un vismaz pēdējās 300 ms;
- e) laiks (ms), kad manekena galva sasniedz tās maksimālo pārvietojumu dinamiskajā testā;
- f) sprādzes novietojums testa laikā, ja tas var būt dažāds; kā arī
- g) visi defekti vai bojājumi.

9.2. Ja nav ievērotas šo noteikumu 6. pielikuma 3. papildinājumā paredzētās prasības attiecībā uz stiprinājumiem, tad testa protokolā apraksta, kā uzstādīta bērnu ierobežotājsistēma, un norāda svarīgākos leņķus un izmērus.

- 9.3. Ja bērnu ierobežotājsistēmu testē transportlīdzeklī vai transportlīdzekļa korpusā, testa protokolā norāda arī paņēmieni, kas izmantoti, lai transportlīdzekļa strukturālo daļu piestiprinātu pie ratiņiem, norāda bērnu ierobežotājsistēmas un transportlīdzekļa sēdekļa novietojumu un transportlīdzekļa sēdekļa atzveltnes slīpumu.
- 9.4. Tipa apstiprinājuma un ražošanas kvalifikācijas testa protokolos reģistrē marķējuma pārbaudes un uzstādīšanas un lietošanas instrukcijas pārbaudes.
10. BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMAS TIPA PĀRVEIDOJUMI UN APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANA
- 10.1. Par visiem bērnu ierobežotājsistēmas pārveidojumiem ziņo administratīvajai struktūrvienībai, kas apstiprinājusi bērnu ierobežotājsistēmu. Struktūrvienība var:
- 10.1.1. uzskatīt, ka izdarītajiem pārveidojumiem nevarētu būt ievērojamas negatīvas sekas un ka bērnu ierobežotājsistēma joprojām atbilst prasībām; vai
- 10.1.2. par testu veikšanu atbildīgajam tehniskajam dienestam pieprasīt papildu testa protokolu.
- 10.2. Noteikumu 5.3. punktā paredzētajā kārtībā par apstiprinājumu vai apstiprinājuma atteikumu, norādot izmaiņas paziņo nolīguma pusēm, kuras piemēro šos noteikumus.
- 10.3. Kompetentā iestāde, kas izsniedz apstiprinājuma paplašinājumu, piešķir sērijas numuru katrai paplašinājuma paziņojuma veidlapai un par to paziņo citām 1958. gada nolīguma pusēm, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.
11. RAŽOJUMU KVALIFIKĀCIJA
- 11.1. Lai pārliecinātos, vai izgatavotāja ražošanas sistēma ir apmierinoša, tehniskajam dienestam, kas ir veicis tipa apstiprināšanas testus, jāveic ražošanas kvalifikācijas testi saskaņā ar 11.2. punktu.
- 11.2. Bērnu ierobežotājsistēmu ražošanas kvalifikācija
- Katrai “universālas”, “daļēji universālas” un “ierobežotas” kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas jauna apstiprināta tipa ražošanai jāveic ražošanas kvalifikācijas testi.
- Šim nolīkam no pirmās ražošanas partijas tiek paņemti pieci bērnu ierobežotājsistēmu izlases paraugi.
- Par pirmo ražošanas partiju uzskata pirmo saražoto bērnu ierobežotājsistēmu komplektu, kurā ir no 50 līdz 5 000 bērnu ierobežotājsistēmām.
- 11.2.1. Dinamiskie testi
- 11.2.1.1. Piecām bērnu ierobežotājsistēmām jāveic 8.1.3. punktā aprakstītais dinamiskais tests. Tehniskais dienests, kas veic tipa apstiprināšanas testus, izvēlas apstākļus, kādos tipa apstiprināšanas testos iegūts lielākais galvas gājiens horizontāli, izslēdzot iepriekš 7.1.4.1.10.1.2. pantā aprakstītos apstākļus. Visas piecas bērnu ierobežotājsistēmas testē vienādos apstākļos.
- 11.2.1.2. Katrā 11.2.1.1. punktā minētajā testā mēra galvas gājienu horizontāli un krūškurvja paātrinājumu.

- 11.2.1.3. a) Galvas horizontālā gājiena maksimālie rezultāti atbilst šiem diviem nosacījumiem:
- neviens vērtība nepārsniedz 1,05 L un
- $X + S$ nepārsniedz L,
- kur: L = paredzētā robežvērtība,
X = vērtību vidējais lielums,
S = vērtību standartnovirze.
- b) Krūškurvja paātrinājuma rezultāti atbilst 7.1.4.2.1. punkta prasībām un turklāt 11.2.1.3. punkta a) apakšpunkta $X + S$ vērtības nosacījumu piemēro krūškurvja paātrinājuma rezultātiem tajos periodos, kuru kopējais ilgums ir 3 ms (kā noteikts 7.1.4.2.1. punktā), un reģistrē tikai informatīvām vajadzībām.
- 11.2.2. Marķējuma kontrole
- 11.2.2.1. Tehniskais dienests, kas veicis apstiprināšanas testus, pārbauda, vai marķējums atbilst 4. punkta prasībām.
- 11.2.3. Uzstādīšanas un lietošanas instrukcijas kontrole.
- 11.2.3.1. Tehniskais dienests, kas veicis apstiprināšanas testus, pārbauda, vai uzstādīšanas un lietošanas instrukcija atbilst 15. punktam.
12. RAŽOŠANAS ATBILSTĪBAS UN KĀRTĒJIE TESTI
- Ražošanas atbilstības nodrošināšanas procedūras atbilst nolīguma 2. papildinājumā (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) izklāstītajām procedūrām, ievērojot šādas prasības:
- 12.1. saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātu bērnu ierobežotājsistēmu izgatavo atbilstīgi apstiprinātajam tipam saskaņā ar 6. līdz 8. punktā noteiktajām prasībām;
- 12.2. ievēro šo noteikumu 16. pielikumā izklāstīto prasību minimumu attiecībā uz kontroles procedūrām ražošanas atbilstības nodrošināšanai;
- 12.3. iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, jebkurā laikā var pārbaudīt katrā ražošanas uzņēmumā piemērotās atbilstības kontroles metodes. Šādas pārbaudes parasti notiek divas reizes gadā.
13. SANKCIJAS PAR RAŽOŠANAS NEATBILSTĪBU
- 13.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirto bērnu ierobežotājsistēmu apstiprinājumu var atsaukt, ja bērnu ierobežotājsistēma, uz kuras ir 5.4. punktā noteiktie elementi, neiztur 11. punktā paredzētās izlases veida pārbaudes vai neatbilst apstiprinātajam tipam.
- 13.2. Ja nolīguma puse, kura piemēro šos noteikumus, atsauc iepriekš piešķirtu apstiprinājumu, tā, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā, nekavējoties informē pārējās nolīguma puses, kuras piemēro šos noteikumus.
14. PILNĪGA RAŽOŠANAS IZBEIGŠANA
- 14.1. Ja apstiprinājuma turētājs pilnībā pārtrauc ražot kāda noteikta tipa bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar šiem noteikumiem, tas attiecīgi informē iestādi, kas piešķirusi apstiprinājumu. Pēc attiecīgā paziņojuma saņemšanas, šī iestāde informē pārējās nolīguma puses, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.

15. INSTRUKCIJA
- 15.1. Visām bērnu ierobežotājsistēmām tās valsts valodā, kurā ierīci pārdod, pievieno instrukciju ar turpmāk noteikto saturu.
- 15.2. Uzstādīšanas instrukcijā ietver šādu informāciju:
- 15.2.1. Attiecībā uz "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenotiekot iepakošanu, ir skaidri redzama šāda uzlīme:

PIEZĪME

Šī ir "universālā" bērnu ierobežotājsistēma. Tā ir apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 44 04. grozījumu sēriju vispārīgai lietošanai transportlīdzekļos, un tā ir piemērota lielākajai daļai automobiļu sēdekļu, bet ne visiem.

Pareiza uzstādīšana ir iespējama, ja transportlīdzekļa izgatavotājs transportlīdzekļa rokasgrāmatā ir paziņojis, ka transportlīdzeklī var uzstādīt "universālās" bērnu ierobežotājsistēmas šai vecuma grupai.

Šī bērnu ierobežotājsistēma ir klasificēta kā "universālā" ar stingrākiem nosacījumiem nekā agrākās konstrukcijas, uz kurām nav šā paziņojuma.

Šaubu gadījumā sazināties ar bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāju vai tirgotāju.

- 15.2.2. Attiecībā uz "ierobežotās" un "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenotiekot iepakošanu, ir skaidri redzama šāda informācija:

Šī bērnu ierobežotājsistēma ir klasificēta kā "(ierobežota/daļēji universāla)" un ir piemērota uzstādīšanai šādu automobiļu sēdvietās:

AUTOMOBILIS	PRIEKŠĀ	AIZMUGURĒ	
	Malā	Vidū	
(Modelis)	Jā	Jā	Nē

Arī citu automobiļu sēdvietas var būt piemērotas šai bērnu ierobežotājsistēmai. Šaubu gadījumā sazināties ar bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāju vai tirgotāju.

- 15.2.3. Attiecībā uz "transportlīdzeklim raksturīgās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenotiekot iepakošanu, ir skaidri redzama informācija par piemēroto transportlīdzekli.

- 15.2.4. Ja ierīce jālieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, pārdošanas vietā, nenotiekot iepakošanu, ir skaidri redzams arī šāds uzraksts:

"Piemērota tikai tad, ja apstiprinātie transportlīdzekļi ir aprīkoti ar klēpja/trīspunktu/statiskajām drošības jostām vai drošības jostām ar spriegotājiem, kas apstiprinātas saskaņā ar ANO EEK Noteikumiem Nr. 16 vai citiem līdzvērtīgiem standartiem." (Nevajadzīgo svītrot.)

Attiecībā uz kulbiņu ierobežotājsistēmām iekļauj sarakstu ar kulbiņām, kādām ierīce ir piemērota.

- 15.2.5. Bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs uz iepakojuma kārbas norāda informāciju ar adresi, uz kuru pircējs var rakstīt, lai iegūtu papildu informāciju par bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanu konkrētos automobiļos.

- 15.2.6. Uzstādīšanas metode, ko ilustrē ar fotogrāfijām un/vai ar ļoti skaidriem zīmējumiem.
- 15.2.7. Lietotājam norāda, ka bērnu ierobežotājsistēmas cietajām daļām un plastmasas daļām jābūt izvietotām un uzstādītām tā, lai parastos transportlīdzekļa darbības apstākļos tās nevarētu iesprūst zem bīdāma sēdekļa vai transportlīdzekļa durvīs.
- 15.2.8. Lietotājam norāda, ka kulpiņas jālieto perpendikulāri transportlīdzekļa garenvirziena asij.
- 15.2.9. Attiecībā uz sistēmām, kas vērstas uz aizmuguri, pircējam norāda, ka tās nav lietojamas sēdvietās, kas aprīkotas ar gaisa spilvenu. Šī informācija ir skaidri redzama pārdošanas vietā, nenotiekot iepakojumu.
- 15.2.10. Attiecībā uz "ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām" pārdošanas vietā, nenotiekot iepakojumu, ir skaidri redzama šāda informācija:

Šī "ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām" ir konstruēta, lai sniegtu papildu atbalstu bērniem, kuriem ir grūti pareizi sēdēt parastos sēdekļos. Vienmēr noskaidrojiet pie ārsta, vai šī ierobežotājsistēma ir piemērota jūsu bērnam.

- 15.2.11. Attiecībā uz *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenotiekot iepakojumu, ir skaidri redzama šāda uzlīme:

PIEZĪME

1. Šī ir *ISOFIX* BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMA. Tā ir apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 44 04. grozījumu sēriju vispārīgai lietošanai transportlīdzekļos, kas aprīkoti ar *ISOFIX* stiprinājumu sistēmām.
2. To var pareizi uzstādīt transportlīdzekļos, kuru sēdvietas ir apstiprinātas *ISOFIX* sēdvietas (kā izklāstīts transportlīdzekļa rokasgrāmatā) atkarībā no bērnu sēdekļa un palīgierīces kategorijas.
3. Šai ierīcei paredzētā masas grupa un *ISOFIX* izmēru klase ir:

- 15.3. Lietošanas instrukcijā iekļauj šādu informāciju:
- 15.3.1. Masas grupas un palīgierīces, kurām ierīce paredzēta.
- 15.3.2. Ja ierīci lieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, iekļauj šādu tekstu: "Piemērota lietošanai tikai sarakstā minētajos transportlīdzekļos, kas aprīkoti ar klēpja/trīspunktu/statiskajām drošības jostām vai drošības jostām ar spriegotājiem, kas apstiprinātas saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 16 vai citiem līdzvērtīgiem standartiem." (Nevajadzīgo svītrot.)
- 15.3.3. Lietošanas metodi parāda ar fotogrāfijām un/vai ar ļoti skaidriem zīmējumiem. Attiecībā uz sēdekļiem, kurus var lietot gan uz priekšu, gan uz aizmuguri vērstus, jāsniedz skaidrs brīdinājums, ka ierobežotājsistēma jālieto tikai uz aizmuguri vērsta, kamēr bērna masa nepārsniedz norādīto ierobežojumu vai kādu citu ar izmēriem saistītu kritēriju.
- 15.3.4. Nepārprotami izskaidro sprādzes un regulētājierīču darbību.
- 15.3.5. Iesaka, lai visas siksnas, kas notur ierobežotājsistēmu transportlīdzeklī, būtu nospriegotas, lai visas siksnas, ar kurām ierobežo bērnu, būtu noregulētas atkarībā no bērna ķermeņa uzbūves un lai tiktu novērsta siksnu savīšanās.

- 15.3.6. Uzsver, ka ir svarīgi raudzīties, lai klēpja siksnas būtu uzliktas pietiekami zemu, tā, ka iegurnis ir stingri nostiprināts.
- 15.3.7. Iesaka nomainīt ierīci, ja tā bijusi pakļauta spēcīgiem mehāniskajiem spriegumiem negadījumā.
- 15.3.8. Sniedz norādījumus par tīrīšanu.
- 15.3.9. Sniedz lietotājam vispārīgu brīdinājumu par to, ka ierīces konstrukcijā ir bīstami veikt jebkādas grozījumus vai papildinājumus bez kompetentās iestādes apstiprinājuma un ka ir bīstami, ja bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāja sniegtā uzstādīšanas instrukcija netiek rūpīgi ievērota.
- 15.3.10. Ja krēslam nav auduma pārvalka, iesaka sargāt krēslu no saules gaismas, jo tas var kļūt pārāk karsts bērna ādai.
- 15.3.11. Iesaka bērnus neatstāt bērnu ierobežotājsistēmā bez uzraudzības.
- 15.3.12. Iesaka labi nostiprināt bagāžu vai citus priekšmetus, kas sadursmes gadījumā varētu radīt traumas.
- 15.3.13. Iesaka:
- a) nelietot bērnu ierobežotājsistēmu bez pārvalka;
 - b) neaizstāt sēdekļa pārvalku ne ar vienu citu, kā vien ar izgatavotāja ieteikto, jo pārvalkam ir būtiska nozīme ierobežotājsistēmas darbībā.
- 15.3.14. Iekļauj tekstu vai diagrammu, kurā norādīts, kā lietotājs var konstatēt pieauguša cilvēka drošības jostas sprādzes neapmierinošu stāvokli attiecībā pret galveno slodzi nesošo kontakta punktu uz ierobežotājsistēmas. Lietotājam norāda sazināties ar bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāju, ja ir šaubas par minēto punktu.
- 15.3.15. Ja bērnu ierobežotājsistēma piedāvā alternatīvu slodzi nesošo kontakta punktu, skaidri apraksta tā lietošanu. Lietotāju informē, kā noteikt, vai šā alternatīvā izkārtojuma lietojums ir apmierinošs. Lietotājam norāda sazināties ar bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotāju, ja ir šaubas par minēto punktu. Lietotājam skaidri norāda sākt bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanu transportlīdzekļa sēdvietās, kuras transportlīdzekļa īpašnieka rokasgrāmatā minētas kā "universālās" kategorijas sēdvietas, izmantojot primāro drošības jostas izkārtojumu.
- 15.3.16. Nodrošina, lai instrukcija tiktu saglabāta pie bērnu ierobežotājsistēmas visā tās ekspluatācijas laikā vai transportlīdzekļa rokasgrāmatā, ja tās ir iebūvētas ierobežotājsistēmas.
- 15.3.17. Iekļauj skaidru brīdinājumu neizmantojot citus slodzi nesošos kontakta punktus, kā vien tos, kas aprakstīti instrukcijā un norādīti uz bērnu ierobežotājsistēmas.
- 15.3.18. Attiecībā uz *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu automobiļa izgatavotāja rokasgrāmatā jāsniedz lietošanas instrukcija.
16. TO TEHNISKO DIENESTU NOSAUKUMS UN ADRESE, KAS IR ATBILDĪGI PAR APSTIPRINĀŠANAS TESTU VEIKŠANU, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO STRUKTŪRVIENTĪBU NOSAUKUMS UN ADRESE
- 16.1. Nolīguma puses, kuras piemēro šos noteikumus, paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātam to tehnisko dienestu nosaukumu un adresi, kas atbildīgi par apstiprināšanas testu veikšanu, kā arī to administratīvo struktūrvienību nosaukumu un adresi, kuras piešķir apstiprinājumu un kurām jānosūta citās valstīs izdotu apstiprinājumu, tā paplašinājumu, atteikumu vai atsaukumu.

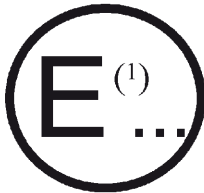
17. PĀREJAS NOTEIKUMI
- 17.1. No 03. grozījumu sērijas oficiālās spēkā stāšanās dienas puse, kas piemēro šos noteikumus, nedrīkst atteikties piešķirt EEK apstiprinājumu atbilstīgi šiem noteikumiem, kas grozīti ar 03. grozījumu sēriju.
- 17.2. Pēc 12 mēnešiem kopš spēkā stāšanās dienas puses, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir EEK apstiprinājumus tikai tad, ja apstiprināmais bērnu ierobežotājsistēmas tips atbilst prasībām, kuras paredz šo noteikumu 03. grozījumu sērija.
- 17.3. Divpadsmit mēnešus pēc 03. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kuras piemēro šos noteikumus, var turpināt tipa apstiprinājumus tādām bērnu ierobežotājsistēmām, kuras atbilst prasībām šajos noteikumos, kuri grozīti ar 02. grozījumu sēriju.
- 17.4. Šajā pašā 12 mēnešu laikposmā puses, kuras piemēro šos noteikumus, neatsaka piešķirt apstiprinājuma paplašinājumu saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējam grozījumu sērijām.
- 17.5. No 03. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas šo noteikumu 16. pielikums attiecas arī uz bērnu ierobežotājsistēmām, kuras jau ir saņēmušas tipa apstiprinājumu saskaņā ar 02. grozījumu sēriju.
- 17.6. No 03. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kuras piemēro šos noteikumus, var atteikt tāda tipa bērnu ierobežotājsistēmu pārdošanu, kuras neatbilst 03. grozījumu sērijas 6.2.2. un 6.2.14. punkta prasībām.
- 17.7. Trīsdesmit sešus mēnešus pēc 03. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kas piemēro šos noteikumus, var atteikt tādu bērnu ierobežotājsistēmu pārdošanu, kuras neatbilst šo noteikumu 03. grozījumu sērijas prasībām.
- 17.8. No 03. grozījumu sērijas 2. papildinājuma spēkā stāšanās dienas visām jaunām bērnu ierobežotājsistēmām, kuras izgatavotas saskaņā ar šiem noteikumiem, pievieno šo noteikumu 4.5. punktā noteikto uzlīmi.
- 17.9. No 04. grozījumu sērijas oficiālās spēkā stāšanās dienas puse, kas piemēro šos noteikumus, nedrīkst atteikties piešķirt EEK apstiprinājumu atbilstīgi šiem noteikumiem, kas grozīti ar 04. grozījumu sēriju.
- 17.10. Pēc 12 mēnešiem kopš 04. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kuras piemēro šos noteikumus, piešķir EEK apstiprinājumus tikai tad, ja apstiprināmais bērnu ierobežotājsistēmas tips atbilst prasībām, kuras paredz šo noteikumu 04. grozījumu sērija.
- 17.11. Divpadsmit mēnešus pēc 04. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kuras piemēro šos noteikumus, var turpināt tipa apstiprinājumus tādām bērnu ierobežotājsistēmām, kuras atbilst prasībām šajos noteikumos, kuri grozīti ar 03. grozījumu sēriju.
- 17.12. Trīsdesmit sešus mēnešus pēc 04. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kuras piemēro šos noteikumus, neatsaka piešķirt apstiprinājuma paplašinājumu saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējam grozījumu sērijām.
- 17.13. Četrdesmit astoņus mēnešus pēc 04. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas puses, kas piemēro šos noteikumus, var atteikt tādu bērnu ierobežotājsistēmu pārdošanu, kuras neatbilst šo noteikumu 04. grozījumu sērijas prasībām.

- 17.14. Sešus mēnešus pēc 04. grozījumu sērijas 04. papildinājuma spēkā stāšanās dienas zaudē spēku apstiprinājumi, kas piešķirti saskaņā ar 03. vai 04. grozījumu sēriju bērnu ierobežotājsistēmām, kuras pieder pie 0., 0+ un I grupas un neatbilst 6.1.11. vai 6.1.12. punkta prasībām.
- 17.15. No šo noteikumu 04. grozījumu sērijas 4. papildinājuma spēkā stāšanās dienas, atkāpjoties no pušu pienākumiem pārejas periodā, kas noteikti 17.14. punktā, un pamatojoties uz Eiropas Kopienas deklarāciju, pievienojoties 1958. gada nolīgumam (Depozitārija paziņojums C.N.60.1998.TREATIES-28), Eiropas Kopienas dalībvalstis var aizliegt laist tirgū bērnu ierobežotājsistēmas, kas neatbilst šo noteikumu 04. grozījumu sērijas 4. papildinājuma prasībām.
-

1. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Izdevējs: administratīvās iestādes nosaukums

.....

par: ⁽²⁾ APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTEIKUMU
 APSTIPRINĀJUMA ATSAUKŠANU
 PILNĪGU RAŽOŠANAS IZBEIGŠANU

attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājsistēmām atbilstīgi Noteikumiem Nr. 44.

Apstiprinājuma Nr.

Paplašinājuma Nr.

- 1.1. Uz priekšu vērsta bērnu ierobežotājsistēma/uz aizmuguri vērsta bērnu ierobežotājsistēma/kulbiņa.
- 1.2. Integrēta/neintegrēta/daļēji integrēta ierobežotājsistēma/bērnu sēdekļi.
- 1.3. Drošības jostas tips: (pieauguša cilvēka) trīspunktu drošības josta,
(pieauguša cilvēka) klēpja drošības josta,
īpaša veida drošības josta/spriegotājs.
- 1.4. Pārējais aprīkojums: krēsla komplekts/trieciena vairogs
2. Tirdzniecības nosaukums vai marka
3. Izgatavotāja dotais bērnu ierobežotājsistēmas apzīmējums
4. Izgatavotāja nosaukums
5. Attiecīgajā gadījumā pārstāvja vārds, uzvārds/nosaukums
6. Adrese
7. Iesniegts apstiprināšanai
8. Tehniskais dienests, kas veic apstiprināšanas testus
9. Iekārtas tips: ātruma samazināšana/paātrinājums ⁽²⁾
10. Minētā dienesta izdotā testa protokola datums
11. Minētā dienesta izdotā testa protokola numurs
12. Apstiprinājums piešķirts/paplašināts/atteikts/atsaukts ⁽²⁾ lietošanai 0., 0+, I, II vai III grupā un universālai/daļēji universālai/ierobežotai lietošanai vai transportlīdzeklim raksturīgai lietošanai vai lietošanai kā "ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām", novietojums transportlīdzeklī
13. Marķējuma novietojums un veids
14. Vieta

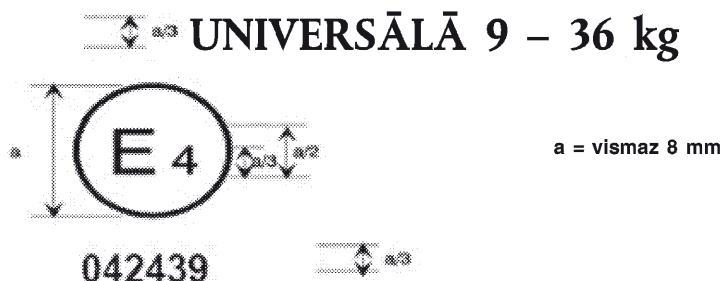
⁽¹⁾ Tās valsts pazīšanas numurs, kura apstiprinājumu piešķirusi/paplašinājusi/atteikusi/atsaukusi (apstiprināšanas nosacījumus skatīt noteikumos).

⁽²⁾ Nevajadzīgo svītrot.

15. Datums
16. Paraksts
17. Šim paziņojumam pievieno šādus dokumentus, uz kuriem ir iepriekš norādītais apstiprinājuma numurs:
- a) bērnu ierobežotājsistēmas rasējumi, shēmas un plāni, ietverot visus uzstādītos spriegotājus, krēsla komplektus, trieciena vairogus;
 - b) transportlīdzekļa konstrukcijas un sēdekļa konstrukcijas, kā arī regulēšanas sistēmas un ierobežotājierīču rasējumi, shēmas un plāni, ietverot visas uzstādītās enerģijas absorbcijas ierīces;
 - c) bērnu ierobežotājsistēmas un/vai transportlīdzekļa konstrukcijas un sēdekļa konstrukcijas fotogrāfijas;
 - d) uzstādīšanas un lietošanas instrukcija;
 - e) transportlīdzekļu modeļu saraksts, kuriem ierobežotājsistēma ir paredzēta.
-

2. PIELIKUMS

APSTIPRINĀJUMA MARĶĒJUMU PARAUGI

a = vismaz 8 mm

Bērnu ierobežotājsistēma ar šādu apstiprinājuma marķējumu ir ierīce, kuru var uzstādīt jebkurā transportlīdzeklī un lietot 9–36 kg masas diapazonā (I līdz III grupa); tā ir apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 042439. Apstiprinājuma numurs norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar prasībām Noteikumos par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājsistēmu apstiprināšanu ("bērnu ierobežotājsistēmas"), kuros grozījumi izdarīti ar 04 grozījumu sēriju.

**IEROBEŽOTA, DAĻĒJI UNIVERSĀLA
VAI TRANSPORTLĪDZEKLIM
RAKSTURĪGA 9 – 25 kg Y**

a = vismaz 8 mm

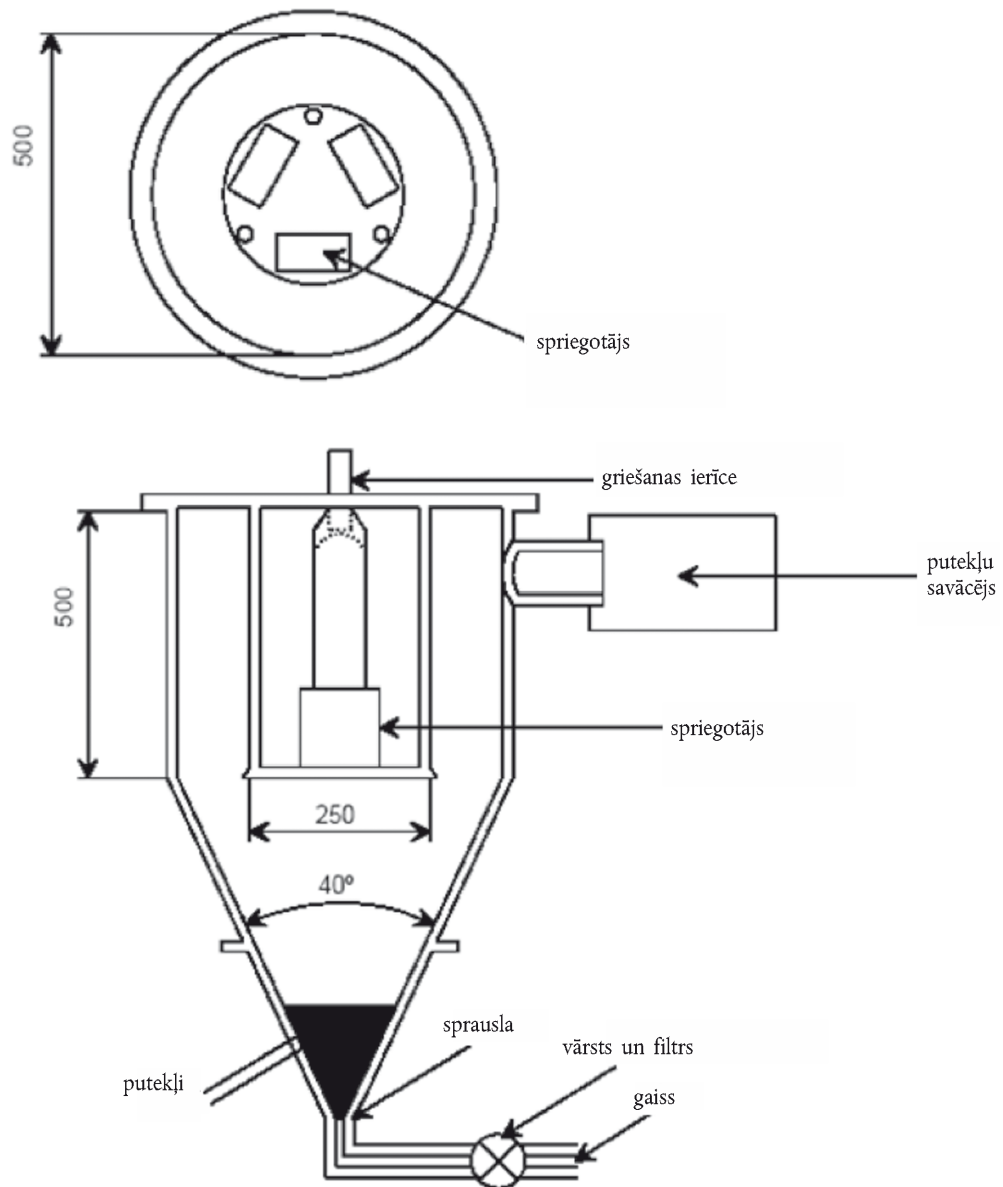
Bērnu ierobežotājsistēma ar šādu apstiprinājuma marķējumu ir ierīce, kuru nevar uzstādīt jebkurā transportlīdzeklī, to var lietot 9–25 kg masas diapazonā (I un II grupa); tā ir apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 042450. Apstiprinājuma numurs norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar prasībām Noteikumos par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājsistēmu apstiprināšanu ("bērnu ierobežotājsistēmas"), kuros grozījumi izdarīti ar 04 grozījumu sēriju. Simbols "Y" norāda, ka sistēma ietver kājstarpes siksnu.

Piezīme. Apstiprinājuma numurs un papildu simbols(-i) jāizvieto cieši līdzās aplim un virs burta "E" vai zem tā, vai arī pa kreisi vai pa labi no tā. Apstiprinājuma numura cipariem jāatrodas vienā burta "E" pusē un jābūt vērstiem vienā virzienā. Papildu simbolam(-iem) jāatrodas tieši pretējā apstiprinājuma numura pusē. Apstiprinājuma numurā jāizvairās lietot romiešu ciparus, lai novērstu to sajaukšanu ar citiem simboliem.

3. PIELIKUMS

TĀDAS IEKĀRTAS PARAUGS, KAS IZMANTOJAMA, LAI TESTĒTU IZTURĪBU PRET PUTEKĻIEM

(izmēri milimetros)

4. PIELIKUMS

KOROZIJAS TESTS

1. Testa iekārta
 - 1.1. Testa iekārta sastāv no miglas kameras, sāls šķīduma tvertnes, atbilstīgi kondicionēta saspiesta gaisa padeves iekārtas, viena vai vairākiem izsmidzinošiem uzgaļiem, paraugu statīviem, kameras apsildes ierīces un vajadzīgajām vadības ierīcēm. Iekārtas izmērs un uzbūves īpatnības var atšķirties ar nosacījumu, ka tiek nodrošināti testam vajadzīgie apstākļi.
 - 1.2. Svarīgi nodrošināt, lai šķīduma pilieni, kas uzkrājas pie kameras griestiem vai tās vāka, nekristu uz testa paraugiem.
 - 1.3. Šķīduma pilieni, kas nokrīt no testa paraugiem, nenonāk atpakaļ tvertnē un netiek atkal izsmidzināti.
 - 1.4. Iekārtu neveido no materiāliem, kuri ietekmē miglas iedarbību uz koroziju.
2. Testa paraugu atrašanās vieta miglas kamerā
 - 2.1. Paraugus, izņemot spriegotājus, atbalsta vai iekar 15° līdz 30° slīpumā pret vertikāli un, vēlams, paralēli galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru un kuru nosaka attiecībā pret lielāko testējamo virsmu.
 - 2.2. Spriegotājus atbalsta vai iekar tā, lai siksnas uztīšanai paredzēto tītavu asis būtu perpendikulāras galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru. Arī atvere, kas spriegotajā paredzēta siksnai, ir vērsta šajā galvenajā virzienā.
 - 2.3. Paraugus novieto tā, lai migla varētu brīvi nosēsties uz tiem visiem.
 - 2.4. Paraugus novieto tā, lai nepieļautu sāls šķīduma noplēšanu no viena parauga uz citu.
3. Sāls šķīdums
 - 3.1. Sāls šķīdumu sagatavo, 5 ± 1 nātrija hlorīda masas daļu izšķīdinot 95 daļās destilēta ūdens. Sāls ir nātrija hlorīds, kurā praktiski nav niķeļa un vara piemaisījumu un kurš sausā stāvoklī satur ne vairāk kā 0,1 % nātrija jodīda un ne vairāk kā 0,3 % kopējo piemaisījumu.
 - 3.2. Šķīdums ir tāds, lai pēc izsmidzināšanas 35°C temperatūrā savāktā šķīduma pH būtu no 6,5 līdz 7,2.
4. Saspiestais gaiss
 - 4.1. Gaiss, ko saspiestu piegādā sāls šķīduma izsmidzināšanas uzgalim vai uzgaļiem, nesatur eļļu un netīrumus, un šā gaisa spiediens ir no 70 kN/m^2 līdz 170 kN/m^2 .
5. Apstākļi miglas kamerā
 - 5.1. Miglas kameras iedarbības zonā uztur $35 \pm 5^\circ\text{C}$ temperatūru. Lai šķīduma pilieniem no testa paraugiem vai no kāda cita avota neļautu uzkrāties, iedarbības zonā novieto vismaz divus tīrus miglas savācējus. Savācējus novieto blakus testa paraugiem: vienu pēc iespējas tuvu, bet otru – pēc iespējas tālu no uzgaļiem. Migla ir tāda, lai uz katriem 80 cm^2 horizontālā savākšanas laukuma katrā savācējā nonāktu vidēji 1,0 līdz 2,0 ml šķīduma stundā, mērot vidēji vismaz 16 stundu ilgā laikposmā.
 - 5.2. Uzgali vai uzgaļus tēmē vai novērš tā, lai strūkļa testa paraugus neskartu tiešā trāpījumā.

5. PIELIKUMS

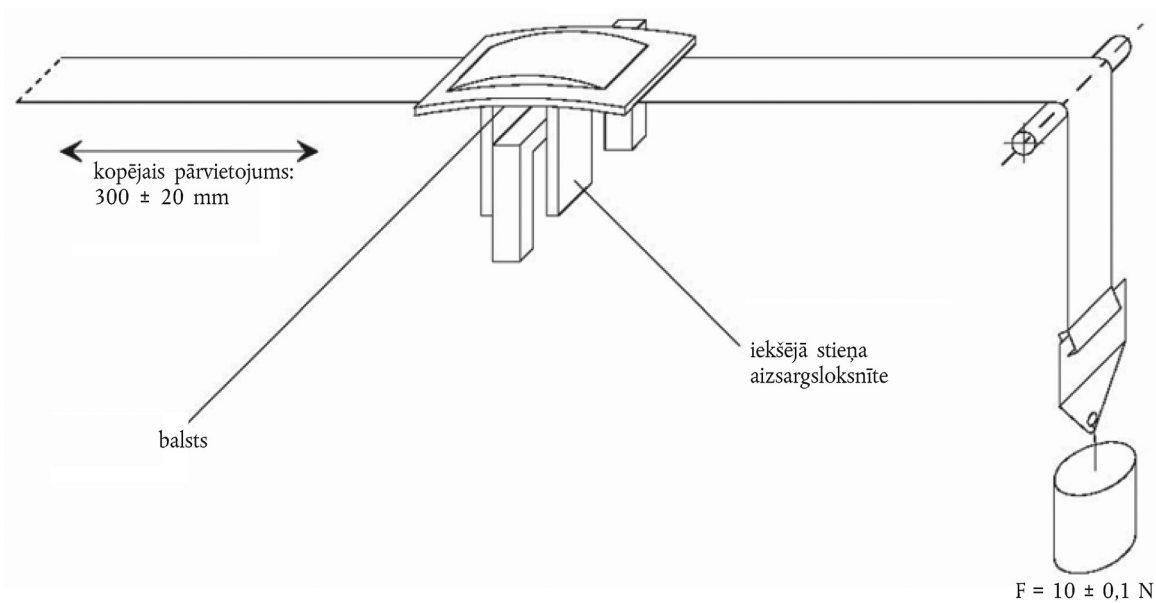
ABRAZĪVĀ NODILUMA UN MIKROSLĪDĒŠANAS TESTS

1. attēls

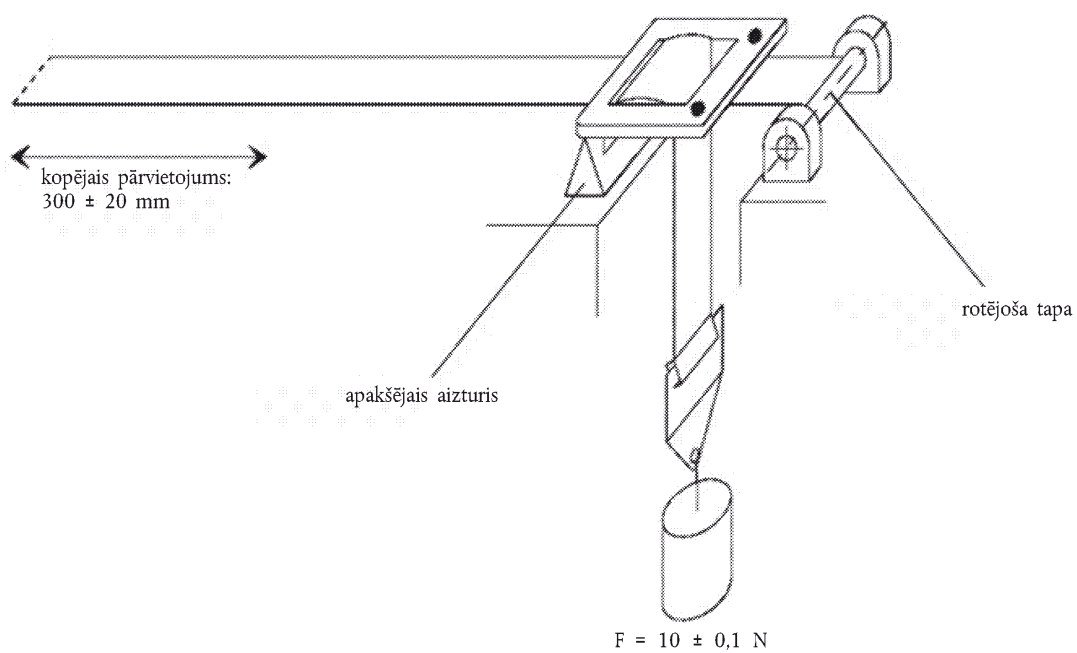
Pirmā veida procedūra

Testa uzstādījumu paraugi atbilst regulētājierīces veidam

Paraugs a

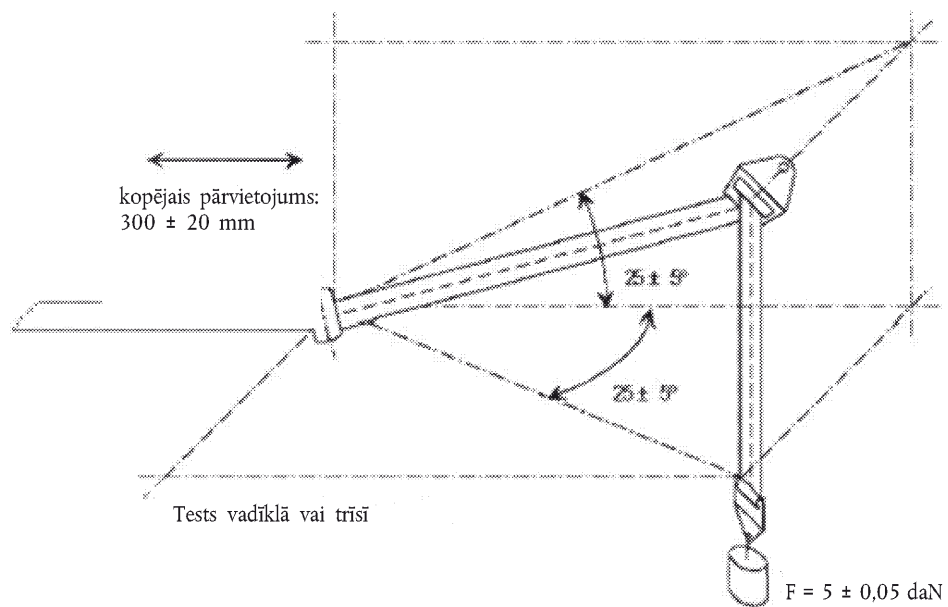
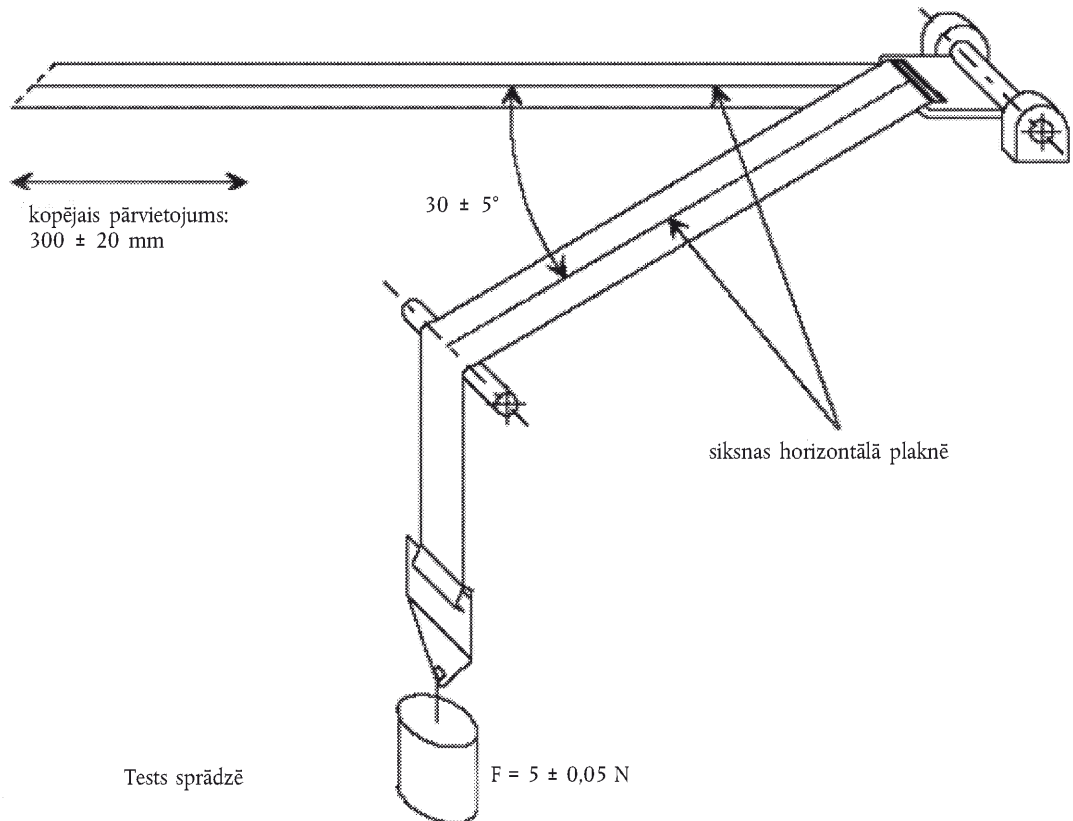

Paraugs b

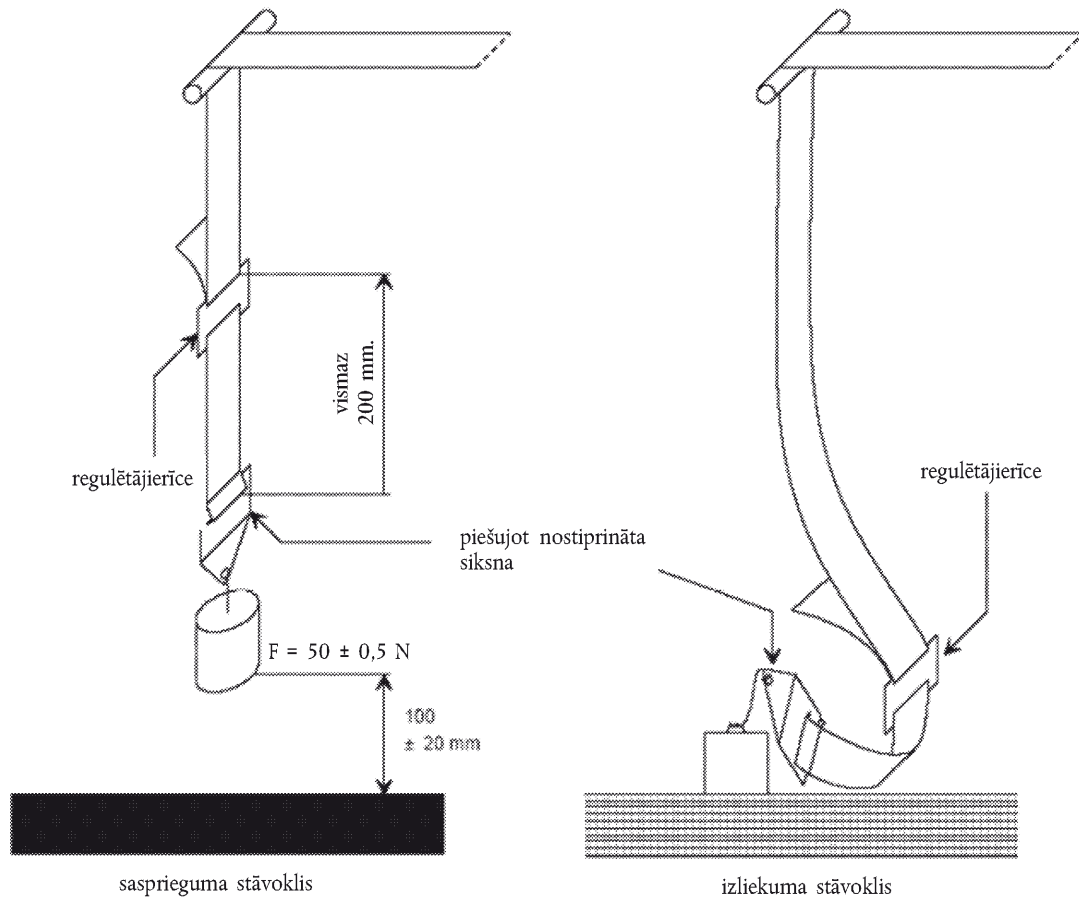

2. attēls

Otrā veida procedūra

3. attēls

Mikroslidēšanas testsKopējais pārvietojums: 300 ± 20 mm

Testēšanas ierīcei pielikto 50 N slodzi virza vertikāli un tā, lai nepieļautu sloga šūpošanos un siksna savērpšanos.

Fiksētājierīci nostiprina pie 50 N sloga tā, kā tas ir transportlīdzeklī.

6. PIELIKUMS

RATIŅU APRAKSTS

1. Ratiņi
 - 1.1. Bērnu ierobežotājsistēmu testos uz ratiņiem atrodas tikai sēdekļi, un ratiņu masa ir vismaz 380 kg. Transportlīdzeklim raksturīgās kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu testos uz ratiņiem atrodas transportlīdzekļa konstrukcija, un ratiņu masa ir vismaz 800 kg.
2. Kalibrēšanas ekrāns
 - 2.1. Ratiņiem ir stingri piestiprināts kalibrēšanas ekrāns, uz kura skaidri marķēta kustības ierobežojuma līnija, lai ar fotogrāfijām būtu iespējams pārliecināties par to, ka izpildīti kritēriji attiecībā uz kustību uz priekšu.
3. Sēdekļi
 - 3.1. Sēdekļa konstrukcija ir šāda:
 - 3.1.1. Nofiksēta cieta atzveltne, kuras izmēri norādīti šā pielikuma 1. papildinājumā. Apakšējā daļa un augšējā daļa ir izgatavotas no caurules ar 20 mm diametru.
 - 3.1.2. Ciets sēdekļis, kura izmēri norādīti šā pielikuma 1. papildinājumā. Sēdekļa aizmugurējā daļa ir izgatavota no cieta lokšņu metāla, kura augšējā malā ir caurule ar 20 mm diametru. Sēdekļa priekšējā daļa arī ir izgatavota no caurules ar 20 mm diametru.
 - 3.1.3. Lai nodrošinātu pieeju stiprinājumu pamatnēm, sēdekļa spilvena aizmugurē izveido atveres, kā norādīts šā pielikuma 1. papildinājumā.
 - 3.1.4. Sēdekļa platums ir 800 mm.
 - 3.1.5. Atzveltne un sēdekļi ir noklāti ar poliuretāna putām, kuru īpašības norādītas 1. tabulā. Spilvena izmēri norādīti šā pielikuma 1. papildinājumā.

1. tabula

Blīvums saskaņā ar ISO 485 (kg/m ³)	43
Spiedes izturība saskaņā ar ISO 2439B (N)	
p – 25 %	125
p – 40 %	155
Spiedes izturības koeficients saskaņā ar ISO 3386 (kPa)	4
Pagarinājums lūzuma vietā saskaņā ar ISO 1798 (%)	180
Plišanas pretestība saskaņā ar ISO 1798 (kPa)	100
Saspiešanas paliekošā deformācija saskaņā ar ISO 1856 (%)	3

- 3.1.6. Poliuretāna putas ir noklātas ar audumu aizsardzībai pret saules stariem, audums ir izgatavots no poliakrilāta šķiedras un tā īpašības norādītas 2. tabulā.

2. tabula

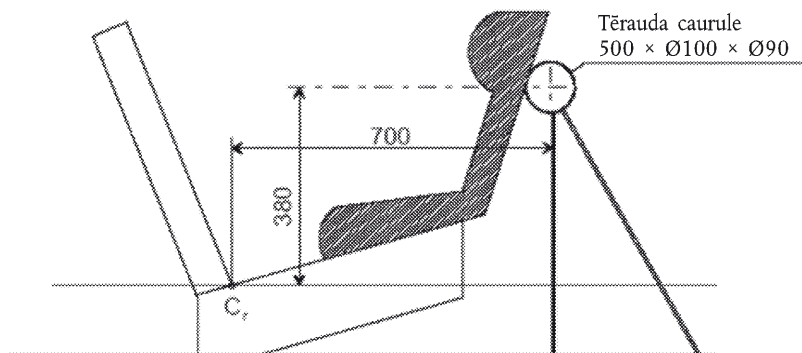
Īpatnējā masa (g/m ²)	290
Plišanas pretestība saskaņā ar DIN 53587 testa paraugam, kura platums ir 50 mm:	
garenvirzienā (kg):	120
platuma virzienā (kg):	80

- 3.1.7. Sēdekļa un atzveltnes pārklāšana ⁽¹⁾
- 3.1.7.1. Sēdekļa putu spilvenu izgatavo no kvadrātiskas formas putu bloka (800 × 575 × 135 mm) tā (sk. šā pielikuma 1. papildinājuma 1. attēlu), lai tā forma līdzinātos alumīnija pamatplāksnes, kas aprakstīta šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlā, formai.
- 3.1.7.2. Pamatplāksnē ieurbj sešus caurumus nolūkā to nostiprināt pie ratiņiem ar skrūvēm. Caurumus urbj gar plāksnes garāko malu, pa trim katrā pusē, un to atrašanās vieta ir atkarīga no ratiņu konstrukcijas. Caurumos ieliek sešas skrūves. Ir ieteicams ar piemērotu adhezīvu vielu skrūves pie plāksnes pielīmēt. Pēc tam skrūves nostiprina ar uzgriežņiem.
- 3.1.7.3. Pārklāja materiālu (1 250 × 1 200 mm, sk. šā pielikuma 1. papildinājuma 3. attēlu) pa vidu nogriež tā, lai pēc pārklāšanas materiāla malas savstarpēji nepārklātos. Starp pārklāja materiāla malām jābūt apmēram 100 mm lielai atstarpei. Tādēļ materiāls jāgriež apmēram 1 200 mm attālumā.
- 3.1.7.4. Uz pārklāja materiāla pāri visam platumam novelk divas līnijas. Līnijas velk 375 mm attālumā no pārklāja materiāla viduslīnijas (sk. šā pielikuma 1. papildinājuma 3. attēlu).
- 3.1.7.5. Sēdekļa putu spilvenu novieto uz pārklāja materiāla ar augšu uz leju tā, ka alumīnija pamatplāksne atrodas virspusē.
- 3.1.7.6. Pārklāja materiālu nostiepj abās pusēs, līdz uz tā novilkās līnijas ir vienā līmenī ar alumīnija pamatplāksnes malām. Vietā, kur atrodas katra skrūve, pārklāja materiālā izdara nelielus iegriezumus un pārvelk to pāri skrūvēm.
- 3.1.7.7. Vietā, kur pamatplāksnē un putās ir rievas, pārklāja materiālu iegriež.
- 3.1.7.8. Pārklāju pielīmē alumīnija plāksnei ar elastīgu līmi. Pirms līmēšanas noņem uzgriežņus.
- 3.1.7.9. Malās esošos atlokus saloka uz plāksnes un arī pielīmē.
- 3.1.7.10. Rievās esošos atlokus ieloka iekšā un piestiprina ar spēcīgu līmlenti.
- 3.1.7.11. Elastīgajai līmei jāžūst vismaz 12 stundas.
- 3.1.7.12. Atzveltnes spilvenu pārklāj tieši tāpat kā sēdekli, izņemot to, ka pārklāja materiāla (1 250 × 850 mm) līnijas novelk 320 mm attālumā no materiāla viduslīnijas.
- 3.1.8. Līnija Cr sakrīt ar līniju, kurā krustojas sēdekļa virsējā plakne un atzveltnes priekšējā plakne.
- 3.2. Uz aizmuguri vērstu ierīču testēšana
- 3.2.1. Uz ratiņiem uzstāda īpašu rāmi, kas atbalsta bērnu ierobežotājsistēmu, kā parādīts 1. attēlā.
- 3.2.2. Ratiņiem stingri piestiprina tērauda cauruli tā, lai 5 000 ± 50 N liela slodze, kas pielikta caurules centrā horizontālā virzienā, neradītu kustību, kas pārsniedz 2 mm.
- 3.2.3. Caurules izmēri ir: 500 × 100 × 90 mm.

⁽¹⁾ Sīkāku informāciju par šajā procesā lietotajiem materiāliem var iegūt no TNO (Riteņu transportlīdzekļu pētniecības institūts), Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nīderlande.

1. attēls

Ietaise uz aizmuguri vērsta ierīces testēšanai

Izmēri mm

- 3.3. Ratiņu grīdas panelis
- 3.3.1. Ratiņu grīdas panelis ir konstruēts no līdzenas vienmērīga biezuma un viena materiāla metāla loksnes (sk. šā pielikuma 3. papildinājuma 2. attēlu).
- 3.3.1.1. Grīdas panelis ir nekustīgi uzstādīts uz ratiņiem. Grīdas paneļa augstumu attiecībā pret Cr ass projekcijas punktu, izmēru X⁽¹⁾ 2. attēlā koriģē atbilstīgi 7.1.4.1.9. punkta prasībām.
- 3.3.1.2. Grīdas panelis ir projektēts tā, lai virsmas cietība nebūtu mazāka par 120 HB saskaņā ar standartu EN ISO 6506-1:1999.
- 3.3.1.3. Grīdas panelis iztur tam pieliktu 5 kN koncentrētu vertikālo slodzi, bez pārvietošanās, kas lielāka par 2 mm attiecībā pret Cr asi, un bez paliekošas deformācijas.
- 3.3.1.4. Grīdas paneļa virsmas nelīdzenums nepārsniedz 6,3 Ra saskaņā ar ISO 4287:1997.
- 3.3.1.5. Grīdas panelis ir projektēts tā, lai pēc bērnu ierobežotājsistēmas dinamiskais testa saskaņā ar šiem noteikumiem nerastos paliekoša deformācija.
4. Apturēšanas ierīce
- 4.1. Šī ierīce sastāv no diviem vienādiem amortizatoriem, kas uzstādīti paralēli viens otram.
- 4.2. Vajadzības gadījumā vienu vai vairākas reizes pievieno papildu amortizatoru, ja nominālmasa attiecīgi vienu vai vairākas reizes palielināta par 200 kg. Amortizatoru veido:
- 4.2.1. ārējais korpuss no tērauda caurules;
- 4.2.2. poliuretāna caurule, kas absorbē enerģiju;
- 4.2.3. amortizētājā iegremdēta pulēta tērauda poga olīvas formā; un
- 4.2.4. stienis un trieciena plate.
- 4.3. Šīs enerģijas absorbcijas ierīces daļu izmēri norādīti shēmā šā pielikuma 2. papildinājumā.
- 4.4. Absorbējošās vielas īpašības ir norādītas šā pielikuma 3. un 4. tabulā.
- 4.5. Pirms lietošanas šo noteikumu 7. pielikumā paredzētajos kalibrēšanas testos apturēšanas ierīces komplektu vismaz 12 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 15 līdz 25 °C. Apturēšanas ierīces darbība katrā testā izpilda 7. pielikuma 1. un 2. papildinājumā noteiktās prasības. Pirms bērnu ierobežotājsistēmas dinamiskā testa apturēšanas ierīces komplektu vismaz 12 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir tāda pati kā kalibrēšanas testā ar precizitāti ± 2 °C. Var izmantot arī citas ierīces, ar ko var iegūt līdzvērtīgus rezultātus.

(1) X izmērs ir 210 mm ar regulēšanas amplitūdu ± 70 mm.

3. tabula

Absorbējošās vielas "A" raksturlielumi ⁽¹⁾

(Ja nav norādīts citādi, nosaka ar ASTM metodi D 735)

Šora cietība A:	95 ± 2, ja temperatūra ir 20 ± 5 °C
Plīšanas pretestība:	R _o ≥ 350 kg/cm ²
Minimālais pagarinājums:	A _o ≥ 400 %
Modulis, ja pagarinājums ir 100 %:	≥ 110 kg/cm ²
ja pagarinājums ir 300 %:	≥ 240 kg/cm ²
Trauslums zemā temperatūrā (ASTM metode D 736):	5 stundas – 55 °C temperatūrā
Saspiešanas paliekošā deformācija (B metode):	22 stundas 70 °C temperatūrā ≤ 45 %
Blīvums 25 °C temperatūrā:	1,05 līdz 1,10
Novecošana gaisa iedarbībā (ASTM metode D 573): pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:	Šora cietība: maksimālā variācija ± 3 plīšanas pretestība: samazinājums < 10 % no R _o pagarinājums: samazinājums < 10 % no A _o masa: samazinājums < 1 %
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 1. Eļļa): pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:	Šora cietība: maksimālā variācija ± 4 plīšanas pretestība: samazinājums < 15 % no R _o pagarinājums: samazinājums < 10 % no A _o apjoms: palielinājums < 5 %
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 3. Eļļa): pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:	plīšanas pretestība: samazinājums < 15 % no R _o pagarinājums: samazinājums < 15 % no A _o apjoms: palielinājums < 20 %
Iegremdēšana destilētā ūdenī: pēc izturēšanas 1 nedēļu 70 °C temperatūrā:	plīšanas pretestība: samazinājums < 35 % no R _o pagarinājums: palielinājums < 20 % no A _o

⁽¹⁾ Adrese, lai saņemtu attiecīgos ASTM standartus, ir ASTM, 1916 Race Street, Philadelphia, USA PA 19 103.

4. tabula

Absorbējošās vielas "B" raksturlielumi

(Ja nav norādīts citādi, nosaka ar ASTM metodi 2000 (1980))

Šora cietība A:	88 ± 2, ja temperatūra ir 20 ± 5 °C
Plīšanas pretestība:	R _o ≥ 300 kg/cm ²
Minimālais pagarinājums:	A _o ≥ 400 %
Modulis, ja pagarinājums ir 100 %:	≥ 70 kg/cm ²
ja pagarinājums ir 300 %:	≥ 130 kg/cm ²
Trauslums zemā temperatūrā (ASTM metode D 736):	5 stundas – 55 °C temperatūrā
Saspiešanas paliekošā deformācija (B metode):	22 stundas 70 °C temperatūrā ≤ 45 %
Blīvums 25 °C temperatūrā:	1,08 līdz 1,12
Novecošana gaisa iedarbībā (ASTM metode D 573 (1981)): pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:	Šora cietība: maksimālā variācija ± 3 plīšanas pretestība: samazinājums < 10 % no R _o pagarinājums: samazinājums < 10 % no A _o masa: samazinājums < 1 %

Iegremdēšana eļļā (ASTM metode D 471 (1979). Eļļa Nr. 1):

pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:

Šora cietība: maksimālā variācija ± 4
plīšanas pretestība: samazinājums $< 15\%$ no R_o
pagarinājums: samazinājums $< 10\%$ no A_o
apjoms: palielinājums $< 5\%$

Iegremdēšana eļļā (ASTM metode D 471 (1979). Eļļa Nr. 3):

pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:

plīšanas pretestība: samazinājums $< 15\%$ no R_o
pagarinājums: samazinājums $< 15\%$ no A_o
apjoms: palielinājums $< 20\%$

Iegremdēšana destilētā ūdenī:

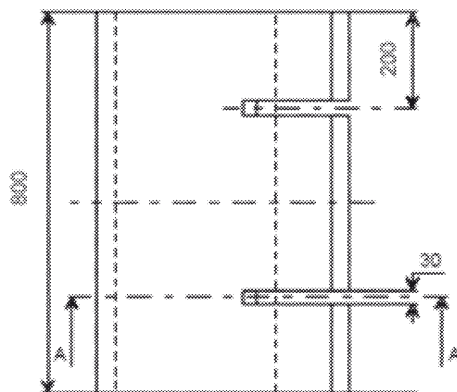
pēc izturēšanas vienu nedēļu 70 °C temperatūrā:

plīšanas pretestība: samazinājums $< 35\%$ no R_o
pagarinājums: palielinājums $< 20\%$ no A_o

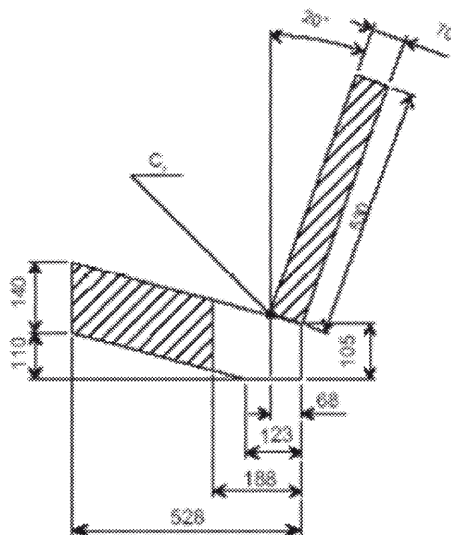
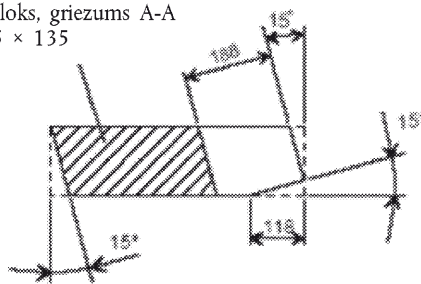
1. papildinājums

1. attēls

Sēdekļa un sēdekļa spilvenu izmēri

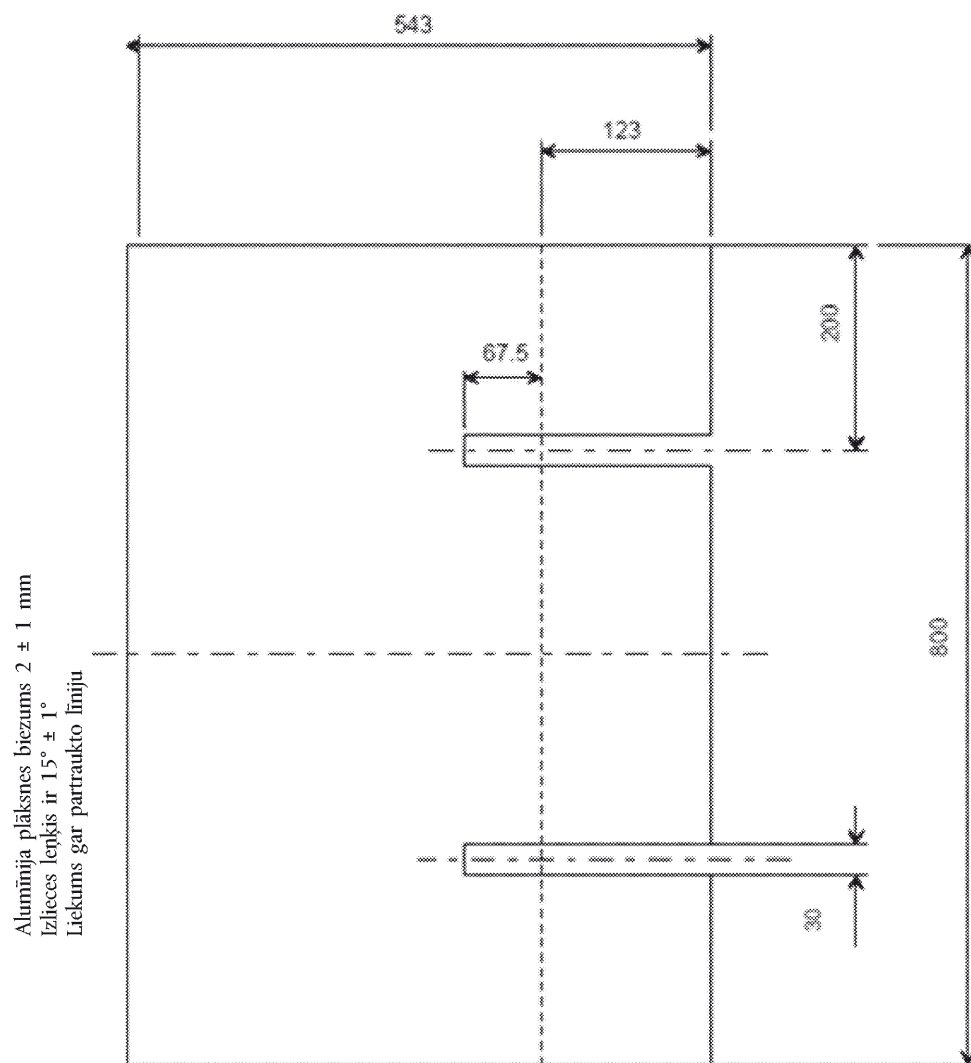
Kvadrātisks putu bloks, griezum A-A
Izmēri: 800 × 575 × 135

2. attēls

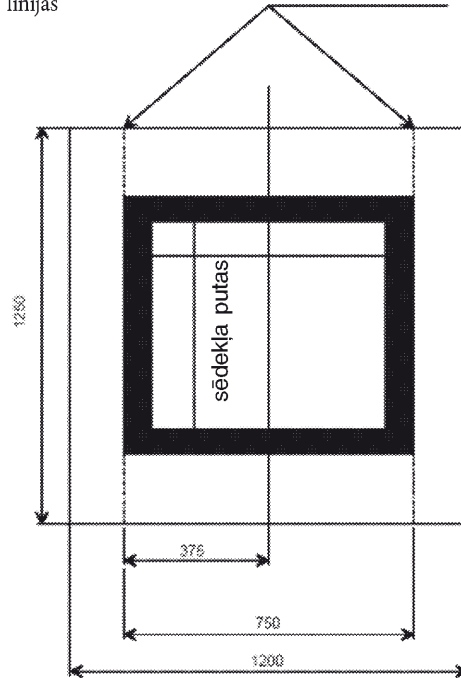
Alumīnija pamatplāksnes izmēri

Alumīnija plāksne pirms locīšanas

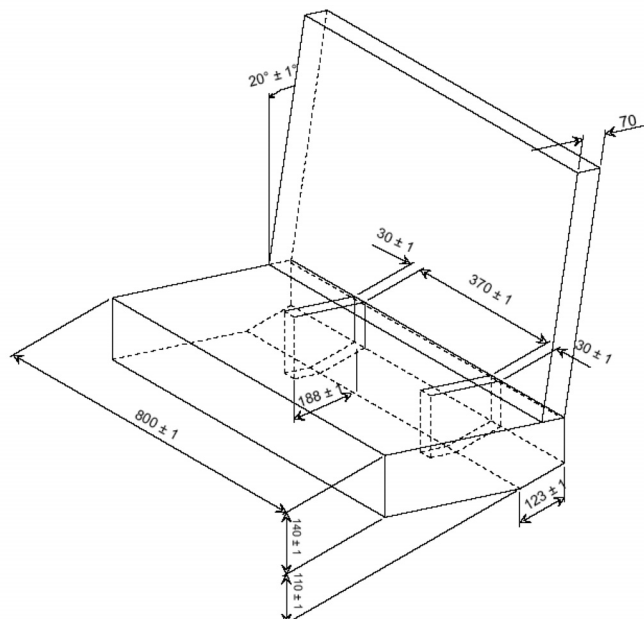
Izmēri mm.

3. attēls

Pārklāja materiāla izmēriuz materiāla uzzīmētās
līnijas

Izmēri mm

4. attēls

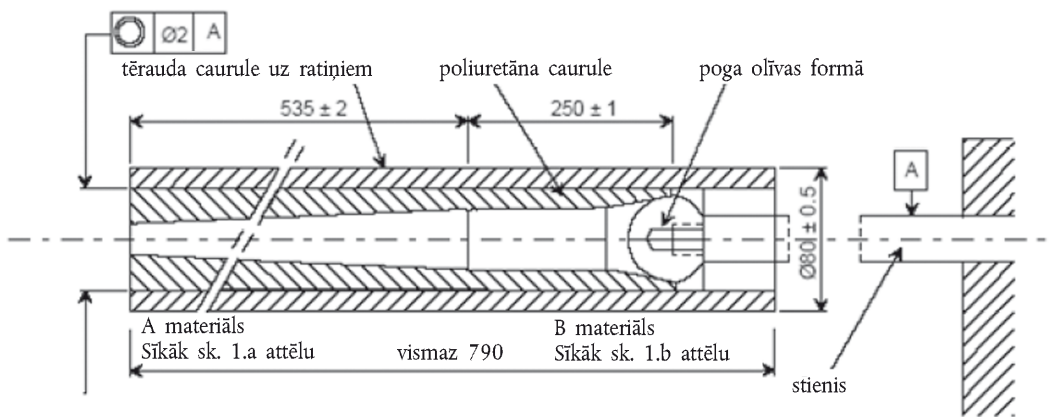
Sēdekļa trīsdimensiju attēls

2. papildinājums

Apturēšanas ierīce

Izmēri frontālajam triecienam (mm)

1. attēls

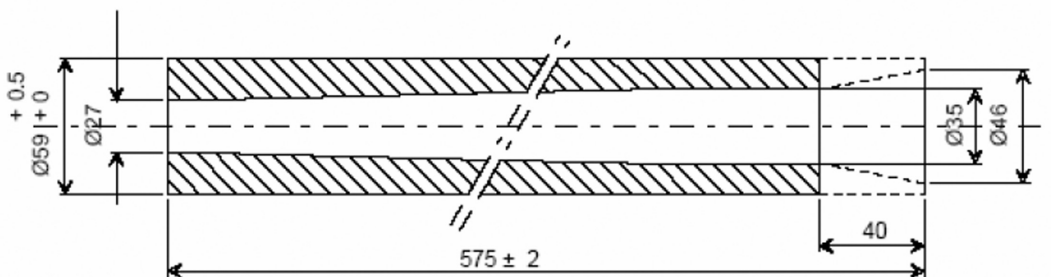

Atstarpi nosaka atbilstīgi poliuretāna caurules ārējam diametram (pietiek ar vieglu grūdienu)

3.2 virsmas apdare

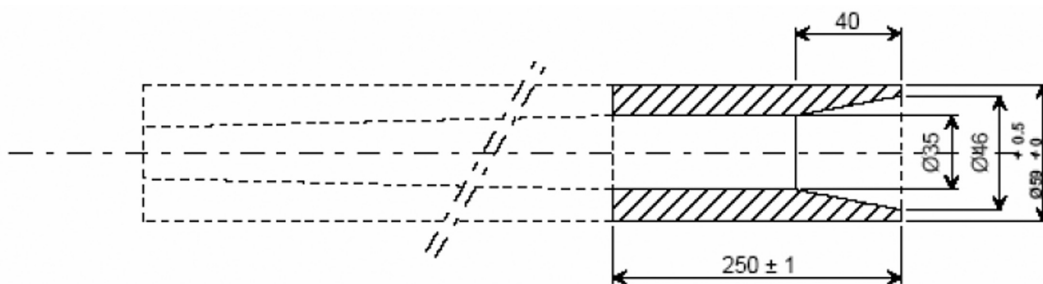
1.a attēls

A materiāls

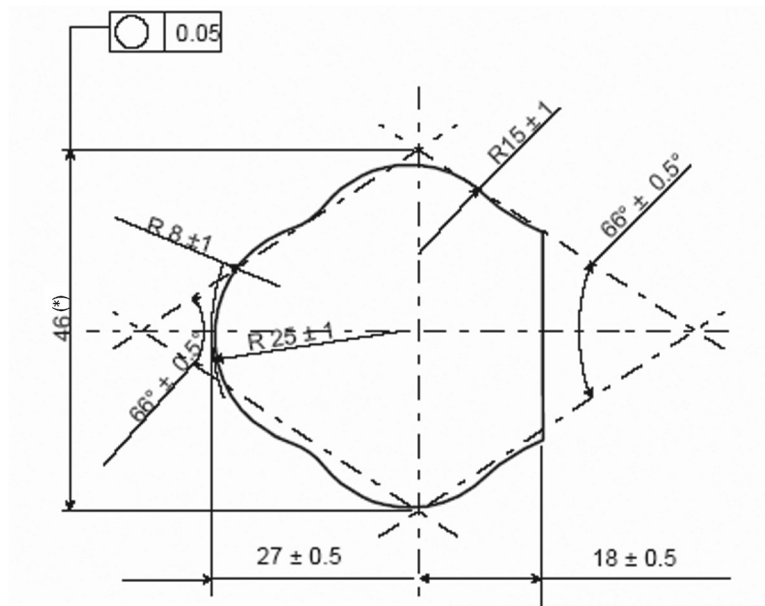
1.b attēls

B materiāls

2. attēls

Apturēšanas ierīces poga olīvas formā

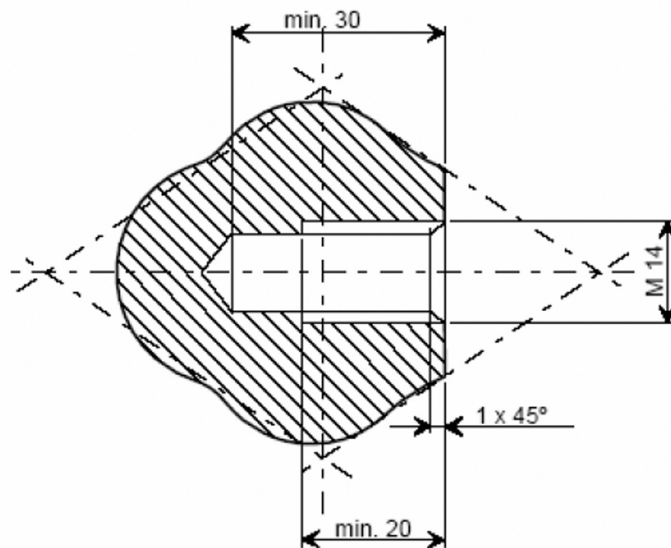

(*) Šis izmērs var mainīties robežās no 43 līdz 49 mm.

Izmēri mm

3. attēls

Apturēšanas ierīces poga olīvas formā

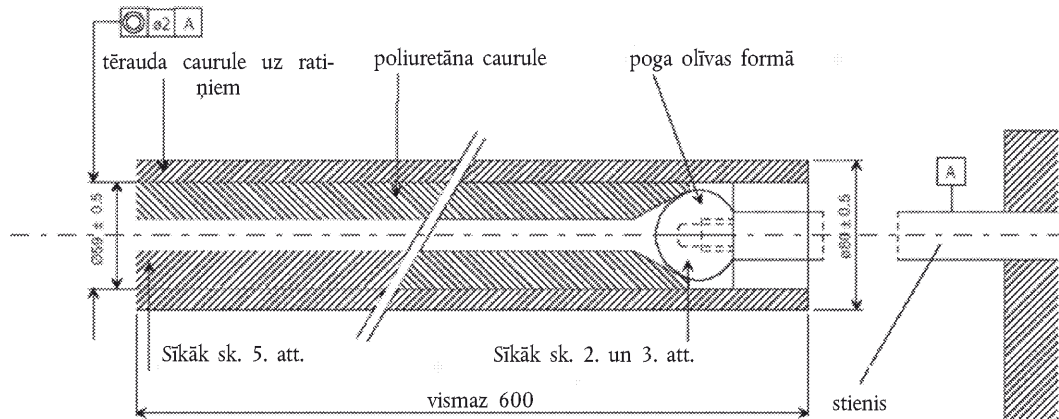
Izmēri mm

4. attēls

Apturēšanas ierīce (komplekts)

Aizmugures trieciens

Izmēri mm

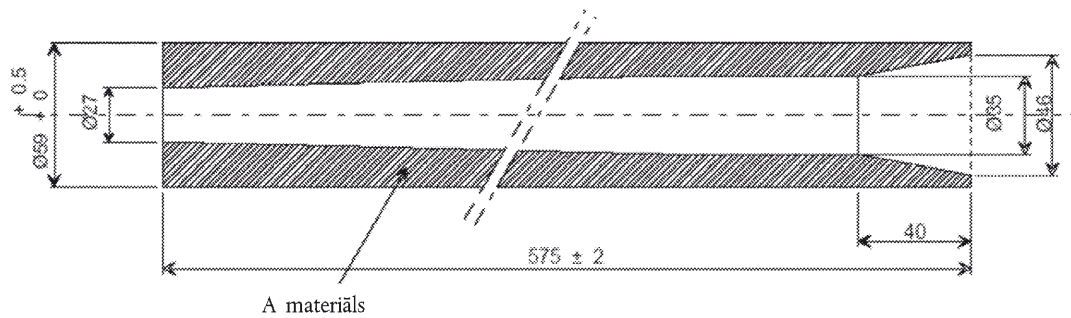
Atstarpi nosaka atbilstīgi poliuretāna caurules ārējam diametram (pietiek ar vieglu grūdienu)

5. attēls

Apturēšanas ierīces poliuretāna caurule

Aizmugures trieciens

Izmēri mm

3. papildinājums

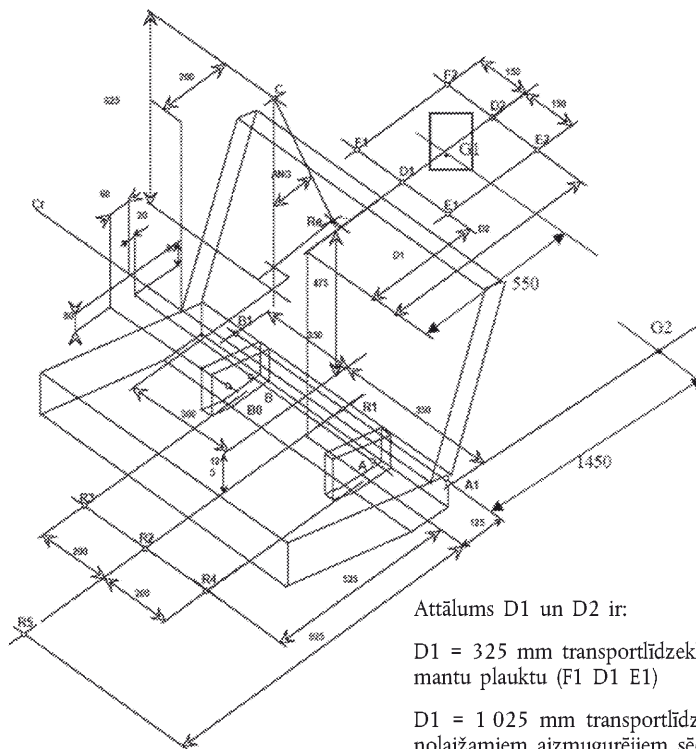
STIPRINĀJUMU IZKĀRTOJUMS UN LIETOŠANA UZ TESTA RATIŅIEM

1. Stiprinājumus izvieto atbilstīgi tam, kā parādīts attēlā turpmāk.

Piestiprinot standarta stiprinājuma plāksni stiprinājuma punktiem A un B vai B0, plāksnes uzstāda ar skrūvi horizontāli šķērsvirzienā ar slīpo virsmu pret ratiņu iekšpusi, un tās var brīvi rotēt ap tās asi.

2. "Universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām lieto šādus stiprinājuma punktus:
 - 2.1. Bērnu ierobežotājsistēmām, kam lieto klēpja drošības jostas, punktus A un B.
 - 2.2. Bērnu ierobežotājsistēmām, kam lieto klēpja un diagonālās drošības jostas, punktus A, BO un C.
 - 2.3. Bērnu ierobežotājsistēmām, kam lieto ISOFIX stiprinājumus, vistālāk aizmugurē esošos punktus H₁ un H₂.
3. Stiprinājumus A, B un/vai (vistālāk aizmugurē) H1, H2 un D lieto "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, kurām ir tikai viens papildu augšējais stiprinājums.
4. Stiprinājumus A, B un/vai (vistālāk aizmugurē) H1, H2, E un F lieto "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, kurām ir tikai viens papildu augšējais stiprinājums.
5. Stiprinājuma punkti R1, R2, R3, R4 un R5 ir papildu stiprinājuma punkti uz aizmuguri vērstām "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, kurām ir viens vai vairāki papildu stiprinājumi (sk. 8.1.3.5.3. punktu).
6. Izņemot attiecībā uz punktu C (kas norāda statņa cilpas vietu), stiprinājumu izvietojumam atbilstīgie punkti norāda vietu, kurā jostas galus piestiprina ratiņiem vai, attiecīgi, slodzes pārveidotājam. Struktūra, uz kuras izvietoti stiprinājumi, ir cieta. Ja augšējiem stiprinājumiem garenvirzienā pieliek 980 N lielu slodzi, tad tie šajā virzienā izkustas ne vairāk kā par 0,2 mm. Ratiņi ir konstruēti tā, lai testa laikā stiprinājumus balstošajās detaļās nerastos paliekoša deformācija.
7. Kulbiņām, kas ietilpst 0. grupā, punktus A1 un/vai B1 var lietot kā alternatīvu viens otram, kā norādījis ierobežotājsistēmu izgatavotājs. A1 un B1 ir izvietoti uz šķērsvirziena līnijas caur R1, 350 mm attālumā no R1.
8. Testējot "universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas, testa sēdeklim uzstāda standarta drošības jostu ar spriegotāju, kā norādīts 13. pielikumā. Katram dinamiskajam testam starp spriegotāju un standarta drošības jostas stiprinājuma plāksni A1 izmanto jaunu siksnu.
9. Pārbaudot bērnu ierobežotājsistēmas, kurām ir augšējā sikсна, lieto stiprinājumu G1 vai G2.
10. Attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmām, kurām izmanto atbalsta stieni, tehniskais dienests izvēlas lietojamus stiprinājumus saskaņā ar 2., 3., 4. vai 5. punktu un atbalsta stieņa regulējumu, kā norādīts 7.1.4.1.9. punktā.

1. attēls

Attālums D1 un D2 ir:

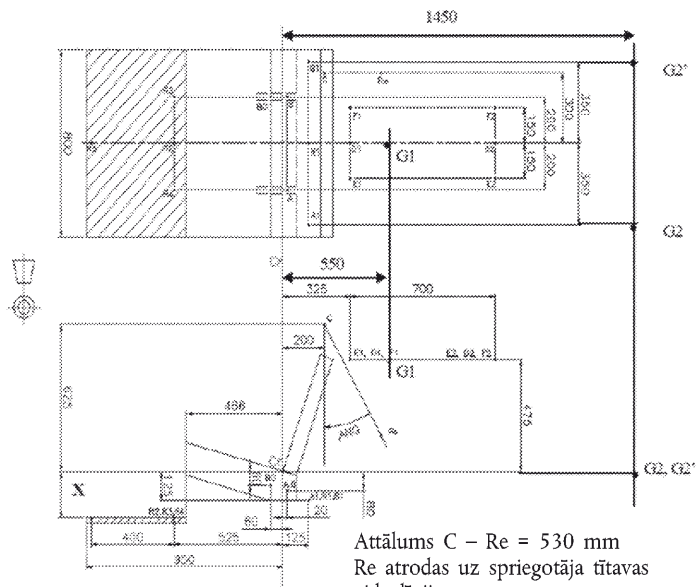
D1 = 325 mm transportlīdzekļiem ar mantu plauktu (F1 D1 E1)

D2 = 1 025 mm transportlīdzekļiem ar nolaižamiem aizmugurējiem sēdekļiem (furgona tips) (F2 D2 E2)

Izmēri, kas attiecas uz Cr, ir ar pielaidi ± 2 mm, izņemot attālumu no grīdas līdz Cr, kas ir ± 10 mm

Attālums C – Re = 530 mm
 Re atrodas uz spriegotāja tīvas viduslīnijas
 Leņķis "ANG" = lielākais 30°

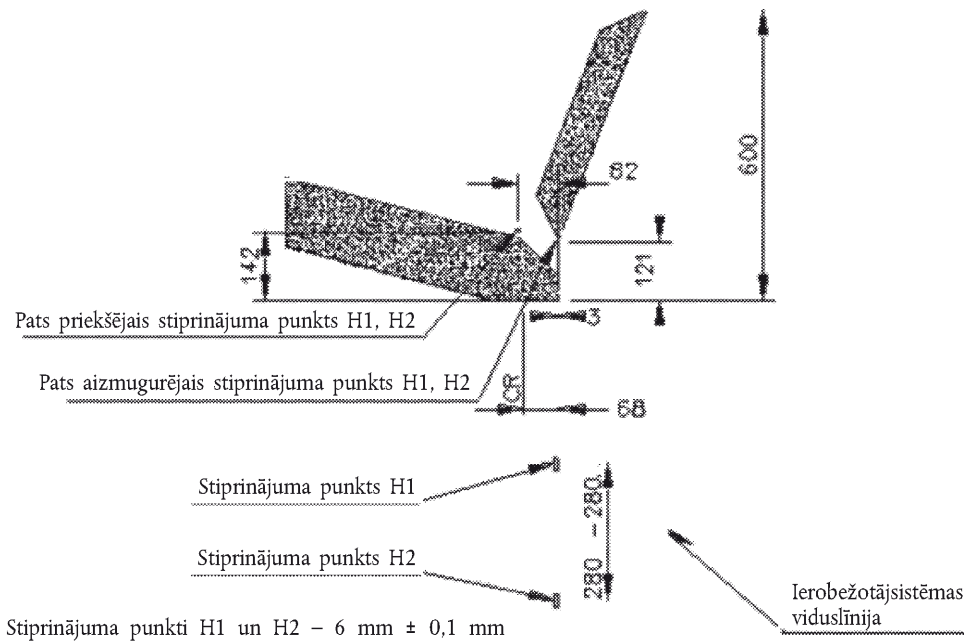
2. attēls

Attālums C – Re = 530 mm
 Re atrodas uz spriegotāja tīvas viduslīnijas
 Leņķis "ANG" = lielākais 30°

Grīdas laukums ir iesvītrots

3. attēls

7. PIELIKUMS

RATIŅU ĀTRUMA SAMAZINĀJUMA LĪKNE KĀ LAIKA FUNKCIJA

Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas starptautiskajā standartā ISO 6487:2002, mērīšanas aprīkojums atbilst specifikācijām, kādas noteiktas datu kanālam ar kanāla frekvences klasi (CFC) 60.

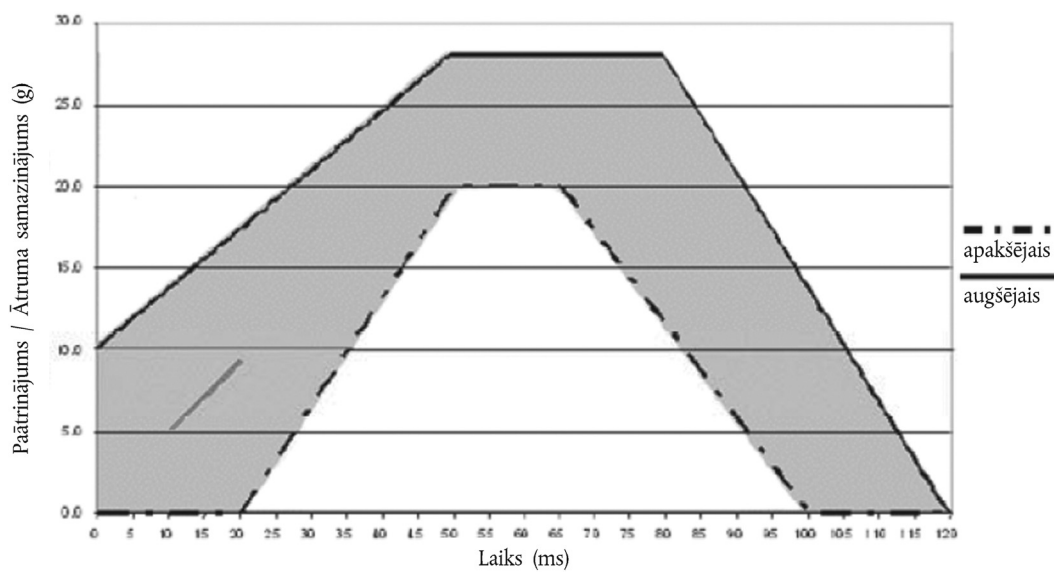
1. papildinājums

Ratiņu ātruma samazinājuma vai paātrinājuma līkne kā laika funkcija

Frontālais trieciens

Dažādu līkņu definīcija

Laiks (ms)	Paātrinājums (g) Apakšējais koridors	Paātrinājums (g) Augšējais koridors
0	—	10
20	0	—
50	20	28
65	20	—
80	—	28
100	0	—
120	—	0

Papildu segments (sk. 8.1.3.1.1.3.2. punktu) attiecas vienīgi uz paātrinājuma sliedi.

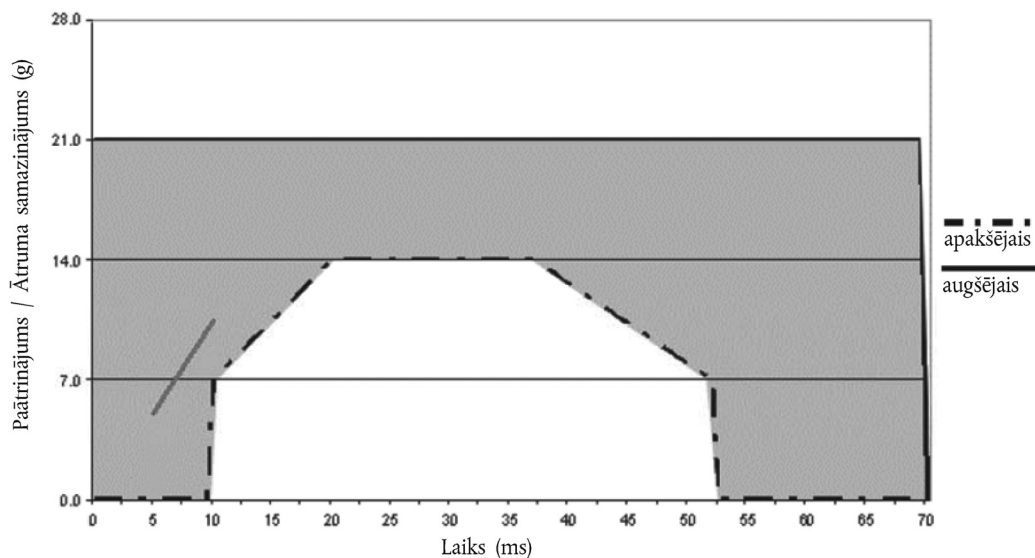
2. papildinājums

Ratiņu ātruma samazinājuma vai paātrinājuma līkne kā laika funkcija

Aizmugures trieciens

Dažādu līkņu definīcija

Laiks (ms)	Paātrinājums (g) Apakšējais koridors	Paātrinājums (g) Augšējais koridors
0	—	21
10	0	
10	7	—
20	14	—
37	14	—
52	7	—
52	0	
70	—	21
70	—	0

Papildu segments (sk. 8.1.3.1.1.3.2. punktu) attiecas vienīgi uz paātrinājuma sliedi.

8. PIELIKUMS

MANEKENU APRAKSTS

1. Vispārīgi noteikumi
 - 1.1. Šajos noteikumos paredzētie manekeni ir aprakstīti šā pielikuma 1. līdz 3. papildinājumā un tehniskajos rasējumos, ko sastādījis TNO (Riteņu transportlīdzekļu pētniecības institūts), *Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nīderlande*.
 - 1.2. Var lietot alternatīvus manekenus ar nosacījumu, ka:
 - 1.2.1. kompetentajai iestādei pierāda to līdzvērtību; un
 - 1.2.2. to lietošana ir reģistrēta testa ziņojumā un paziņojumā atbilstīgi šo noteikumu 1. pielikumam.
-

1. papildinājums

DEVIŅUS MĒNEŠUS, 3, 6 UN 10 GADUS VECA BĒRNA MANEKENA APRAKSTS

1. Vispārīgi noteikumi
- 1.1. Turpmāk aprakstīto manekenu izmēri un masa pamatojas attiecīgi uz 9 mēnešus, 3, 6, un 10 gadus vecu bērnu 50. procentīles antropometriskajiem rādītājiem.
- 1.2. Manekeni sastāv no metāla un poliestera skeleta ar lieta poliuretāna ķermeņa daļām.
- 1.3. Manekena komponentu shematisku attēlojumu skatīt 9. attēlā.
2. Uzbūve
- 2.1. Galva
- 2.1.1. Galva ir izgatavota no poliuretāna un stiprināta ar metāla sloksnēm. Galvas iekšpusē smaguma centrā uz poliamīda bloka ir iespējams uzstādīt mērīšanas aparāturu.
- 2.2. Skriemeļi
- 2.2.1. Kakla skriemeļi
- 2.2.1.1. Kakls ir izgatavots no pieciem poliuretāna gredzeniem, kuru vidū ir elementi no poliamīda. Atlanta ass bloks ir izgatavots no poliamīda.
- 2.2.2. Jostas skriemeļi
- 2.2.2.1. Pieci jostas skriemeļi ir izgatavoti no poliamīda.
- 2.3. Krūškurvis
- 2.3.1. Krūškurvja skelets sastāv no cauruļveida tērauda rāmja, uz kura uzmontētas rokas locītavas. Mugurkauls sastāv no tērauda kabeļa ar četrām vītņotām spailēm.
- 2.3.2. Skelets ir pārklāts ar poliuretānu. Mērīšanas aparāturu var ievietot krūškurvja dobumā.
- 2.4. Locekļi
- 2.4.1. Rokas un kājas arī ir izgatavotas no poliuretāna, pastiprinātas ar metāla elementiem kā kvadrātveida caurulēm, sloksnēm un plāksnēm. Ceļi un elkoņi ir aprīkoti ar regulējamām locītavām ar eņģēm. Augšdelma un apakšstilba locītavas ir regulējamas locītavas ar lodīti un iedobi.
- 2.5. Iegurņi
- 2.5.1. Iegurņi ir izgatavoti no poliestera, kas pastiprināts ar stiklu, un arī ir pārklāts ar poliuretānu.
- 2.5.2. Iegurņa augšdaļas formu, kas ir svarīga, lai noteiktu jutīgumu pret vēdera noslogojumu, veido pēc iespējas līdzīgu bērna iegurņa formai.
- 2.5.3. Gūžas locītavas atrodas tieši zem iegurņa.
- 2.6. Manekena montāža
- 2.6.1. Kakls–krūškurvis–iegurņi
- 2.6.1.1. Jostas skriemeļus un iegurni uzver uz tērauda kabeļa, un to spriegojumu noregulē ar uzgriezni. Tāpat uzmontē un noregulē kakla skriemeļus. Tā kā tērauda kabelis nedrīkst brīvi kustēties krūškurvi, nedrīkst būt iespējams noregulēt jostas skriemeļu spriegumu no kakla puses un otrādi.
- 2.6.2. Galva–kakls
- 2.6.2.1. Galvu var uzmontēt un noregulēt ar skrūvi un uzgriezni caur atlanta ass bloku.
- 2.6.3. Rumpis–locekļi
- 2.6.3.1. Rokas un kājas var uzmontēt un noregulēt pie rumpja ar lodītes un iedobes locītavām.
- 2.6.3.2. Roku locītavām lodītes pievieno rumpim; attiecībā uz kāju locītavām tās pievieno kājām.

3. Galvenie parametri

3.1. Masa

1. tabula

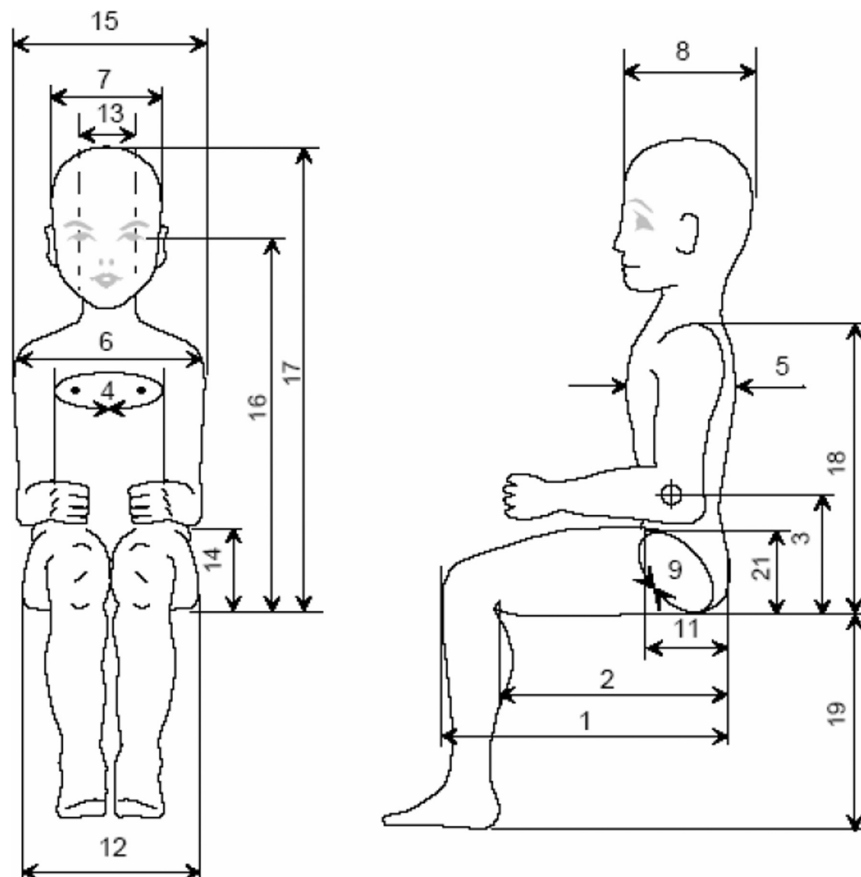
Sastāvdaļa	Masa kg atkarībāno vecuma grupas			
	9 mēneši	3 gadi	6 gadi	10 gadi
Galva + kakls	2,20 ± 0,10	2,70 ± 0,10	3,45 ± 0,10	3,60 ± 0,10
Rumpis	3,40 ± 0,10	5,80 ± 0,15	8,45 ± 0,20	12,30 ± 0,30
Augšdelms (2x)	0,70 ± 0,05	1,10 ± 0,05	1,85 ± 0,10	2,00 ± 0,10
Apakšdelms (2x)	0,45 ± 0,05	0,70 ± 0,05	1,15 ± 0,05	1,60 ± 0,10
Augšstilbs (2x)	1,40 ± 0,05	3,00 ± 0,10	4,10 ± 0,15	7,50 ± 0,15
Apakšstilbs (2x)	0,85 ± 0,05	1,70 ± 0,10	3,00 ± 0,10	5,00 ± 0,15
Kopā	9,00 ± 0,20	15,00 ± 0,30	22,00 ± 0,50	32,00 ± 0,70

3.2. Galvenie izmēri

3.2.1. Galvenie izmēri, pamatojoties uz šā pielikuma 1. attēlu, doti 2. tabulā.

1. attēls

Manekena galvenie izmēri

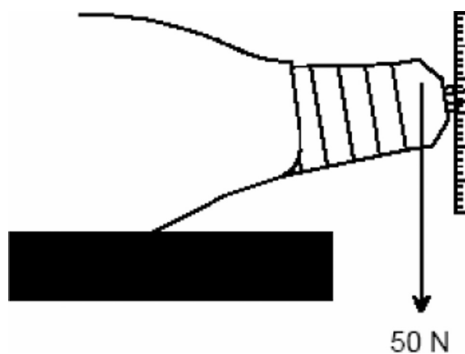

2. tabula

Nr.	Izmēri	Izmēri mm pa vecuma grupām			
		9 mēneši	3 gadi	6 gadi	10 gadi
1	Sēžamvietas aizmugure līdz celim	195	334	378	456
2	Sēžamvietas aizmugure līdz pacelei, sēdus	145	262	312	376
3	Smaguma centrs līdz sēdeklim	180	190	190	200
4	Krūškurvja apkārtmērs	440	510	580	660
5	Krūškurvja dziļums	102	125	135	142
6	Attālums starp lāpstiņām	170	215	250	295
7	Galvas platums	125	137	141	141
8	Galvas garums	166	174	175	181
9	Gūžu apkārtmērs, sēdus	510	590	668	780
10	Gūžu apkārtmērs, stāvus (nav parādīts)	470	550	628	740
11	Gūžu dziļums, sēdus	125	147	168	180
12	Gūžu platums, sēdus	166	206	229	255
13	Kakla platums	60	71	79	89
14	Sēdeklis līdz elkonim	135	153	155	186
15	Plecu platums	216	249	295	345
16	Acu augstums, sēdus	350	460	536	625
17	Augstums, sēdus	450	560	636	725
18	Plecu augstums, sēdus	280	335	403	483
19	Pēdas pamatne līdz pacelei, sēdus	125	205	283	355
20	Augums (nav parādīts)	708	980	1 166	1 376
21	Augšstilba augstums, sēdus	70	85	95	106

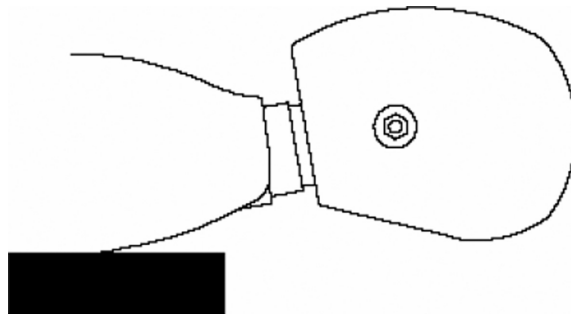
4. Locītavu regulēšana
 - 4.1. Vispārīgi norādījumi
 - 4.1.1. Lai, manekenus lietojot, iegūtu reproducējamus rezultātus, ir būtiski noteikt un kontrolēt berzi visās locītavās, spriegojumu kaklā un jostas kabeļos, kā arī vēdera ieliktņa stingrību.
 - 4.2. Kakla kabeļa regulēšana
 - 4.2.1. Novieto rumpi horizontāli guļus uz muguras.
 - 4.2.2. Uzmontē pilnu kakla komplektu bez galvas.
 - 4.2.3. Savelk spriegošanas uzgriezni atlanta ass blokā.
 - 4.2.4. Atlanta ass blokam cauri izver piemērotu stieni vai skrūvi.
 - 4.2.5. Atlaiž vaļīgāk spriegošanas skrūvi, līdz atlanta ass bloks nolaižas uz leju par 10 ± 1 mm, kad stienim vai skrūvei, kas izverta cauri atlanta ass blokam, virzienā uz leju pieliek 50 N slodzi (sk. 2. attēlu).

2. attēls

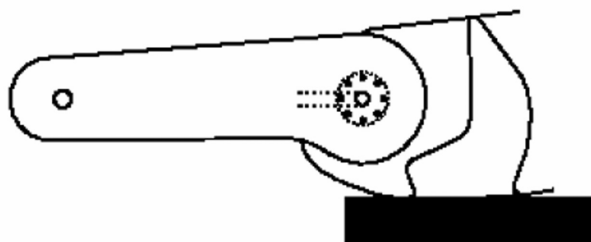
- 4.3. Atlanta ass locītava
- 4.3.1. Novieto rumpi horizontāli guļus uz muguras.
- 4.3.2. Uzmontē pilnu kakla un galvas komplektu.
- 4.3.3. Savelk skrūvi un regulēšanas uzgriezni cauri galvai un atlanta ass blokam, galvai atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.3.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz galva sāk kustēties (sk. 3. attēlu).

3. attēls

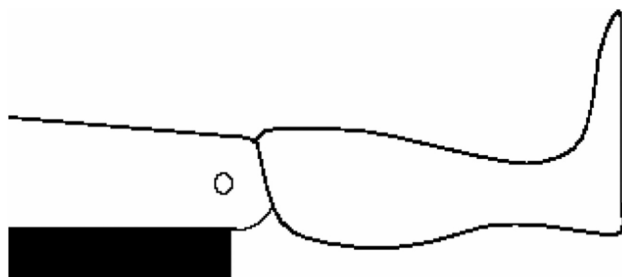
- 4.4. Gūžas locītava
- 4.4.1. Novieto iegurni horizontāli ar priekšpusi uz leju.
- 4.4.2. Uzmontē augšstilbu bez apakšstilba.
- 4.4.3. Savelk regulēšanas uzgriezni, augšstilbam atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.4.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz augšstilbs sāk kustēties.
- 4.4.5. Gūžas locītava sākotnējā periodā bieži jāpārbauda sakarā ar "izmēģināšanas" radītām problēmām (sk. 4. attēlu).

4. attēls

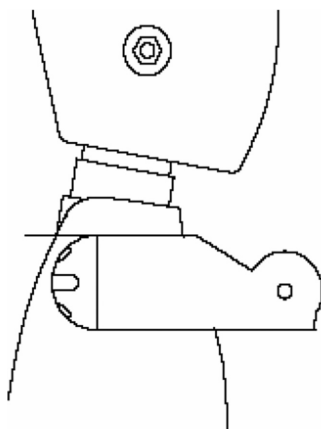
- 4.5. Ceļa locītava
- 4.5.1. Novieto augšstilbu horizontālā stāvoklī.
- 4.5.2. Uzmontē apakšstilbu.
- 4.5.3. Savelk ceļa locītavas regulēšanas uzgriezni, apakšstilbam atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.5.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz apakšstilbs sāk kustēties (sk. 5. attēlu).

5. attēls

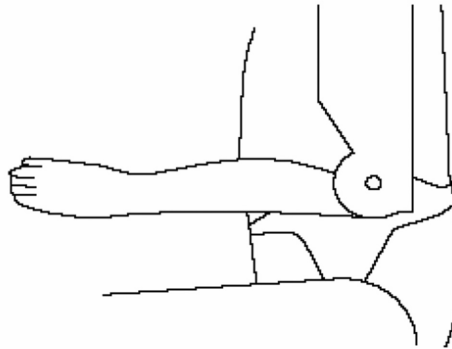
- 4.6. Pleca locītava
- 4.6.1. Novieto rumpi vertikāli.
- 4.6.2. Uzmontē augšdelmu bez apakšdelma.
- 4.6.3. Savelk pleca regulēšanas uzgriezni, augšdelmam atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.6.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz augšdelms sāk kustēties (sk. 6. attēlu).
- 4.6.5. Plecu locītavas sākotnējā periodā bieži jāpārbauda sakarā ar "iemēģināšanas" radītām problēmām.

6. attēls

- 4.7. Elkoņa locītava
- 4.7.1. Novieto augšdelmu vertikālā stāvoklī.
- 4.7.2. Uzmontē apakšdelmu.
- 4.7.3. Savelk elkoņa regulēšanas uzgriezni, apakšdelmam atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.7.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz apakšdelms sāk kustēties (sk. 7. attēlu).

7. attēls

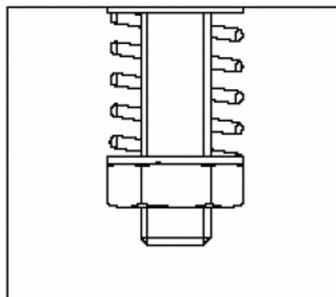

4.8. Jostas kabelis

4.8.1. Samontē rumpja augšdaļu, jostas skriemeļus, rumpja apakšdaļu, vēdera ieliktni, kabeli un atsperi.

4.8.2. Savelk kabeļa regulēšanas uzgriezni rumpja apakšdaļā, līdz atsperē saspiesta līdz $2/3$ tās garuma nenoslogotā stāvoklī (sk. 8. attēlu).

8. attēls

4.9. Vēdera ieliktņa kalibrēšana

4.9.1. Vispārīgi noteikumi

4.9.1.1. Testu veic ar piemērotu mehānismu, kas rada spriegojumu.

4.9.2. Novieto vēdera ieliktņi uz cieta bloka, kura garums un platums ir vienāds ar mugurkaula jostas daļas stieņa garumu un platumu. Minētā bloka biezums ir vismaz divreiz lielāks par mugurkaula jostas daļas stieņa biezumu (sk. 9. attēlu).

4.9.3. Piemēro sākotnējo slodzi 20 N.

4.9.4. Piemēro pastāvīgu slodzi 50 N.

4.9.5. Vēdera ieliktņa izliece pēc divām minūtēm ir:

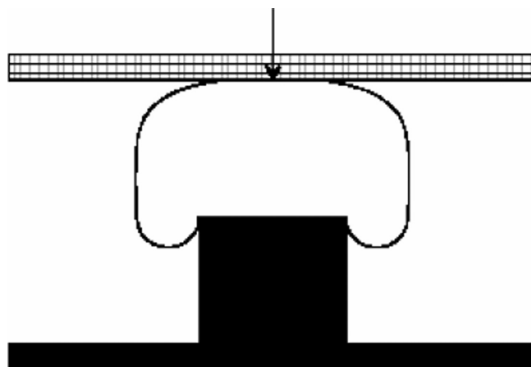
9 mēnešu manekenam: $11,5 \pm 2,0$ mm

3 gadu manekenam: $11,5 \pm 2,0$ mm

6 gadu manekenam: $13,0 \pm 2,0$ mm

10 gadu manekenam: $13,0 \pm 2,0$ mm

9. attēls

5. Aparatūra
- 5.1. Vispārīgi noteikumi
- 5.1.1. Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas starptautiskajā standartā ISO 6487 (1980).
- 5.2. Akselerometra uzstādīšana krūškurvī
Akselerometru uzstāda aizsargātā krūškurvja dobumā.
- 5.3. Pazīmes par iespiešanos vēderā
- 5.3.1. Jostas skriemeļiem priekšpusē ar plānu līmlenti vertikāli piestiprina modelēšanas māla paraugu.
- 5.3.2. Modelēšanas māla ieliekšanās nav nepārprotama pazīme, ka notikusi iespiešanās.
- 5.3.3. Modelēšanas māla paraugu garums un platums ir tāds pats, kā mugurkaula jostas daļas stieņa garums un platums; paraugu biezums ir 25 ± 2 mm.
- 5.3.4. Lieto tikai to modelēšanas mālu, kas piegādāts kopā ar manekeniem.
- 5.3.5. Veicot testu, modelēšanas māla temperatūra ir 30 ± 5 °C.

2. papildinājums

“JAUNDZIMUŠĀ” MANEKENA APRAKSTS

Manekens kā viena vesela vienība sastāv no galvas, rumpja, rokām un kājām. Rumpis, rokas un kājas ir viens vesels Sorbotāna lējums, kas noklāts ar PVC ādu un satur mugurkaulu ar tērauda atsperi. Galva ir poliuretāna putu lējums, kas noklāts ar PVC ādu un ir pastāvīgi piestiprināts pie rumpja. Manekenam ir cieši pieguļošs izstiepjams kokvilnas/poliestera tērps.

Manekena izmēri un masas sadalījums pamatojas uz jaundzimuša bērna 50. procentīlēm un ir sniegti 1. un 2. tabulā un 1. attēlā.

1. tabula

“Jaundzimušā” manekena galvenie izmēri

Izmērs		mm	Izmērs		mm
A	Sēžamvieta–galvas virsa	345	F	Krūškurvja platums	105
B	Sēžamvieta–pēdas pamatne (taisna kāja)	250	G	Krūškurvja dziļums	100
C	Galvas platums	105	H	Gūžu platums	105
D	Galvas dziļums	125	I	C no G no galvas augšdaļas	235
E	Plecu platums	150			

2. tabula

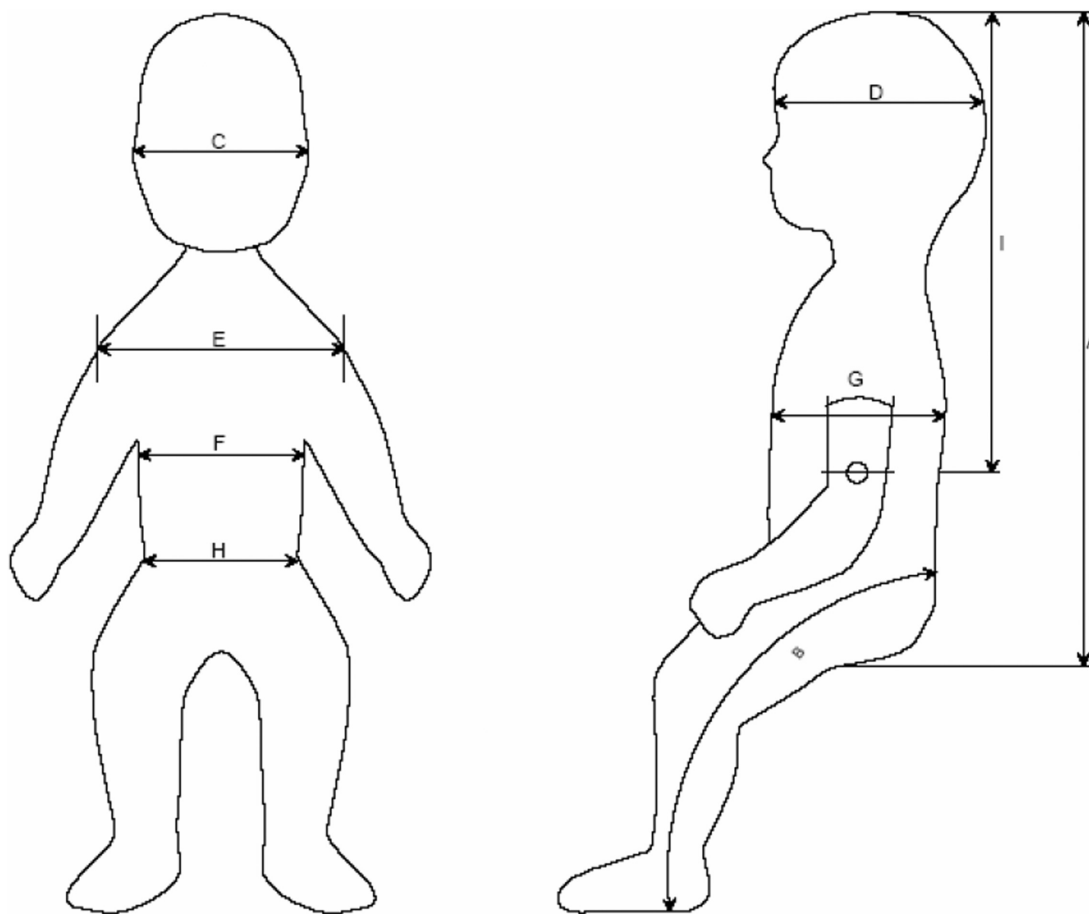
“Jaundzimušā” manekena masas sadalījums (*)

Galva un kakls	0,7 kg
Rumpis	1,1 kg
Rokas	0,5 kg
Kājas	1,1 kg
Kopējā masa	3,4 kg

(*) PVC ādas biezumam jābūt $1 \pm 0,5$ mm.
Īpatnējam svaram jābūt $0,865 \pm 0,1$.

1. attēls

Zīdaiņa manekena kalibrēšana

1. PLECU STINGRĪBA

- 1.1. Manekenu ar muguru novieto uz horizontālas virsmas un rumpi no vienas puses atbalsta, lai nepieļautu tā kustēšanos (2. attēls).
- 1.2. Horizontāli pieliek 150 N slodzi virzuleim ar plakanu virsmu, kura diametrs ir 40 mm, virzienā, kas ir perpendikulārs manekena vertikālajai asij. Virzuļa ass ir manekena pleca centrā un līdzās punktam A uz pleca (sk. 2. attēlu). Virzuļa sānu novirzījums no punkta, kurā tas pirmoreiz saskaras ar roku, ir no 30 mm līdz 50 mm.
- 1.3. Minēto procedūru atkārto ar pretējo plecu, pārliekot atbalstu otrā pusē.

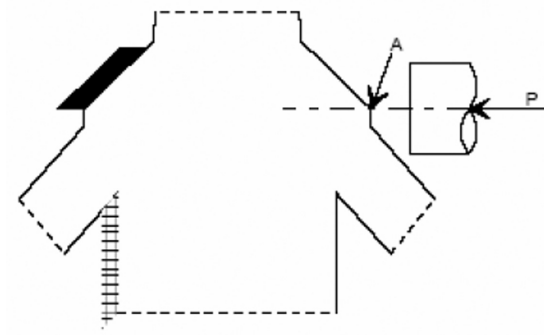
2. KĀJU LOCĪTAVAS STINGRĪBA

- 2.1. Manekenu ar muguru novieto uz horizontālas virsmas (3. attēls) un sasien kopā abus apakšstilbus, tā lai ceļu iekšpuse saskartos.
- 2.2. Ceļiem pieliek vertikālu slodzi ar 35 mm × 95 mm lielu virzuli ar plakanu virsmu, virzuļa centra līnijai atrodies virs ceļu augstākā punkta.
- 2.3. Virzuleim pieliek pietiekošu spēku, lai saliektu gūžas locītavu, līdz virzuļa virsma atrodas 85 mm virs atbalsta virsmas. Šā spēka lielums ir no 30 N līdz 70 N. Raugās, lai apakšējie locekļi testa laikā nesaskartos ne ar vienu virsmu.

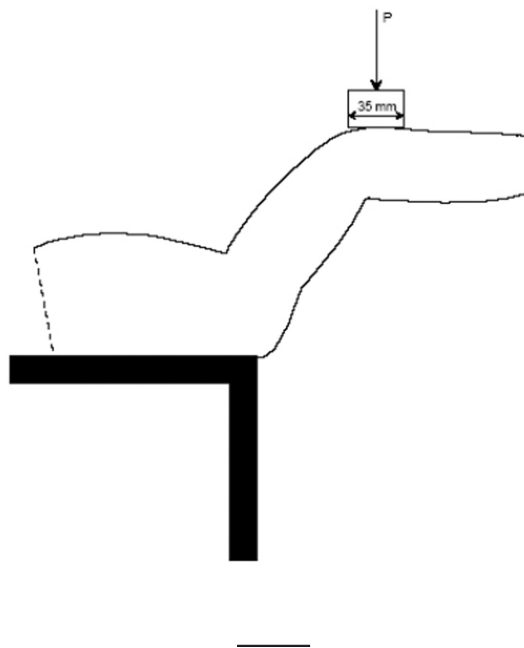
3. TEMPERATŪRA

Kalibrēšanu veic 15 °C līdz 30 °C temperatūrā.

2. attēls

3. attēls

3. papildinājums

ASTOŅPADSMIT MĒNEŠUS VECA BĒRNA MANEKENA APRAKSTS

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI
- 1.1. Manekena izmēri un masa pamatojas uz 18 mēnešus veca bērna 50. procentīles antropometriskajiem rādītājiem.
2. UZBŪVE
- 2.1. Galva
- 2.1.1. Galva sastāv no daļēji cieta plastmasas galvaskausa, kas pārklāts ar galvas ādu. Galvaskausā ir dobums, kurā (pēc izvēles) var ievietot mēraparatūru.
- 2.2. Kakls
- 2.2.1. Kakls sastāv no šādām trim daļām:
 - 2.2.2. blīvas gumijas stienis;
 - 2.2.3. regulējama OC locītava gumijas stieņa augšgalā, kas pieļauj rotāciju ar regulējamu berzi ap sānu asi;
 - 2.2.4. neregulējama sfēriska locītava pie kakla pamatnes.
- 2.3. Rumpis
- 2.3.1. Rumpis sastāv no plastmasas skeleta, kas pārklāts ar miesas/ādas sistēmu. Rumpī skeleta priekšpusē ir dobums, kurā iepilda putas, lai panāktu vajadzīgo krūškurvja stingrību. Rumpja aizmugurē ir dobums, kurā var ievietot mēraparatūru.
- 2.4. Vēders
- 2.4.1. Manekena vēders ir no vienas veselas daļas sastāvošs deformējams elements, ko ievieto atverē starp krūškurvi un iegurni.
- 2.5. Mugurkaula jostas daļa
- 2.5.1. Mugurkaula jostas daļa sastāv no gumijas stieņa, kas uzmontēts starp krūškurvja skeletu un iegurni. Mugurkaula jostas daļas stingrība ir sākotnēji uzstādīta ar metāla kabeli, kas ievietots gumijas stieņa dobajā vidū.
- 2.6. Iegurnis
- 2.6.1. Iegurnis ir izgatavots no daļēji cietas plastmasas, un tā forma atbilst bērna iegurņa formai. Tas ir noklāts ar miesas un ādas sistēmu, kas imitē miesas/ādas sistēmu ap iegurni un sēžamvietu.
- 2.7. Gūžas locītava
- 2.7.1. Gūžas locītavas ir pievienotas iegurņa apakšējai daļai. Locītavā izmantots kardānpiekars, kas ļauj notikt rotācijai ap laterālo asi, kā arī ap asi taisnā leņķī pret laterālo asi. Abās asīs var regulēt berzi.
- 2.8. Ceļa locītava
- 2.8.1. Ceļa locītava ļauj ar regulējamu berzi locīt un izstiept apakšstilbu.
- 2.9. Pleca locītava
- 2.9.1. Pleca locītavu pievieno krūškurvja skeletam. Aizturi ar klikšķiem ļauj noregulēt roku divos sākotnējos stāvokļos.
- 2.10. Elkoņa locītava
- 2.10.1. Elkoņa locītava ļauj ar regulējamu berzi locīt un izstiept apakšdelmu. Aizturi ar klikšķiem ļauj noregulēt apakšdelmu divos sākotnējos stāvokļos.

- 2.11. Manekena montāža
- 2.11.1. Mugurkaula kabeli iemontē mugurkaula jostas daļā.
- 2.11.2. Mugurkaula jostas daļu iemontē skeletā starp iegurni un mugurkaula krūšu daļu.
- 2.11.3. Starp krūškurvi un iegurni ievieto vēdera ieliktni.
- 2.11.4. Kaklu pievieno krūškurvja augšdaļai.
- 2.11.5. Galvu pievieno kakla augšdaļai, izmantojot saduras plāksni.
- 2.11.6. Pievieno rokas un kājas.

3. GALVENIE PARAMETRI

3.1. Masa

1. tabula

Astoņpadsmit mēnešus veca bērna manekena masas sadalījums

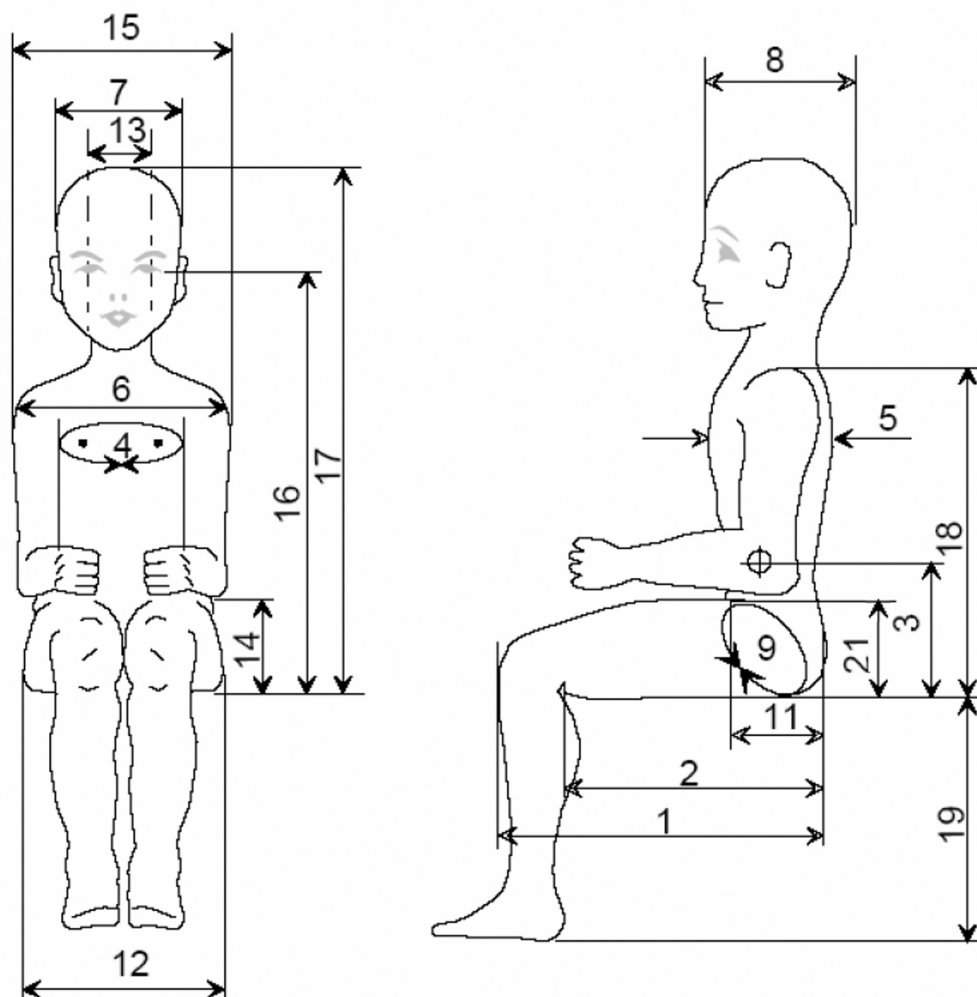
Sastāvdaļa	Masa (kg)
Galva + kakls	2,73
Rumpis	5,06
Augšdelms	0,27
Apakšdelms	0,25
Augšstilbs	0,61
Apakšstilbs	0,48
Kopējā masa	11,01

3.2. Galvenie izmēri

- 3.2.1. Galvenie izmēri, pamatojoties uz šā pielikuma 1. attēlu (sniegts turpmāk), doti 2. tabulā.

1. attēls

Manekena galvenie izmēri

2. tabula

Nr.	Izmērs	Vērtība (mm)
1	Sēžamvietas aizmugure līdz ceļa priekšpusei	239
2	Sēžamvietas aizmugure līdz pacelei, sēdus	201
3	Smaguma centrs līdz sēdeklim	193
4	Krūškurvja apkārtmērs	474
5	Krūškurvja dziļums	113
7	Galvas platums	124
8	Galvas garums	160
9	Gūžu apkārtmērs, sēdus	510
10	Gūžu apkārtmērs, stāvus (nav parādīts)	471
11	Gūžu dziļums, sēdus	125
12	Gūžu platums, sēdus	174

Nr.	Izmērs	Vērtība (mm)
13	Kakla platums	65
14	Sēdekļis līdz elkonim	125
15	Plecu platums	224
17	Augstums, sēdus	495 (*)
18	Plecu augstums, sēdus	305
19	Pēdas pamatne līdz pacelei, sēdus	173
20	Augums (nav parādīts)	820 (*)
21	Augšstilba augstums, sēdus	66

(*) Manekena sēžamvieta, mugura un galva atbalstās pret vertikālu virsmu.

4. LOCĪTAVU REGULĒŠANA

4.1. Vispārīgi norādījumi

- 4.1.1. Lai, manekenus lietojot, iegūtu reproducējamus rezultātus, ir būtiski noteikt un kontrolēt berzi visās locītavās, spriegojumu mugurkaula jostas daļā, kā arī vēdera ieliktna stingrību.

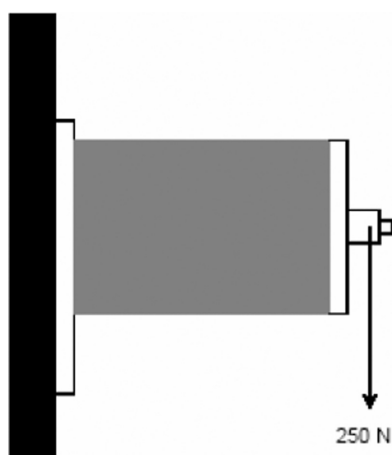
Pirms šajā instrukcijā norādīto darbību veikšanas visas daļas pārbauda, vai kāda no tām nav bojāta.

4.2. Mugurkaula jostas daļa

- 4.2.1. Pirms ievietošanas manekēnā mugurkaula jostas daļu kalibrē.

- 4.2.2. Mugurkaula jostas daļas apakšējo montāžas plati piestiprina pie tādas ietaises, lai mugurkaula jostas daļas priekšpuse atrastos apakšpusē (2. attēls).

2. attēls

- 4.2.3. Augšējai montāžas plātei pieliek 250 N lielu spēku, kas virzīts uz leju. Radīto pārvietojumu uz leju reģistrē 1 līdz 2 sekunžu laikā pēc tam, kad spēku sāka pielikt, un pārvietojumam jābūt no 9 līdz 12 mm.

4.3. Vēders

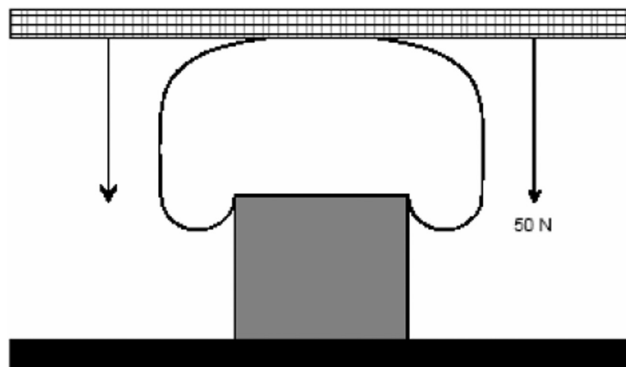
- 4.3.1. Vēdera ieliktni novieto uz cieta bloka, kura garums un platums ir vienāds ar mugurkaula jostas daļas stieņa garumu un platumu. Minētā bloka biezums ir vismaz divreiz lielāks par mugurkaula jostas daļas stieņa biezumu (sk. 3. attēlu).

- 4.3.2. Piemēro sākotnējo slodzi 20 N.

4.3.3. Piemēro pastāvīgu slodzi 50 N.

4.3.4. Vēdera ieliktna izliece pēc divām minūtēm ir 12 ± 2 mm.

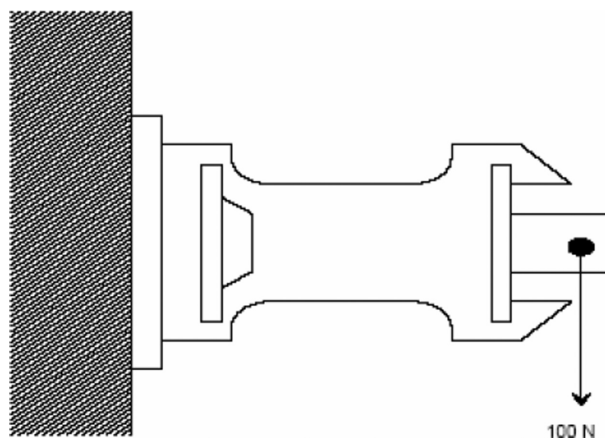
3. attēls

4.4. Kakla regulēšana

4.4.1. Nokomplektētu kaklu, kas sastāv no gumijas stieņa, sfēriskās pamatnes locītavas un OC locītavas, piestiprina vertikālai virsmai, tā lai priekšpuse būtu uz leju (4. attēls).

4. attēls

4.4.2. OC locītavas asij pieliek vertikāli virzītu 100 N lielu spēku. OC locītavas pārvietojumam uz leju jābūt 22 ± 2 mm.

4.5. OC locītava

4.5.1. Uzmontē pilnu kakla un galvas komplektu.

4.5.2. Novieto rumpi horizontāli guļus uz muguras.

4.5.3. Savelk skrūvi un regulēšanas uzgriezni cauri galvai un OC locītavai, lietojot uzgriežņu atslēgu ar regulējamu griezes momentu, līdz galva vairs nevar kustēties sava svara ietekmē.

4.6. Gūža

4.6.1. Iegurnim uzmontē augšstilbu bez apakšstilba.

4.6.2. Augšstilbu novieto horizontāli.

4.6.3. Palielina berzi laterālajā asī, līdz kāja vairs nevar kustēties sava svara ietekmē.

- 4.6.4. Novieto augšstilbu horizontāli laterālās ass virzienā.
- 4.6.5. Palielina berzi kardānpiekara locītavā, līdz augšstilbs nekustas sava svara ietekmē.
- 4.7. Celis
 - 4.7.1. Apakšstilbu uzmontē augšstilbam.
 - 4.7.2. Augšstilbus un apakšstilbus novieto horizontāli, atbalstot augšstilbu.
 - 4.7.3. Savelk ceļa regulēšanas uzgriezni, līdz apakšstilbs nekustas sava svara ietekmē.
- 4.8. Pleci
 - 4.8.1. Apakšdelmu izstiep un augšdelmu novieto augstākajā pozīcijā, kurā tas ar klikšķi nofiksējas.
 - 4.8.2. Aizturi ar klikšķiem ir jālabo vai jānomaina, ja roka nenofiksējas minētajā stāvoklī.
- 4.9. Elkonis
 - 4.9.1. Augšdelmu novieto zemākajā pozīcijā, kurā tas ar klikšķi nofiksējas, un apakšdelmu augšējā aiztures stāvoklī ar klikšķi.
 - 4.9.2. Aizture ar klikšķiem elkonī ir jālabo vai jānomaina, ja apakšdelms nenofiksējas minētajā stāvoklī.
- 5. APARATŪRA
 - 5.1. Vispārīgi noteikumi
 - 5.1.1. Kaut arī ir ieviesti noteikumi aprīkot 18 mēnešus veca bērna manekenu ar virkni devēju, standartā tas ir aprīkots ar līdzvērtīga lieluma un svara aizvietotājiem.
 - 5.1.2. Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas starptautiskajā standartā ISO 6487:1980.
 - 5.2. Akselerometra uzstādīšana krūškurvī
 - 5.2.1. Akselerometru uzstāda krūškurvja dobumā. To dara no manekena aizmugures.
 - 5.3. Pazīmes par iespiešanos vēderā
 - 5.3.1. To, vai ir vai nav bijusi iespīšanās vēderā, nosaka, fotografējot lielā ātrumā.

9. PIELIKUMS

FRONTĀLĀ TRIECIENA TESTS PRET BARJERU

1. Ietaises, procedūra un mērinstrumenti
 - 1.1. Testēšanas vieta

Testa zonai jābūt pietiekami lielai, lai tajā varētu izvietot ieskriešanās celiņu, barjeru un testam vajadzīgo tehnisko aprīkojumu. Celiņa pēdējam posmam, vismaz 5 m pirms barjeras, jābūt horizontālam, plakanam un gludam.
 - 1.2. Barjera

Barjera sastāv no priekšpusē vismaz 3 m plata un vismaz 1,5 m augsta dzelzsbetona bloka. Barjera ir tik bieza, lai tās svars būtu vismaz 70 tonnas. Priekšpuse ir vertikāla, perpendikulāra ieskriešanās celiņam un noklāta ar 20 ± 1 mm bieziem finiera dēļiem labā stāvoklī. Barjera ir iestiprināta zemē vai novietota uz zemes ar papildu fiksētajietaisēm, ja vajadzīgs, lai ierobežotu tās pārvietošanos. Var izmantot arī barjeru ar atšķirīgiem parametriem, ja iegūstamie rezultāti ir vismaz līdzvērtīgi.
 - 1.3. Transportlīdzekļa virzīšana uz priekšu

Trieciena brīdī transportlīdzeklis vairs nav pakļauts nekādu papildu stūrēšanas ierīču vai dzinēju iedarbībai. Tas sasniedz šķērsli, atrodies virzienā perpendikulāri sadursmes sienai; maksimālā pieļaujamā novirze uz sāniem starp transportlīdzekļa priekšējās daļas vertikālo viduslīniju un sadursmes sienas vertikālo viduslīniju ir ± 30 cm.
 - 1.4. Transportlīdzekļa stāvoklis
 - 1.4.1. Testā izmantojamais transportlīdzeklis ir aprīkots ar visām parastajām sastāvdaļām un aprīkojumu, kāds iekļauts tā ekspluatācijas masā bez kravas, vai arī tas ir tādā stāvoklī, lai izpildītu šo prasību, ciktāl tas attiecas uz pasažieru salonam būtiskām sastāvdaļām un aprīkojumu un transportlīdzekļa ekspluatācijas masas sadalījumu kopumā.
 - 1.4.2. Ja transportlīdzekli virza uz priekšu ar ārējiem līdzekļiem, degvielas sistēmai jābūt papildītai līdz vismaz 90 % no tās maksimālās ietilpības vai nu ar degvielu, vai ar nedegošu šķidrumu, kura blīvums un viskozitāte ir tuva parasti lietojamai degvielai. Visām pārējām sistēmām (bremžu šķidrums, tvertnēm, radiatoram utt.) jābūt tukšām.
 - 1.4.3. Ja transportlīdzekli virza uz priekšu paša dzinējs, degvielas bākai jābūt vismaz 90 % pilnai. Visām pārējām šķidrumus saturošām tvertnēm jābūt maksimāli piepildītām.
 - 1.4.4. Ja izgatavotājs pieprasa, par testu izdarīšanu atbildīgais tehniskais dienests var ļaut šajos noteikumos paredzētajiem testiem izmantot to pašu transportlīdzekli, ko izmanto citos noteikumos paredzētos testos (ieskaitot testus, kuros var tikt ietekmēta transportlīdzekļa strukturālā daļa.
 - 1.5. Trieciena ātrums

Trieciena ātrums ir $50 + 0 / - 2$ km/h. Tomēr, ja tests ir izdarīts ar lielāku trieciena ātrumu un ja transportlīdzeklis ir atbildis noteiktajām prasībām, testu uzskata par apmierinošu.
 - 1.6. Mērinstrumenti

Ierīce, ar kuru reģistrē 1.5. punktā minēto ātrumu, ir ar 1 % precizitāti.

10. PIELIKUMS

AIZMUGURES TRIECIENA TESTA PROCEDŪRA

1. Ietaises, procedūras un mērinstrumenti
- 1.1. Testēšanas vieta

Testa zonai jābūt pietiekami lielai, lai tajā varētu izvietot trieciena devēja virzīšanas sistēmu, nodrošināt telpu, kur pēc trieciena pārvietoties transportlīdzeklim, kā arī uzstādīt testēšanas aprīkojumu. Tā telpas daļa, kur notiek trieciens un pēc tam transportlīdzekļa pārvietojums, ir horizontāla. (Virsmas slīpums nepārsniedz 3 %, mērot jebkurā vietā viena metra garumā.)
- 1.2. Trieciena devējs
- 1.2.1. Trieciena devēja konstrukcija ir cieta, tas ir izgatavots no tērauda.
- 1.2.2. Trieciena virsma ir plakana, tā ir vismaz 2 500 mm plata un 800 mm augsta. Tās malas ir noapaļotas ar loka rādiusu no 40 līdz 50 mm. Tā ir noklāta ar 20 ± 1 mm bieža finiera slāni.
- 1.2.3. Trieciena brīdī izpilda šādas prasības:
 - 1.2.3.1. trieciena virsma ir vertikāla un perpendikulāra triecienam pakļautā transportlīdzekļa vidējai garenvirziena plaknei;
 - 1.2.3.2. trieciena devēja kustības virziens ir praktiski horizontāls un paralēls triecienam pakļautā transportlīdzekļa vidējai garenvirziena plaknei;
 - 1.2.3.3. maksimālā pieļaujamā novirze uz sāniem starp trieciena devēja virsmas vertikālo viduslīniju un triecienam pakļautā transportlīdzekļa vidējo garenvirziena plakni ir 300 mm. Turklāt triecienu radošā virsma nosedz visu triecienam pakļautā transportlīdzekļa platumu;
 - 1.2.3.4. triecienu radošās virsmas apakšējās malas atstatums no zemes ir 175 ± 25 mm.
- 1.3. Trieciena devēja virzīšana uz priekšu

Trieciena devējs var vai nu būt piestiprināts pie ratiņiem (kustīgas barjeras), vai būt daļa no svārsta.
- 1.4. Īpaši nosacījumi, ja izmanto kustīgu barjeru
- 1.4.1. Ja trieciena devējs ir piestiprināts pie ratiņiem (kustīgas barjeras) ar ierobežojošu elementu, šim elementam jābūt cietam un tādām, kas trieciena ietekmē nevar tikt deformētas; ratiņi trieciena brīdī spēj kustēties brīvi un vairs nav pakļauti uz priekšu virzītājas ierīces iedarbībai.
- 1.4.2. Ratiņu un trieciena devēja kopējā masa ir $1\,100 \pm 20$ kg.
- 1.5. Īpaši nosacījumi, ja izmanto svārstu
- 1.5.1. Attālums starp triecienu radošās virsmas centru un svārsta rotācijas asi nav mazāks kā 5 m.
- 1.5.2. Trieciena devējs ir brīvi iekārts cietās svīrās, nekustīgi pie tām piestiprināts. Tādējādi veidotais svārsts ir tāds, kas trieciena ietekmē praktiski nevar tikt deformēts.
- 1.5.3. Svārsts ir aprīkots ar apturēšanas ierīci, lai nepieļautu testa transportlīdzekļa pakļaušanu atkārtotam triecienam.
- 1.5.4. Trieciena brīdī svārsta sitiena centra ātrums ir 30 līdz 32 km/h.
- 1.5.5. Samazināto masu " m_f " svārsta sitiena centrā nosaka kā kopējās masas " m ", attāluma " a " (*) starp sitiena centru un rotācijas asi un attāluma " l " starp smaguma centru un rotācijas asi funkciju, izmantojot šādu vienādojumu:

(*) Attālums " a " ir vienāds ar aplūkojamā sinhronā svārsta garumu.

$$m_r = m \cdot \frac{1}{a}$$

- 1.5.6. Samazinātā masa “ m_r ” ir $1\,100 \pm 20$ kg.
- 1.6. Vispārīgi noteikumi attiecībā uz trieciena devēja masu un ātrumu
Ja tests ir izdarīts ar trieciena ātrumu, kas pārsniedz 1.5.4. punktā noteikto, un/vai ar masu, kas pārsniedz 1.5.3. vai 1.5.6. punktā noteikto, un ja transportlīdzeklis ir atbildis noteiktajām prasībām, testu uzskata par apmierinošu.
- 1.7. Transportlīdzekļa stāvoklis testa laikā
Testā izmantojamais transportlīdzeklis ir aprīkots ar visām parastajām sastāvdaļām un aprīkojumu, kāds iekļauts tā ekspluatācijas masā bez kravas, vai arī tas ir tādā stāvoklī, lai izpildītu šo prasību, ciktāl tas attiecas uz transportlīdzekļa ekspluatācijas masas sadalījumu kopumā.
- 1.8. Pabeigtu transportlīdzekļi, kurā ievietota bērnu ierobežotājsistēma saskaņā ar uzstādīšanas instrukciju, novieto uz cietas, plakanas un līdzenas virsmas, stāvbremze ir atlaista un ir ieslēgts neitrālais pārnesums. Vienā un tajā pašā trieciena testā var testēt vairāk par vienu bērnu ierobežotājsistēmu.
-

11. PIELIKUMS

Papildu stiprinājumi, kas vajadzīgi daļēji universālās kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu nostiprināšanai mehāniskajos transportlīdzekļos

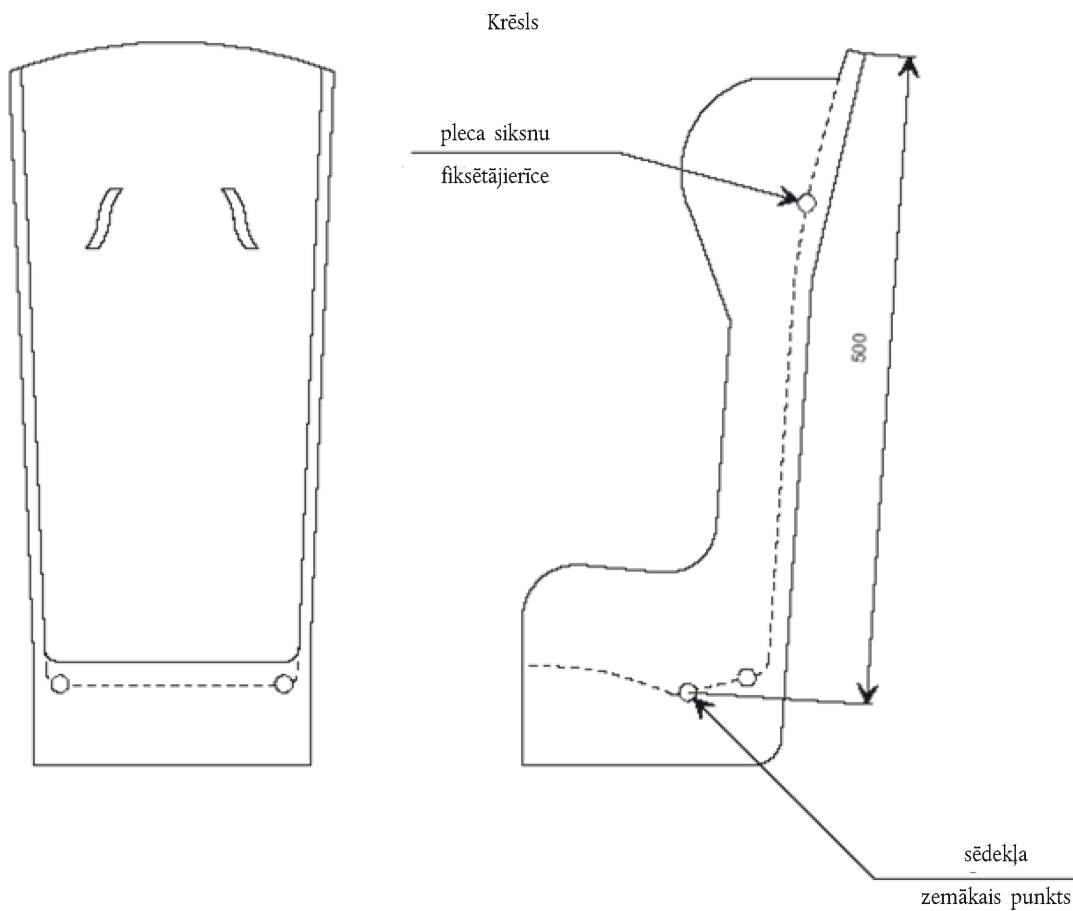
1. Šis pielikums attiecas tikai uz papildu stiprinājumiem, kas paredzēti "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu nostiprināšanai, vai uz stiepiem vai citām īpašām ierīcēm, ko lieto, lai korpusā nostiprinātu bērnu ierobežotājsistēmas, neatkarīgi no tā, vai ar tām lieto vai nelieto stiprinājumus, kuri atbilst Noteikumu Nr. 14 prasībām.
2. Stiprinājumus nosaka bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs un detalizētu informāciju iesniedz apstiprināšanai tehniskajam dienestam, kas izdara testus.

Tehniskie dienesti var ņemt vērā no transportlīdzekļa izgatavotāja iegūto informāciju.

3. Bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs iesniedz vajadzīgās daļas stiprinājumu uzstādīšanai un īpašu katra transportlīdzekļa plānu, norādot minēto stiprinājumu precīzu atrašanās vietu.
4. Bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs norāda, vai stiprinājumi, kas vajadzīgi ierobežotājsistēmas nostiprināšanai automobiļa strukturālajā daļā, atbilst attiecībā uz izvietojumu un stiprību noteiktajām prasībām, kas minētas trešajā un nākamajos punktos ieteikumos, kas sniegti valdībām, kuras paredz pieņemt īpašas prasības par vieglajos automobiļos lietoto bērnu ierobežotājsistēmu stiprinājumiem ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Skatīt Noteikumu Nr. 16 tekstu.

12. PIELIKUMS

Izmēri mm

13. PIELIKUMS

STANDARTA DROŠĪBAS JOSTA

1. Drošības jostu dinamiskajam testam un maksimālā garuma prasību izpildei izgatavo vienā no diviem izkārtojumiem, kas parādīti 1. attēlā. Tie ir trīspunktu drošības josta ar spriegotāju un divpunktu statiskā drošības josta.
2. Trīspunktu drošības jostai ar spriegotāju ir šādas cietās daļas: spriegotājs (R), statņa cilpa (P), divi stiprinājuma punkti (A1 un A2) (sk. 1. attēlu) un centrālā daļa (N, sīkāk 3. attēlā). Attiecībā uz savilkšanās spēku spriegotājs atbilst Noteikumu Nr. 16 prasībām. Spriegotāja tītavas diametrs ir $33 \pm 0,5$ mm.
3. Drošības jostu ar spriegotāju piestiprina testa sēdekļa stiprinājumiem, kas aprakstīti 6. pielikuma 1. un 4. papildinājumā, šādi:

drošības jostas stiprinājumu A1 piestiprina ratiņu stiprinājumam B0 (ārējais);

drošības jostas stiprinājumu A2 piestiprina ratiņu stiprinājumam A (iekšējais);

drošības jostas statņa cilpu P piestiprina ratiņu stiprinājumam C;

drošības jostas spriegotāju R piestiprina ratiņu stiprinājumam tā, lai tītavas viduslīnija būtu novietota Re.

Vērtība X turpmāk 1. attēlā ir 200 ± 5 mm. Faktiskais siksnas garums starp A1 un spriegotāja tītavu viduslīniju Re (siksnai esot pilnībā izvilktai, ieskaitot minimālo garumu 150 mm, testējot universālas un daļēji universālas kategorijas ierobežotājsistēmas, ir $2\ 820 \pm 5$ mm, mērot taisnā līnijā bez slodzes uz horizontālas virsmas; šo garumu, testējot ierobežotas kategorijas ierobežotājsistēmu, var palielināt; visu kategoriju bērnu ierobežotājsistēmām, ja tās ir uzstādītas, vismaz 150 mm siksnas ir uz spriegotāja tītavām.

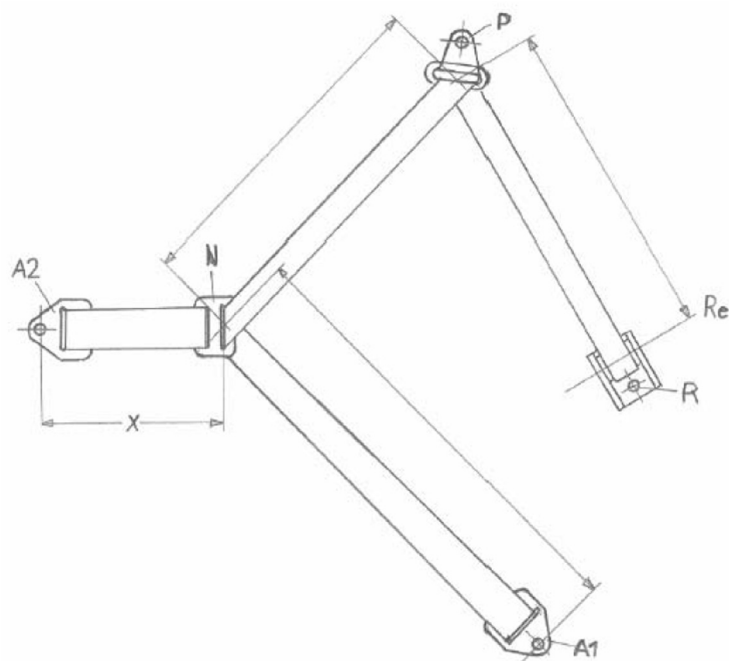
4. Prasības attiecībā uz drošības jostas siksnu ir šādas.

Materiāls: melns vērpts poliesteris	— platums:	48 ± 2 mm, ja slodze ir 10 000 N
	— biezums:	$1,0 \pm 0,2$ mm
	— pilnais pagarinājums:	8 ± 2 %, ja slodze ir 10 000 N

5. Divpunktu statiskā drošības josta, kā parādīts 1. attēlā, sastāv no divām standarta stiprinājuma plāksnēm, kā parādīts 2. attēlā, un siksnas, kas atbilst šā pielikuma 4. punkta prasībām.
6. Divpunktu drošības jostas stiprinājuma plāksnes piestiprina ratiņu stiprinājumiem A un B. Vērtība Y 1. attēlā ir $1\ 300 \pm 5$ mm. Šī ir prasība attiecībā uz maksimālo garumu, lai apstiprinātu universālās bērnu ierobežotājsistēmas ar divpunktu drošības jostām (sk. 6.1.9. punktu).

1. attēls

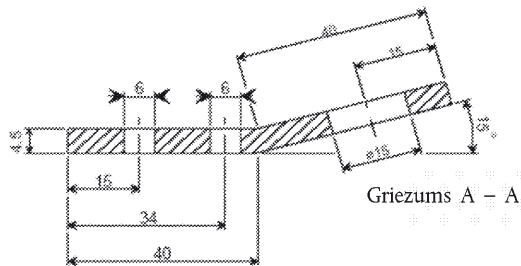
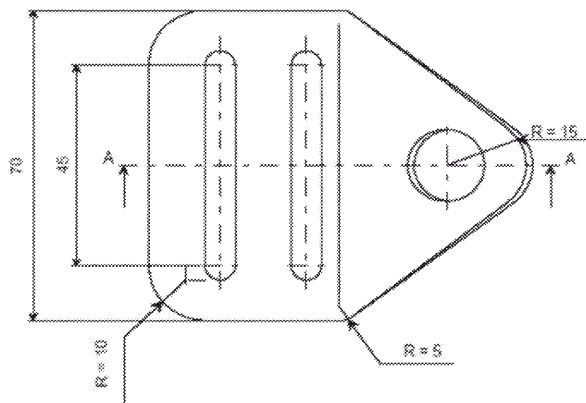
Standarta drošības jostu izkārtojumi

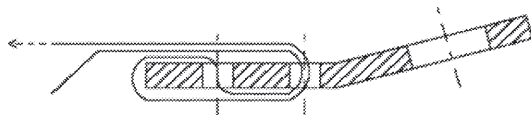
2. attēls

Tipiska standarta stiprinājuma plāksne

Izmēri mm

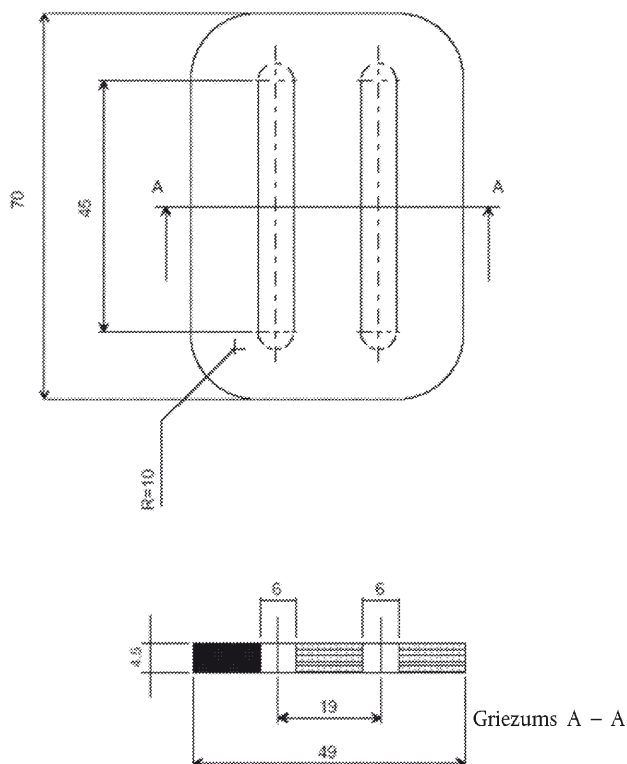
Griezums A - A

3. attēls

Standarta drošības jostas izkārtojuma centrālā daļa

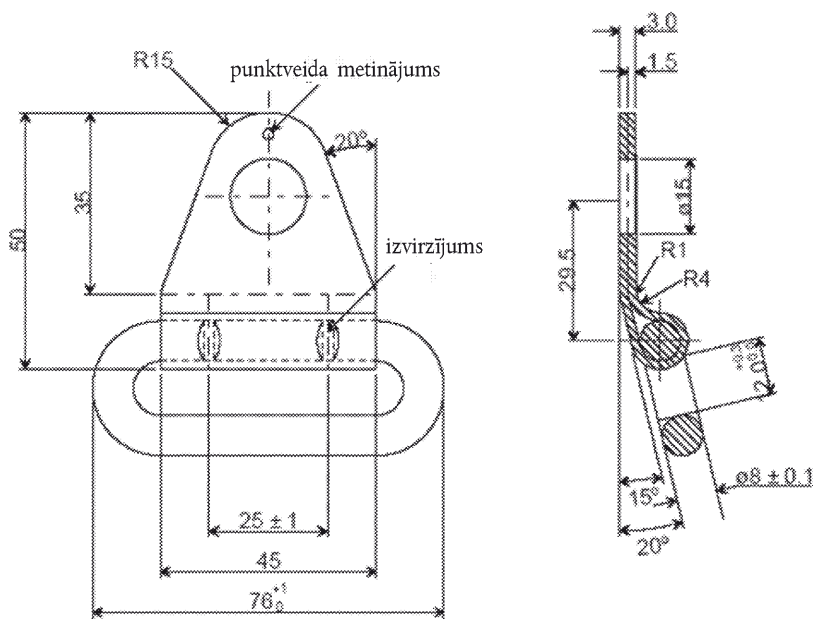
Izmēri mm

4. attēls

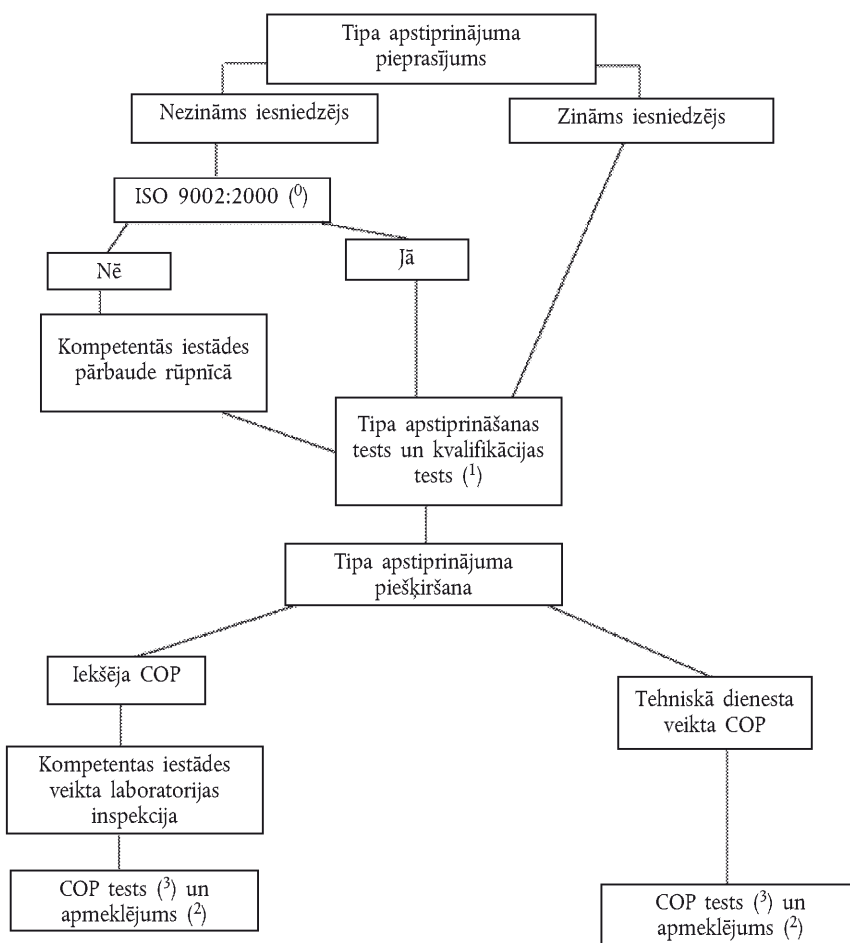
Statņa cilpa

Apdare: hromēta

14. PIELIKUMS

TIPA APSTIPRINĀŠANAS SHĒMA (BLOKSHĒMA ISO 9002:2000)

Piezīmes

(0) Vai šim standartam līdzvērtīgs standarts, pieļaujot izslēgt prasības saistībā ar projektēšanu un izstrādi, 7.3. punkts "Klientu apmierinātība un pastāvīgi uzlabojumi".

(1) Šos testus veic tehniskais dienests.

(2) Iestādes vai tehniskā dienesta apmeklējums rūpnīcā pārbaudes veikšanai vai paraugu ņemšanai izlases kārtā:

- a) ja nav ISO 9002:2000 sertifikāta – divreiz gadā;
- b) ja ir ISO 9002:2000 sertifikāts – vienreiz gadā.

(3) Testi saskaņā ar 16. pielikumu:

- a) ja nav ISO 9002:2000 sertifikāta:
 - i) veic iestāde vai tehniskais dienests 2.a piezīmē minētā apmeklējuma laikā;
 - ii) veic izgatavotājs laikā starp 2.b piezīmē minētajiem apmeklējumiem;
- b) ja ir ISO 9002:2000 sertifikāts: veic izgatavotājs, procedūru pārbauda 2.b piezīmē minētā apmeklējuma laikā.

15. PIELIKUMS

SKAIDROJUMI

Šajā pielikumā dotie skaidrojumi attiecas uz noteikumu interpretācijas grūtībām. Tie ir paredzēti kā palīdzība tehniskajiem dienestiem, kas veic testus.

2.10.1. punkts

Ātrā regulētājierīce var būt arī ierīce ar rotējošu asi un atsperi, līdzīgi kā spriegotājos ar manuālu atbrīvošanu. Testē regulētājierīces atbilstību 7.2.2.5. un 7.2.3.1.3. punkta prasībām.

2.19.2. punkts

Daļēji universāla ierobežotājsistēma, ko paredzēts uzstādīt aizmugurējā sēdekli gan limuzīna tipa, gan furgona tipa transportlīdzeklī, kur viss drošības jostas komplekts ir identisks, pieder pie viena "tipa".

2.19.3. punkts

Lemjot par to, vai ir radīts jauns tips, ņem vērā, cik būtiskas ir pārmaiņas sēdekļa, polsterējuma vai trieciena vairoga izmēros un/vai masā un materiāla enerģijas absorbcijas īpašībās vai krāsā.

2.19.4. un 2.19.5. punkts

Šie punkti neattiecas uz drošības jostām, kas apstiprinātas atsevišķi saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16, kas vajadzīgas bērnu ierobežotājsistēmas nostiprināšanai transportlīdzeklī vai bērna piesprādzēšanai.

6.1.2. punkts

Uz aizmuguri vērstām bērnu ierobežotājsistēmām bērnu ierobežotājsistēmas augšdaļas pareizu stāvokli attiecībā pret bērna manekena galvu nodrošina, ievietojot lielāko manekenu, kādam ierīce ir paredzēta, visvairāk slīpi atgāztajā stāvoklī un pārliecinoties, ka horizontālā līnija acu augstumā ir zemāka par sēdekļa augšdaļu.

6.1.8. punkts

Prasība ievērot 150 mm attiecas arī uz kulpiņām.

6.2.4. punkts

Pieļaujamā plecu drošības jostas kustības robeža ir tāda, ka standarta drošības jostas plecu posma apakšējā mala nav zemāk par manekena elkoni punktā, līdz kuram manekens maksimāli var novirzīties.

6.2.9. punkts

Vispārēja izpratne ir tāda, ka tas attiecas arī uz ierīcēm, kurām ir šāda saslēgšanas sistēma, arī ja tās attiecīgajai grupai nav prasītas. Tādējādi testu piemērotu arī ierīcei, kas paredzēta vienīgi 2. grupai, taču ar paredzēto spēku, t. i., ar divkārtu 1. grupas manekena masu.

7.1.3. punkts

Apgāšanās testu veic ar tādu pašu uzstādīšanas procedūru un parametriem, kā tie, kas noteikti dinamiskajam testam.

7.1.3.1. punkts

Stenda apturēšana apgāšanās laikā nav atļauta.

7.1.4.2.2. punkts

Šis punkts attiecas uz paātrinājumiem, kas saistīti ar stiepes slodzēm manekena mugurā.

7.1.4.3.1. punkts

Redzamas iespaidumu pazīmes nozīmē, ka mālā ir iespaidies vēdera ieliktnis (ierobežotājsistēmas radītā spiediena ietekmē), nevis to, ka māls nespiedies ir izliecies horizontālā virzienā, ko, piemēram, var radīt vienkārša muguras saliekšanās. Skatīt arī 6.2.4. punkta skaidrojumu.

7.2.1.5. punkts

Pirmajā teikumā noteiktās prasības ir izpildītas, ja manekena roka var aizsniegt sprādzi.

7.2.2.1. punkts

Šo lieto, lai nodrošinātu to, ka atsevišķi apstiprinātas siksnas vadīklas ir viegli piestiprināmas un atdalāmas.

7.2.4.1.1. punkts

Vajadzīgas divas siksnas. Izmēra pirmās siksnas pārraušanas spēku. Izmēra otrās siksnas platumu, kad tai pielikti 75 % šā spēka.

7.2.4.4. punkts

Nav pieļaujamas detaļas, kuras var izjaukt vai noraisīt tā, ka neievērinājies lietotājs tās atkal var salikt nepareizi, rezultātā radot bīstamu konfigurāciju.

8.1.2.2. punkts

“Piestiprināta testa sēdeklim” nozīmē testa sēdekli, kāds aprakstīts 6. pielikumā. “Var būt piestiprinātas transportlīdzeklim raksturīgas ierīces” nozīmē, ka “transportlīdzeklim raksturīgai” ierobežotājsistēmai parasti apgāšanās testu izdara testa sēdekļi un ka ir atļauta arī testēšana transportlīdzekļa sēdekļi.

8.2.2.1.1. punkts

“Ievērojot parastos lietošanas apstākļus” nozīmē, ka šo testu veic, kad ierobežotājsistēma ir uzstādīta uz testa sēdekļa vai transportlīdzekļa sēdekļa, bet bez manekena.

Manekenu izmanto tikai tādēļ, lai pareizi novietotu regulētājierīci. Sākumā siksnas noregulē saskaņā ar 8.1.3.6.3.2. vai 8.1.3.6.3.3. punktu (izvēloties piemēroto). Testu izdara pēc tam, kad manekens ir izņemts.

8.2.5.2.6. punkts

Šis punkts neattiecas uz siksnām vadīklām, kuras tiek apstiprinātas atsevišķi saskaņā ar šiem noteikumiem.

16. PIELIKUMS

RAŽOJUMU ATBILSTĪBAS KONTROLE

1. Testi

Jāpierāda, ka bērnu ierobežotājsistēmas atbilst prasībām, kas ir šo testu pamatā.
- 1.1. Bloķēšanas sliekšņa un ilgizturības pārbaude spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu

Atbilstīgi 8.2.4.3. punkta noteikumiem, visnelabvēlīgākajā virzienā pēc vajadzības pēc tam, kad izdarīta ilgizturības testēšana, kas noteikta 8.2.4.2., 8.2.4.4. un 8.2.4.5. punktā, kā prasība 7.2.3.2.6. punktā.
- 1.2. Ilgizturības pārbaude spriegotājiem, kuri bloķējas automātiski

Atbilstīgi 8.2.4.2. punkta noteikumiem, kā arī 8.2.4.4. un 8.2.4.5. punktā noteiktajiem testiem, kā prasība 7.2.3.1.3. punktā.
- 1.3. Tests attiecībā uz siksnas stiprību pēc kondicionēšanas

Atbilstīgi 7.2.4.2. punktā noteiktajai procedūrai, pēc kondicionēšanas atbilstīgi 8.2.5.2.1. līdz 8.2.5.2.5. punkta prasībām.
- 1.3.1. Tests attiecībā uz siksnas stiprību pēc abrazīvās apstrādes

Atbilstīgi 7.2.4.2. punktā noteiktajai procedūrai, pēc kondicionēšanas atbilstīgi 8.2.5.2.6. punkta prasībām.
- 1.4. Mikroslīdēšanas tests

Atbilstīgi šo noteikumu 8.2.3. punktā noteiktajai procedūrai.
- 1.5. Enerģijas absorbcija

Atbilstīgi šo noteikumu 7.1.2. punkta prasībām.
- 1.6. Bērnu ierobežotājsistēmas darbības prasības piemērotā dinamiskajā testā

Atbilstīgi 8.1.3. punkta noteikumiem, visām sprādzēm jābūt kondicionētām atbilstīgi 7.2.1.7. punkta prasībām, tā, lai būtu ievērotas attiecīgās 7.1.4. punkta (par bērnu ierobežotājsistēmas vispārīgo darbību) un 7.2.1.8.1. punkta (par visu noslogoto sprādzi darbību) prasības.
- 1.7. Temperatūras tests

Atbilstīgi šo noteikumu 7.1.5. punkta prasībām.
2. Testu biežums un rezultāti
- 2.1. Atbilstīgi 1.1. līdz 1.5. punkta un 1.7. punkta prasībām testēšanas biežumu kontrolē statistiski un izdara izlases veidā atbilstīgi vienai no parastajām kvalitātes nodrošināšanas procedūrām vismaz vienreiz gadā.
- 2.2. Obligātie nosacījumi "universālās", "daļēji universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu atbilstības kontrolei attiecībā uz dinamiskajiem testiem saskaņā ar 1.6. punktu.

Vienojoties ar attiecīgajām iestādēm, apstiprinājuma turētājs pārrauga atbilstības kontroli, ievērojot partiju kontroles metodi (2.2.1. punkts) vai pastāvīgās kontroles metodi (2.2.2. punkts).
- 2.2.1. Bērnu ierobežotājsistēmu partiju kontrole

2.2.1.1. Apstiprinājuma turētājam bērnu ierobežotājsistēmas jāsadala partijās, kas attiecībā uz to ražošanā izmantotajām izejvielām vai starpproduktiem (dažādu krāsu korpusiem, dažāda ražojuma četrpunktu drošības jostām) un attiecībā uz ražošanas nosacījumiem ir pēc iespējas vienveidīgāki. Partijā esošo vienību skaits nedrīkst pārsniegt 5 000.

Pēc vienošanās ar attiecīgajām iestādēm, testus veic tehniskie dienesti vai par to īstenošanu ir atbildīgs apstiprinājuma turētājs.

2.2.1.2. No katras partijas saskaņā ar 2.2.1.4. punkta noteikumiem jāatlasa paraugs vismaz 20 procentiem partijas vienību, kam jābūt izgatavotām kopā ar faktisko partiju.

2.2.1.3. Bērnu ierobežotājsistēmu un veicamo dinamisko testu raksturojums ir sniegts 2.2.1.4. punktā.

2.2.1.4. Bērnu ierobežotājsistēmai, lai izturētu pārbaudi, ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

Vienību skaits partijā	Paraugu skaits/bērnu ierobežotājsistēmu raksturojums	Kopējais paraugu skaits	Piemērotības kritēriji	Nepiemērotības kritēriji	Kontroles stingrības pakāpe
N < 500	1. = 1MH	1	0	—	Normāla
	2. = 1MH	2	1	2	
500 < N < 5 000	1. = 1MH + 1LH	2	0	2	Normāla
	2. = 1MH + 1LH	4	1	2	
N < 500	1. = 2MH	2	0	2	Pastiprināta
	2. = 2MH	4	1	2	
500 < N < 5 000	1. = 2MH + 2LH	4	0	2	Pastiprināta
	2. = 2MH + 2LH	8	1	2	

Piezīme

MH apzīmē stingrāku konfigurāciju (vājākie apstiprinājumā vai apstiprinājuma paplašināšanā iegūtie rezultāti).
LH nozīmē brīvāku konfigurāciju.

Šis divkārsās paraugu ņemšanas plāns darbojas šādi.

Parastā kontrolē, ja pirmajā paraugā nav bojātu vienību, partija tiek pieņemta, nepārbaudot otru paraugu. Ja tajā ir divas bojātas vienības, partija tiek izbrāķēta. Visbeidzot, ja tajā ir viena bojāta vienība, tiek iegūts otrs paraugs un nosacījumi iepriekš redzamās tabulas 5. slejā ir jāizpilda visiem paraugiem.

Parastas kontroles vietā nosaka pastiprinātu kontroli, ja no piecām pēc kārtas izgatavotām partijām tiek izbrāķētas divas. Parasta kontrole tiek atjaunota, ja tiek pieņemtas piecas pēc kārtas ražotas partijas.

Ja kādu partiju izbrāķē, produkciju uzskata par neatbilstīgu, un partiju neizlaiž.

Ja tiek izbrāķētas divas pastiprinātai kontrolei pakļautas partijas pēc kārtas, piemēro 13. punkta noteikumus.

2.2.1.5. Bērnu ierobežotājsistēmu atbilstības kontroli uzsāk īstenot, sākot ar partiju, kas saražota pēc tam, kad pirmajai partijai ir veikta ražošanas kvalifikācijas testēšana.

2.2.1.6. Testu rezultāti, kas aprakstīti 2.2.1.4. punktā, nepārsniedz L, kur L ir katram apstiprināšanas testam noteiktā robežvērtība.

2.2.2. Pastāvīga kontrole

2.2.2.1. Apstiprinājuma turētājam ir pienākums veikt pastāvīgu statistisko un uz atlasīti pamatotu ražošanas procesa kvalitātes kontroli. Vienojoties ar attiecīgajām iestādēm, testus var veikt tehniskie dienesti, vai to īstenošana ir apstiprinājuma turētāja, kas ir atbildīgs par ražojuma izsekojamību, pienākums.

2.2.2.2. Paraugus jāņem atbilstīgi 2.2.2.4. punkta noteikumiem.

2.2.2.3. Bērnu ierobežotājsistēmas raksturojumu izvēlas izlases kārtā, un veicamie testi ir aprakstīti 2.2.2.4. punktā.

2.2.2.4. Kontrole atbilst šādām prasībām:

Paņemto bērnu ierobežotājsistēmu skaits	Kontroles stingruma pakāpe
0,02 procenti nozīmē, ka tiek ņemta viena bērnu ierobežotājsistēma no katrām saražotajām 5 000	Parasta
0,05 procenti nozīmē, ka tiek ņemta viena bērnu ierobežotājsistēma no katrām saražotajām 2 000	Pastiprināta

Šis divkārtšās paraugu ņemšanas plāns darbojas šādi.

Ja bērnu ierobežotājsistēmu uzskata par atbilstīgu, ražošana ir atbilstīga.

Ja bērnu ierobežotājsistēma neatbilst prasībām, tiek ņemta cita bērnu ierobežotājsistēma.

Ja otrā bērnu ierobežotājsistēma atbilst prasībām, ražošana ir atbilstīga.

Ja abas (pirmā un otrā) bērnu ierobežotājsistēmas neatbilst prasībām, ražošana nav atbilstīga un bērnu ierobežotājsistēmas, kam var būt tā pati kļūme, tiek izņemtas no apgrozības un tiek veikti pasākumi, kas vajadzīgi, lai atjaunotu ražošanas atbilstību.

Parastu kontroli aizstāj ar pastiprinātu kontroli, ja uz 10 000 pēc kārtas izgatavotām bērnu ierobežotājsistēmām produkcija divreiz ir jāizņem no apgrozības.

Ja 10 000 pēc kārtas ražotas ierobežotājsistēmas uzskata par atbilstīgām, tiek atjaunota parasta kontrole.

Ja pastiprinātai kontrolei pakļauta produkcija divreiz pēc kārtas tiek izņemta no apgrozības, piemēro 13. punkta noteikumus.

2.2.2.5. Bērnu ierobežotājsistēmu pastāvīgo kontroli sākt veikt pēc ražošanas kvalifikācijas.

2.2.2.6. Testu rezultāti, kas aprakstīti 2.2.2.4. punktā, nepārsniedz L, kur L ir katram apstiprināšanas testam noteiktā robežvērtība.

2.3. "Iebūvētajām" "transportlīdzeklim raksturīgajām" ierīcēm testēšanu veic ar šādu biežumu:

bērnu ierobežotājsistēmas, izņemot bērnu sēdekļus: reizi 8 nedēļās

bērnu sēdekļi: reizi 12 nedēļās

Katrā testā jābūt izpildītām visām 7.1.4. un 7.2.1.8.1. punkta prasībām. Ja gada laikā visi testi uzrāda apmierinošus rezultātus, izgatavotājs, vienojoties ar kompetento iestādi, var samazināt testēšanas biežumu šādi:

bērnu ierobežotājsistēmas, izņemot bērnu sēdekļus: reizi 16 nedēļās

bērnu sēdekļi: reizi 24 nedēļās

Tomēr ir ļauts veikt vismaz vienu testu gadā, ja gadā izgatavotā produkcija nepārsniedz 1 000 bērnu ierobežotājsistēmas.

- 2.3.1. Transportlīdzeklim raksturīgām ierīcēm saskaņā ar 2.1.2.4.1. punktu bērnu ierobežotājsistēmas izgatavotājs var izvēlēties ražošanas atbilstības procedūras vai nu atbilstīgi 2.2. punktam – uz testa sēdekļa, vai 2.3. punktam – transportlīdzekļa korpusā.
 - 2.3.2. Ja testa paraugs neiztur kādu konkrētu testu, kas tam veicams, vismaz trim citiem paraugiem izdara papildu testu attiecībā uz atbilstību tām pašām prasībām. Ja viens no šiem paraugiem neiztur dinamisko testu, ražošanu uzskata par neatbilstīgu un testēšanas biežumu palielina par vienu pakāpi, ja saskaņā ar 2.3. punktu tiek izmantota zemākā pakāpe, un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu ražošanas atbilstību.
 - 2.4. Ja tiek konstatēts, ka saskaņā ar 2.2.1.4., 2.2.2.4. vai 2.3.2. punktu ražošana nav atbilstīga, apstiprinājuma turētājs vai tā pienācīgi pilnvarots pārstāvis:
 - 2.4.1. paziņo to kompetentajai iestādei, kura ir piešķirusi tipa apstiprinājumu, norādot pasākumus, kas ir veikti, lai atjaunotu ražojumu atbilstību.
 - 2.5. Izgatavotājs reizi ceturksnī sniedz informāciju kompetentajai iestādei par ražojumu daudzumu, kāds saražots ar katru apstiprinājuma numuru, nodrošinot iespēju identificēt ražojumus, kas atbilst attiecīgajam apstiprinājuma numuram.
-

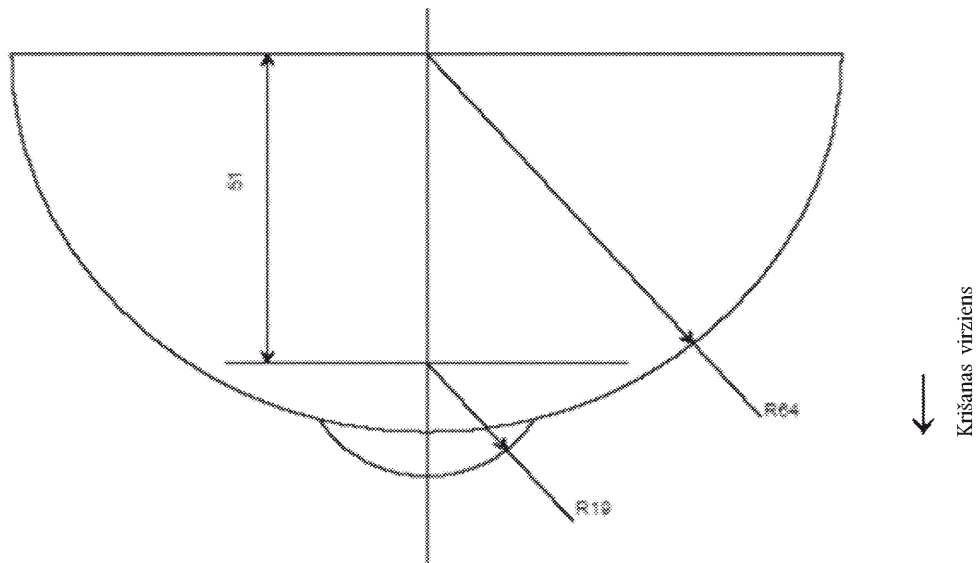
17. PIELIKUMS

ENERĢIJU ABSORBĒJOŠĀ MATERIĀLA TESTĒŠANA

1. Belznis
 - 1.1. Belznis sastāv no blīvas koka puslodes, kurai pievienots mazāks sfērisks segments, kā parādīts A attēlā turpmāk. Tās konstrukcija ir tāda, lai tai varētu ļaut brīvi krist atzīmētās ass virzienā, un tajā ir paredzēta vieta, kur uzmontēt akcelerometru, ar kuru mēra paātrinājumu krišanas virzienā.
 - 1.2. Belzņa kopējā masa, ieskaitot akcelerometru, ir $2,75 \pm 0,05$ kg.

A attēls

Belznis

Izmēri mm

2. Aprīkojums

Testā reģistrē paātrinājumu, izmantojot aprīkojumu, kas atbilst kanālu frekvences klasei 1 000, kā aprakstīts ISO 6487 jaunākajā redakcijā.
3. Procedūra
 - 3.1. Nokomplektētu bērnu ierobežotājsistēmu novieto trieciena zonā uz gludas cietas pamatnes, kuras minimālais izmērs ir 500×500 mm, tādējādi, ka trieciena virziens ir perpendikulārs bērnu ierobežotājsistēmas iekšējai virsmai trieciena zonā.
 - 3.2. Belzni paceļ $100 - 0 / + 5$ mm augstumā no parauga augšējās virsmas līdz belzņa zemākajam punktam un ļauj tam krist. Reģistrē belzņa paātrinājumu trieciena brīdī.

18. PIELIKUMS

**METODE GALVAS TRIECIENA ZONAS NOTEIKŠANAI IERĪCĒS AR ATZVELTNĒM UN SĀNU SPĀRNU
MINIMĀLĀ LIELUMA NOTEIKŠANA UZ AIZMUGURI VĒRSTĀM IERĪCĒM**

1. Ierīci novieto uz testa sēdekļa, kas aprakstīts 6. pielikumā. Ierīces, kuru slīpums ir regulējams, nostāda vertikālā stāvoklī vai pēc iespējas tuvu tam. Ierīcē ievieto vismazāko manekenu saskaņā ar izgatavotāja instrukciju. Uz atzveltnes tajā pašā horizontālajā līmenī, kurā atrodas vismazākā manekena plecs, 2 cm attālumā uz iekšpusi no rokas ārējās malas, atzīmē punktu "A". Visas iekšējās virsmas virs horizontālās plaknes, kas iet caur punktu A, testē saskaņā ar 17. pielikumu. Šī zona ietver atzveltnes un sānu spārnu iekšējās virsmas, ieskaitot sānu spārnu iekšējās malas (rādiusa zonu). Attiecībā uz kulbiņu ierīcēm, kurās manekenu nevar ievietot simetriski atbilstoši ierīces un izgatavotāja instrukcijai, zona, kas atbilst 17. pielikuma prasībām, ir visa iekšējā virsma virs punkta A, kā tas iepriekš definēts, manekena galvas virzienā, mērot laikā, kad manekena novietojums saskaņā ar izgatavotāja instrukciju ir visnlabvēlīgākais un kulbiņa ir novietota uz testa stenda.

Ja manekenu kulbiņā iespējams ievietot simetriski, visa iekšējā virsma atbilst 17. pielikumam. Šim materiālam jāpilda savs uzdevums kopā ar iekšējo sānu konstrukciju. Tehniskais dienests var novērtēt šo aspektu, veicot papildu testus.

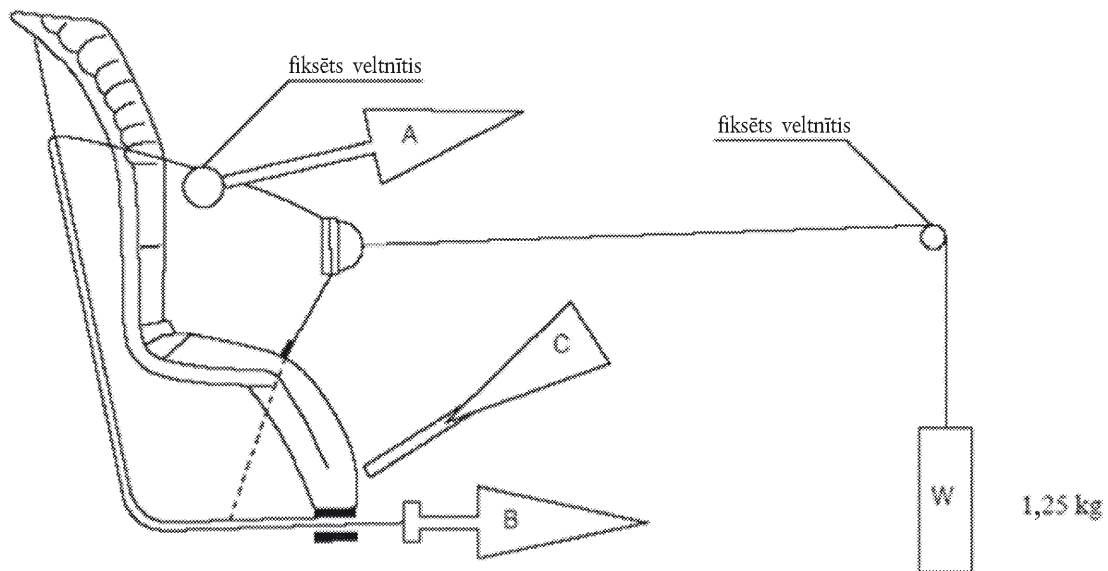
2. Uz aizmuguri vērstām ierīcēm ir sānu spārni, kuru dziļums ir vismaz 90 mm, mērot no atzveltnes virsmas viduslīnijas. Šie sānu spārni sākas horizontālajā plaknē, kas iet cauri punktam "A", un turpinās līdz sēdekļa atzveltnes augšai. Sākot ar punktu, kas atrodas 90 mm zem sēdekļa atzveltnes augšējā punkta, sānu spārnu dziļumu var pakāpeniski samazināt.

3. Šā pielikuma 2. punkta prasības par sānu spārniem neattiecas uz transportlīdzeklim raksturīgās kategorijas II un III masas grupas bērnu ierobežotājsistēmām, kas paredzētas lietošanai bagāžas nodaļā saskaņā ar šo noteikumu 6.1.2. punktu.

19. PIELIKUMS

BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMĀM TIEŠI UZMONTĒTU REGULĒTĀJIERĪČU KONDICIONĒŠANAS APRAKSTS

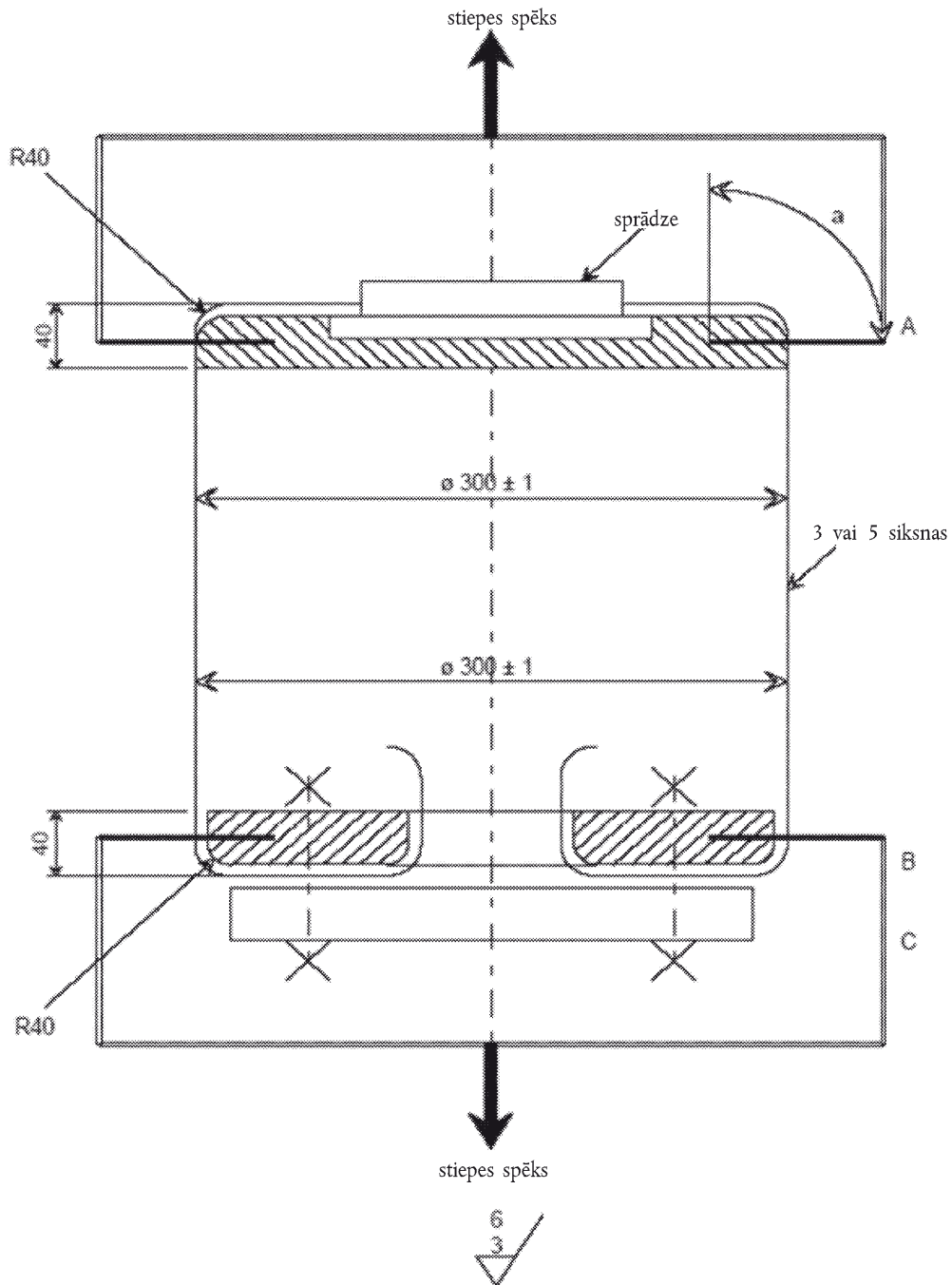
1. attēls

1. Metode
 - 1.1. Kad siksnas novietotas 8.2.7. punktā aprakstītajā atsaucēs stāvoklī, no integrētās četrpunktu drošības jostas izvelk vismaz 50 mm garu siksnas posmu, velkot aiz siksnas brīvā gala.
 - 1.2. Integrētās četrpunktu drošības jostas noregulēto daļu piestiprina vilkšanas ierīcei A.
 - 1.3. Iedarbina regulētājierīci un ievilk vismaz 150 mm siksnas integrētajā četrpunktu drošības jostā. Tā ir puse no viena cikla, kā rezultātā vilkšanas ierīce A ir nostādīta maksimālajā siksnas izvilkšanas stāvoklī.
 - 1.4. Siksnas brīvo galu piestiprina vilkšanas ierīcei B.
2. Cikls ir šāds.
 - 2.1. Velk B vismaz 150 mm, kamēr A pa to laiku nerada nekādu spriegojumu integrētajā četrpunktu drošības jostā.
 - 2.2. Iedarbina regulētājierīces un velk A, kamēr B pa to laiku nerada nekādu spriegojumu siksnas brīvajā galā.
 - 2.3. Vilkšanas kustības beigās atslēdz regulētājierīci.
 - 2.4. Atkārti ciklu, kā norādīts 7.2.2.7. punktā.

20. PIELIKUMS

TIPIŠKA IERĪCE SPRĀDZES STIPRĪBAS TESTĒŠANAI

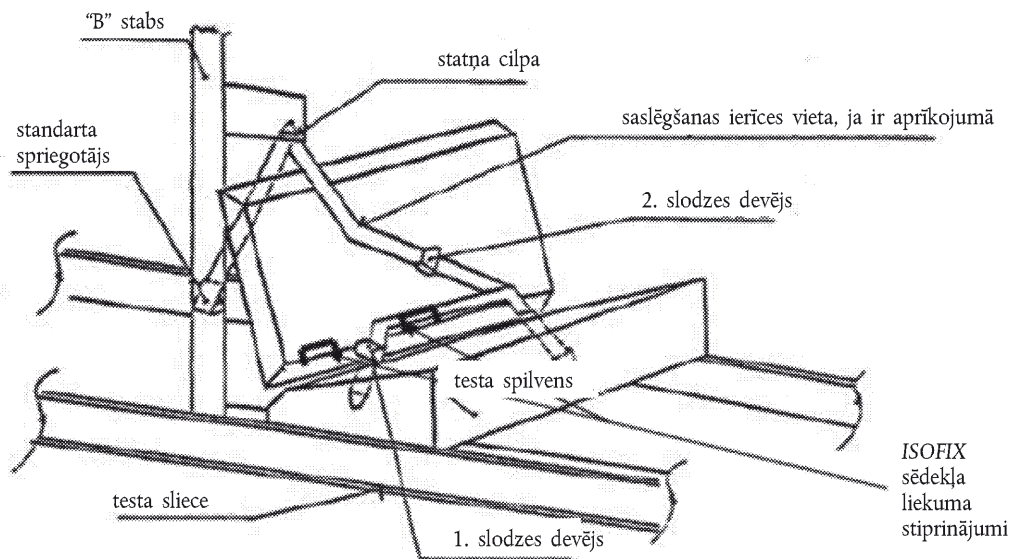

Izmēri mm

a = virsma pie A:

21. PIELIKUMS

DINAMISKĀS SADURSMES TESTA IETAISE

1. Metode

1.1. Tikai klēpja drošības josta

Uzmontē 1. slodzes šūnu ārējā pozīcijā, kā parādīts iepriekš. Uzstāda bērnu ierobežotājsistēmu un nospriego ārējā pozīcijā atsauces drošības jostu, lai ārējā pozīcijā iegūtu 75 ± 5 N slodzi.

1.2. Klēpja un diagonālā drošības josta

1.2.1. Uzmontē 1. slodzes šūnu ārējā pozīcijā, kā parādīts iepriekš. Uzstāda bērnu ierobežotājsistēmu pareizajā stāvoklī. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir aprīkota ar saslēgšanas ierīci, kas iedarbojas uz diagonālo drošības jostu, piemērotā vietā aiz bērnu ierobežotājsistēmas starp saslēgšanas ierīci un sprādzi, novieto 2. slodzes šūnu, kā parādīts iepriekš. Ja saslēgšanas ierīces nav vai ja saslēgšanas ierīce ir uzmontēta pie sprādes, slodzes šūnu novieto piemērotā vietā starp statņa cilpu un bērnu ierobežotājsistēmu.

1.2.2. Atsauces drošības jostas klēpja posmu noregulē tā, lai 1. slodzes šūnā iegūtu spriegojuma slodzi 50 ± 5 N. Vietā, kur siksnā iet cauri sprādes imitācijai, izdara atzīmi ar krītu. Turot drošības jostu šajā stāvoklī, diagonālo daļu noregulē, lai 2. slodzes šūnā iegūtu 50 ± 5 N lielu spriegojumu, vai nu saslēdzot siksnu bērnu ierobežotājsistēmas siksnas bloķētājā, vai velkot drošības jostu standarta spriegotāja tuvumā.

1.2.3. No spriegotāja tītavas notin visu siksnu un pārtin ar 4 ± 3 N lielu jostas spriegojumu starp spriegotāju un statņa cilpu. Tītavu pirms dinamiskā testa bloķē. Veic dinamiskas sadursmes testu.

1.2.4. Pirms sākt uzstādīšanu, veic pārbaudi, lai noteiktu, vai bērnu ierobežotājsistēma atbilst 6.2.1.3. punkta prasībām. Ja ietaisais spriegojums mainās, mainoties slīpuma leņķim, pārbaudes ceļā atrod to stāvokli, kurā ietaisais spriegojums ir visvaļīgākais, veic uzstādīšanu un nospriego visciešākajā stāvoklī, un tad pārvieto bērnu ierobežotājsistēmu, lai iegūtu visnelabvēlīgāko stāvokli, nemainot pieaugušā cilvēka drošības jostas spriegojumu. Veic dinamisko testu.

1.3. ISOFIX stiprinājums

ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmai ar regulējamam sēdvietas sēdekļa ieliekuma ISOFIX stiprinājumiem. Piestiprina nenoslogotu ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu pie sēdekļa ieliekuma stiprinājumiem H1–H2 atbilstošajā testa sēdvietā. Ļauj ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmas saslēgšanas mehānismiem vilkt nenoslogoto ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu uz sēdekļa ieliekuma. Testa stenda sēdekļa spilvenam paralēlā plaknē pieliek papildu spēku 135 ± 15 N virzienā uz sēdekļa ieliekumu, lai pārvarētu berzes spēkus starp ISOFIX bērnu ierobežotājsistēmu un

sēdekļa spilvenu, papildinot saslēgšanas mehānisma pašspriegojošo darbību. Spēku pieliek *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmas viduslīnijā vai tuvu tai ne augstāk kā 100 mm virs testa stenda spilvena virsmas. Ja vajadzīgs, noregulē augšējo siksnu, lai iegūtu 50 ± 5 N (*) lielu stiepes slodzi. Atbilstošo testa manekenu ievieto bērnu ierobežotājsistēmā pēc tam, kad *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēma ir šādi noregulēta.

Piezīme

1. Uzstādīšanu veic pēc tam, kad manekens ir ievietots ierobežotājsistēmā atbilstīgi 1.1. un 1.2. punktam.
2. Tā kā no putu materiāla veidotais testa spilvens pēc bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanas saspiedīsies, dinamiskais tests jāveic pēc iespējas ne vēlāk kā 10 minūtes pēc uzstādīšanas. Lai spilvens varētu atgūt sākotnējo formu, pārtraukumam starp testiem, kuros izmanto vienu un to pašu spilvenu, jābūt vismaz 20 minūtes garam.
3. Dinamiskā testa laikā slodzes devēji, kas uzmontēti tieši uz drošības jostas siksnas, var būt atvienoti no elektriskās strāvas, taču tiem jābūt savā vietā. Katra slodzes devēja masa nepārsniedz 250 gramus. Alternatīvi klēpja drošības jostas slodzes devēju var aizvietot ar slodzes devēju, kas nofiksēts stiprinājuma punktā.
4. Attiecībā uz ierobežotājsistēmām, kas aprīkotas ar ierīcēm, kuras paredzētas pieaugušā cilvēka drošības jostas spriegojuma palielināšanai, testa metode ir šāda.

Uzstāda bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar šā pielikuma prasībām un tad pievieno spriegošanas ierīci atbilstīgi izgatavotāja instrukcijai. Ja ierīci nevar pievienot pārlietu liela spriegojuma dēļ, tā uzskatāma par nepieņemamu ierīci.
5. Bērnu ierobežotājsistēmai nepieliek papildu spēku tam, kas ir obligāti vajadzīgs, lai iegūtu pareizu uzstādīšanas spēku, kā norādīts 1.1. un 1.2.2. punktā.
6. Attiecībā uz kulbiņu, kas uzstādīta atbilstīgi 8.1.3.5.6. punkta aprakstam, savienojumu starp pieaugušo drošības jostu un ierobežotājsistēmu simulē. 500 mm garu pieaugušo drošības jostu ar brīvu galu (mērot, kā aprakstīts 13. pielikumā), izmantojot 13. pielikumā aprakstīto stiprinājuma plāksni, savieno ar noteiktajiem stiprinājuma punktiem. Pēc tam ierobežotājsistēmu savieno ar pieaugušo drošības jostām ar brīvajiem galiem. Pieaugušo drošības jostas spriegojums, mērot starp stiprinājuma punktu un ierobežotājsistēmu, ir 50 ± 5 N.

(*) Attiecībā uz ierobežotājsistēmām, kas aprīkotas ar ierīcēm, kuras paredzētas augšējās siksnas spriegojuma palielināšanai, testa metode ir šāda.

Uzstāda *ISOFIX* bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar šā pielikuma prasībām un tad pievieno spriegošanas ierīci atbilstīgi ražotāja instrukcijām. Ja ierīci nevar pievienot pārlietu liela spriegojuma dēļ, tā uzskatāma par nepieņemamu ierīci.

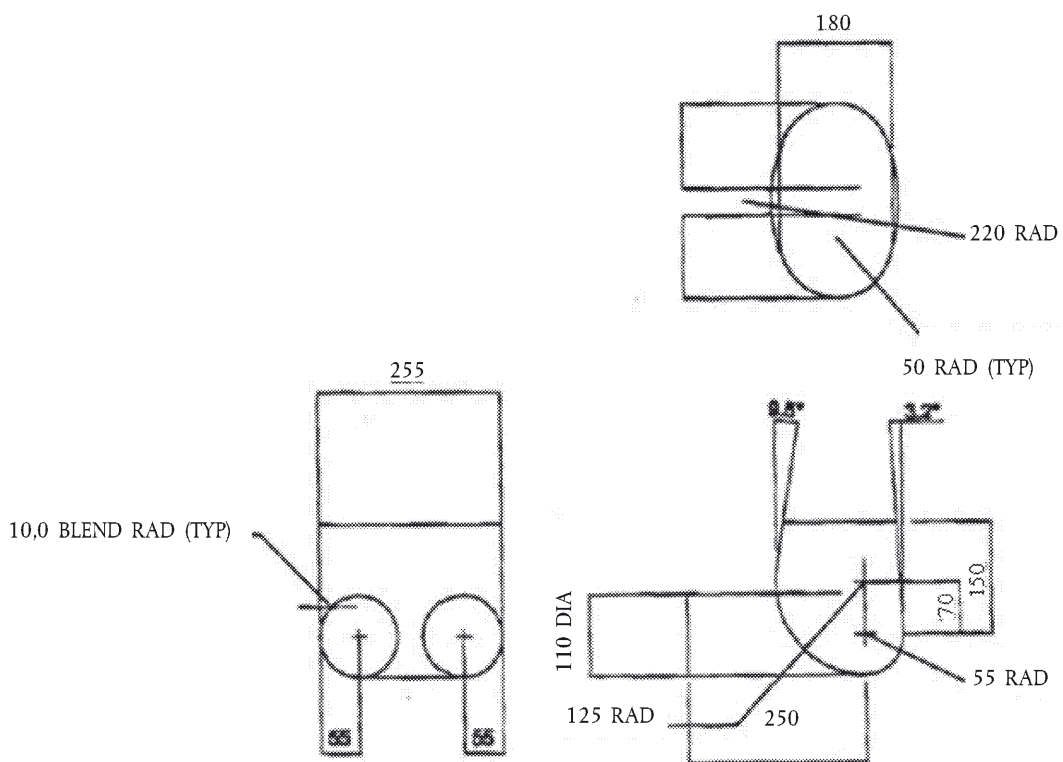
22. PIELIKUMS

RUMPJA APAKŠDAĻAS ĶERMEŅA BLOKA TESTS

1. attēls

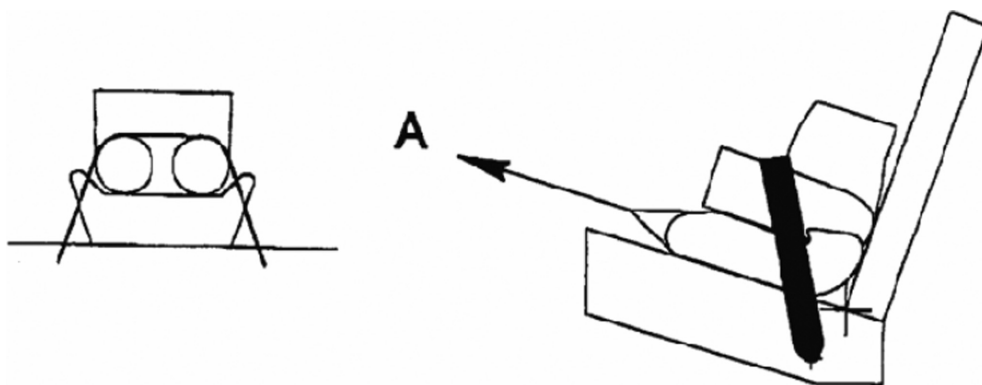
Nošķelts P10 manekena bloks

Materiāls: EPS (40 līdz 45 g/l)

2. attēls

Bērnu sēdekļa vilkšanas tests, izmantojot manekena bloku

Abonementa cenas 2011. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 100 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, papīra formātā + DVD, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 770 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, DVD, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
ES Oficiālā Vēstneša pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, DVD, viens izdevums nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 300 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija – Konkursi	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu DVD formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

